

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**PROGRAM DELA
za LETO 2004**

V-2304

maj, 2004

KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE	2
KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD CELJE	76
KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD KRANJ	89
KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD LJUBLJANA	97
KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD MARIBOR	112
KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD MURSKA SOBOTA	126
KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD NOVA GORICA	136
KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD NOVO MESTO	159
KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD PTUJ	168

KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE**VODSTVO ZBORNIČNEGA URADA****Smernice dela KGZS v letu 2004**

Osnovna usmeritev Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije je zastopanje interesov članstva v najširšem pomenu, ohranjanje in razvoj slovenskega podeželja, dvig ugleda in promocija kmetijstva doma in v tujini, posebno v luči našega bodočega članstva v Evropski uniji.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije v skladu z zakonom in osnovno idejo namena zbornice zagotavlja uveljavljanje interesa članov in vsega kmetijstva. Cilji zaradi katerih je zbornica ustanovljena pa so predvsem:

- varovanje in zastopanje interesov kmetijstva, gozdarstva in ribištva;
- svetovanje posameznikom in pravnim osebam, ki opravljajo kmetijsko, gozdarsko in ribiško dejavnost;
- pospeševanje gospodarnega in okolju prijaznega kmetovanja, gozdarstva in ribištva.

Za uresničevanje teh ciljev pa zbornica opravlja številne naloge:

- obravnava problematiko kmetijstva in gozdarstva ter daje predloge za njun skladen razvoj;
- oblikuje stališča zbornice za spremembe gospodarskega sistema in ekonomske politike;
- oblikuje stališča in predloge ukrepov za izboljšanje delovnih razmer v kmetijstvu in gozdarstvu, za gospodarno in okolju prijazno kmetovanje, gospodarjenje z gozdovi, gospodarski ribolov in ribogojstvo;
- spremlja razmere v kmetijstvu in gozdarstvu ter pristojnim državnim organom, organom lokalnih skupnosti in nosilcem javnih pooblastil daje obvestila in predloge na njihovo zahtevo ali na svojo pobudo;
- daje pobude za sprejem zakonov in drugih predpisov ter ministrstvu, pristojnemu za kmetijstvo in gozdarstvo in ustreznim organom lokalnih skupnosti posreduje mnenja k predlogom zakonov in drugih predpisov, ki zadevajo interese kmetijstva in gozdarstva;
- opravlja za svoje člane strokovno svetovanje na področju kmetijstva, gozdarstva in ribištva;
- skrbi za vodenje kontrole proizvodnje in selekcije za govedo, prašiče, konje, drobnico in druge vrste domačih živali, poleg drugih pristojnih institucij;
- skrbi za poklicno izobraževanje in izvaja strokovno usposabljanje svojih članov;
- podpira in pospešuje sodelovanje kmetijskih in gozdarskih izobraževalnih in raziskovalnih organizacij s kmetijskimi in gozdarskimi obrati;
- zagotavlja gospodarsko svetovanje oziroma posreduje in pospešuje tovrstno svetovanje, če ga ne izvaja sama;
- v mejah, ki jih določata zakon in statut, zastopa člane v gospodarskih, tehničnih, pravnih in socialnih vprašanjih, zlasti pred državnimi organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil;
- vodi seznam svojih članov;
- opravlja druge naloge.

Zaradi izredno kompleksnega poslanstva zbornice, širokega obsega nalog v kmetijstvu ter poudarjene regionalne organiziranosti je tudi organizacijska shema zahtevna in obsežna. Zbornico na eni strani tvorijo njeni člani (fizične in pravne osebe), ki za uveljavljanje svojega interesa volijo predstavnike v organe, ki oblikujejo politiko zbornice, načrtujejo in usmerjajo delo, nadzirajo poslovanje in strokovno sooblikujejo stališča do splošne ali panožne kmetijske politike. Na drugi strani pa za izvrševanje vseh ciljev kmetijske politike in ciljev dela Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije skrbi struktura zaposlenih tako v Zborničnem uradu kakor tudi v kmetijsko gozdarskih zavodih.

Najvišji organ zbornice je Svet KGZS, ki je sestavljen iz predstavnikov vseh regij (območnih enot), zagotovljeno pa je zastopstvo obeh skupin članstva (fizične in pravne osebe). Svet izvoli predsednika KGZS (izmed članov Sveta) in dva podpredsednika, Upravni odbor (ki ima tudi zagotovljeno sestavo s predstavniki vseh območnih enot in obeh skupin članov), Nadzorni odbor, Časno razsodišče in Stalno arbitražo. Poleg teh najpomembnejših vodstvenih organov za strokovno usklajevanje skrbijo tudi številni Strokovni odbori.

Na regionalnem nivoju je KGZS organizirana v 13 Območnih enot (Brežice, Celje, Kočevje, Koper, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Postojna, Ptuj in Slovenj Gradec) ki imajo

kot najvišji (in v večini primerov tudi kot edini) organ Svet OE. Osnovno organiziranost zbornice pa sestavljajo Odbori izpostav KGZS, ki jih je 60. Praviloma (z izjemo Ljubljane) pa so organizirani po teritoriju Upravnih enot.

Organizacijska shema strukture zaposlenih v zborničnem sistemu je podobna, saj vrh zbornice predstavlja Zbornični urad, ki ima sedež v Ljubljani, regionalno organiziranost pa predstavlja 8 kmetijsko gozdarskih zavodov (KGZ Celje, KGZ Kranj, KGZ Ljubljana, KGZ Maribor, KGZ Murska Sobota, KGZ Nova Gorica, KGZ Novo mesto in KGZ Ptuj). Kmetijsko gozdarski zavodi imajo organiziran delovni proces v številnih izpostavah, najmanj na nivoju upravnih enot, ponekod pa tudi na nivoju občin.

Predpisi, ki so podlaga delu KGZS:

Splošni

- Zakon o kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (Ur.l.RS, št.41/99),
- Zakon o zavodih (Ur.l.RS, št.12/91),
- Zakon o delovnih razmerjih (Ur.l.RS, št.42/02),
- Zakon o javnih uslužbencih (Ur.l.RS, št.56/02)
- Zakon o gozdovih (Ur.l.RS, št.30/93)

Na področju izvajanja javnih služb

- Zakon o kmetijstvu (Ur.l.RS, št.54/00)
- Zakon o fitofarmaceutskih sredstvih (Ur.l.RS, št.11/01)
- Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin (Ur.l.RS, št.45/01)
- Zakon o semenskem materialu kmetijskih rastlin (Ur.l.RS, št.58/02)
- Zakon o varstvu novih sort rastlin (Ur.l.RS, št.86/98)
- Zakon o vinu in drugih proizvodih iz grozdja in vina (Ur.l.RS, št.70/97)
- Zakon o kmetijskih zemljiščih (Ur.l.RS, št.59/96)
- Zakon o živinoreji (Ur.l.RS, št.18/02)
- predpisov, izdanih na podlagi zakonov, navedenih v prejšnjih alineah, oziroma na podlagi drugih zakonskih in podzakonskih predpisov, ki urejajo področje javne kmetijske svetovalne službe

Delo pri oblikovanju zakonodaje in sodelovanje z Vlado in drugimi nevladnimi institucijami

KGZS bo morala odigrati odločilno vlogo pri oblikovanju oz. spremljanju zakonodaje na vseh področjih, ki zadevajo člane KGZS in jih trenutno njihova odsotnost ali neprimernost ovira pri uveljavljanju interesov kmetov ali kmetovanja.

Sodelovanje s pristojnimi ministrstvi (predvsem MKGP) in njihovimi organi v sestavi. Posebno pomembno je sodelovanje z: Agencijo za kmetijske trge in razvoj podeželja RS, Veterinarsko upravo RS, Inšpektoratom RS, Zavodom za gozdove RS, Skladom kmetijskih zemljišč in gozdov itd.

Sodelovanje z drugimi nevladnimi organizacijami, posebno še z društvi, združenji in zvezami, ki delujejo na področju kmetijstva, predvsem zaradi uspešnejšega zagotavljanja reprezentativne zastopnosti stanovskega interesa.

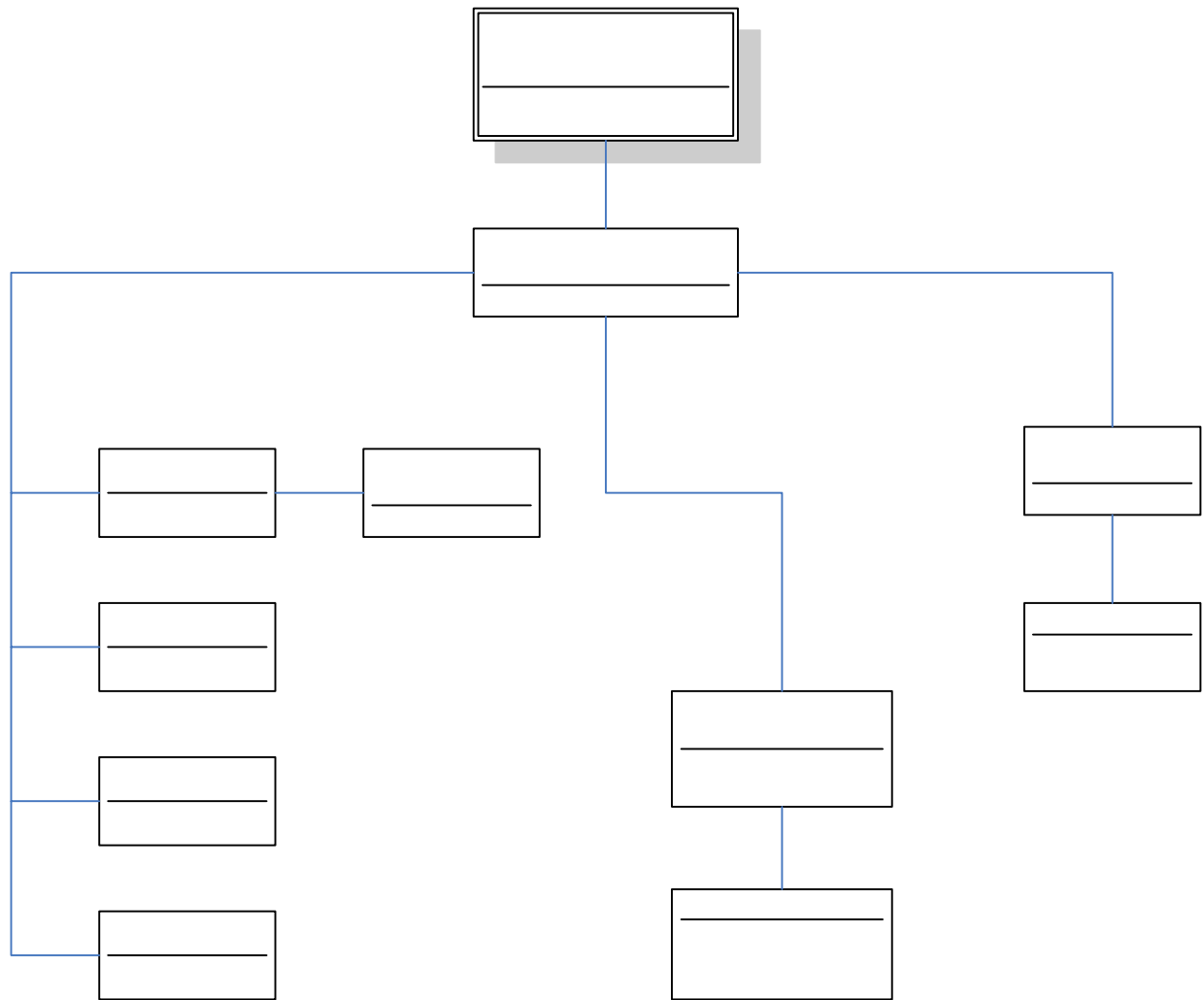
Sodelovanje s sorodnima organizacijama Gospodarsko zbornico Slovenije in Obrtno zbornico Slovenije, s katerima delimo tudi del skupnega članstva.

Promocija slovenskega kmetijstva

KGZS bo na sejnih v Sloveniji in tujini izvajala aktivno promocijo slovenskega kmetijstva, ribištva in gozdarstva, prav tako pa nudila tudi možnost promocije našim članom, ter drugim nevladnim organizacijam s tega področja.

Mednarodne aktivnosti

KGZS je že danes zelo aktivna tudi v mednarodnem sodelovanju. S članstvom Slovenije v Evropski uniji, ki se prične maja letos pa bodo te aktivnosti postale še posebno pomembne. Poleg razgibanega bilateralnega sodelovanja s sorodnimi nevladnimi organizacijami v sosedstvu ali širše v EU in tudi z organizacijami na drugih kontinentih je pomembno predvsem naše delo in od meseca maja tudi polnopravno članstvo v krovnih kmetijskih organizacijah na evropskem nivoju COPA in COGECA. Preko teh bomo tudi uradno imeli možnost lobiranja v Parlamentu EU in Komisiji EU in sodelovanja pri sooblikovanju evropskih predpisov. Aktivnosti bodo usmerjene tudi v sodelovanje z državami JV Evrope in preostalimi državami nečlanici EU.

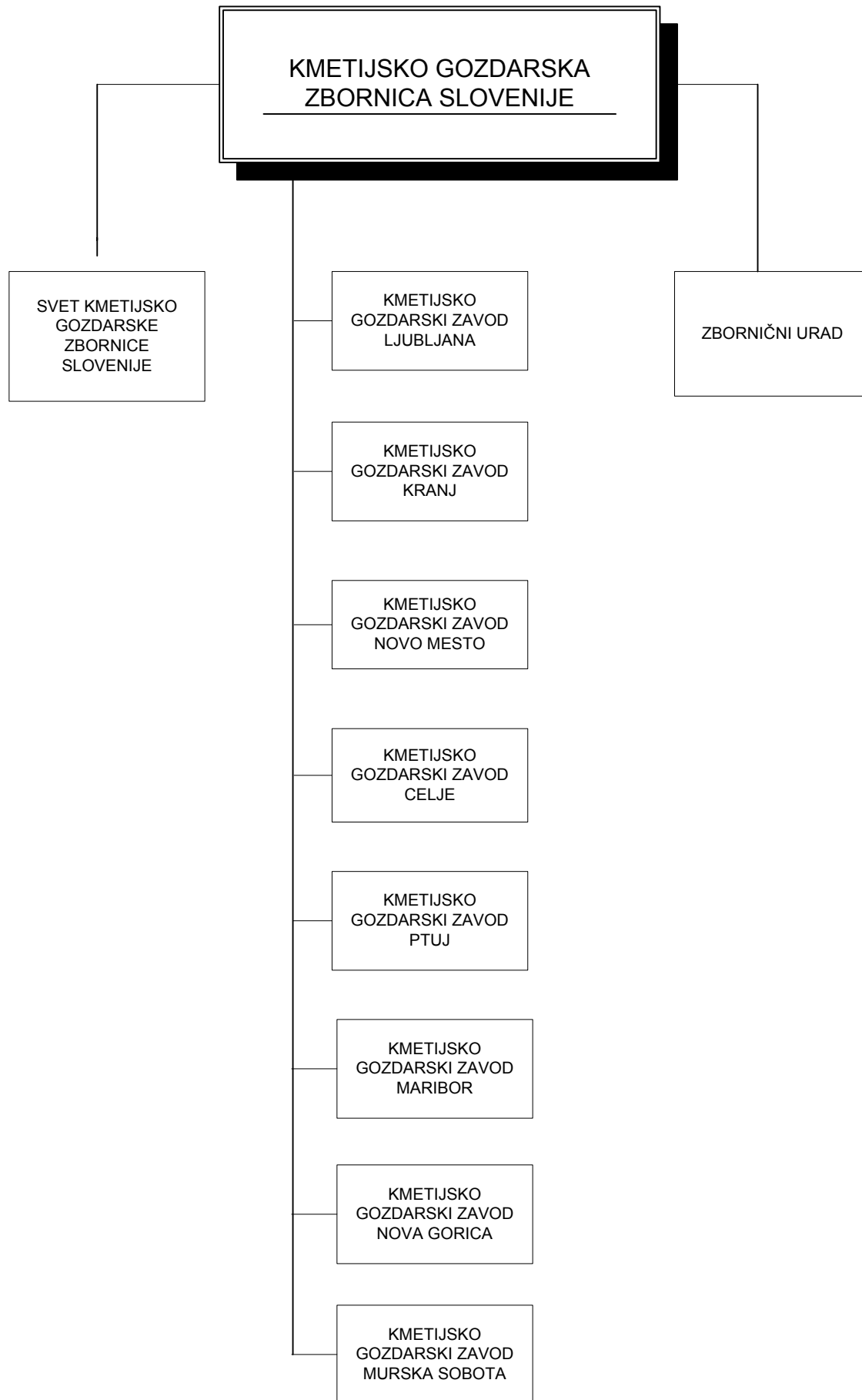

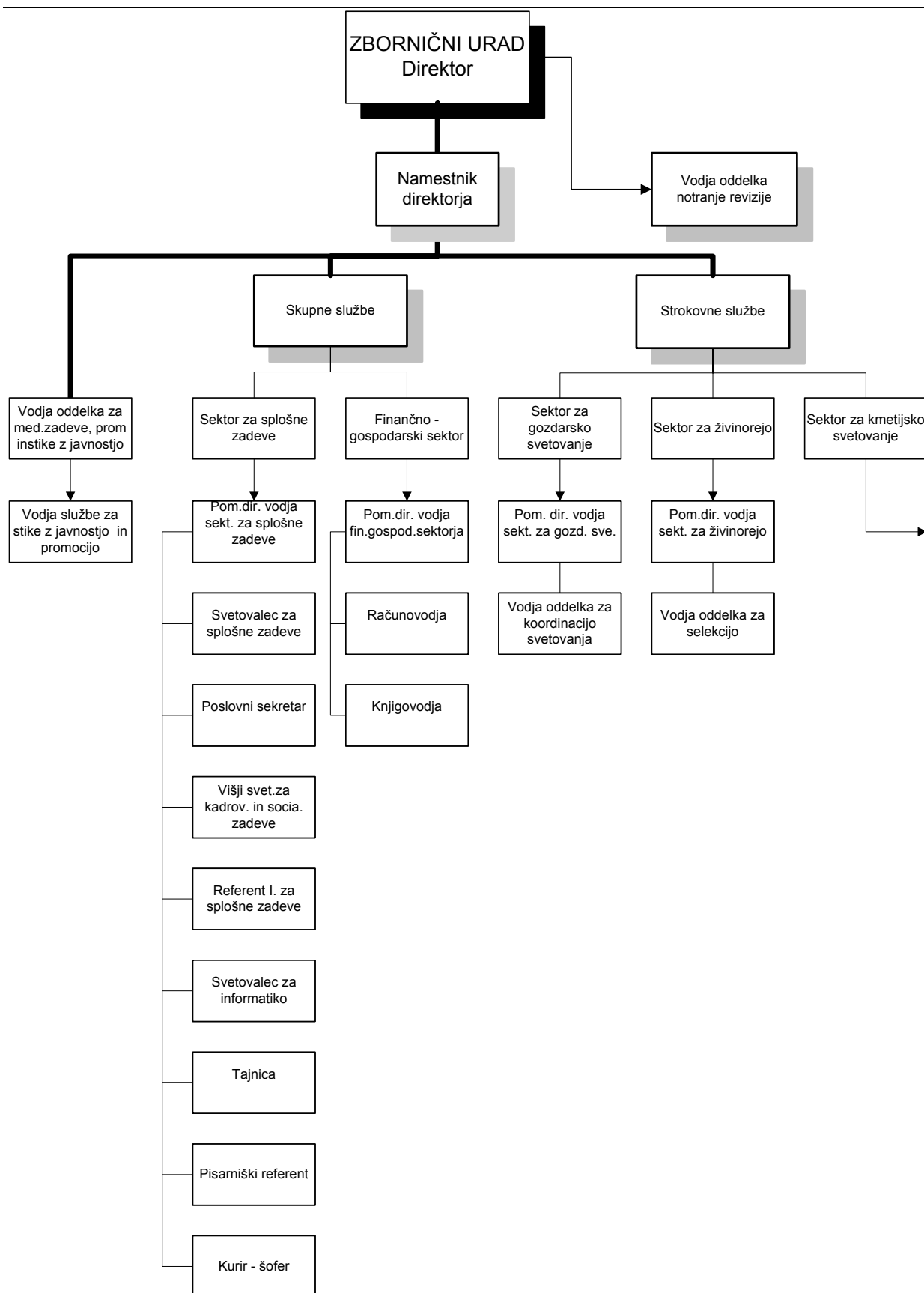
UPRAVNI ODBOR
KGZS

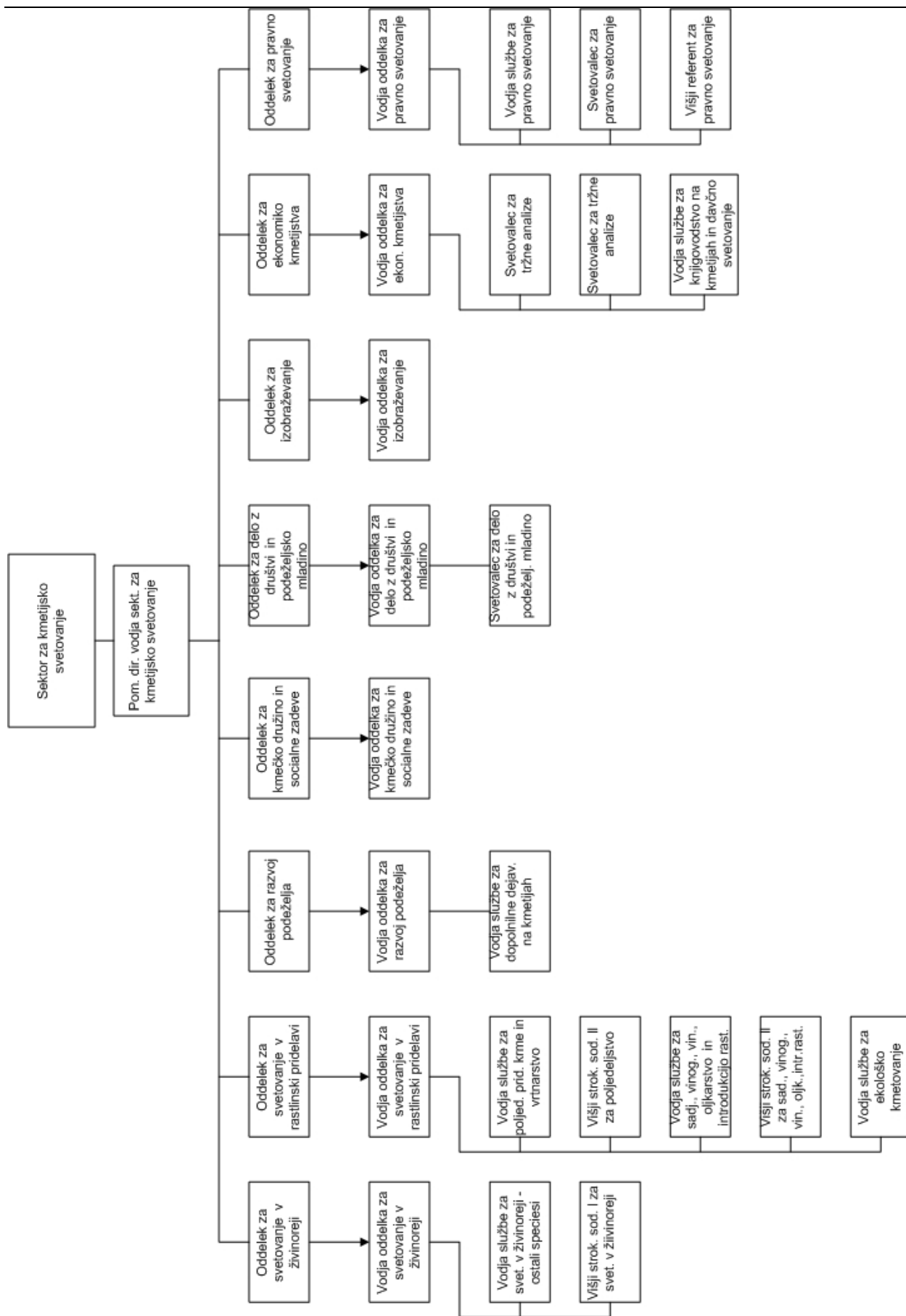
Strokovni odbori

NADZORNI
ODBOR KGZS

STALNA
ARBITRAŽA

SEKTOR ZA SPLOŠNE ZADEVE

Področje dela sektorja je predvsem zagotavljanje splošnih pogojev dela za druge sektorje zborničnega urada, prav tako pa tudi za voljene strukture Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Ponovno se je pojavil problem prostorske stiske, saj je bilo na novo zaposlenih kar nekaj novih sodelavcev. Izboljšalo se je stanje na področju opremljenosti prostorov in področje programske in računalniške opreme informacijskega sistema, pač v skladu z finančnimi možnostmi zbornice. V letu 2004 si bomo prizadevali predvsem za rešitev problema prostorske stiske – dodatni poslovni prostori. Načrtujemo tudi številne ukrepe racionalizacije poslovanja in skupne nabave za zbornični urad in Kmetijsko gozdarske zavode pri čemer upamo na veliko ugodnejši izplen in racionalnejšo porabo sredstev. Potrebno je sprejeti Pravilnik o uporabi službenih mobilnih telefonov in tako zagotoviti racionalnejšo uporabo mobilnih telefonov, urediti vozni park in podobno. Zelo pomemben del dela in tudi stroškov bodo v letu 2004 predstavljale zbornične volitve.

Kadrovske zadeve

V letu 2004 načrtujemo v zborničnem uradu nove – dodatne zaposlitve, da bi se približali popolnitvi sistematiziranih delovnih mest, zagotovo pa se bomo srečevali tudi z zaposlitvami na trenutno zasedena delovna mesta, zaradi običajne fluktuacije delavcev. Vodilo pri zaposlovanju v zborničnem uradu je zaposlovanje delavcev z večjimi izkušnjami, žal pa to velikokrat ni mogoče, saj večina kandidatov išče prvo zaposlitev, osebni dohodki pa niso stimulatívni v tolikšni meri, da bi vzpodbujali zaposlovanje izkušenejših. Nadaljnje zaposlitve so odvisne od finančnih zmožnosti, vsekakor pa moramo nujno zaposliti vodjo splošnega sektorja, vodjo oddelka za stike z javnostjo in promocijo, vodjo oddelka za notranjo revizijo pa smo zaposlili s 1. 1. 2004.

Ker se Zakon o sistemu plač v javnem sektorju, ne prične uporabljati s 01.01.2004, ampak s 1.7.2004, bo potrebno v letošnjem letu postoriti vse za prehod na nov plačni sistem - pripraviti novo sistemizacijo delovnih mest, razvrstitev v plačilne razrede, ki so sestavni del zakona, izdati nove pogodbe o zaposlitvi.

Za vse zaposlene, kateri še nimajo opravljenega izpita iz upravnega postopka, je v tem letu potrebno organizirati seminar iz upravnega postopka in opravljanje izpita pri Upravni akademiji.

Veliko časa bo namenjenega tudi usklajevanju kadrovskih zadev na zavodih in nudenje pomoči pri uveljavitvi nove zakonodaje na delovnem področju.

Informatika

1. Področje informatike skrbi za vzdrževanje računalniške in programske opreme, ki je nujno potrebna za nemoteno izvajanje dela. V program vzdrževanja, ki je določen v letnem urniku so vključeni:
  - dnevno inkrementalno arhiviranje datotek na datotečnem strežniku
  - tedensko popolno arhiviranje datotek na datotečnem strežniku
  - tedensko arhiviranje baz podatkov na SQL strežniku
  - dvomesečni pregled delovnih postaj, ki obsega: pregled s programom scandisk, brisanje začasnih (*.tmp) datotek, defragmentacija, nameščanje posodobitev programske opreme in arhiviranje elektronske pošte.
  - 1x letno formatiranje diska in nameščanje operacijskega sistema in programov.
2. Obdelava in ažuriranje baz podatkov članstva KGZS.
3. Grafično oblikovanje tiskovin:
  - oblikovanje biltena KGZS
  - oblikovanje predstavitvenega gradiva (zgibanke, brošure ...)
  - skrb za celostno podobo KGZS
4. Administratorsko nadziranje spletne strani in urejanje uporabniških pravic.
5. Sodelovanje z AKTRP pri projektu decentralizacije vnosa podatkov vlog za neposredna plačila.
6. Uvedene pa bodo tudi testne postaje z Linuxom in nameščenim programskim paketom OpenOffice.org, ki naj bi pocenile nakup programske opreme.
7. Ker je vse večja potreba po uporabi nove programske opreme, le ta pa je vse bolj zahtevna, bo potrebno, da vsaj eden izmed zaposlenih opravi certificiran tečaj o vzdrževanju komunikacij in vzdrževanju strežnikov.

Koordinacija dela voljenih organov KGZS

Koordinacija dela sveta KGZS

- Koordinacija sej sveta KGZS

- Pridobivanje gradiva in priprava gradiva, potrebnega za seje sveta KGZS
- Predstavitve dela v Zeleni deželi, Zborničnih novicah in Kmečkem glasu
- Obveščanje medijev o posameznih sklepih in pobudah sveta KGZS
- Priprava in ažuriranje informaciji o delu sveta KGZS na internet straneh KSSS in KGZS

V letu 2004 bodo volitve v svet KGZS, kar bo vplivalo tudi na novo sestavo Sveta KGZS. Veliko dela bo pri pripravi samih volitev, pri sami izvedbi, formiranju novih evidenc članov ter pri ponovnem organiziranju oziroma aktiviranju.

Koordinacija dela upravnega odbora

- Koordinacija sej
- Pridobivanje in priprava gradiva potrebnega za seje
- Redno pošiljanje informacij o delu KGZS
- Predstavitve dela v Zeleni deželi, Zborničnih novicah in Kmečkem glasu
- Obveščanje medijev o posameznih sklepih in pobudah sveta KGZS
- Priprava in ažuriranje informaciji o delu na internet straneh KSSS in KGZS

V letu 2004 bodo volitve v svet KGZS, kar bo vplivalo tudi na novo sestavo upravnega odbora KGZS. Veliko dela bo pri pripravi samih volitev, pri sami izvedbi, formiranju novih evidenc članov ter pri ponovnem organiziranju oziroma aktiviranju.

Koordinacija dela nadzornega odbora

- Koordinacija sej
- Pridobivanje in priprava gradiva, potrebnega za seje sveta
- Redno pošiljanje informacij o delu KGZS
- Predstavitve dela v Zeleni deželi, Zborničnih novicah in Kmečkem glasu
- Priprava in ažuriranje informaciji o delu na internet straneh KSSS in KGZS

V letu 2004 bodo volitve v svet KGZS, kar bo vplivalo tudi na novo sestavo nadzornega odbora KGZS. Veliko dela bo pri pripravi samih volitev, pri sami izvedbi, formiranju novih evidenc članov ter pri ponovnem organiziranju oziroma aktiviranju.

Koordinacija dela častnega razsodišča

- Po potrebi sklic sej
- Pridobivanje in priprava gradiva, potrebnega za seje sveta

V letu 2004 bodo volitve v svet KGZS, kar bo vplivalo tudi na novo sestavo častnega razsodišča KGZS. Veliko dela bo pri pripravi samih volitev, pri sami izvedbi, formiranju novih evidenc članov ter pri ponovnem organiziranju oziroma aktiviranju.

Koordinacija dela stalne arbitraže

- Po potrebi sklic sej
- Pridobivanje in priprava gradiva, potrebnega za seje sveta

V letu 2004 bodo volitve v svet KGZS, kar bo vplivalo tudi na novo sestavo stalne arbitraže KGZS. Veliko dela bo pri pripravi samih volitev, pri sami izvedbi, formiranju novih evidenc članov ter pri ponovnem organiziranju oziroma aktiviranju.

Koordinacija dela strokovnih odborov

Izredno zahteven segment dela zborničnega urada je tudi koordinacija dela strokovnih odborov. Zaradi zelo velikega števila zadev o katerih se morajo opredeliti odbori in zaradi velikega števila teles, ki obravnavajo posamezne dokumente.

- Koordinacija sej strokovnih odborov
- Medsebojno koordiniranje sej in dela posameznih strokovnih odborov
- Pridobivanje gradiva, potrebnega za seje strokovnih odborov
- Posredovanje sklepov strokovnih odborov in spremljanje izvajanja teh sklepov pri drugih institucijah
- Informiranje Upravnega odbora KGZS o delu in sprejetimi sklepi strokovnih odborov
- Priprava informacij in predstavitve dela, sklepov in pobud SO za objavo v glasilih Kmečki glas in Zelena dežela

-
- Priprava in ažuriranje informacij o delu na internet straneh KSSS in KGZS
  - Priprava tedenskih informacij in njihovo posredovanje članom strokovnih odborov ter vsem voljenim v KGZS
  - Posredovanje pobud svetov območnih enot KGZS strokovnim odborom
  - Na podlagi sklepov strokovnih odborov priprava gradiva za okrogle mize ter izvedb same okrogle mize
  - Spremljanje priprav posameznih novih predpisov in posredovanje le teh strokovnim odborom v obravnavo
  - Usklajevanje in priprave za razprave o različnih predpisih, ki so na različnih nivojih v fazi razprave oz. pred sprejetjem in se vsebinsko nanašajo na kmetijstvo
  - Po potrebi priprava že sprejete zakonodaje za pripravo predlogov za njihovo spremembo
  - Spremljanje aktualne problematike na trgu in priprava morebitnih predlogov pri uveljavljanju tržnih redov
  - Pridobivanje gradiva za sisteme označevanja živali
  - Sodelovanje pri pripravi pripomb in predlogov v razpisnih pogojih SAPARD
  - Pregled pravilnikov o reji živali in priprave predlogov na SO za financiranje izvedbe potrebnih sprememb pred vstopom v EU
  - Reševanje nastalih problemov, ki bodo nastopili ob vstopu v EU
  - Sodelovanje s posameznimi specialisti in iskanje njihove pomoči pri delu SO
  - Po potrebi sodelovanje SO s svetom potrošnikov
  - Priprava predstavitve področij z omejenimi dejavniki za kmetijstvo
  - Priprava ustreznih rešitev s strani SO za preprečevanje zaraščenosti
  - Pridobitev pregleda sortnih list za posamezne dejavnosti za SO
  - Priprava elementov za odkupne cene posameznim proizvodom
  - Priprava priporočenih cen kmetijskih pridelkov in kmetijskih proizvodov
  - Priprava pobude za posamezne oblike izobraževanja na področju kmetijstva
  - Sodelovanje pri lovski zakonodaji in preprečevanje škod po divjadi
  - Priprava nove oblike informiranja (prašičereja, ovčereja)
  - Spremljanje pridelave poljščin
  - Sodelovanje v SO pri pripravi uvedbe sistema mlečnih kvot
  - V SO spremljati uvajanje novih kultivarjev in kultur
  - Spremljanje trga s poljščinam
  - Sodelovanje pri reševanju problemov ob elementarnih in drugih naravnih nesrečah
  - Skrb za socialno varnost kmetov.
  - Sodelovanje pri reševanju aktualne interventne problematike
  - Pomoč pri ustanavljanju OP
  - Predlogi za obnovo vinogradov, stimulacije izvoza cepljenk, ocene letine, predlogi za ocenjevanje
  - Pregled katastrskega dohodka in priprava pripomb
  - Sodelovanje posameznih SO pri bilateralnih delovnih skupinah
  - Organizacija in vodenje SO na delovne ekskurzije doma in v tujino
  - Sodelovanje posameznih članov SO na sejnih doma in v tujini
  - Sodelovanje posameznih članov So pri tiskovnih konferencah
  - Sodelovanje SO ali posameznih članov SO na regijskih in lokalnih prireditvah
  - Predstavitve nekaterih aktualnih tem po posameznih članih SO v Bruslju
  - Člane seznaniti in usposobiti z poznavanjem delovanja organov EU
  - Sodelovanje SO z odbori formiranimi na ZZS

V letu 2004 bodo volitve v KGZS, kar bo vplivalo tudi na novo formiranje članstva v SO ter tudi na novo razporeditev SO. Po vsej verjetnosti bo potrebno formirati nekaj novih, nekaj dosedanjih pa ukiniti in se tako prilagoditi spreminjajočim razmeram v kmetijstvu posebej novim razmeram po 1. maju, ko bomo polnopravno vstopili v EU. Veliko dela bo pri formiranju novih evidenc članov SO ter pri ponovnem organiziranju oziroma aktiviranju teh odborov.

Koncem prejšnjega in v začetku letošnjega leta so strokovni odbori sprejemali programe dela za leto 2004. Njihovo delo bo temeljilo predvsem na spremljanju nove zakonodaje, spremljanju tekoče oziroma aktualne problematike in dajanju pobud v prid izboljšanja razmer v kmetijstvu. Veliko poudarka bo na prilagajanju novim razmeram v EU.

Zaradi veliko hitrih sklicev sej strokovnih odborov ter kratkih rokov za dajanje pripomb tudi v preteklem letu, bo potrebo poskušati vzpostaviti z drugimi institucijami predvsem MKGP, tak odnos, da bomo hitreje pridobili gradiva in imeli daljše roke za pripombe.

Spremljanje dela območnih enot KGZS

- Pregled njihovih zapisnikov in sprejetih sklepov
- Na podlagi sprejetih sklepov OE jih posredovati odborom in drugim institucijam
- Po potrebi pripraviti posamezna gradiva za seje OE
- Redno pošiljanje informacij o delu KGZS območnim enotam
- Spremljanje njihovih aktivnosti in priprava evidenc o njihovem delu
- Priprava in ažuriranje informacij o delu OE na internet straneh KSSS in KGZS
- Po potrebi priprava gradiva za OE s področja regulative in izvedbenih predpisov pred sprejetjem s področja kmetijstva
- Po potrebi priprava že sprejete zakonodaje za pripravo predlogov za njihovo spremembo
- Organizacija in priprava gradiva in izpeljava okroglih miz OE
- Obveščanje medijev o posameznih sklepih in pobudah OE
- Priprava polletnih delovnih srečanj predsednikov, vodij in tajnikov OE
- Predstavitve dela v Zeleni deželi in Zborničnih novicah
- Spremljanje in tvorno reševanje problemov ob elementarnih in drugih nesrečah ter pomoč pri sanaciji le-teh in pomoč članstvu KGZS
- Vzpodbuditi delo manj aktivnih območnih enot
- Tedensko obveščanje članov OE o delu KGZS
- Člane seznaniti in usposobiti s poznavanjem delovanja organov EU

Spremljanje dela odborov izpostav KGZS

- Pregled njihovih zapisnikov in sprejetih sklepov
- Posredovanje njihovih sklepov odborom KGZS ali drugim institucijam
- Po potrebi pripraviti posamezna gradiva za njihove seje
- Voditi evidence o njihovem delu
- Vzpodbuditi delo manj aktivnih odborov izpostav
- Tedensko obveščanje članov OE o delu KGZS
- Podajanje informacij posameznim članom OI
- Priprava polletnih delovnih srečanj predsednikov in tajnikov OI
- Priprava in ažuriranje informacij o delu OI na internet straneh KSSS in KGZS
- Predstavitve dela OI v Zeleni deželi in Zborničnih novicah
- Člane seznaniti in usposobiti z poznavanjem delovanja organov EU

V letu 2004 bodo volitve v KGZS, kar bo vplivalo tudi na novo formiranje članstva v območnih enotah in odborih izpostav. Veliko dela bo pri pripravi samih volitev, kot tudi njihovo izvedbo in formiranju novih evidenc članov ter pri ponovnem organiziranju oziroma aktiviranju teh odborov. Veliko poudarka bo na prilagajanju novim razmeram v EU.

ODDELEK ZA MEDNARODNE ZADEVE, PROMOCIJO IN STIKE Z JAVNOSTJO**MEDNARODNO SODELOVANJE**

Na področju mednarodnega sodelovanja bo Oddelek ohranjal obstoječe stike s tujimi sorodnimi organizacijami ter se povezoval z organizacijami predvsem novih članic EU. Delo Oddelka bo predvsem usmerjeno v spremljanje poteka vključevanja Slovenije v EU in uvajanja ukrepov reforme Skupne kmetijske politike.

Oddelek naj bi bil tudi bolj dejaven pri informiranju tako voljenih članov KGZS na vseh ravneh kakor tudi kmetijskih svetovalcev glede novosti na področju skupne kmetijske politike evropske unije.

Oddelek se bo tudi ukvarjal z delom v delovnih in krovnih organih mednarodnih organizacij, ki združujejo kmetijske nevladne organizacije, kot sta na primer COPA in IFAP. Sodeloval bo pri pridobivanju sredstev za odpiranje pisarne slovenskih kmetijskih organizacij v Bruslju in sami organizaciji pisarne. Z ustanovitvijo takšne pisarne bi se še bolj približali viru informacij in povečali možnosti vplivanja na odločitve evropske komisije in drugih organov. Takšna pisarna bo nujno potrebna po vstopu Slovenije v EU, ko bo delo z organi EU postalo bolj intenzivno.

Oddelek bo tudi skrbel za izobraževanje predstavnikov zbornice, ki bodo zastopali različna področja kmetijstva v Bruslju. Pri tem je mišljeno tako predstavnikov članov KGZS – kmetov in predstavnikov pravnih oseb kakor tudi kmetijskih svetovalcev, ki bodo le-tem nudili strokovno podporo.

Oddelek se bo še naprej ukvarjal tudi s promocijo slovenskega kmetijstva in podeželja v tujini ob vsaki ponujeni priložnosti. V ta namen bo KGZS sodelovala z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kakor tudi z Gospodarsko zbornico ali drugimi organizacijami.

V času prireditve »Podeželje v mestu« bomo za veleposlanike v Sloveniji in njihove sodelavce organizirali vodeno degustacijo slovenskih posebnosti. Organizirali bomo tudi letni sprejem kmetijskih atašejev in gospodarskih svetnikov, zadolženih za Slovenijo.

Od leta 2004 naprej bo intenzivnejše sodelovanje tudi z državami na območju JV Evrope s poudarkom na državah bivše Jugoslavije. Delo bomo usmerili v oblikovanje bilateralnih projektov pospeševanja organiziranja strokovnih služb in stanovskih organizacij in v projektih MKGP ali EU.

Oddelek bo vodil oz. usmerjal tudi druge aktivnosti, kot so:

- nadaljevanje sodelovanja s Konfederacijo kmetov Italije v Rimu
- podporo PHARE projektom v sodelovanju z avstrijsko Koroško in Furlanijo Julijsko krajino pa tudi ostalimi zainteresiranimi državami
- sodelovanje na kongresu CEA
- sodelovanje na kongresu IFAP (svetovno združenje kmetov)
- sodelovanje na sestankih delovnih skupin COPA COGECA
- sodelovanje na mednarodnem seminarju za PR kmetijskih nevladnih organizacij v Parizu in Bruslju (organizator FNSEA)
- zagotavljanje partnerjev v Sloveniji za različne mednarodne projekte (Leonardo da Vinci, mali projekti PHARE, FAO projekti...)
- sodelovanje na mednarodnih sejmih v tujini

PROMOCIJA

Delo oddelka na področju promocije bo potekalo na treh osnovnih področjih: promocija na sejmih, urejanje spletne strani in priprava promocijskega gradiva.

Sejmi, katerih naj bi se udeležili so:

- Agrarmesse (Celovec, januar 04)
- Komenda (marec in oktober 04)
- Alpe Adria (marec 04)*
- Flora Celje (marec 04)
- Kulinarika in vino (?)*
- Samostojna promocijska prireditve v Ljubljani »Podeželje v mestu« (junij 04)
- Kmetijski sejem Gornja Radgona (avgust 04)
- Narava Zdravje (oktober 04)*

* odvisno od dogovora z organizatorjem (Ljubljanskim sejmom) glede najema razstavnega prostora. V finančnem programu predvidevamo dogovor o brezplačnem najemu samega prostora.

STIKI Z JAVNOSTJO

Osnovni način komuniciranja s članstvom ostaja s pomočjo glasila Zelena dežela in preko rednih rubrik v Kmečkem glasu. Za stike s širšo javnostjo bo Oddelek organiziral najmanj eno novinarsko konferenco na mesec, po potrebi tudi več. Predvidene so tri novinarske konference z malico (volitve, radgonski sejem in novo leto). Več stroškov je potrebno tudi predvideti zaradi aktivnosti povezanih z volitvami.

FINANČNO GOSPODARSKI SEKTOR

Poleg osnovne dejavnosti Finančno gospodarskega sektorja, spremljanja in obravnavanja knjigovodskih in računovodskih podatkov poslovanja KGZS, ki služijo tako za sprejemanje internih odločitev kot tudi za potrebe zunanjih uporabnikov informacij, bo sektor v letu 2004 opravljal naslednje naloge:

- pripravljaj predloge za oblikovanje in izvrševanje finančne in poslovne politike KGZS,
- pripravljaj finančne načrte za KGZS in KGZ, organiziral pripravo letnih poročil za zavode in pripravil skupno letno poročilo za KGZS in zavode,
- sodeloval pri pripravi predlogov za pridobivanje sredstev iz drugih virov,
- izvajal naloge povezane s premoženjem KGZS in naloge na programih investicijskega vzdrževanja objektov in opreme,
- izvajal izplačila sejin in kilometrin vsem članom obveznih organov KGZS, območnim enotam in izpostavam,
- izvajal naloge odmere, pobiranja, izterjave in spremljanja plačil zborničnega prispevka,
- izvajal naloge v zvezi s pripravo dokumentacije za porabo proračunskih sredstev,
- sodeloval pri pripravi dokumentacije in v postopkih v zvezi z volitvami KGZS,
- sodeloval pri pripravi spremembe Zakona o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije,
- sodeloval pri pripravi dokumentacije in v postopkih v zvezi z oddajo javnih naročil.

Velik obseg tekočega dela Finančno gospodarskega sektorja ter nenehno spreminjanje predpisov na področju financ in računovodstva, ki predstavlja dodatne obremenitve zaposlenih na sektorju pa je razlog, da posameznim področjem, ki bi bili lahko bolje urejeni namenimo manj časa, kot bi bilo potrebno.

V letu 2003 je Upravni odbor KGZS sprejel Pravilnik o pridobivanju, razpolaganju in upravljanju s stvarnim premoženjem Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in imenoval komisijo. Sektor bo sodeloval pri delu komisije in pri planiranju virov sredstev za vzdrževanje objektov in opreme. Nadaljeval bo s sodelovanjem pri postopkih vpisa nepremičnega premoženja v zemljiško knjigo na lastnika Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije.

Uvedba sistema kakovosti ni bila realizirana v letu 2003, saj je za učinkovito izvedbo projekta potrebno najprej zaposliti vodjo splošnega sektorja in notranjega revizorja.

Sprememba Zakona o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, če bo sprejeta v taki obliki kot jo je predlagalo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v sodelovanju s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, bo pomenila vsebinsko spremembo v finančnem načrtu za leto 2005, v skladu z merili določenimi na podlagi nalog, ki jih po zakonu izvaja Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije in se financirajo iz zborničnega prispevka. Sektor bo oblikoval novi način planiranja po posameznih izvajalcih nalog, kar bo pomenilo tudi spremembo pri spremljanju nastanka stroškov za posamezne naloge.

Naloge na področju FADN – izven nalog javne službe kmetijskega svetovanja

Na osnovi številnih razgovorov z najvišjimi predstavniki MKGP ter na osnovi Pravilnika o delovanju mreže za zbiranje računovodskih podatkov o dohodkih in poslovanju kmetijskih gospodarstev, ki je že pripravljen, pričakujemo, da bo Kmetijsko gozdarska zbornica na področju FADN izvajala še naslednje naloge: šifriranje, vnos in obdelave podatkov ter priprave t.i. poročil s kmetijskih gospodarstev (Farm Return). V ta namen nameravamo ustanoviti posebno službo, ki bo delovala kot računovodska pisarna. Pretežni del financiranja je zagotovljen s standardnim honorarjem za vsako pravilno izpolnjeno poročilo s kmetijskega gospodarstva, ki ga Komisija EU plača vsaki državi članici in trenutno znaša 138 EUR na poročilo.

ODDELEK NOTRANJE REVIZIJE

Oddelek notranje revizije se je ustanovil v KGZS s tekočim letom. Področje delovanja notranje revizije je neodvisna in nepristranska dejavnost dajanja zagotovil in svetovanja; namenjena je povečevanju koristi in izboljševanju delovanja zbornice. Zbornici pomaga uresničevati njene cilje s spodbujanjem premišljenega, urejenega načina vrednotenja in izboljševanja uspešnosti postopkov ravnanja, obvladovanja in upravljanja tveganj, notranjih kontrol in procesov.

Predmet revidiranja so v skladu z 11. členom Pravilnika o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora financ (Uradni list RS, št.72/02) notranjeorganizacijske enote zbornice, kmetijsko gozdarski zavodi in druge pravne osebe, katerih ustanoviteljica je zbornica.

Namen notranjega revidiranja je zagotavljanje:

- zanesljivih in neoporečnih informacij,
- skladnosti delovanja s smernicami, načrti, postopki ter zakonskimi in drugimi predpisi,
- varovanje premoženja,
- gospodarnosti in učinkovite uporabe virov sredstev,
- doseganja postavljenih ciljev in nalog.

Letni plan dela oddelka notranje revizije za leto 2004 obsega:

Zap. št.	Revizija	Št. dni
1.	Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije	222
2.	Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica	8
3.	Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota	8
4.	Kmetijsko gozdarski zavod Celje	10
5.	Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto	10

	SKUPAJ	258
--	---------------	------------

Zap. št.	Enota pregleda	Predmet rednega pregleda	Št.dni
1.	KGZS	Okolje kontroliranja	8
2.		Računovodska služba	22
3.		Zbornični prispevek	7
4.		Proračunska sredstva	16
5.		Finančna služba	11
6.		Razvidi	8
	KGZS	SKUPAJ	72

Zap. št.	Enota pregleda	Ostala revizijska dela	Št.dni
1.	KGZS	Poročanje	21
2.		Priprava internih aktov na področju interne revizije	10
3.		Priprava plana	6
4.		Svetovanje	12
5.		Ostala dela	57
6.		Izvajanje izrednih pregledov	44
	KGZS	SKUPAJ	150

Zap. št.	Enota pregleda	Predmet rednega pregleda	Št.dni
1.	KGZ NG	Okolje kontroliranja	1
2.		Javna naročila	1
3.		Sektor kmetijskega svetovanja	3
4.		Proračunska sredstva	2
5.		Poročanje	1
	KGZ NG	SKUPAJ	8

Zap. št.	Enota pregleda	Predmet rednega pregleda	Št.dni
1.	KGZ MS	Okolje kontroliranja	1
2.		Javna naročila	1
3.		Sektor kmetijskega svetovanja	3
4.		Proračunska sredstva	2
5.		Poročanje	1
	KGZ MS	SKUPAJ	8

Zap. št.	Enota pregleda	Predmet rednega pregleda	Št.dni
1.	KGZ CE	Okolje kontroliranja	1
2.		Javna naročila	1
3.		Sektor kmetijskega svetovanja	3
4.		Proračunska sredstva	2
5.		Računovodska služba	2
6.		Poročanje	1
	KGZ CE	SKUPAJ	10

Zap. št.	Enota pregleda	Predmet rednega pregleda	Št.dni
1.	KGZ NM	Okolje kontroliranja	1
2.		Javna naročila	1
3.		Sektor kmetijskega svetovanja	3
4.		Proračunska sredstva	2
5.		Računovodska služba	2
6.		Poročanje	1
	KGZ NM	SKUPAJ	10

SEKTOR ZA KMETIJSKO SVETOVANJE

Njegove naloge so zlasti:

- načrtovanje, usmerjanje, vrednotenje in nadzor dela kmetijske svetovalne službe,
- načrtovanje in usklajevanje letnih in srednjeročnih programov dela kmetijske svetovalne službe,
- priprava meril, normativov in standardov za izvajanje svetovalnega dela,
- usmerjanje in usklajevanje prenosa znanja v prakso do kmetov in obratno,
- priprava meril za nagrajevanje in napredovanje kmetijskih svetovalcev,
- sodelovanje v kmetijskem sistemu znanja,
- priprava, izvajanje in vrednotenje izobraževanja in usposabljanja kmetijskih svetovalcev,
- načrtovanje in usklajevanje svetovalnega dela s strokovnimi službami v kmetijstvu,
- sodelovanje s svetovalnimi službami v drugih državah in v zamejstvu,
- sodelovanje pri načrtovanju in izvajanju kmetijske politike.

Sektor za kmetijsko svetovanje sestavlja osem oddelkov: oddelek za svetovanje v rastlinski pridelavi, oddelek za svetovanje v živinoreji, oddelek za ekonomiko kmetijstva, oddelek za kmečko družino in socialne zadeve, oddelek za izobraževanje, oddelek za razvoj podeželja in dopolnilne dejavnosti, oddelek za delo z društvi in podeželsko mladino ter oddelek za pravno svetovanje.

V sektorju za kmetijsko svetovanje bo program dela v letu 2004 izvajalo 19 zaposlenih.

Program dela v letu 2004 sestavljajo zlasti naslednji ukrepi:

- zbiranje in analiziranje podatkov, organizacija posvetov in delavnic, sodelovanje s podobnimi službami v tujini, službami, institucijami in organizacijami v RS in tujini, sodelovanje pri pripravi predpisov, priprava ustreznih osnutkov dokumentov ipd., kot osnova za prilagajanje in reorganizacijo Kmetijske svetovalne službe Slovenije
- koordinacija izobraževanja kmetov za potrebe izvajanja kmetijsko okoljskih ukrepov (ukrepov PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA)
- vodenje, usmerjanje in koordiniranje dela strokovnih skupin, specialistov in svetovalcev
- sodelovanje z domačimi in tujimi znanstveno raziskovalnimi, svetovalnimi institucijami in organizacijami kmetovalcev
- sledenje novostim, trendov, zbiranje informacij in tekoče informiranje kmetijskih svetovalcev specialistov
- spremljanje stanja, novosti, trendov, analize podatkov in prenos do svetovalcev in kmetov,
- priprava in spremljanje izobraževanja kmetijskih svetovalcev, kmetov in drugih
- priprava predlogov svetovalnih listov, brošur in publikacij
- sodelovanje pri pripravi in priprava učnih pripomočkov, gradiv in svetovalnih orodij
- sodelovanje na posvetih in seminarjih
- spremljanje aktualne problematike v kmetijstvu in dajanje pobud za rešitve problemov,
- priprava ocen in poročil o stanju na področju kmetijstva in razvoja podeželja
- reševanje tekočih strokovnih zadev s terena,
- oblikovanje in obveščanje preko spletne strani kmetijske svetovalne službe
- sodelovanje na sejmih in prireditvah
- delo v odborih in komisijah
- organizacija tradicionalnega posveta kmetijske svetovalne službe na Bledu.
- priprava strokovnih podlag za tiskovne konference in ostale medijske aktivnosti...
- priprava člankov za zbornični bilten in ostale medije.
- spremljanje zakonodaje na področju kmetijstva in s kmetijstvom povezane,
- priprava, predlogov, pripomb k novonastajajoči zakonodaji v kmetijstvu
- izdelava predlogov, pobud in pripomb za sprejem novih predpisov s področja kmetijstva, za spremembe in dopolnitve veljavnih predpisov,
- sodelovanje pri izvajanju tržnih redov,
- sodelovanje pri izvajanju ukrepov kmetijske strukturne politike in kmetijske politike razvoja podeželja
- sodelovanje pri izvajanju ukrepov Programa razvoja podeželja 2004-2006
- usmerjanje kmetijskih gospodarstev v sonaravne načine kmetovanja
- priprava raznih poročil, analiz in drugih gradiv
- sodelovanje na sejah delovnih teles Vlade RS in Državnega zbora in Državnega sveta RS;
- dnevno svetovanje glede pravnih in socialnih vprašanj;
- priprava predlogov aktov, ki jih sprejema zbornica,
- skrb za stalno lastno izobraževanje in za specializacijo za posamezna področja;
- nudenje strokovne pomoči kmetijsko gozdarskim zavodom;
- redno spremljanje domačih in mednarodnih razpisov

- sodelovanje in koordinacija pri projektih, ki jih izvajajo oddelki za kmetijsko svetovanje (sistem poskusov na kmetijah, vzorčne in mojstrske kmetije, OTS, pašništvo, integrirana pridelava, ekološko kmetovanje, projekti na področju razvoja podeželja, urejanje blagovnih znamk, knjigovodstvo na kmetijah, vpeljava mlečnih kvot, izvedba decentraliziranega zajema vlog, LPIS)
- sodelovanje pri programu posebnega nadzora bakterijskega hruševega ožiga in vzpostavitvi uradnih evidenc
- sodelovanje pri pripravi razvojnih programov
- nabor in koordinacija projektnih idej po posameznih zavodih in pomoč pri kombiniranju projektne ideje z aktualnim razpisom
- sodelovanje pri pripravi novih katalogov znanj za certifikatno preverjanje znanja
- sodelovanje pri pripravi strategije izobraževanja na področju kmetijstva, s predlogi pobud za izobraževalne programe in poklicne kvalifikacije in pri pripravi programov izobraževanja in katalogov standardov znanj za pridobitev poklicnih kvalifikacij.
- priprava nove-četrte izdaje Katalog kalkulacij za načrtovanje gospodarjenja na kmetijah v Sloveniji
- pomoč pri organizaciji in delovanju stanovskih organizacij na podeželju
- ostale naloge in ukrepi po navodilih in dogovoru z zborničnim uradom, MKGP in ostalimi institucijami in organizacijami.
- sodelovanje pri različnih projektih kot podizvajalci ali partnerji
- organizacija strokovnih ekskurzij za kmetijske svetovalce
- sofinanciranje izobraževanja in usposabljanja kmetijskih svetovalcev

Služba za FADN

V letu 2004 bomo na podlagi Pravilnika o delovanju mreže za zbiranje računovodskih podatkov o dohodkih in poslovanju kmetijskih gospodarstev in pogodbe sklenjene z MKGP, predvidoma izvajali naloge računovodske pisarne za vnos in obdelave podatkov v sistemu knjigovodstva FADN.

Pospeševalne naloge

V letu 2004 bo v okviru pospeševalnih nalog izvedeno sofinanciranje naslednjih prireditev in dejavnosti:

15. državna razstava Dobrote slovenskih kmetij Ptuj 2004

19. tradicionalni posvet Kmetijske svetovalne službe Slovenije

Sofinanciranje kataloga turističnih kmetij

Državni kviz »Mladi in kmetijstvo 2004«

Kmetijski sejem Alpe Jadran

Sejem Narava zdravje

Kmetijski sejem v Komendi

Sejem Kulinarika

Kmetijsko živilski sejem Gornja Radgona

Sejem Obrti in podjetništva v Celju

Sofinanciranje posvetov, ki jih organizira KGZS

Skupni del programa oddelkov za kmetijsko svetovanje pri Kmetijsko gozdarskih zavodih

Sektor za kmetijsko svetovanje, ki izvaja naloge v okviru zborničnega urada in oddelki za kmetijsko svetovanje, ki opravljajo naloge v okviru Kmetijsko gozdarskih zavodov, delujejo kot Kmetijska svetovalna služba Slovenije.

Problemi in cilji kot osnova za pripravo programa dela Kmetijske svetovalne službe Slovenije za leto 2004

Problemi:	Cilji:
TRAVNIŠTVO IN PAŠNIŠTVO	
<ul style="list-style-type: none"> • zaraščanje • razdrobljena posestna in parcelna struktura • slaba kakovost travne ruše • nezadovoljiva oskrba živali na pašnikih 	<ul style="list-style-type: none"> • povečati interes za rabo travinja z ustreznou politiko na tržno cenovnem področju, s spodbudami, stimulatívno davčno politiko in z urejenimi lastninskimi razmerji • izvedba zemljiških operacij • izboljšanje botanične sestave s pravilno rabo, gnojenjem in oskrbo ter z vsejavanjem primernih vrst trav in detelj • izobraziti, usposobiti in zainteresirati lastnike, izgradnja kali na pašnikih

<ul style="list-style-type: none"> • stagnacija v razvoju planinskega pašništva 	<ul style="list-style-type: none"> • zainteresirati lastnike, ciljno usmeriti subvencije
PRIDELOVANJE KRME	
<ul style="list-style-type: none"> • povečanje zapleveljenosti posevkov • slabo poznavanje novih vrst in sort krmnih rastlin, izbira na osnovi ponudbe trgovine • slabo poznavanje novejših tehnologij pridelave krmnih rastlin 	<ul style="list-style-type: none"> • ustrezna oskrba in usklajena raba posevkov • izobraziti uporabnike • izobraziti, usposobiti in zainteresirati uporabnike
VAROVANJE VIROV IN OKOLJA	
<ul style="list-style-type: none"> • ostanki FFS in rastlinskih hranil v podtalnici • problemi z zapleveljenostjo posevkov in nasadov • izguba dohodka zaradi omejevanja kmetijske rabe s ciljem varovanja okolja • gnojenje brez ustreznih analiz zemlje • neustrezne kapacitete za skladiščenje živinskih gnojil • nenatančna izbira časa izvedbe ukrepov varstva rastlin • nezadostna pazljivost pri ravnanju z embalažo in ostanki FFS 	<ul style="list-style-type: none"> • izboljšanje tehnike in tehnologij rabe, alternativne oblike rabe • izboljšanje tehnike varstva rastlin, izboljšanje kolobarja, alternativne oblike rabe • uvedba ekološke rente, izvedba programa PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA tudi na tem področju • povečati obseg analiz zemlje in izdelavo gnojilnih načrtov • svetovanje pri izgradnji kapacitet za skladiščenje živinskih gnojil • izvedba tečajev za uporabnike FFS, upoštevanje nasvetov opazovalno napovedovalne službe • upoštevati navodila, zagotoviti zbiranje in odvoz ter uničenje ostankov FFS ter embalaže
POLJEDELSTVO	
<ul style="list-style-type: none"> • razdrobljena struktura zemljišče posesti • majhna velikost parcel • neustrezen kolobar in premajhna pestrost poljščin v kolobarju • nepravilno sestavljen in ozek kolobar • neupoštevanje zakonitosti rodovitnosti tal • gnojenje brez analiz in neustrezna založenost tal ter skrb za organska snov v tleh neizkoriščeni namakalni sistemi • utemeljenost varstva rastlin, neupoštevanje agrotehničnih rokov • neuskajano izvajanje poskusov • obvladovanje škodljivih organizmov • nepoznavanje sodobne tehnologije pridelave poljščin 	<ul style="list-style-type: none"> • izvajanje in spodbujanje izvajanja zemljiških operacij • vključitev rastlin, primernih za vključitev v kolobar in razširitev kolobarja, izobraževanje • doseči celoletno pokritost tal z zeleno odejo, zlasti na VVO • strokovno utemeljeno gnojenje na podlagi rezultatov analiz, izdelava računalniških orodij za svetovanje • vzpostavitev pretoka informacij iz sistema opazovalno napovedovalne službe, izobraževanje • izvedba in seznanjanje z rezultati poskusov • uvedba kolobarja in drugi agrotehničnih ukrepov za zmanjšanje škode po škodljivih organizmih (koruzni hrošč) • prenos novih, sodobnejših tehnologij v prakso (obdelava tal, varstvo posevkov pred pleveli, boleznimi in škodljivci, integrirano poljedelstvo) • prilagoditi kulture in tehnologijo pridelave na VVO, zavarovanih območjih, ekološko pomembnih območjih, posebnim pogojem
VRTNARSTVO	
<ul style="list-style-type: none"> • nezadostna oskrba trga z domačimi vrtninami • preslabo poznavanje hitro spreminjajočih se tehnologij pridelave vrtnin; • neosveščenost pridelovalcev o pomenu povezovanja in skupnega nastopanja na trgu; • premajhna ponudba IP ali EKO pridelane zelenjave; 	<ul style="list-style-type: none"> • povečevanje pridelave vrtnin (ha); • stimulirati pridelovalce, da povečajo površine pod vrtninami in se specializirajo za pridelavo določenih kultur ter izboljšajo tehnologijo pridelave; • izobraziti zainteresirane pridelovalce, da bodo dolgoročno lahko povečali ekonomičnost pridelave; • utrditi nastale povezave pridelovalcev vrtnin, povečati število članov predvsem v OP-ju, združenju

<ul style="list-style-type: none"> • nerazvito namakanje • neopremljenost kmetij z zavarovanimi prostori in posledično slabše obvladovanje tehnologij pridelave v zavarovanih prostorih; • pomanjkanje strokovnjakov – specialistov za pridelavo okrasnih rastlin • pomanjkanje registriranih FFS v Sloveniji za pridelavo okrasnih rastlin • obdavčitev ni primerljiva z drugimi kmetijskimi panogami • neustrezna izobrazba 	<ul style="list-style-type: none"> • osveščanje pridelovalcev o pomenu IP in EKO pridelave vrtnin; • urediti učinkovite namakalne sisteme na območjih kjer je to možno; • vzpodbujati pridelavo v zavarovanih prostorih in tako razširiti izvensezonsko ponudbo zelenjave • usposobiti specialiste za področje pridelave okrasnih rastlin; • zbrati in izraziti potrebe po registraciji določenih FFS primerljivo z EU • sprememba zakonodaje • izobraževanje
HMELJARSTVO	
<ul style="list-style-type: none"> • preveč napak in nedoslednosti pri posameznih tehnoloških postopkih (rez, napeljava, gnojenje, ...); • stari nasadi; • zmanjševanje % organske snovi v tleh; • slabo vzdrževani namakalni sistemi in slaba organiziranost namakalnih skupnosti; • prevelike izgube kakovosti pridelka pri spravilu in skladiščenju; • prestrukturiranje hmeljarskih kmetij (veliko povečanje); 	<ul style="list-style-type: none"> • povečati večjo kakovost izvedenih ukrepov in s tem povečati količino in kakovost pridelka; • vzpodbuditi obnovo hmeljišč; • vzpodbuditi setev podorin v nasade hmelja; • aktiviranje namakalnih skupnosti; • izboljšanje postopkov spravila (obiranje, sušenje, pakiranje) in izboljšanje skladiščnih prostorov; • optimizacija pridelave hmelja v novih razmerah;
SADJARSTVO	
<ul style="list-style-type: none"> • slaba organiziranost nekaterih sadjarjev pri prodaji • premalo obnov, neustrezna priprava tal in neustrezen sortiment (tržne sorte) • vpis v register – pomanjkljiva evidenca • neprimeren sadilni material • premalo vključevanje v IPS • škoda po naravnih nesrečah(suša, toča) • pojav hruševega ožiga • zmanjševanje površin intenzivnih in travniških sadovnjakov • nezadostno poznavanje tehnologij za gojenje različnih sadnih vrst • nepoznavanje novosti na področju zaščite sadnega drevja • premajhna pomanjkanje skladiščnih kapacitet 	<ul style="list-style-type: none"> • enoten nastop na trgu • povečanje obnov z ustrezno pripravo tal • ažuriranje registra in evidenc • pravočasna in pravilna izbira sadilnega materiala • vključevanje v IPS • postavitve mrež proti toči, namakalni sistemi • preprečevanje širjenja hruševega ožiga • uvajanje novih tehnologij • seznanitev kmetov z navodili prognostične službe in službe za varstvo rastlin • usposobitev kmetov za predelavo sadja na kmetijah • uporaba namakalnih sistemov v sadjarstvu
VINOGRADNIŠTVO	
<ul style="list-style-type: none"> • premalo obnov • nekateri vinogradi še niso evidentirani v registru vinogradov (večinoma površine med 0,3 in 0,5 ha), • neustrezna tehnologija • pojav trsnih rumenic • še vedno precej vinogradov zasajenih z nežlahtnimi sortami, 	<ul style="list-style-type: none"> • povečanje obnove vinogradov • vpis v register, informiranje vinogradnikov o pomenu vpisa v register vinogradov. • usposobitev kmetov za samostojno vodenje evidenc, • usposobitev kmetov za uporabo sodobnih tehnologij pridelave in predelave, • zmanjšanje pojava trsnih rumenic • obnova starejših vinogradov z zasaditvijo priporočenih in dovoljenih sort (priprava vlog za

<ul style="list-style-type: none"> • slabo izvajanje zelenih del v vinogradu, • gnojenje in dognojevanje brez analize tal, • neustrezna založenost tal, • pomanjkljivo znanje in izvajanje varstva vinske trte pred boleznimi in škodljivci, • nestrokovna raba FFS, • v mlajših vinogradih posledice letošnje suše, • nepravčasno izvedena trgateg, <ul style="list-style-type: none"> • precej vinogradniških leg, ki so neobdelane oz. so v zaraščanju (strme lege, težja strojna obdelava), 	<p>obnovo, svetovanje pri obnovi),</p> <ul style="list-style-type: none"> • seznanitev kmetov s pomembnostjo gnojenja na podlagi gnojilnega načrta, • izobraževanje vinogradnikov (tehnologija, FFS), • seznanitev kmetov z možnostmi za ureditev namakanja,
VINARSTVO	
<ul style="list-style-type: none"> • pojav napak in bolezni • nepoznavanje vinske zakonodaje • nevođenje kletarskih evidenc • neprimerno označevanje na vinskih etiketah • nepoznavanje in neorganizirano trženje vin 	<ul style="list-style-type: none"> • preprečevanje in odprava napak • informiranje in izobraževanje • vodenje kletarskih evidenc • pravilno označevanje na etiketah • povezovanje in organizirano trženje vina
EKOLOŠKO KMETOVANJE	
<ul style="list-style-type: none"> • majhno število ekoloških kmetij; • pomanjkljivo znanje s področja tehnologije pridelave v ekološkem kmetovanju in zahtevno vodenje evidenc; • premajhna motiviranost kmetov za tržno pridelavo ter neizenačena in premajhna pridelava ekoloških pridelkov; • trženje in neorganiziran nastop pridelovalcev na trgu; • neinformiranost potrošnikov o prednostih ekološkega kmetovanja, o trenutnih tržnih poteh ekoloških pridelkov, o kvaliteti pridelkov, itd. • neizdelan katalog kalkulacij za ekološko pridelavo; • neprilagojenost standardov na področju kontrole kmetijskih pridelkov standardom EU; 	<ul style="list-style-type: none"> • animacija kmetij za vključitev v ekološko kmetije; • izobraževanje svetovalcev in kmetij s področja ekološke pridelave, postavitve vzorčnih kmetij in usposobitev kmetov za vodenje evidenc • motiviranje pridelovalcev k povečevanju pridelave oziroma motiviranje pridelovalcev za specializirano pridelavo in spodbujanje kontinuirane pridelave preko celega leta; • seznanitev s predpisi na področju trženja (označevanje, predelava, ..); spodbujanje razvoja blagovnih znamk; ustanovitev organizacije za trženje ekoloških pridelkov (vzpostavitev OP); • dvig osveščenosti in informiranosti potrošnikov (razna izobraževanja, dnevi zdrave prehrane, sejmi, prireditve,...); • priprava kataloga kalkulacij za ekološko kmetovanje • preoblikovanje in akreditacija kontrolne službe;
INTEGRIRANO PRIDELOVANJE	
<ul style="list-style-type: none"> • majhen obseg kmetijskih površin na katerih se proizvaja na integrirani način • nezadostna tržna pridelava in trženje integriranih pridelkov • vodenje evidenc 	<ul style="list-style-type: none"> • izobraževanje kmetij s področja integrirane pridelave (predavanja, poskusi, prikazi, individualno svetovanje, strokovne ekskurzije) • organizirati proizvodnjo, promocijo in prodajo integriranih pridelkov; • usposobitev kmetov za samostojno vodenje evidenc
GOVEDOREJA:	
<ul style="list-style-type: none"> • opuščanje kmetovanja na območjih z omejenimi dejavniki • visoki stroški investicij za posodobitev živinorejske pridelave, ker sedanji hlevi za 	<ul style="list-style-type: none"> • izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetije in povečanja dohodka, da bo možno preživeti na teh območjih • izdelava tehnoloških načrtov za adaptacije in novogradnje hlevov z ureditvijo skladišč za

<p>govedo ne ustrezajo ali ne bodo ustrezali zahtevam pravilnikov</p> <ul style="list-style-type: none"> • neekonomičnost prireje na manjših kmetijah; delovno preveč intenzivna oblika reje, glede na prihodek; premajhna dodana vrednost izdelkov • zdravstvene težave v reji govedi – tudi zaradi neustrezne prehrane krav molznic • slaba kvaliteta prirasta pitovnih živali, neurejen odkup, nizke cene, problem klanja; • pomanjkanje voluminozne krme zaradi suše • nepoznavanje sistema mlečnih kvot; • premajhen delež ekološke reje živali in prireje mleka 	<p>živalska gnojila;</p> <ul style="list-style-type: none"> • boljše poznavanje sodobnih tehnologij reje živali; ureditev pašnikov, vodenje paše • zmanjševanje stroškov prireje živine z optimiranjem prehrane • tehnološki nasveti za pitanje; gospodarsko križanje; povezovanje rejcev in skupni nastop do klavnic; • uvajanje odpornejših rastlin na sušo, sprememba kolobarja, uvajanje netipičnih vrst krme v obroke za živali • izobraževanje o sistemu mlečnih kvot • sodelovanje pri vzpostavitvi ekološkega mleka
PRAŠIČEREJA	
<ul style="list-style-type: none"> • ne dovolj uveljavljene ustrezne tehnologije pitanja prašičev – za doseganje visoko kvalitetnih proizvodov; • slaba ekonomika prireje prašičev • neizpolnjevanje novih ekoloških standardov (nove evropske direktive) 	<ul style="list-style-type: none"> • izdelava tehnoloških načrtov za prašičerejo • izboljšanje ekonomičnosti prireje prašičev • prilagoditev sistemov reje prašičev novim evropskim pravilnikom
OVČJEREJA	
<ul style="list-style-type: none"> • nepovezana reja drobnice in težave pri širjenju te panoge zaradi zasedenosti prostora – zveri, drugi interesi.. • neurejen odkup, problem klanja; • omejevalna zakonodaja na področju predelave mleka na domu 	<ul style="list-style-type: none"> • združevanje zemljišč, naprava večjih pašnih površin, rajonizacija ovčereje • povezovanje rejcev in skupni nastop do klavnic; ovčereje • izobraževanje na področju pridelave in predelave na domu – skladno z zakonodajo
PERUTNINARSTVO:	
<ul style="list-style-type: none"> • neustrezna (zastarela) tehnologija reja kokoši nesnic (ni skladna z novimi evropskimi direktivami) • majhno število ekoloških rej in neprepoznavnost na trgu. 	<ul style="list-style-type: none"> • prilagoditev sistemov za rejo kokoši nesnic novim evropskim pravilnikom • povečevanje ekoloških rej in združevanje rejcev zaradi boljšega nastopa na trgu

DOPOLNILNE DEJAVNOSTI	
<ul style="list-style-type: none"> • Dopolnilne dejavnosti na kmetijah se prepočasi razvijajo; • Pomanjkanje podjetniških idej • Nedorečena zakonodaja in neuskkljenost med zahtevami upravnih enot in inšpektorji; • Ukvarjanje z dopolnilno dejavnostjo na črno • Nizka stopnja izobrazbe, glede na standarde dejavnosti, večina kmetov nima primerne 	<ul style="list-style-type: none"> • S sistematičnim pristopom, motivacijo, vrednotenjem potencialov, razkrivanjem priložnosti ter z razvojem novih dejavnosti zagotoviti nova delovna mesta na kmetiji in dvigniti kakovost življenja ljudi na kmetijah; • Povečanje števila turističnih kmetij • Uvajanje novih dopolnilnih dejavnosti na kmetijah in zagotavljanje dohodka • Ohranjanje poseljenega in obdelanega podeželja • Doseči spremembe zakonskih predpisov s področja dopolnilnih dejavnosti na kmetiji; • Doseči dobro sprotno informiranost kmetov z zakonskimi predpisi in postopki registracije dopolnilnih dejavnosti; • Registracija dopolnilnih dejavnosti • Povečanje strokovne usposobljenosti nosilcev dejavnosti na kmetijah za posamezne dopolnilne

<p>izobrazbe za opravljanje dopolnilne dejavnosti;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomanjkanje specifičnih znanj s področja dopolnilnih dejavnosti (marketing, negovanje odnosov z gosti, komuniciranje z gosti, enolična ponudba hrane na turističnih kmetijah, neustrezna ponudba na turističnih kmetijah tehnologije predelave...); • Neupoštevanje arhitekturne dediščine • Vodenje haccp evidenc • Premalo organiziranega trženja kmetijskih pridelkov, izdelkov in storitev in premajhna razpoznavnost na trgu, slabo razvit trg za posamezne pridelke ali izdelke ter pomanjkanje idej za trženje izdelkov in storitev iz dopolnilnih dejavnosti nepovezanost ponudbe na podeželju • Dejavnost zahteva visoke investicijske vložke, • Omejena finančna sredstva za razvoj, pomanjkanje lastnih in sredstev skladov za investicije • Strah in negotovost kmetov pri kandidiranju na javnih razpisih za investicije v dopolnilne dejavnosti; 	<p>dejavnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Usposobiti kmete za pridobitev poklicnih kvalifikacij za opravljanje dopolnilnih dejavnosti na kmetiji; • Pripraviti kataloge standardov in znanj za pridobitev poklicnih kvalifikacij • Višja kakovost ponudbe turističnih kmetij in večja zasedenost turističnih kmetij v času izven sezone; • Ponudba tradicionalnih jedi • Ohranjanje arhitekturne dediščine • Usposobitev kmetov za vodenje haccp evidenc • Izobraževati kmete na področju neposrednega prodaje • Povezati ponudbo • Ohranjati konkurenčnost na kmetiji in med kmetijami • Oblikovanje različnih blagovnih znamk izdelkov in pridelkov • Povečati obseg trženja in prodajo v čim bolj dodelani obliki • Povečati število kmetij, ki tržijo svoje pridelke in izdelke na neposredni način • Spodbujati organizacijo skupinskega trženja • Organizacija promocijskih centrov, kmečkih tržnic, vinskih in sadnih cest • Organizacija skupne promocije, ustanoviti koordinacijske skupine za skupno promocijo in logistiko kmetijskih pridelkov in proizvodov v regijah • Izgradnja predelovalnih obratov za več kmetij skupaj • Povezati pridelavo s predelavo in prodajo na osnovi zadrug oz. Združenj • Seznanitev kmetov s pogoji javnih razpisov za investicije v dopolnilne dejavnosti • Izdelava poslovnih načrtov • Omogočiti kmetijam prijave na različne razpise za izboljšanje opremljenosti
GOSPODARJENJE NA KMETIJAH	
<ul style="list-style-type: none"> • Razdrobljena posestna struktura, visoki stalni stroški osnovnih sredstev, nepopolna zaposlenost in posledično nizek dohodek iz kmetijske dejavnosti. • Tehnološko zastarevanje in obenem pomanjkanje sredstev za investicije. • Neugodna izobrazbena struktura, pomanjkanje znanja iz ekonomike in trženja. • Pomanjkanje podatkov in evidenc o poslovanju na kmetijah. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prestrukturiranje kmetij • Poiskati vse možnosti zmanjševanja stroškov pridelave ter za posamezne kmetije najti kombinacijo strukture pridelave, ki v danih okoliščinah daje najboljše dohodkovne učinke. • Informirati kmetije o vseh možnostih pridobivanja investicijskih podpor ter pomagati pri kandidiranju na razpise: priprava vlog, izdelava poslovnih načrtov in ostale dokumentacije. • Kombiniranje dohodkov iz kmetijske in dopolnilnih dejavnosti ter iz nekmetijskih virov. • Usposobiti kmete za uporabo ekonomskih znanj v kmetijstvu, za obvladovanje stroškov in večjo storilnost ter uspešno trženje pridelkov in storitev. • Navajanje na lastne evidence in spremljanje rezultatov poslovanja (vodenje knjigovodstva,

<ul style="list-style-type: none"> • Pomanjkanje informacij o cenah in dogajanjih na trgu kmetijskih pridelkov. • Nepovezanost med proizvajalci. • Negotovost ob vstopu v Evropsko unijo v novo ekonomsko okolje in spreminjajočimi se ukrepi kmetijske politike. • Pomanjkanje orodij za ekonomsko svetovanje. 	<p>shranjevanje računov...)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vzdrževanje tržno-informacijskega sistema ter posredovanje informacij preko elektronskih in drugih medijev. • Navajanje kmetov na povezovanje in skupen nastop na trgu. • Seznanjanje kmetov z učinki vstopa Slovenije v EU ter svetovanje pri uveljavljanju sredstev za ukrepe kmetijske politike, tako pri neposrednih in izravnalnih plačilih, predvsem pa pri ukrepih strukturne politike. • Priprava Kataloga kalkulacij za načrtovanje gospodarjenja na kmetijah v Sloveniji (v letu 2004 načrtujemo četrto izdajo), izpolnitev metodologije za pripravo poslovnih načrtov in dopolnitev računalniškega programa.
---	--

RAZVOJ PODEŽELJA

<ul style="list-style-type: none"> • težave v prilagajanju zahtevam skupnega trga • slabo izkoriščeni drugi viri dohodka na podeželskih območjih • nezadostna osveščenost na področju varnosti in kakovosti živilskih proizvodov • neustrezna politika prostorskega načrtovanja • neustrezna politika skladnega regionalnega razvoja <ul style="list-style-type: none"> • razlika med mestom in podeželjem se povečuje (slaba komunalna, kulturna in športna infrastruktura, pomanjkanje delovnih mest), migracija delovne sile v mesta 	<ul style="list-style-type: none"> • dodatno usposobiti kmetijske svetovalce za pomoč kmetom na področju skupnega nastopa na trgu in trženju kmetijskih proizvodov • pomoč kmetom pri iskanju možnosti za dodatne oz. alternativne kmetijske dejavnosti in s tem vzpostaviti pogoje za formiranje dodatnih delovnih mest na kmetiji oz. novih delovnih mest na podeželju • dodatno usposobiti kmetijske svetovalce na celotnem področju, ki se tiče varne hrane (»od vil do vilic«) • izobraževanje kmetov s področja o pomenu prehranskih verig, sledljivosti in varnosti hrane • informiranje in finančna pomoč kmetom v procesu prilagajanja na skupne evropske standarde • sodelovanje z ustreznimi državnimi organi na področju: zemljiških operacij, ukrepov prostorskega planiranja, okoljskih ukrepov – vodovarstvena območja ipd. in sodelovanje na področju varstva kulturne dediščine • aktivno sodelovanje specialistov za razvoj podeželja na področju posameznih regij – udeležba v projektnih timih in projektnih svetih • sodelovanje pri reševanju problemov skladnega regionalnega razvoja na državni ravni (pomen kmetijstva na področju regionalnega razvoja, opredelitev področij s posebnimi razvojnimi problemi, redosled prioritete v posameznih regijah...) • sodelovanje z MKGP pri promoviranju ukrepov EPD in pomoč kmetom pri prijavih na razpise financirane iz Usmerjevalnega oddelka EKUJS • sodelovanje z lokalnimi skupnostmi izvedbi projektov razvoja podeželja financiranih iz MKGP (vinske ceste, CRPOV, RPP...) in projektih razvoja podeželja financiranih iz EU strukturnih skladov • izvedba projektov razvojno-kmetijskih vsebin
--	--

<ul style="list-style-type: none"> • pomanjkanje dobrih projektov s področja projektnega managementa • slabo razvito vrednotenje (evalvacija projektov) • neugodna starostna struktura gospodarjev in nezagotovljena socialna varnost ostarelih lastnikov kmetij, • odseljevanje mladih ljudi s kmetij • nedorečenost v sistemu financiranja skladnega regionalnega razvoja • nedorečenost v opredelitvi območij s posebnimi razvojnimi problemi • problem ugotavljanja prioritet v posamezni regiji 	<p>financiranih iz nacionalnih virov in sredstev EU strukturnih skladov - vključno s programi INTERREG (tehnološki problemi kmetijstva, okoljske vsebine, problemi trženja in organizacije trženja, vzpostavitve novih delavnih mest na podeželju, problemi novih standardov ob vstopu v EU, kakovostni kmetijski proizvodi, itd...)</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvesti boljše pogoje za sodelovanje, informiranje in prenos znanj med posameznimi kmetijskimi zavodi pri snovanju skupnih projektnih idej (pravilniki, stimulatívno nagrajevanje itd.), • uvajanje ukrepov Zgodnje upokojevanje in Pomoč mladim prevzemnikom kmetij • vzpostavitev novih delovnih mest s pomočjo ukrepov razvoja podeželja • boljše sodelovanje med vsemi nosilci razvoja na nivoju regije in države
---	--

ZDRUŽEVANJE IN POVEZOVANJE NA PODEŽELJU	
<ul style="list-style-type: none"> • nezadostna povezanost prebivalcev podeželja • nizka stopnja izobrazbe • slaba organiziranost tržnih pridelovalcev • neuskklajena zakonodaja • pomanjkljiva informiranost društev o kmetijski politiki in možnostih pridobivanja finančnih sredstev • krize, ki se pojavljajo v društvih, zlasti društvih podeželske mladine, ob menjavi generacij • pomanjkanje znanja s področja vodenja, animacije in organizacije dela društev • nesistematična promocija dela društev 	<ul style="list-style-type: none"> • strokovna pomoč pri organizaciji in delovanju vseh oblik združevanja kmetov • izobraževanje in usposabljanje članov preko vseh oblik združevanja • pomoč pri vzpostavitvi organizacij pridelovalcev • možnost vplivanja društev, združenj, zvez ... na zakonodajo (v nastajanju je Zakon o društvih) • informiranje društev o ukrepih kmetijske politike in o možnostih pridobivanja finančnih sredstev • pritegniti nove člane v društva • prepoznati možnosti animacije mladih v svojem okolju in ohraniti društva podeželske mladine kot "zdrave sredine", v kateri mladi razvijajo svoje sposobnosti, spretnosti in znanja • usposobiti člane društev za bolj samostojno delo, za organiziranje dela, prevzemanje odgovornosti ter reševanje problemov v društvu • izboljšati promocijo dela društev

Program dela v okviru 4 temeljnih projektnih nalog:

1. Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij

Ukrepi v prvega temeljnega projekta so namenjeni predvsem kmetijam, ki jim kmetijstvo predstavlja osnovni ali najpomembnejši vir dohodka. Vključuje predvsem čiste in mešane kmetije, ki potrebujejo visok nivo tehnoloških in podjetniških znanj. Opisano je katere ukrepe bo potrebno izvesti za dvig tehnološke usposobljenosti in ekonomske učinkovitosti kmetovanja.

2. Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka Ukrepi v drugem temeljnem projektu so namenjeni spodbujanju in pomoči pri uvajanju dopolnilnih in dodatnih dejavnosti na kmetijah, ki iz osnovne kmetijske dejavnosti ne morejo dosegati ustreznega dohodka, oz. imajo interes po pridobitvi dodatnega dohodka in večjega števila delovnih mest v družini, ki se ukvarja s kmetijsko dejavnostjo. Opíše se katere aktivnosti bodo izvedene za uvajanje dopolnilnih in dodatnih dejavnosti na kmetije, dvig nivoja znanj na obstoječih kmetijah, promocije in pospeševanja prodaje, ...

3. Izvajanje ukrepov kmetijske politike Izobraževanje, usposabljanje, informiranje in svetovanje v zvezi s sprejetimi ukrepi kmetijske politike, promocija ukrepov Programa razvoja podeželja 2004-2006, pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov na področju kmetijstva in dopolnilnih dejavnosti, pri izpolnjevanju obrazcev, pripravi vlog, svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov, izvedba decentraliziranega zajema zbirnih vlog za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike, vzpostavitev grafičnih enot rabe (LPIS), ...V okviru te naloge se izvaja tudi **izobraževanje v okviru kmetijsko okoljskih ukrepov** (ukrepov PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA) Izobraževalni programi so namenjeni kmetom za vključitev v izvajanje ukrepov PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA in obsegajo vsebine, ki se nanašajo na razumevanje odnosa med kmetijstvom in okoljem, okolju prijazne načine kmetovanja in trženje sonaravno pridelanih kmetijskih proizvodov in živil ter pojasnjujejo pomen ohranjanja naravne in kulturne dediščine na podeželju. Izobraževalne vsebine se predložijo v potrditev MKGP.

Izobraževanje se izvaja po območnih Kmetijsko gozdarskih zavodih. Po končanem izobraževalnem procesu udeleženci prejmejo potrdilo o vsebini, izvajalcu in številu opravljenih ur."

4. Združevanje in povezovanje na podeželju Strokovna pomoč pri organiziranju in delovanju različnih gospodarskih in negospodarskih oblik združevanja kmetov in prebivalcev na podeželju (krožki, društva, zadruga, skupnosti...)

Ostale naloge, ukrepi in projekti:

Vključujejo posebne storitve individualnim uporabnikom, Izvajanje programov državnega pomena po posebnih pogodbah in ostale aktivnosti in projekte po posebnih pogodbah

Druge naloge kmetijske svetovalne službe, v povezavi z zdravstvenim varstvom rastlin:

- Spremljanje in opazovanje razvoja škodljivih organizmov, ki lahko povzročijo pridelovalcem gospodarsko škodo (hrušev ožig, koruzni hrošč)
- Svetovanje in izobraževanje imetnikov v zvezi z ukrepi za omejevanje škodljivih organizmov (hrušev ožig, koruzni hrošč)
- Zagotavljanje biotičnih in drugih podatkov za namene opazovanja in napovedovanja pojava škodljivih organizmov (fenološke faze pomembnejših gojenih rastlin, lovne vabe koruznega hrošča)

1. Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij			Skupaj	CE	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT
šifra	Sifrant ukrepov	kontrolni indikator -	število								
A	Svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti										
A1	Izobraževanje in usposabljanje										
A1.1	Predavanja	število predavanj	1.209	85	54	165	125	229	196	144	211
A1.2	Tečajji, krožki, seminarji, delavnice	število tečajev, ...	468	47	27	44	54	63	43	119	71
A1.6	Članki, prispevki, tehnološka navodila	število člankov, ...	1.756	154	99	211	263	156	269	353	251
A1.7	Brošure, knjige, zborniki	število brošur, knjig...	61	1	3	1	22	6	17	6	5
A1.8	Oseбно svetovanje	število kmetij	49.490	8.359	3.118	6.631	4.625	4.330	7.164	10.269	4.994
A1.10	Jemanje vzorcev	število vzorcev	6.158	1.240	695	1.927	205	288	671	400	732
A1.11	Hitri talni in rastlinski N-test	število	655	15	12	214	25	170	5	73	141
A1.12	Gnojilni načrt, bilanca gnojil, pisna navodila za gnojenje	število	7.687	915	522	2.341	495	679	796	1.025	914
A1.15	Izračun krmnega obroka, bilanca krme	število	1.929	290	90	314	174	512	216	133	200
A1.17	Načrt kolobarja	število	1.168	43	27	140	165	353	40	116	284
A1.18	Izvajanje nalog opazovalno napovedovalne službe	delež ur %	1,12	0,37	0,00	0,08	4,28	0,15	2,64	2,04	0,25
A3	Organizacija in izvedba strokovno pospeševalnih prireditvev										
A3.1	Razstave	število	72	2	3	9	3	11	20	4	20
A3.2	Prikazi tehnologij in veščin, vzorčnih objektov, preskusov	število prikazov, ...	492	48	33	62	48	78	85	86	52
A3.4	Organizacija ekskurzij, ogledi sejmov	število	214	16	15	37	44	15	36	16	35
A3.7	Ocenjevanje izdelkov	število ocenjevanj	626	9	1	7	270	31	130	79	99
A3.8	Ostale prireditve	število prireditvev	88	1	6	11	12	14	13	11	20
A4	Izobraževanje in usposabljanje kmetijskih svetovalcev										
A4.2	Permanentno izobraževanje	delež ur %	1,03	1,06	0,73	1,70	0,68	0,64	0,81	1,00	1,22
A4.3	Informativno izobraževanje	delež ur %	1,21	0,93	1,02	2,07	1,41	1,01	0,85	1,06	1,32
A4.5	Izobraževanje v tujini	delež ur %	0,17	0,12	0,00	0,48	0,06	0,28	0,15	0,08	0,03
A4.6	Ogled strokovnih prireditvev, razstav	delež ur %	0,59	0,44	0,64	0,92	0,26	0,38	0,61	0,54	0,77
A4.7	Udeležba na strok. ekskurzijah	delež ur %	0,53	0,38	0,41	0,55	0,74	0,61	0,60	0,32	0,71
A4.8	Kolegiji strokovnih skupin	delež ur %	0,86	0,72	0,55	0,81	1,07	1,64	0,88	0,74	0,44
A4.9	Udeležba na strokovnih posvetih, seminarjih, delavnicah	delež ur %	1,06	1,20	1,11	1,21	1,03	0,95	1,04	0,96	0,90
A4.10	Izobraževanje iz literature in drugih virov	delež ur %	1,51	1,73	1,81	1,07	1,29	1,29	2,04	1,57	1,25
A5	izobraževalnimi inštitucijami doma in v tujini, prenos znanja in izkušenj v prakso	delež ur %	0,25	0,16	0,21	0,28	0,62	0,12	0,38	0,27	0,11
B	Svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov										
B1	Kmetijska pridelava in prireja										
B1.2	Tehnološki projekti – novogradnje, svetovanje	število projektov	312	26	10	29	35	78	27	52	55
B1.3	Tehnološki projekti – adaptacije, svetovanje	število projektov	498	25	18	70	40	117	57	75	96
B1.5	Poslovni načrti izven ukrepov kmetijske politike, svetovanje pri pripravi	število p.n.	47	1	2	2	2	25	7	1	7
B2	Agrarne operacije, ki jih izvajajo kmetje samo z lastnimi sredstvi										
B2.1	Program agromelioracije	število kmetij	247	94	35	18	0	3	26	33	38
B2.2	Program namakanja	število kmetij	53	0	2	7	0	4	5	25	10
B2.4	Program za ureditev pašnika	število kmetij	359	40	21	73	10	25	106	50	34
B2.5	Program naprave ali obnove trajnih nasadov	število kmetij	357	14	1	2	0	20	250	23	47
B2.6	Agrarne operacije - ostalo	število kmetij	151	12	62	30	5	15	18	4	5

2. Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka			Skupaj	CE	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT
šifra	Sifrant ukrepov svetovalcev	kontrolni indikator -	število	število							
A	Svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti										
A1	Izobraževanje in usposabljanje kmetov in njihovih družin										
A1.1	Predavanja	število predavanj	287	26	19	59	45	21	23	57	37
A1.2	Tečaji, krožki, seminarji, delavnice	število predavanj	439	58	38	83	88	18	22	45	87
A1.6	Članki, prispevki, tehnološka navodila	število člankov, ...	590	53	12	92	67	55	29	195	87
A1.7	Brošure, knjige, zborniki	število brošur, knjig...	19	0	6	1	1	0	1	4	6
A1.8	Osebnostno svetovanje	število kmetij	8.739	1.837	234	708	1.141	1.037	740	1.722	1.320
A1.10	Jemanje vzorcev	število vzorcev	128	70	0	10	0	20	0	20	8
A3	Organizacija in izvedba strokovno pospeševalnih prireditvev										
A3.1	Razstave	število	141	13	2	23	28	10	6	17	42
A3.2	Prikazi tehnologij in veščin, vzorčnih objektov, preskusov	število prikazov, ...	132	11	12	19	22	6	7	28	27
A3.4	Organizacija ekskurzij, ogledi sejmov	število	143	13	6	29	44	9	11	21	10
A3.7	Ocenjevanje izdelkov	število ocenjevanj	182	15	7	19	8	6	28	49	50
A3.8	Ostale prireditve	število prireditvev	79	6	11	10	1	13	3	24	11
A4	Izobraževanje in usposabljanje kmetijskih svetovalcev										
A4.2	Permanentno izobraževanje	delež ur %	0,19	0,27	0,15	0,28	0,12	0,16	0,09	0,15	0,25
A4.3	Informativno izobraževanje	delež ur %	0,22	0,20	0,32	0,30	0,12	0,16	0,13	0,24	0,31
A4.5	Izobraževanje v tujini	delež ur %	0,02	0,00	0,00	0,00	0,06	0,01	0,00	0,05	0,06
A4.6	Ogled strokovnih prireditvev, razstav	delež ur %	0,15	0,10	0,11	0,18	0,10	0,15	0,11	0,18	0,26
A4.7	Udeležba na strok. ekskurzijah	delež ur %	0,14	0,09	0,07	0,09	0,23	0,13	0,11	0,15	0,27
A4.8	Kolegiji strokovnih skupin	delež ur %	0,31	0,41	0,11	0,12	0,44	0,28	0,30	0,49	0,33
A4.9	Udeležba na strokovnih posvetih, seminarjih, delavnicah	delež ur %	0,26	0,33	0,34	0,21	0,35	0,12	0,17	0,31	0,32
A4.10	Izobraževanje iz literature in drugih virov	delež ur %	0,50	0,50	0,58	0,47	0,50	0,23	0,42	0,70	0,64
A5	izobraževalnimi inštitucijami doma in v tujini, prenos znanja in izkušenj v prakso	delež ur %	0,17	0,11	0,14	0,05	0,56	0,16	0,27	0,22	0,01
B	Svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov										
B3	razvoj podeželja-ožje										
B3.2	Vzpostavljane lokalnih partnerstev	delež ur %	0,24	0,35	0,12	0,49	0,14	0,07	0,16	0,15	0,26
B3.3	Zbiranje podatkov in analize stanja	delež ur %	0,14	0,12	0,18	0,08	0,24	0,06	0,19	0,24	0,13
B3.4	Uvajanje blagovnih znamk	delež ur %	0,20	0,11	0,08	0,04	0,13	0,47	0,25	0,20	0,25
B3.5	Uvajanje projektov trženja	delež ur %	0,18	0,21	0,26	0,10	0,16	0,22	0,22	0,04	0,29
B3.10	Razvoj podeželja - ostalo	delež ur %	0,46	0,84	1,02	0,22	0,31	0,23	0,39	0,40	0,41
B4	Dopolnilne dejavnosti										
B4.2	Tehnološki projekti – novogradnje, svetovanje	število projektov	67	11	11	2	6	9	5	9	14
B4.3	Tehnološki projekti – adaptacije, svetovanje	število projektov	121	20	10	12	8	13	9	13	36
B4.5	Poslovni načrti izven ukrepov kmetijske politike, svetovanje pri pripravi	število p.n.	46	1	4	3	27	0	1	4	6
B4.6	Izobraževanje za pridobitev poklicnih kvalifikacij	certifikatov	521	70	13	83	8	20	36	224	67
C	Svetovanje in pomoč pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike										
C2	Pomoč pri izpolnjevanju obrazcev										
C2.4	Pomoč pri vodenju evidenc	število kmetij	398	62	0	69	40	6	7	33	181

3. Izvajanje ukrepov kmetijske politike			Skupaj	CE	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT
šifra	Sifrant ukrepov svetovalcev	kontrolni indikator -	število	število							
A	Svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti										
A1	Izobraževanje in usposabljanje in informiranje kmetov in njihovih družin										
A1.1	Predavanja	število predavanj	981	186	63	117	106	93	174	168	74
A1.2	Tečajji, krožki, seminarji, delavnice	število tečajev, ...	228	51	24	26	9	56	20	14	28
A1.6	Članki, prispevki, tehnološka navodila	število člankov, ...	607	63	70	58	122	141	47	32	74
A1.7	Brošure, knjige, zborniki	število brošur, knjig...	16	2	1	0	4	5	0	0	4
A1.8	Oseбно svetovanje	število kmetij	33.457	8.297	2.062	4.496	1.416	3.030	3.683	8.740	1.733
A3	Organizacija in izvedba strokovno pospeševalnih prireditev										
A3.2	Prikazi tehnologij in veščin, vzorčnih objektov, preskusov	število prikazov, ...	116	7	10	4	16	37	32	3	7
A4	Izobraževanje in usposabljanje kmetijskih svetovalcev										
A4.3	Informativno izobraževanje	delež ur %	1,04	1,53	0,98	0,72	0,61	0,83	0,67	1,88	0,74
A4.5	Izobraževanje v tujini	delež ur %	0,03	0,00	0,13	0,00	0,13	0,03	0,04	0,00	0,00
A4.8	Kolegiji strokovnih skupin	delež ur %	0,32	0,18	0,52	0,20	0,57	0,39	0,52	0,34	0,08
A4.9	Udeležba na strokovnih posvetih, seminarjih, delavnicah	delež ur %	0,59	0,54	0,70	0,64	0,52	0,50	0,60	0,59	0,64
A4.10	Izobraževanje iz literature in drugih virov	delež ur %	0,97	1,15	1,17	0,74	0,59	0,52	1,57	1,26	0,56
A5	izobraževalnimi inštitucijami doma in v tujini, prenos znanja in izkušenj v prakso	delež ur %	0,15	0,26	0,00	0,14	0,62	0,20	0,08	0,00	0,00
B	Svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov										
B1	Kmetijska pridelava in prireja										
B1.2	Tehnološki projekti – novogradnje, svetovanje	število projektov	130	11	11	19	30	11	5	9	34
B1.3	Tehnološki projekti – adaptacije, svetovanje	število projektov	361	22	31	77	40	96	12	16	67
B1.5	Poslovni načrti - svetovanje pri pripravi	število p.n.	612	68	46	102	43	103	63	82	105
B1.7	Pomoč pri pripravi vloge za investicijo	število kmetov	840	93	48	107	72	101	238	53	128
B1.9	Priprava programov sanacij	število programov	198	22	6	6	24	23	75	14	28
B1.10	Priprava programa za prilagajanje standardom	število programov	1.613	554	24	42	44	230	85	455	179
B2	Agrarne operacije										
B2.1	Program agromelioracije	število kmetij	397	55	46	120	70	1	0	15	90
B2.2	Program namakanja	število kmetij	31	0	2	3	0	8	3	12	3
B2.3	Komasacije	število kmetij	399	0	0	230	12	121	0	14	22
B2.4	Program za ureditev pašnika	število kmetij	502	127	36	123	42	11	45	55	63
B2.5	Program naprave ali obnove trajnih nasadov	število kmetij	850	56	3	7	88	30	324	252	90
B2.6	Agrarne operacije - ostalo	število kmetij	152	4	24	17	0	0	0	90	17
B3	razvoj podeželja-ožje										
B3.2	Vzpostavljanje lokalnih partnerstev	delež ur %	0,19	0,28	0,24	0,43	0,18	0,10	0,12	0,05	0,07
B3.3	Zbiranje podatkov in analize stanja	delež ur %	0,16	0,16	0,50	0,21	0,17	0,10	0,10	0,17	0,02
B4	Dopolnilne dejavnosti										
B4.2	Tehnološki projekti – novogradnje, svetovanje	število projektov	52	4	0	2	33	5	2	1	5
B4.3	Tehnološki projekti – adaptacije, svetovanje	število projektov	60	3	0	0	33	16	2	1	5
B4.5	Poslovni načrti - svetovanje pri pripravi	število p.n.	147	15	7	13	60	7	11	18	16
B4.7	Svetovanje pri pripravi vloge za investicijo	število kmetov	125	9	10	14	34	6	18	14	20

C Svetovanje in pomoč pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike											
C2	Svetovanje pri izp. obrazcev v okviru SKOP, hlevske knjige, ...	število kmetov	5.167	689	198	1.130	1.000	440	705	555	450
C3 Svetovanje pri pripravi vlog in dokumentacije za neposredna in izravnalna plačila											
C3.3	Svetovanje pri izpolnjevanju vlog za neposredna in izravnalna plačila	število vlog	48.653	10.205	3.074	7.717	1.600	2.785	4.271	9.856	9.145
C3.5	Vnos vlog	število vlog	1.300	400	230	0	240	145	0	0	285
C3.6	Svetovanje pri odpravljanju napak	število vlog	11.796	1.925	828	2.408	500	520	1.341	2.890	1.384
C3.7	Svetovanje pri vodenju FADN knjigovodstva	število kmetov	818	103	70	153	40	106	101	115	130
C3.10	Vnos grafičnih vlog	število kmetij	1.736	0	0	1.736	0	0	0	0	0
E Svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov											
E1	Priprava predlogov in mnenj za ukrepe in predpise	delež ur %	0,42	0,23	0,71	0,22	0,77	0,26	0,44	0,64	0,49
E2	Strokovna pomoč komisijam in odborom pri uveljavljanju ukrepov	delež ur %	0,81	0,41	2,34	1,24	1,06	0,50	0,78	0,58	0,39
F Ostale aktivnosti											
F1	Izdelava poročil	delež ur %	0,73	0,53	0,89	1,05	1,32	0,86	0,64	0,43	0,41
F2	Načrtovanje projektov	delež ur %	0,18	0,19	0,27	0,15	0,43	0,06	0,24	0,09	0,12
F3	Vodenje projektov	delež ur %	0,18	0,23	0,24	0,05	0,13	0,06	0,39	0,32	0,00
F6	Ukrepi po dogovoru z MKGP	delež ur %	0,66	0,32	1,79	0,28	1,99	0,51	0,18	0,79	0,69
F7	Sodelovanje pri delu državnih in drugih organov	delež ur %	0,35	0,29	0,41	0,21	0,50	0,40	0,81	0,13	0,10

4. Združevanje in povezovanje na podeželju			Skupaj	CE	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT
šifra	Sifrant ukrepov svetovalcev	kontrolni indikator - število									
A Svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti											
A1 Izobraževanje in usposabljanje kmetov in njihovih družin											
A1.1	Predavanja	število predavanj	303	39	37	68	31	15	30	56	27
A1.2	Tečaji, krožki, seminarji, delavnice	število predavanj	379	64	51	68	18	3	24	39	112
A1.6	Članki, prispevki	število člankov, ...	256	26	3	49	65	23	14	32	44
A3	Organizacija in izvedba društvenih prireditvev		644	107	48	113	30	76	83	87	100
A3.1	Razstave	število	124	17	1	21	10	15	19	16	25
A3.4	Organizacija ekskurzij	število	292	54	30	49	17	29	28	48	37
A3.8	Ostale prireditve	število prireditvev	228	36	17	43	3	32	36	23	38
A4 Izobraževanje in usposabljanje kmetijskih svetovalcev											
A4.3	Informativno izobraževanje	delež ur %	0,08	0,01	0,12	0,06	0,06	0,12	0,10	0,09	0,14
A4.5	Izobraževanje v tujini	delež ur %	0,02	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07	0,10
A4.7	Udeležba na strok. ekskurzijah	delež ur %	0,13	0,02	0,14	0,12	0,23	0,25	0,11	0,09	0,14
A4.8	Strokovni kolegiji	delež ur %	0,15	0,07	0,09	0,24	0,04	0,05	0,08	0,20	0,42
A4.9	Udeležba na strokovnih posvetih, seminarjih, delavnicah	delež ur %	0,15	0,08	0,32	0,22	0,23	0,13	0,07	0,07	0,22
A4.10	Izobraževanje iz literature in drugih virov	delež ur %	0,26	0,05	0,59	0,25	0,11	0,01	0,65	0,15	0,34
A5	izobraževalnimi inštitucijami doma in v tujini, prenos znanja in izkušenj v prakso	delež ur %	0,06	0,00	0,15	0,00	0,08	0,00	0,11	0,03	0,17
D Svetovanje in pomoč pri organizaciji in delovanju rejskih organizacij, organizacij pridelovalcev in drugih oblik proizvodnjega in interesnega združevanja kmetijskih pridelovalcev											
D1	Strokovna pomoč pri organiziranju različnih oblik združevanja	delež ur %	0,24	0,09	0,27	0,40	0,38	0,04	0,45	0,20	0,13
D2 Strokovna pomoč pri delovanju naštetih oblik združevanja											
D2.2	Društva, združenja, zveze društev	delež ur %	2,55	3,70	2,22	2,78	1,79	1,26	2,89	2,84	1,93
D2.3	Zadruge	delež ur %	0,26	0,07	0,51	0,39	0,00	0,32	0,19	0,28	0,35
D2.4	GIZ	delež ur %	0,05	0,08	0,04	0,06	0,11	0,02	0,06	0,03	0,01
D2.5	Ostale oblike združevanja	delež ur %	0,26	0,13	0,70	0,36	0,00	0,13	0,33	0,41	0,09
D2.6	Organizacije proizvajalcev	delež ur %	0,13	0,18	0,03	0,08	0,16	0,12	0,06	0,23	0,12

Drugi projekti in aktivnosti			Skupaj	CE	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT
šifra	Sifrant ukrepov svetovalcev	kontrolni indikator -	število								
G	Druge naloge										
G1	Posebne storitve individualnim uporabnikom										
G1.1	Poslovni načrti, izdelava	poslovnih načrtov	470	68	52	83	8	113	18	73	55
G1.4	Pomoč pri pripravi vloge za investicije	vlog	514	45	83	118	0	38	30	85	115
G1.5	Strokovna mnenja, potrdila, ...	število mnenj	2.806	281	202	441	50	238	573	500	521
G1.6	Razne cenitve	število cenitev	74	0	6	15	30	0	9	2	12
G1.9	Svetovanje v vavčerskem sistemu svetovanja	delež ur %	0,36	1,10	0,23	0,04	0,08	0,19	0,24	0	0,45
G1.10	Varnost in zdravje pri delu - izdelava izjave	število izjav	870	180	0	140	30	80	250	70	120
G1.11	Varnost in zdravje pri delu - izobraževanje	število predavanj	190	44	4	21	0	12	10	7	92
G3	Izvajanje programov državnega pomena po posebnih pogodbah										
G3.1	MIS – sistem tržnih informacij	delež ur %	0,26	0,00	0,04	0,30	2,71	0,03	0,00	0	0,00
G3.2	Statistični popisi in ocene	delež ur %	0,40	0,37	0,77	0,63	0,47	0,28	0,17	0	0,35
G3.3	Ocene škode po naravnih nesrečah	delež ur %	0,35	0,28	0,56	0,40	0,15	0,42	0,46	0	0,44
G3.7	Strokovne ekspertize pri pripravi prostorskih programov	število	321	0	2	214	0	0	17	46	42
G4	Ostale aktivnosti po posebnih pogodbah										
G5	Projekti dobljeni na javnih razpisih										
		delež ur %	0,17	0,00	0,98	0,00	0,00	0,12	0,33	0,17	0,14

Ostale aktivnosti: **	
šifra	Sifrant ukrepov svetovalcev
A4	Izobraževanje in usposabljanje kmetijskih svetovalcev
A4.1	Licenca
A4.4	Podiplomski študij
A4.5	Izobraževanje v tujini
A4.8	Kolegiji
F	Ostale aktivnosti
F1	Izdelava poročil (razen tistih iz 3. naloge), programa dela
F2	Načrtovanje projektov
F3	Vodenje projektov
F4	Vodenje oddelkov in izpostav, strokovnih skupin
F7	Sodelovanje pri delu državnih in drugih organov
F8	Lastna organizacija dela
H	Odsotnosti
H1	Redni letni dopust
H2	Študijski dopust
H3	Druge odsotnosti
H5	Malica in druge kratkotrajne odsotnosti

** Ukrepi so v deležih razporejeni na posamezne projektne naloge:

Zajemajo porabo časa za ukrepe, ki jih ni mogoče razporediti na posamezne projekte, za celovito načrtovanje pa jih je potrebno opredeliti in vrednotiti.

SEKTOR ZA ŽIVINOREJO

Program dela sektorja za živinorejo in oddelkov za živinorejo pri območnih kmetijsko gozdarskih na rejskih programih v letu 2004 je izdelan v skladu z navodili Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano številka 321-06/2003, 321-06-233/2002, 321-06-233/2002-2 in 321-92/2002-12. Program dela Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in območnih kmetijsko gozdarskih zavodov (v nadaljevanju Program dela KGZS) je podprogram rejskih programov za govedo, prašiče in drobnico, ki so jih izdelali strokovni vodje za posamezno vrsto živali. Rejski programi so izdelani v skladu z Zakonom o živinoreji (Uradni list št. 18/02). Odgovorna organizacija za izvajanje rejskega programa v letu 2004 je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ker rejske organizacije v državi še niso organizirane do takšnega nivoja, da bi lahko postale odgovorne nosilke rejskih programov. To omogoča 33. člen Zakona o živinoreji, ko v primeru da za posamezno vrsto živali ni izdelanega rejskega programa le tega naroči ministrstvo in skrbi za njegovo izvajanje. Vsi rejski programi, katerih je pod izvajalec KGZS so vključeni v Skupni temeljni rejski program za katerega izvajanje se zagotavlja tudi sredstva iz proračuna Republike Slovenije. Rejski programi za posamezne vrste živali so potrjeni z strani rejskih organizacij in pasemskih zvez pristojnih za posamezne vrste živali. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije in območni zavodi izvajajo strokovne naloge na rejskih programih za govedo, drobnico in prašiče. Naloge, ki jih izvajajo območni zavodi so primarnega značaja, to so naloge, ki se izvajajo neposredno pri rejcih. Naloge obsegajo opravljanje meritev telesnih in proizvodnih lastnosti, ocenjevanje in odbira živali. Zbrane podatke zavodi pošiljajo republiškim institucijam, kjer se vrši centralna obdelava podatkov. Zbrani obdelani podatki služijo rejcem in strokovnim službam na terenu pri odbiri živali in načrtovanju ter izvajanju tehnologije reje.

Delo vseh izvajalcev strokovnih nalog v živinoreji je medsebojno tesno povezano, zato so programi dela medsebojno usklajeni.

Poleg strokovnih nalog območni zavodi izvajajo storitve za potrebe označevanja in registracije govedi, označevanje prašičev, označevanje drobnice, registracija kobil in potrjevanje zahtevkov za potrebe uveljavljanje subvencij za kobile.

Program dela za leto 2004 je nadaljevanje programa za leto 2003 z dopolnitvami in spremembami izvajanja posameznih strokovnih nalogah.

Cilji dela strokovnih služb v živinoreji so:

- zagotovitev zadostnega števila plemenjakov za potrebe osemenjevalnih središč in za potrebe naravnega pripusta in drugega plemenskega materiala;
- vključevanje zadostnega števila ženskih in moških plemenskih živali v selekcijske programe, da so preprečene depresije zaradi parjenja v sorodu;
- stalno povečevanje števila živali v kontroli proizvodnosti;
- zbiranje, obdelava in posredovanje rejcem podatke o proizvodnih lastnostih njihovih živali, izboljšanje proizvodnih lastnosti živali;
- izboljšanje zdravstvene odpornosti živali;
- boljše zdravstveno stanje živali, ob ustreznih ostalih pogojih reje;
- izboljšanje kakovosti živalskih proizvodov;
- na osnovi opravljenih meritev odbira nadpovprečnih živali za na daljno rejo;
- svetovanje rejcem o uporabi zbranih podatkov v tehnologiji reje in prehrani živali;
- sodelovanje z rejskimi organizacijami.

Cilj dela sektorja za živinorejo pri Kmetijski gozdarski zbornici Slovenije je zagotavljanje ustreznega servisa strokovnim službam na območnih kmetijsko gozdarskih zavodih z namenom dosledno in učinkovito izvajati strokovne naloge za potrebe rejskih programov.

Z ustrezno organiziranostjo služb želimo doseči ažurno obveščanje rejcev o rezultatih izvajanja nalog, tako sprotnih podatkov, kot obdelanih podatkov ob zaključku meritev, ali testiranj. Kajti le hitro obveščanje rejcev z informacijami pomembno pripomore pri tehnoloških in ekonomskih odločitvah pri reji svojih živali.

Delo sektorja za živinorejo obsega:

- koordinacija in vodenje dela služb sektorja za živinorejo na območnih kmetijsko gozdarskih zavodih;
- koordinacija dela strokovnih služb na kmetijsko gozdarskih zavodih z ostalimi institucijami,

- izdelava letnega programa dela KGZS v živinoreji;
- izdelava mesečnih in letnih poročil dela in posredovanje le teh na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano;
  - koordinacija financiranja dela oddelkov za živinorejo pri območnih kmetijsko gozdarskih zavodih;
  - nadzor nad izvajanjem programov dela;
  - sodelovanje z Ministrstvom za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano;
  - sodelovanje z Kmetijskim inštitutom Slovenije, Biotehniško fakulteto in Veterinarsko fakulteto;
  - zastopanje interesov služb, ki delajo na področju kontrole in selekcije v živinoreji;
  - dajanje mnenj in pripomb na sprejem zakonov in podzakonskih aktov iz področja živinoreje;
  - sodelovanje pri izdelavi selekcijskih in rejskih ciljev v sodelovanju z rejskimi organizacijami in združenji, s strokovnimi izvajalci in MKGP;
  - izdelava predstavitvenih publikacij ter poročil o delu živinorejske službe;
  - pisanje strokovnih člankov in prispevkov;
  - sodelovanje pri načrtovanju in nabavi potrebne opreme za izvedbo nalog ter skrb za racionalno rabo naprav, prostorov in opreme;
  - priprava predlogov za kadrovske zasedbe delovnih mest, ki so potrebna za izvedbo nalog;
  - sodelovanje z rejskimi organizacijami in pasemskimi zvezami;
  - sodelovanje na mednarodnih posvetih iz področja zootehnikе;
  - sodelovanje v kolegiju govedorejske službe Slovenije.

Kontrola dela oddelkov za živinorejo na območnih kmetijsko gozdarskih zavodih vrši zbornica preko poročil o opravljenem delu za pretekli mesec in kumulativnih poročil o opravljenem delu od januarja do posameznega meseca v tekočem letu. V primeru, da je v posameznem mesecu manj opravljenih nalog, kot je višina dvanajstine mora zavod pokriti manj opravljenih nalog z vključitvijo več opravljenih nalog v preteklih mesecih. Ob tem, da se skupno lahko obračuna le toliko nalog, kot so planirane v programu dela za tekoče leto.

Skupno vsako mesečno poročilo in letno poročilo je pregledano in podpisano od vodje programa strokovnih nalog za posamezno vrsto živali.

Mesečno se opravi kontrola količnikov pri izplačilu plač.

Na sektorju za živinorejo je zaposlena ena oseba s VII stopnjo izobrazbe, delež dela na posameznem programu strokovnih nalog prikazuje tabela 1.

Tabela 1: Delež dela zaposlenega na sektorju za živinoreja na posameznih programih strokovnih nalog

Zaposleni ime in priimek	Zahtevana izobrazba	Delež delovnega časa na izvajanju javne službe v %	Delež delovnega časa na posameznem programu				
			Govedo		Drobnica		Prašičereja
			p.p.2423	p.p.1456	p.p.2423	p.p.1456	p.p.1456
Anton Darovic	VII	51,5	33,48	10,3	2,57	2,06	3,09

Stroški sektorja za živinorejo v letu 2004 10.772.301,- SIT

Viri financiranja:

Sredstva proračuna, p.p. 2423 3.900.000,-
p.p. 1456 1.650.000,-

Skupaj: 5.550.000,-

Sredstva zborničnega prispevka 5.222.301,-

Skupaj: 10.772.301-

Sektor za živinorejo bo 51,5 financiran iz Proračuna Republike Slovenije iz proračunskih postavk 2423 Služba za kontrolo v živinoreji in 1456 Strokovne naloge v živinorejski proizvodnji. Naloge, ki bodo financirane iz Proračuna Republike Slovenije prikazujeta tabeli 1 in 2.

Tabela 2: Delež financiranja dela KGZS po posameznih p.p. in vrstah živalih

Program za:	Višina sredstev iz naslednjih PP (v SIT)		
	PP 1456	PP 2423	Skupaj
2.1. Govedorejo	1.100.000	3.600.000	4.700.000
2.2. Drobnico	200.000	300.000	500.000
2.3. Prašičerejo	350.000		350.000
SKUPAJ	1.650.000	3.900.000	5.550.000

Tabela 3: Naloge sektorja za živinoreji na p.p. 2423 Kontrola proizvodnje v živinoreji v letu 2004 in vrednost nalog

Naloga	Število	vrednost/enoto	vrednost	poraba časa ur
Koordinacija in nadzor dela oddelkov za živinorejo pri območnih zavodih	12	195.000	2.340.000	454
Redni mesečni sestanki z vodji oddelkov za živinorejo in kolegiji republiške govedorejske službe	12	56.760	681.120	132
Izdelava mesečnih poročil o delu na področju govedoreje in drobnice	12	65.000	780.000	151
Strokovni članki in prispevki	6	16.480	98.880	19
Skupaj p.p. 2423:			3.900.000	756

Tabela 4: Naloge sektorja za živinoreji na p.p.1456 Strokovne naloge v živinorejski proizvodnji letu 2004 in vrednost nalog

Naloga	število	Vrednost/enoto	vrednost	poraba časa ur
Izdelava mesečnih poročil o delu selekcija govedoreja in drobnica in prašičereja	12	13.750	165.000	32
Sodelovanje z rejskimi organizacijami	10	148.500	1.485.000	288
Skupaj 1456:			1.650.000	320

Ostale naloge sektorja za živinorejo bodo financirane iz zborničnega prispevka. Struktura stroškov posamezne strokovne naloge je prikazana v tabeli 5.

Tabela 5: Struktura stroškov posamezne strokovne naloge

Program	p.p.	Struktura stroškov v ceni naloge v %		
Strokovna naloga	Cena naloge	Sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim	Sredstva za prispevke in davke delodajalca	Sredstva za izdatke in druge storitve
Koordinacija in nadzor dela oddelkov za živinorejo pri območnih zavodih	195.000	70%	15%	15%
Redni mesečni sestanki z vodji oddelkov za živinorejo in kolegiji republiške govedorejske službe	56.760	70%	15%	15%
Izdelava mesečnih poročil o delu na področju govedoreje in drobnice	65.000	70%	15%	15%
Strokovni članki in prispevki	16.480	70%	15%	15%
Skupaj	3.900.000	2.741.700,00	592.800,00	565.500,00
Program Selekcija	p.p.1456			

Izdelava mesečnih poročil o delu selekcija govedoreja in drobnica in prašičereja	13.750	70%	15%	15%
Sodelovanje z rejskimi organizacijami	148.500	70%	15%	15%
Skupaj	1.650.000	1.159.950,00	250.800,00	239.250,00

Opis nalog, ki bodo financirane po programu strokovnih nalog v živinoreji:

Kontrola proizvodnje v živinoreji

Vodenje, koordinacija in nadzor dela oddelkov za živinorejo pri območnih zavodih

Obsega vsakodnevno delo na vodenju in usklajevanju dela služb na območnih zavodih z republiški institucijami, Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in rejskimi organizacijami.

Redni mesečni sestanki z vodji oddelkov za živinorejo

Vsak mesec imamo sestanke z vodji oddelkov za živinorejo na katerih se dogovorimo o strokovnih in organizacijskih vprašanjih. Občasno jih nadomestijo kolegiji republiške govedorejske službe, na katerih se razpravlja o problemih govedoreje.

Izdelava mesečnih poročil o delu na področju govedoreje in drobnice

Območni zavodi za vsak mesec do 7. dne v naslednjem mesecu dostavijo na KGZS poročilo o opravljenem delu v preteklem mesecu in kumulativno že opravljeno delo v tekočem letu vključno z zadnjim mesecem. V sektorju poročila združimo in na MKGP poleg posameznih poročil zavodov in poročila sektorja dostavimo tudi seštevek poročil zavodov in KGZS. Poročilo vsebuje število opravljenih nalog, njihovo vrednost, število izvajalcev nalog in vse stroške izvajanja strokovnih nalog. Poročilu je priložena rekapitulacija stroškov za pretekli mesec in seznam plačanih računov. Poleg mesečnih poročil se po koncu leta izdelava letno poročilo o opravljenih strokovnih nalogah.

Strokovni članki in prispevki

So strokovni članki objavljeni v javnih občilih in biltenu Kmetijsko gozdarske zbornice s katerimi predstavljamo delo službe in prikazujemo rezultate proizvodnosti živali.

Strokovne naloge v živinorejski proizvodnji

Izdelava mesečnih poročil o opravljenem delu na strokovni nalogi selekcija pri govedu in drobnici ter prašičereji

Poročilo pripravljamo v enaki obliki, kot na kontroli proizvodnosti.

Strokovne naloge v prašičereji se financirajo izključno iz p.p. 1456, zato je tudi poročilo o delu narejeno v p.p. 1456.

Sodelovanje z rejskimi organizacijami

Zakon o živinoreji daje rejskim organizacijam velik pomen. Na področju govedoreje so se še do nedavna dve organizaciji združili in imamo sedaj enotno rejsko organizacijo. Izvajanje strokovnih nalog je v soglasju z rejskimi organizacijami in pasemskimi zvezami, zato je z njimi potrebno stalno sodelovati.

PROGRAM DELA ODDELKOV ZA ŽIVINOREJO PRI OBMOČNIH KMETIJSKO GOZDARSKIH ZAVODIH

Vse naloge, ki jih izvajajo območni zavodi za potrebe rejskih programov so po Zakonu o kmetijstvu (Uradni list št. 54/00) in Zakonu o živinoreji (Uradni list št. 18/02) javna služba. Javna služba obsega: izvajanje strokovnih nalog, označevanje in registracija govedi, označevanje drobnice, registracija kobil, potrjevanje zahtevkov za premije in proizvodnja in prodaja blaga za potrebe živinoreje. V javno službo sodi tako tudi dejavnost osemenjevalnih centrov za govedo, osemenjevalnih središč za prašiče ter vzrejališča mladih bikov.

Vsak območni zavod ima v aktu o ustanovitvi določeno območje na katerem je pristojen za izvajanje strokovnih nalog in ostalih storitev na področju živinoreje. Vse naloge in storitve se na vseh zavodih izvajajo na enak način, razlika je samo med stroški posameznih nalog zaradi specifičnosti območja delovanja. Na območjih, kjer je koncentracija živali manjša in je večja oddaljenost med rejci je strošek izvajanja strokovnih nalog višji zaradi večjega deleža materialnih stroškov. Pri določitvi cene naloge upoštevamo težavnostne stopnje in temu ustrezno so določene vrednosti nalog.

Programi izvajanja strokovnih nalog v letu 2004 so narejeni za posamezno vrsto živali skupaj, v njih so opredeljeni naslednji podatki:

- Opis nalog;
- skupno število nalog;
- število nalog, ki jih bo izvedel posamezni zavod;
- skupna vrednost posamezne naloge;
- vrednost posameznih nalog po zavodih;
- vrednost programa, ki ga izvajajo območni kmetijsko gozdarski zavodi in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije za posamezno vrsto živali;
- skupna vrednost nalog, ki jih bo izvedel posamezni zavod;
- skupno število izvajalcev posameznega programa z razdelitvijo po zavodih;
- izobrazbena struktura s skupnim številom količnikov in deležem uprave zavodov;
- struktura stroškov za izvedbo programa;
- način poročanja in notranja kontrola.

Na enak način kot programi strokovnih nalog za posamezno vrsto živali so narejeni tudi programi izvajanja storitev na področju živinoreje in sicer za:

- Potrebe označevanja in registracije govedi;
- označevanje prašičev;
- označevanje drobnice;
- registracija kobil za potrebe uveljavljanja subvencij in potrjevanje zahtevkov uveljavljanja subvencij;
- uvoz in distribucija ušesnih znamk;
- programi proizvodnje bikovega in merjaščevega semena, vzreje plemenskih bikov in delo laboratorijev.

V rekapitulacijah vrednosti (zbirne tabele prihodkov) na posameznem programu strokovnih nalog je prikazan tudi delež, ki ga izvaja Sektor za živinorejo pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije.

V zbirnih tabelah so prikazani vsi zaposleni v živinoreji vključno z zaposlenimi v proizvodnji blaga za prodajo na trgu. V tabeli je navedeno skupno število količnikov in delež skupnih služb. V tabeli so prikazani vsi prihodki v živinoreji.

Programi zavodov vsebujejo:

- Opis oddelka in dejavnosti;
- rekapitulacijo prihodkov iz naslova strokovnih nalog, storitev in prodaje blaga;
- imena zaposlenih z zahtevano izobrazbo in deležem dela na posameznem programu;
- cena nalog s strukturo stroškov;
- program proizvodnje in prodaje blaga z prihodki in stroški (skupen prihodek programa prodaje blaga je prikazan v tabeli rekapitulacija prihodkov pri posameznem zavodu).

PROGRAM STROKOVNIH NALOG V GOVEDOREJI

KONTROLA PROIZVODNJE MLEKA IN MESA

Govedoreja je osnovna kmetijska dejavnost v Republiki Sloveniji. Zato je tudi obseg strokovnih nalog za izvajanje rejskega programa v govedoreji največji. Pomen govedoreje je poleg prireje mesa in mleka, tudi v ohranjanju obdelanosti kmetijskih površin in ohranjanju podeželja. Ekonomski položaj v govedoreji se je v zadnjih letih poslabšal. Odkupne cene mleka in mesa ostajajo že več let nespremenjene.

ŠTEVILO ŽIVALI

Ob koncu leta 2003 je bilo v bazi Govedorejske službe Slovenije vpisanih 409.526 govedi, od tega je bilo krav 177.957 (vir:KIS). V letu 2004 bo kontrolo proizvodnosti mleka vključenih 75.790 krav, v kontrolo mesa pa 230. V kontrolo prireje mesa so vključene krave dojilje pasem limuzin, šarole, lisata in rjava pasma.

Število kmetij in krav v kontroli mleka, število krav v kontroli mesa, število strokovnih nalog in njihovo vrednost prikazuje tabela 6

Tabela 6: Program izvajanja kontrole proizvodnosti na območnih zavodih v letu 2004

Naloga Skupaj	število enot	vrednost	
		na enoto	skupaj
Izvajanje in vodenje osnovne kontrole:			
- mleko - število krav v kontroli prireje	75.790		
- kontrol v redni kontroli	833.690		664.856.500
- kontrol pri nadzoru - nadkontroli	136.422		130.553.640
Skupaj mleko			795.410.140
- meso			
- kontrol prireje mesa	2.294	4.073	9.343.462
Skupaj kontrola			804.753.602
Prestrukturiranje			181.473.135
Skupaj območni zavodi			986.226.737
Koordinacija KGZS	12		3.600.000
Skupaj			989.826.737

Skupna vrednost nalog na kontroli proizvodnje, ki jo izvajajo območni kmetijsko gozdarski zavodi je **986.226.737,-** tolarjev, območni zavodi in KGZS skupaj pa je **989.826.737,-** tolarjev. Naloge so financirane iz proračunske postavke 2423 Kontrola proizvodnje v živinoreji.

Opis nalog

Podatki pridobljeni pri kontroli prireje mleka so pomembni pri odbiru živali na kmetijah, služijo svetovalni službi, veterinarski stroki. Na osnovi podatkov o proizvodnji posameznih živali se izračuna plemenska vrednost za posamezno žival. Živali z največjo plemensko vrednostjo se odberejo kot bikovske matere, katere se oplodi z najboljšimi domačimi in tujimi plemenjaki. Potomci takšnega parjenja so namenjeni za bodoče plemenjake. Tako se lastnosti nadpovprečnih živali širijo na celotno populacijo.

Kontrola proizvodnosti pri govedu vključuje kontrolo prireje mleka in mesa. Kontrolo prireje mleka bomo v letu 2004 pričeli izvajati po modelu at4 (modificirana kontrola A4). Kontrolor sedaj (model A4) obišče kmetijo pri obeh molžah dnevno, pri metodi at4 ba bo obiskal kmetijo pri eni molži. Obiski na kmetijah bodo izmenični, enkrat pri jutranji naslednjic pri večerni molži. Naloge, ki jih opravi kontrolor ob obisku kmetije in prisotnosti pri molži ostanejo enake in so: tehtanje količine mleka, odvzem vzorca mleka za analizo na vsebnost beljakovin, maščob in somatskih celic, vpis dogajanj v čredi od zadnje kontrole, označitev živali in vpis podatkov iz predhodne kontrole. Prehod na model at4 kontrole bodo zavodi opravili od 1. marca do 1. maja.

Ob zaključku laktacije se zbrani podatki obdelajo in rejec prejme laktacijski zaključek, ki vsebuje podatke o proizvodnji živali. Rezultatu kontrole bodo na osnovi korekcijskih faktorjev preračunani na model kontrole A4 za količino mleka, vsebnost beljakovin in maščob.

V letu 2004 se model at4 kontrole mleka uvaja v prakso, zato bo pri 10 % kontrol opravljena nadkontrola zaradi preverbe pravilnosti korekcijskih faktorjev in preiskusa modela. Nadkontrola bo opravljena po modelu modificirane A4 in bodo pri obeh molžah odvzeti ločeni vorci mleka.

Izvajanje kontrole proizvodnosti število kontrol in strošek je opredeljen v nalogi »-kontrol v redni kontroli«. Cena naloge vključuje strošek dela, kilometrino kontrolorja, stroške dostave vzorcev v laboratorij in analizo vzorca na vsebnost beljakovin in maščob po ceni 85,-.

Število in strošek nadkontrole je opredeljen v nalogi »- kontrol pri nadzoru - nadkontroli«. Nadkontrola se izvaja naslednji dan po redni kontroli.

Analize na somatske celice se opravljajo na željo rejcev, ki morajo sami pokriti stroške analiz.

Kontrola mesa se izvaja v rejah krav dojlj, kjer spremljamo teže in priraste telet. Teleta spremljamo v obdobju od rojstva do starosti 210 dni. Prva meritev je ob telitvi, ko zabeležimo rojstno težo teleta in kondicijo krave ob telitvi. Drugo meritev opravimo ob 90. dnevu starosti teleta. V tem času tele samo sesa in iz njegovih prirastov lahko sklepamo na materinske lastnosti krave. Tele stehamo in ocenimo kondicijo, omišičenost in telesne oblike. Kravo stehamo ali izmerimo obseg prsi in ocenimo njeno kondicijo. Tretjo meritev opravimo, ko tele dopolni 210 dni. Ob pravilni obrejitveni sezoni so živali v tem času na paši skupaj z materami. Ob zadnjem tehtanju je potrebno bikce zaradi spolne zrelosti že odvzeti iz črede. Poleg tehtanja ocenimo njegovo kondicijo, omišičenost in telesne oblike in izmerimo telesne lastnosti kot so: višina vihra, višina križa, obseg prsi in dolžino telesa.

Na podlagi teh treh meritev potem izračunamo priraste v posameznem obdobju in jih uporabimo pri oceni plemenskih vrednosti. Potomci bikovskih mater so ob starosti 210 do 240 dni vhlevljeni v testno postajo, kjer potem do starosti enega leta opravljajo direktni test na rastnost. Odbrane najboljše bike, uporabimo v osemenjevanju za osemenitev mesnih pasem in gospodarsko križanje. Ostale bike pa uporabimo za naraven pripust v rejah krav dojlj.

V letu 2004 je v programu dela na kontroli goveda uvedena nova naloga »Prestrukturiranje« v skupni vrednosti 181.473.135,- tolarjev .

Sredstva se bodo namenjena za:

- Vključitev novih rej v kontrolo proizvodnje mleka.
- Nakup opreme zaradi uvedbe novega načina kontrole.
- Izobraževanje delavcev za izvajanje novega načina kontrole.
- Izobraževanje delavcev za izvajanje drugih nalog.
- Za izplačilo odpravnin.

V tabeli 7 je prikazano zmanjšanje števila količnikov in zaposlenih na kontroli proizvodnje v govedoreji v primerjavi z letom 2003, ob predpostavki da obseg kontroliranih krav ostaja na enakem nivoju, kot v letu 2003.

Tabela 7: Program prestrukturiranja dela na kontroli prireje mleka zaradi uvedbe AT4 modela kontrole in program zaposlitve delavcev

Zavod	KGZS Ljubljana			KGZS Kranj			KGZS Novo mesto			KGZS Nova Gorica			KGZS Celje			KGZS Ptuj			KGZS Murska Sobota			Skupaj			
	Število enot	Vrednost enote	Skupaj	Število enot	Vrednost enote	Skupaj	Število enot	Vrednost enote	Skupaj	Število enot	Vrednost enote	Skupaj	Število enot	Vrednost enote	Skupaj	Število enot	Vrednost enote	Skupaj	Število enot	Vrednost enote	Skupaj	Število enot	Vrednost enote	Skupaj	
Naloga																									
Povečanje izvajanja strokovnih nalog																									
Povečanje števila krav v kontroli prireje mleka	1.100			550			500					2200			2.300							6.650			
Kontrole v osnovni kontroli	12.100	835	10.103.500	5.580	658,0	3.671.640	2.100	835	1.753.500				22.000	770	16.940.000	25.300	970	24.541.000					67.080		57.009.640
Kontrole v nadkontroli	1.980	1.002	1.983.960	1.060	822,0	871.320	250	1.002	250.500				1.980	924	1.829.520	4.140	1.070	4.429.800					9.410		9.365.100
* Kontrole v redni kontroli																			19.660	835	16.416.100	19.660	835	16.416.100	
Povečanje števila krav v kontroli prireje mesa	32																					32			
Kontrole v kontroli prireje mesa	96	4.073	391.008									300	4.073	1.221.900								396	4.073	1.612.908	
Skupaj 1.			12.478.468			4.542.960			2.004.000						19.991.420			28.970.800					16.416.100		84.403.748
Nakup opreme																								0	
Nakup merilcev mleka	30	80.000	2.400.000	40	80.000	3.200.000	34	80.000	2.720.000		80.000		35	80.000	2.800.000	25	80.000	2.000.000	25	80.000	2.000.000		189	80.000	15.120.000
Nakup tehnicne za kontrolo prireje mesa	1	2.500.000	2.500.000		2.500.000			2.500.000		2.500.000		1	2.500.000	2.500.000	1	2.500.000	2.500.000		2.500.000	2.500.000	3	2.500.000	10.000.000		
Prenosni računalniki	10	469.075	4.690.754	2	550.000	1.100.000	1	550.000	550.000		550.000		5	550.000	2.750.000	4	550.000	2.200.000	4	550.000	2.200.000	26	550.000	13.490.754	
Priklop na internet							1	50.000	50.000				5	100.000	500.000							6		550.000	
Ostala oprema PC				2	1.182.365	2.364.729	40		149.041	20	300.000	6.000.000									1	1.200.000	1.200.000	63	9.713.770
Oprema za kontrolo mesa										1	332.548	332.548										1	332.548	332.548	
Skupaj 2.			9.590.754			6.664.729			3.469.041			6.332.548			8.550.000			6.700.000					7.900.000		49.207.072
Izobraževanje delavcev																								0	
Izobraževanje delavcev za izvajanje kontrole in literatura	36	150.000	5.400.000	15	150.000	2.250.000	4	30.000	120.000		20	100.000	2.000.000	6	250.000	1.500.000	8	132.922	1.063.376	10	100.000	1.000.000		99	13.333.376
Izobraževanje delavcev za premestitev na drugo delovno mesto	2	898.245	1.796.489	2	500.000	1.000.000							6	650.000	3.900.000	1	175.000	175.000	1	146.728	146.728		12	7.018.217	
Skupaj 3.			7.196.489			3.250.000			120.000			2.000.000			5.400.000								1.146.728	19.113.217	
Odpravnine																								8.000.000	
Okvirno število in vrednost odpravnin	1,75	1.502.233	2.628.908	5	481.867	2.409.335			6.500.000	3	2.000.000	6.000.000	2		1.972.479								8.000.000	12	27.510.722
Skupaj 4.			2.628.908			2.409.335			6.500.000			6.000.000			1.972.479			1.238.376					8.000.000		28.749.098
Skupaj 1+2+3+4			31.894.619			16.867.024			12.093.041			14.332.548			35.913.899			36.909.176					33.462.828		181.473.135

Prezaposlitev delavcev

Območni zavod	KGZS LJ	KGZS KR	KGZS NM	KGZS NG	KGZS CE	KGZS PT	KGZS MS	Skupaj
Število delavcev na kontroli v govedoreji v Programu dela za leto 2003	44,65	18,50	19,1	21,05	35,95	41,45	33,32	214,02
Zmanjšanje števila delavcev v letu 2003	0,00		0	4,3	2,20	1,00		7,50
Načrtovano zmanjšanje delavcev zaradi upokojitve v letu 2004	1,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	1,00
Zaposlitev delavcev na povečanem obsegu kontrole v govedoreji v letu 2004	2,00	0,50	0,50	0	8,38	0,00		11,38
Prezaposlitev delavcev na druge naloge v okviru javne službe v živinoreji	2,00		0,13	2	1,00	3,40		8,53
Prezaposlitev delavcev izven javne službe v živinoreji			0,38	0	3,00	1,00		4,38
Prekinitev delovnega razmerja pri zaposlenih za določen čas zaradi uvedbe at4 kontrole	5,00			0	1,00	0,00	3	9,00
Prekinitev delovnega razmerja zaradi uvedbe AT4 kontrole mlečnosti in bodo izplačane odpravnine	1,75	4,00	5,00	0	0,00	0,00	4	14,75
Število delavcev po končani reorganizaciji službe	32,90	14,00	13,10	14,75	20,37	36,05	26,32	157,49

Skupno je načrtovano zmanjšanje zaposlenih v kontroli prireje v govedoreji 56,53 delavce. Od tega je bilo že v letu 2003 zmanjšano zaposlenih za 7,50 ljudi. Za 14,75 delavcev se načrtuje odpustitev zaradi uvedbe AT4 modela kontrole, preostali bodod zaposleni na drugih nalogah, 9 delvcem pa se prekine delovno razmerje za določen čas.

Notranji nadzor

Za izvajanje notranjega nadzora na območnih zavodih je odgovoren vodja oddelka za živinorejo. Vodje kontrolorjev oziroma selekcionisti izvajajo nadzor nad delom kontrolorjev, ki so pod njegovim vodstvom.

Nadzor nad izvajanjem kontrole lahko razdelimo v dva dela:

nadzor nad točnostjo, kamor štejemo izvajanje nadkontrole;

nadzor nad obsegom dela, za kar uporabljamo primerjavo programov, poročil, laktacijskih zaključkov in podatkov vpisanih v centralno podatkovno zbirko.

Kontrolorji in vodje kontrolorjev pripravljajo mesečne programe dela in poročila za izvajanje osnovne kontrole in nadkontrole

Ob opravi naloge se zapiše oz. izda ustrezen dokument, katerega en izvod dobi rejec, en izvod pa se hrani na območnem zavodu. Vsi dogodki se zapisujejo v bazo govedorejske službe, ker so na voljo podatki o opravljenem delu.

Poročila o delu zavodi opravljajo mesečno, v Sektorju za živinorejo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije pa se izdelata skupno poročilo za naloge, ki so jih opravili zavodi v tekočem mesecu. Poročilo je potrjeno s strani vodje republiškega selekcijskega programa za govedo .

Programe dela območnih zavodov na kontroli proizvodnosti prikazuje tabela 8. Posamezne naloge so med zavodi ovrednotene različno. Pri določitvi cene naloge se upošteva povprečna velikost čred in konfiguracija terena. Na osnovi teh kriterijev je določeno pri koliko živalih opravlja kontrolo en kontrolor, kar vpliva na ceno naloge.

Tabela 8: Kontrola proizvodnosti pri govedu po območnih zavodih

Naloga	število	vrednost
--------	---------	----------

Naloga	število enot	vrednost na enoto	skupaj
KGZS KGZ Ljubljana			
Izvajanje in vodenje osnovne kontrole:			
- mleko - število krav v kontroli prireje	14.810		
- kontrol v redni kontroli	162.910	835	136.029.850
- kontrol pri nadzoru - nadkontroli	26.658	1.002	26.711.316
Skupaj mleko			162.741.166
- meso			
- kontrol prireje mesa	436	4.073	1.775.828
Skupaj kontrola			164.516.994
Prestrukturiranje			31.894.619
Skupaj			196.411.613

Naloga	število enot	vrednost na enoto	skupaj
KGZS KGZ Kranj			
Izvajanje in vodenje osnovne kontrole:			
- mleko - število krav v kontroli prireje	8.710		
- kontrol v redni kontroli	95.810	685	65.629.850
- kontrol pri nadzoru - nadkontroli	15.678	822	12.887.316
Skupaj mleko			78.517.166
- meso			
- kontrol prireje mesa		4.073	0
Skupaj kontrola			78.517.166
Prestrukturiranje			16.867.024
Skupaj			95.384.190

Naloga	število enot	vrednost na enoto	skupaj
KGZS KGZ Novo mesto			
Izvajanje in vodenje osnovne kontrole:			
- mleko - število krav v kontroli prireje	7.470		
- kontrol v redni kontroli	82.170	835	68.611.950
- kontrol pri nadzoru - nadkontroli	13.446	1.002	13.472.892
Skupaj mleko			82.084.842
- meso			
- kontrol prireje mesa	76	4.073	309.548
Skupaj kontrola			82.394.390
Prestrukturiranje			12.093.041
Skupaj			94.487.431

Naloga	število enot	vrednost na enoto	skupaj
KGZS KGZ Nova gorica			
Izvajanje in vodenje osnovne kontrole:			
- mleko - število krav v kontroli prireje	5.480		

- kontrol v redni kontroli	60.280	1.050	63.294.000
- kontrol pri nadzoru - nadkontroli	9.864	1.260	12.428.640
Skupaj mleko			75.722.640
- meso			
- kontrol prireje mesa	1.693	4.073	6.895.589
Skupaj kontrola			82.618.229
Prestrukturiranje			14.332.548
Skupaj			96.950.777

Naloga	število	vrednost	
KGZS KGZ Celje	enot	na enoto	skupaj
Izvajanje in vodenje osnovne kontrole:			
- mleko - število krav v kontroli prireje	13.530		
- kontrol v redni kontroli	148.830	770	114.599.100
- kontrol pri nadzoru - nadkontroli	24.354	924	22.503.096
Skupaj mleko			137.102.196
- meso			
- kontrol prireje mesa	8	4.073	32.584
Skupaj kontrola			137.134.780
Prestrukturiranje			35.913.899
Skupaj			173.048.679

Naloga	število	vrednost	
KGZS KGZ Ptuj	enot	na enoto	skupaj
Izvajanje in vodenje osnovne kontrole:			
- mleko - število krav v kontroli prireje	15960		
- kontrol v redni kontroli	175560	720	126.403.200
- kontrol pri nadzoru - nadkontroli	28728	864	24.820.992
Skupaj mleko			151.224.192
- meso			
- kontrol prireje mesa	81	4.073	329.913
Skupaj kontrola			151.554.105
Prestrukturiranje			36.909.176
Skupaj			188.463.281

Naloga	število	vrednost	
KGZS KGZ Murska sobota	enot	na enoto	skupaj
Izvajanje in vodenje osnovne kontrole:			
- mleko - število krav v kontroli prireje	9.830		
- kontrol v redni kontroli	108.130	835	90.288.550
- kontrol pri nadzoru - nadkontroli	17.694	1.002	17.729.388
Skupaj mleko			108.017.938
- meso			

- kontrol prireje mesa	4.073	0
Skupaj kontrola		108.017.938
Prestrukturiranje		33.462.828
Skupaj		141.480.766

SELEKCIJA, RODOVNIŠTVO IN REPRODUKCIJA V GOVEDOREJI,

Naloga se izvaja v skladu s selekcijskim programom za vsako pasmo, kot so: rjava, lisasta, črna bela, mesne pasme in cikasto pasmo. Naloga je financirana iz Proračunske postavke 1456 Strokovne naloge v živinorejski proizvodnji. Vrednost nalog Selekcija, rodovništvo in reprodukcija, ki jih opravljajo območni kmetijsko gozdarski zavodi je **152.669.010,-** tolarjev, območni zavodi in KGZS skupaj pa je vrednost nalog **153.769.010,-** tolarjev.

Opis nalog

Bikovske matere

Na podlagi napovedi plemenskih vrednosti za lastnost mlečnosti in vsebnosti sestavin mleka pri mlečni in kombiniranih pasmah ter napovedi plemenskih vrednosti za lastnost ravnosti pri mesnih pasmah in drugih merilih za posamezno pasmo bomo odbrali bikovske matere. Le-te bodo načrtno osemenjane s semenom najboljših bikov domače in svetovne populacije bikov. Za najboljše bike veljajo tisti, ki imajo najvišje napovedi plemenskih vrednosti po mednarodno primerljivi lestvici in najvišje napovedi za tiste gospodarske lastnosti, ki jih imamo v našem selekcijskem programu za najpomembnejše.

Predodbiro, odbiro in območno evidenco vodijo območni zavodi, končno odbiro, program osemenjevanja in skupno poročilo pripravijo strokovni tajniki za posamezno pasmo. Republiško evidenco bikovskih mater vodi KIS.

Direktni test - zreja bikov

Najboljše potomce iz načrtnega parjenja, ki izpolnjujejo merila, določena v selekcijskem programu (telesne oblike, zdravje), bomo vhljevali v zrejalnice, spremljali njihov razvoj in jih po končanem testu na podlagi zadnjih znanih rezultatov staršev in direktnega testa namenili za osemenjevanje, pripust ali zakol. Prvo oceno primernosti teleta za vhljevanje v zrejalnice opravi selekcioner območnega zavoda, na območju katerega je tele rojeno, hkrati pa obvesti zrejalnico o primernosti teleta in naroči predpisane veterinarske preiskave. Test in vzrejo izvajata zavoda Nova Gorica in Murska Sobota, ki imata vzrejalnice bikov (Nova Gorica rjava, črna bela in mesne pasme, Murska Sobota lisasta pasma).

Biološki test in potrditev porekla

Na podlagi Odredbe o označevanju in registraciji govedu je potrebno vse govedo označiti v 20 dneh po rojstvu. Pri teletih v rejah, v katerih spremljamo poreklo živali, in rejah, ki se žele vključiti v sistem spremljanja porekla, bomo preverili in potrdili poreklo, jih vpisali v rodovniški register in ocenili tako imenovani biološki test (spremljanje prirojenih napak, poteka telitve, ocene zunanosti). Subjektivne ocene vključujemo v izračun plemenskih vrednosti in agregatnega genotipa.

Potrditev porekla, oceno biološkega testa in vnos teh podatkov v računalnik opravijo kontrolorji in rodovničarji pri območnih zavodih. Podatki se zbirajo v centralni podatkovni zbirki na KIS, kjer se tudi obdelajo podatki glede na pogostnost prirojenih napak pri posameznih bikih. Plemenske vrednosti za težavnost telitve in telesnih lastnosti telet napoveduje BF.

Test na ravnost

Test na ravnost bomo izvajali na potomcih kombiniranih pasem in križancev z mesno pasmo. Zavodi opravljajo odbiro, odkup in prevoz telet v progno testne postaje po posameznih bikih v skladu z navodili Republiške govedorejske službe. Naloga je financirana iz uredbe za plemenske živali EKO – 0.

Test na ravnost opravita testni postaji, za rjavo pasmo in križance rjave in črno-bele pasme z mesnimi pasmami Poskusno raziskovalni center (PRC) v Logatcu, ki deluje v okviru BF, ter za lisasto pasmo PP Kozjak v Rogozi.

Ocena prvesnic

Test zunanosti bomo izvedli z ocenitvijo prvesnic, potomk krav vključenih v kontrolo mlečnosti in kontrolo mesa pri vseh pasmah. Na vsaki ocenjeni prvesnici bomo evidentirali od 31 do 36 lastnosti – nekatere lastnosti bodo izmerjene, tehtane, druge ocenjene. Za vse lastnosti bodo živali dobile novo ali dopolnjeno napoved plemenskih vrednosti. Podatki iz tega in drugih testov se akumulirajo in tako živali dobivajo dopolnjene in zanesljivejše napovedi plemenskih vrednosti.

Lastnosti in merila ocenjevanja usklajujejo (strokovni tajniki) na mednarodnih primerjalnih testih in usklajevanjih. Domači ocenjevalci se bodo sproti preverjali in ocenjevali s sprotim obračunavanjem ocen in primerjavo s pričakovanimi odkloni med ocenjevalci. Enkrat na leto pa se bodo uskladili na skupnem ocenjevanju.

Selekcionerji območnih zavodov bodo prvesnice ocenili, rodovničarke na zavodih bodo podatke vnesle v

računalnik in na BF bodo dvakrat letno napovedali plemenske vrednosti za telesne lastnosti.

Test na molznost

Test na molznost bomo izvajali pri bikovskih materah ter potencialnih bikovskih materah mlečne pasme in kombiniranih pasmah. Informacija o molznosti nam bo dobrodošla pri potrjevanju statusa bikovske matere.

Selekcija v čredah

Selekcijo za prirejo mleka in mesa v čredah bodo izvajali selekcionerji območnih zavodov. Delo zajema: program in nadzor nad osemenjevanjem bikovskih mater, tehnološki nadzor rej bikovskih mater, še posebno rejo bikcev, odbranih za vhlevitev v zrejaljšča; pomoč pri izdelavi osemenjevalnih programov pri rejcih s posebno pozornostjo za osemenjevanje s semenom bikov mesnih pasem v čredah za prirejo mleka in mesa ter nadzor nad izvajanjem programov osemenjevanja; svetovanje pri odbiri živali za obnovo črede, pomoč pri odbiri za prodajo in organizaciji razstav.

Strokovno tajništvo

Nalogo izvajajo zavodi Kranj – črna bela pasma, Novo mesto – rjava pasma, Murska Sobota – lisasta pasma in Ljubljana – cikasta pasma.

Število prvih osemenitev

Zavodi spremljajo in evidentirajo prve osemenitve plemenic na območju delovanja.

Registracija porekla

Vsak območni kmetijsko gozdarski zavod bo za črede na svojem območju izvajal registracijo porekla živali ter vso evidenco registriranih čred in živali. Ti podatki se vnašajo in vodijo v Centralni podatkovni zbirki Govedorejske službe Slovenije, ki je na Kmetijskem inštitutu Slovenije.

Vodenje območne GSS

Naloge vodenje območnih strokovnih služb na področju in sodelovanje z rejskimi organizacijami in ostalimi institucijami.

Izvajanje odbire in potrjevanje plemenjakov

V letu 2004 prehaja na izvajalce strokovnih nalog v živinoreji tudi izvajanja odbire in potrjevanja plemenjakov ter izdajanje uvoznih soglasij za uvoz plemenskih živali in drugega plemenskega materiala. Kmetijski inštitut Slovenije v prehodnem obdobju, (dokler ne bodo vzpostavljene rejske organizacije) kot izvajalec javne službe po 122. členu Zakona o živinoreji izvaja odbiro in potrjevanje plemenjakov.

Bike v osemenjevalnih središčih, pripustnih postajah in pri rejcih bo odbirala:

A) republiška delovna skupina za odbiro bikov, ki jo imenuje sekretar Govedorejske službe Slovenije na predlog pasemske rejske organizacije za posamezno pasmo v sestavu:

- dva predstavnika rejcev
- strokovni tajnik za posamezno pasmo
- en predstavnik Veterinarske fakultete (reprodukcija)
- en predstavnik Kmetijskega inštituta Slovenije
- en predstavnik Biotehniške fakultete

Na odbire in licenciranja so vabljeni tudi predstavniki rejskih organizacij, selekcionerjev, območnih in republiških institucij Govedorejske službe Slovenije.

Komisija posreduje zapisnik o odbiri na Kmetijski inštitut Slovenije. Kmetijski inštitut Slovenije bo na podlagi zapisnika o odbiri in ocenjevanju bike vpisal v register plemenskih bikov, jim dodelil rodovniške številke in izdal ustrezne zootehniške dokumente o priznavanju plemenskih bikov, s katerimi je dovoljena njihova raba. Dovoljenje za uporabo se izda za obdobje ene osemenjevalne sezone (eno leto).

B) lokalna delovna skupina za odbiro bikov posamezne pasme v sestavu:

- rejec, predstavnik lokalne rejske organizacije za to pasmo
- selekcionist območnega kmetijsko gozdarskega zavoda
- en predstavnik veterine (reprodukcija)

Delovna skupina posreduje zapisnik o odbiri na Kmetijski inštitut Slovenije. Kmetijski inštitut Slovenije bo na podlagi zapisnika o odbiri in ocenjevanju bike vpisal v register plemenskih bikov, jim dodelil rodovniške številke in izdal ustrezne zootehniške dokumente o priznavanju plemenskih bikov, s katerimi je dovoljena njihova raba. Dovoljenje za uporabo se lahko izda tudi za obdobje daljše od ene osemenjevalne sezone (enega leta).

Zapisniki ali izdani zootehniški dokumenti za posameznega plemenjaka, izdani na podlagi odbire posamezne območne delovne skupine, veljajo za istega plemenjaka tudi na drugem območju. Podobno zapisniki ali izdani zootehniški dokumenti za posameznega plemenjaka, izdani na podlagi odbire republiške delovne skupine, veljajo za istega plemenjaka tudi na območnem nivoju.

Na podlagi izdanih zootehniških dokumentov, bodo plemenjaki (uvoz semena), vpisani v register plemenskih bikov, dodeljena jim bo rodovniška številka.

Hkrati bodo vse živali, ki bodo ustrezale predpisanim pogojem za uvoz plemenskih živali vpisane v

ustrezno pasemsko rodovniško knjigo.

Kmetijski inštitut Slovenije bo v prehodnem obdobju kot izvajalec javne službe po 122. členu Zakona o živalih izdajal predpisane zootehniške dokumente za plemenjake, izdajal uvozna soglasja za uvoz plemenskih živali in drugega plemenskega materiala.

Skupni program selekcije in rododvništva pri govedu prikazuje tabela 8, program dela območnih zavodov pa tabela 9.

Tabela 9: Skupni program dela območnih zavodov na selekciji, rodovništvu in reprodukciji

Naloga	Št.	Vrednost	
Skupaj	Enot	na enoto	skupaj
Naloge območnih služb			
Bikovske matere	788,00	4.900,00	3.861.200,00
Direktni test bikov	24,00	365.800,00	8.779.200,00
Biološki test	100.700,00	117,00	11.781.900,00
Ocena prvesnic - zunanost	16.005,00	1.170,00	18.725.850,00
Test na molznost	192,00	6.300,00	1.209.600,00
Selekcija v čredah (število krav v registru GSS)*	169.000,00	228,35	38.591.000,00
Strokovno tajništvo	36,00	164.000,00	5.904.000,00
Število prvih o semenitev in pripustov	191.800,00	54,00	10.357.200,00
Registracija porekla (število živali)	117.800,00	329,00	38.756.200,00
Vodenje območne GSS	84,00	164.000,00	13.776.000,00
Ocena in odbira bikov v naravnem pripustu (ocenjenih bikov)	242,00	3.830,00	926.860,00
Skupaj zavodi			152.669.010
Koordinacija KGZS	12,00	*91.666,67	1.100.000
Skupaj			153.769.010

* Vrednost naloge KGZS je 91.666,6666666667

Tabela 10: Program dela na selekciji, rodovništvu in reprodukciji po zavodih

Naloga	Št.	Vrednost	
KGZS KGZ Ljubljana	Enot	na enoto	skupaj
Naloge območnih služb			
Bikovske matere	163,00	4.900,00	798.700,00
Direktni test bikov		365.800,00	0,00
Biološki test	19.300,00	117,00	2.258.100,00
Ocena prvesnic - zunanost	3.514,00	1.170,00	4.111.380,00
Test na molznost	26,00	6.300,00	163.800,00
Selekcija v čredah (število krav v registru GSS)*	33.500,00	235,00	7.872.500,00
Strokovno tajništvo		164.000,00	0,00
Število prvih o semenitev in pripustov	43.900,00	54,00	2.370.600,00
Registracija porekla (število živali)	23.700,00	329,00	7.797.300,00
Vodenje območne GSS	12,00	164.000,00	1.968.000,00
Ocena in odbira bikov v naravnem pripustu (ocenjenih bikov)	39,00	3.830,00	149.370,00
Skupaj			27.489.750

Naloga	Št.	Vrednost	
KGZS KGZ Kranj	Enot	na enoto	skupaj
Naloge območnih služb			
Bikovske matere	115,00	4.900,00	563.500,00
Direktni test bikov		365.800,00	0,00
Biološki test	10.900,00	117,00	1.275.300,00
Ocena prvesnic - zunanost	2.133,00	1.170,00	2.495.610,00
Test na molznost	22,00	6.300,00	138.600,00

Selekcija v čredah (število krav v registru GSS)*	18.300,00	187,00	3.422.100,00
Strokovno tajništvo	12,00	164.000,00	1.968.000,00
Število prvih osemenitev in pripustov	21.400,00	54,00	1.155.600,00
Registracija porekla (število živali)	12.000,00	329,00	3.948.000,00
Vodenje območne GSS	12,00	164.000,00	1.968.000,00
Ocena in odbira bikov v naravnem pripustu (ocenjenih bikov)	29,00	3.830,00	111.070,00
Skupaj			17.045.780

Naloga	Št.	Vrednost	
KGZS KGZ Novo mesto	Enot	na enoto	skupaj
<u>Naloge območnih služb</u>			
Bikovske matere	36,00	4.900,00	176.400,00
Direktni test bikov		365.800,00	0,00
Biološki test	9.600,00	117,00	1.123.200,00
Ocena prvesnic - zunanost	1.508,00	1.170,00	1.764.360,00
Test na molznost	5,00	6.300,00	31.500,00
Selekcija v čredah (število krav v registru GSS)*	19.500,00	189,00	3.685.500,00
Strokovno tajništvo	12,00	164.000,00	1.968.000,00
Število prvih osemenitev in pripustov	17.200,00	54,00	928.800,00
Registracija porekla (število živali)	13.100,00	329,00	4.309.900,00
Vodenje območne GSS	12,00	164.000,00	1.968.000,00
Ocena in odbira bikov v naravnem pripustu (ocenjenih bikov)	44,00	3.830,00	168.520,00
Skupaj			16.124.180

Naloga	Št.	Vrednost	
KGZS KGZ Nova gorica	Enot	na enoto	skupaj
<u>Naloge območnih služb</u>			
Bikovske matere	87,00	4.900,00	426.300,00
Direktni test bikov	12,00	365.800,00	4.389.600,00
Biološki test	4.800,00	117,00	561.600,00
Ocena prvesnic - zunanost	1.160,00	1.170,00	1.357.200,00
Test na molznost	10,00	6.300,00	63.000,00
Selekcija v čredah (število krav v registru GSS)*	10.000,00	381,00	3.810.000,00
Strokovno tajništvo		164.000,00	0,00
Število prvih osemenitev in pripustov	10.400,00	54,00	561.600,00
Registracija porekla (število živali)	7.300,00	329,00	2.401.700,00
Vodenje območne GSS	12,00	164.000,00	1.968.000,00
Ocena in odbira bikov v naravnem pripustu (ocenjenih bikov)	66,00	3.830,00	252.780,00
Skupaj			15.791.780

Naloga	Št.	Vrednost	
KGZS KGZ Celje	Enot	na enoto	skupaj
<u>Naloge območnih služb</u>			
Bikovske matere	97,00	4.900,00	475.300,00
Direktni test bikov		365.800,00	0,00
Biološki test	19.400,00	117,00	2.269.800,00
Ocena prvesnic - zunanost	2.362,00	1.170,00	2.763.540,00
Test na molznost	33,00	6.300,00	207.900,00
Selekcija v čredah (število krav v registru GSS)*	39.300,00	173,00	6.798.900,00
Strokovno tajništvo		164.000,00	0,00

Število prvih o semenitev in pripustov	50.900,00	54,00	2.748.600,00
Registracija porekla (število živali)	24.800,00	329,00	8.159.200,00
Vodenje območne GSS	12,00	164.000,00	1.968.000,00
Ocena in odbira bikov v naravnem pripustu (ocenjenih bikov)	32,00	3.830,00	122.560,00
Skupaj			25.513.800

Naloga	Št.	Vrednost	
KGZS KGZ Ptuj	Enot	na enoto	skupaj
Naloge območnih služb			
Bikovske matere	120,00	4.900,00	588.000,00
Direktni test bikov		365.800,00	0,00
Biološki test	26.100,00	117,00	3.053.700,00
Ocena prvesnic - zunanost	3.179,00	1.170,00	3.719.430,00
Test na molznost	36,00	6.300,00	226.800,00
Selekcija v čredah (število krav v registru GSS)*	34.800,00	213,00	7.412.400,00
Strokovno tajništvo		164.000,00	0,00
Število prvih o semenitev in pripustov	32.400,00	54,00	1.749.600,00
Registracija porekla (število živali)	25.800,00	329,00	8.488.200,00
Vodenje območne GSS	12,00	164.000,00	1.968.000,00
Ocena in odbira bikov v naravnem pripustu (ocenjenih bikov)	26,00	3.830,00	99.580,00
Skupaj			27.305.710

Naloga	Št.	Vrednost	
KGZS KGZ Murska sobota	Enot	na enoto	skupaj
Naloge območnih služb			
Bikovske matere	170,00	4.900,00	833.000,00
Direktni test bikov	12,00	365.800,00	4.389.600,00
Biološki test	10.600,00	117,00	1.240.200,00
Ocena prvesnic - zunanost	2.149,00	1.170,00	2.514.330,00
Test na molznost	60,00	6.300,00	378.000,00
Selekcija v čredah (število krav v registru GSS)*	13.600,00	411,00	5.589.600,00
Strokovno tajništvo	12,00	164.000,00	1.968.000,00
Število prvih o semenitev in pripustov	15.600,00	54,00	842.400,00
Registracija porekla (število živali)	11.100,00	329,00	3.651.900,00
Vodenje območne GSS	12,00	164.000,00	1.968.000,00
Ocena in odbira bikov v naravnem pripustu (ocenjenih bikov)	6,00	3.830,00	22.980,00
Skupaj			23.398.010

Tabela 11: Število delavcev na strokovnih nalogah v govedoreji po zavodih in KGZS, s številom količnikov

	KGZS LJ		KGZS KR		KGZS NM		KGZS NG		KGZS CE		KGZS PT		KGZS MS		KGZS		SKUPAJ				
Izobrazba	2423	1456	2423	1456	2423	1456	2423	1456	2423	1456	2423	1456	2423	1456	2423	1456	2423	1456	skupaj		
VIII	0,00	0,00	0,45	0,50	0,00	0,00	0,50	0,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					0,95	0,90	1,85
VII	2,15	3,25	1,00	0,00	0,95	1,30	1,50	1,00	1,30	1,70	2,50	3,10	1,30	2,40	0,33	0,10	11,03	12,85	23,89		
VI	0,00	0,95	0,00	0,95	0,00	1,00	0,90	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00					1,90	2,90	4,80
V	28,76	0,00	11,00	1,50	12,21	0,00	13,90	0,00	32,52	3,00	27,85	1,00	26,86	0,00			153,10	5,50	158,60		
IV	0,00	0,00	1,80	0,00	4,25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00			7,05	0,00	7,05		
Skupaj	30,91	4,20	14,25	2,95	17,41	2,30	16,80	1,40	33,82	4,70	31,35	4,10	29,16	2,40	0,33	0,10	174,03	22,15	196,19		
Količnikov	79,81	19,83	63,60	20,80	59,52	17,33	74,58	14,20	158,21	31,89	158,78	22,27	127,77	21,63	3,89	1,20	726,16	149,14	875,29		
Uprava zap.	1,89	0,26	1,05	0,20	1,32	1,32	0,90	0,35	0,88	0,09	2,64	0,23	3,04	0,21			11,72	2,66	14,38		
Uprava kol.	8,87	1,25	12,00	0,53	7,43	1,26	6,47	2,85	7,50	0,75	15,53	2,18	17,64	1,61			75,45	10,43	85,88		
Skupaj zap.	32,80	4,46	15,30	3,15	18,73	3,62	17,70	1,75	34,70	4,79	33,99	4,33	32,20	2,61	0,33	0,10	185,75	24,81	210,57		
Skupaj kol.	88,68	21,08	75,60	21,33	66,95	18,59	81,05	17,05	165,71	32,64	174,31	24,45	145,41	23,24	3,89	1,20	801,61	159,57	961,18		

in deležem uprave (p.p.2423 in p.p.1456)

VZREJA PLEMESNKI BIKOV IN TESTIRANJE NA KLAVNE LASTNOSTI

Naloge obsegajo dela pri vzreji mladih plemenskih bikov in vhlavljanju telet v progno testno postajo.

Vzreja mladih bikov

Na zavodih Murska Sobota in Nova Gorica delujejo vzrejališča mladih bikov. V Murski Soboti vzrejajo bike lisaste pasme na zavodu v Novi Gorici pa ostale pasme kot so: rjava, črna bela, limusin, šarole in cikasta pasma.

Zavodi odkupujejo od rejcev bikovskih mater moška telet od teh krav in jih vhlavljujejo v vzrejališče. Pred vhlavljanjem so živali veterinarsko pregledane in da so na osnovi krvnih preiskav popolnoma zdrave in primerne za vhlavljevanje. V času testa se spremljajo dnevni prirasti z periodičnim tehtanjem. Pri starosti štirinajst mesecev je vzreja zaključena in na osnovi izračunanih plemenskih vrednosti in fenotipa živali se živali odbere za namen umetnega osemenjevanja, prirodnega pripusta ali pa v zakol. Delo vzrejališča je financirano od prodaje plemenskih bikov in ostalega blaga in iz proračunske postavke 2070 Podpora rejci in preizkušanju živali. Iz proračuna so financirani dodatni stroški, ki nastanejo pri vzreji živali kot so: višja cena telet, veterinarske preiskave, prevozi in dodatno delo v vzrejališču. Višina pokrivanja stroškov dodatnih nalog je med vzrejališčema različna in je odvisna od letnega števila vhlavljenih telet.

Tabela 12: Število vhlavljenih telet v vzrejališča v Murski Soboti in Novi Gorici in število prodanih bikov po namenu uporabe

Zavod	KGZS MS	KGZS NG	Skupaj
Vhlavljenata teleta	140	70	202
Prodaja OC	21	20	41
Prodaja prirodni pripust	73	30	103
Prodaja zakol	46	20	66
Posredništvo pri prodaji semena *		20.000	20.000

Zavod Nova Gorica vrši distribucijo bikovega semena na Primorskem.

Tabela 13: Vrsta in število nalog, ki so financirane iz proračunske postavke 2070 Podpora rejci in preizkušanju živali ter prihodki od prodaje bikov in ostalega blaga v vzrejališčih mladih bikov

KGZS MS			
Namen	število nalog	cena naloge	skupaj
1. razlika v ceni teleta (vhlavljevanje bikcev)	12	852.000	10.224.000
2. veterinarske preiskave (mesečno)	12	1.166.667	14.000.000
3. prevozi (mesečno)	12	466.667	5.600.000
4. Dodatno delo v vzrejališču	12	1.238.833	14.866.000
Skupaj p.p.2070			44.690.000
Prihodki od prodaje bikov in ostalega blaga (vir: OC, rejci, klavnice, vet. amb.)			29.128.000
Skupaj vzrejališče KGZS MS			73.818.000

KGZS NG			
Namen	število nalog	cena naloge	skupaj
1. razlika v ceni teleta (vhlavljevanje bikcev)	12	307.667	3.692.000

2. razlika v ceni telet mesnih in kombiniranih pasem s poudarkom na prireji mesa	12	110.000	1.320.000
3. veterinarske preiskave (mesečno)	12	533.333	6.400.000
4. prevozi (mesečno)	12	213.333	2.560.000
5. Dodatno delo v vzrejališču	12	1.043.583	12.523.000
Skupaj p.p.2070			26.495.000
Prihodki od prodaje bikov in ostalega blaga (vir: OC, rejci, klavnice, vet. amb.)			9.000.000,00
Skupaj vzrejališče KGZS NG			35.495.000
Skupaj vzrejališča p.p. 2070			71.185.000
Skupaj vzrejališča , OC, rejci, klavnice			38.128.000
Skupaj			109.313.000

Testiranje na klavne lastnosti

V progno testnih postajah na Biotehniški fakulteti, Oddelek za zootehniko v Logatcu in Kazensko poboljševalnem zavodu v Rogozi se opravlja testiranje plemenjakov na klavne lastnosti na svojih potomcih. Po vsakem biku kombinirane in mesne pasme v hlevljenem v osemenjevalni center se v hlevi 12 potomcev v progno testno postajo. Po končanem testu se živali stehta in na osnovi podatkov skupine potomcev se izračuna plemenska vrednost za prirast pri posameznem plemenjaku.

Območni zavodi opravljajo naloge odbire, odkupa in prevoza telet v progno testne postaje, ki so financirane iz proračunske postavke 2070 Podpora reji in preizkušanju živali.

Tabela 14: Število in vrednost nalog testiranje na klavne lastnosti, ki so financirane iz proračunske postavke 2070 Podpora reji in preizkušanju živali.

Zavod	Število nalog	vrednost naloge	Skupaj
KGZS KGZ Ljubljana	99	30.000	2.970.000
KGZS KGZ Kranj	47	30.000	1.410.000
KGZS KGZ Novo mesto	46	30.000	1.380.000
KGZS KGZ Nova gorica	21	30.000	630.000
KGZS KGZ Celje	131	30.000	3.930.000
KGZS KGZ Ptuj	97	30.000	2.910.000
KGZS KGZ Murska sobota	49	30.000	1.470.000
Skupaj	490		14.700.000

Tabela 15: Vrednost nalog Podpora reji in preizkušanju živali po zavodih p.p. 2070

Zavod	Vzrejališče bikov	Testiranje na klavne lastnosti	Skupaj
KGZS KGZ Ljubljana		2.970.000	2.970.000
KGZS KGZ Kranj		1.410.000	1.410.000
KGZS KGZ Novo mesto		1.380.000	1.380.000
KGZS KGZ Nova gorica	26.495.000	630.000	27.125.000
KGZS KGZ Celje		3.930.000	3.930.000

KGZS KGZ Ptuj		2.910.000	2.910.000
KGZS KGZ Murska sobota	44.690.000	1.470.000	46.160.000
Skupaj zavodi	71.185.000	14.700.000	85.885.000

Dejavnost laboratorijev

Laboratoriji za analizo mleka delujejo na zavodih Murska Sobota, Ptuj, Ljubljana in Nova Gorica. V vseh laboratorijih opravljajo poleg kemične analize mleka tudi analize na vsebnost somatskih celic v mleku. Laboratorij na zavodu Nova Gorica opravlja tudi analizo mleka pri drobnici in vsebnost somatskih celic v mleku drobnice. Zavodi, ki nimajo lastnih laboratorijev opravljajo analize mleka v laboratorijih na Ptuj in Ljubljani. Kmetijsko gozdarski zavod Kranj opravlja analize v laboratoriju Nacionalnega veterinarskega inštituta v Naklem. Laboratorij v Novi Gorici opravlja del analiz tudi za potrebe komercialnih vzorcev mleka.

Tabela 16: Prihodki laboratorijev

Območni zavod	Vrednost del
KGZS KGZ Ljubljana	16.202.372
KGZS KGZ Nova gorica	4.000.000
KGZS KGZ Ptuj	21.200.000
KGZS KGZ Murska sobota	32.709.000
Skupaj	74.111.372

Del dejavnosti laboratorijev je financiran iz sredstev kontrole proizvodnje v govedoreji p.p. 2423 in ti prihodki niso prikazani v tabeli 16, prav tako ne tudi zaposleni v laboratorijih v tabeli 18. Tabela 16 prikazuje prihodke laboratorijev pridobljenih z opravljanjem analiz za zavode, ki nimajo lastnih laboratorijev, opravljanje analiz, ki ji plačajo rejci in analiz za potrebe odkupa mleka, ki jih plačajo kmetijske zadruge.

Proizvodnja bikovega semena – dejavnost osemenjevalnih središč za bike

Osemenjevalni centri plemenskih bikov delujejo na zavodih Ljubljana, Murska Sobota in Ptuj. Program letne proizvodnje bikovega semena prikazuje tabela 17.

Tabela 17: Program proizvodnje bikovega semena na OC Ptuj, Murska sobota in Preska

Zavod	Pasma bikov na OC	Število doz	Prihodek OC od prodaje semena in ostalega blaga
KGZS Ptuj	Lisasta, rdeči holštajn	280.000	179.710.500
KGZS Murska Sobota	Lisasta, rdeči holštajn	66.000	48.280.000
KGZS Ljubljana	Rjava, črna bela, šarole, limusin, belgijsko beloplavo, cika, rdeči holštajnš	310.000	149.500.000
Skupaj:		656.000	377.490.500

Na OC Preska redijo bike rjave, črno bele, šarole, limuzin, belgijsko belo plavo in cikaste pasme. Na centru imajo mlade in testirane bike.

V Murski Soboti in na Ptuj sta osemenjevalna centra za lisasto pasmo. Na Ptuj so starejši testirani biki, v Murski soboti pa mladi biki.

Prodaja plemenskih telic

Kmetijsko gozdarskem zavodu Murska Sobota in Nova Gorica načrtuje v letu 2004 odkupiti od rejcev plemenske telice v skupni vrednosti 57.400.000,- tolarjev, (KGZS MS 57.200.000,- in KGZS NG 200.000,-). Odkup in prodaja naprej je namenjen za izvoz v države bivše Jugoslavije. Prihodek zavoda je v zbiranju živali, pripravi podatkov, organiziranju veterinarskih preiskav. Prihodki in razlika med prihodki in stroški je v celoti namenjena za pokrivanje materialnih stroškov.

Tabela 18: Zaposleni na testiranju na klavne lastnosti, laboratorijih, v vzrejališčih bikov in osemenjevalnih središčih

Izobrazba/Vir plačila	KGZS LJ		KGZS KR		KGZS NG		KGZS CE		KGZS PT		KGZS MS				SKUPAJ			Skupaj	
	Laboratorij	OC bik	Zbiranje in prevoz telet	Zbiranje in prevoz telet	Laboratorij	Vzrejališče bikov	Zbiranje in prevoz telet	Zbiranje in prevoz telet	Laboratorij	OC bik	Zbiranje in prevoz telet	Laboratorij	Vzrejališče bikov	OC bik	Zbiranje in prevoz telet	Laboratorij	Vzrejališče bikov		OC bik
	rejci, zavodi, zadruge	vet. amb. rejci	p.p.2070	p.p.2070	rejci, zavodi, zadruge	p.p.2070, OC, rejci,	p.p.2070	p.p.2070	rejci, zavodi, zadruge	vet. amb. rejci	p.p.2070	rejci, zavodi, zadruge	p.p.2070, OC, rejci,	vet. amb. rejci	p.p.2070	rejci, zavodi, zadruge	p.p.2070, OC, rejci,	vet. amb. rejci	vsi
VIII	0,00	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00	2,00
VII	0,40	2,00	0,00	0,00	0,10	0,50	0,00	0,20	0,00	0,50	0,10	0,70	1,00	0,30	1,20	1,50	3,50	6,50	
VI	0,00	1,00	0,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	1,00	0,05	1,00	1,00	1,00	3,05	
V	0,80	8,00	0,00	0,10	0,80	3,00	0,54	1,00	1,50	2,40	0,00	1,00	1,34	2,66	1,64	4,10	4,34	13,06	23,14
IV	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,80	0,00	0,00	1,00	2,00	0,00	0,00	1,00	6,80	7,80
Skupaj	1,20	13,00	0,05	0,10	0,90	3,50	0,54	1,20	1,50	7,70	0,10	2,70	4,34	5,66	1,99	6,30	7,84	26,36	42,49
Količnikov	4,24	42,95	0,04	0,37	4,02	13,76	2,48	2,28	5,69	44,99	0,64	20,65	23,05	29,47	5,81	34,60	36,81	117,41	194,62
Uprava zap.	0,00	0,97	0,00	0,00	0,05	0,15	0,04	0,03	0,12	0,75	0,01	0,23	0,38	0,49	0,08	0,40	0,53	2,21	3,22
Uprava kol.	0,00	4,58	0,05	0,00	0,51	1,15	0,37	0,22	0,56	4,40	0,06	1,49	2,42	3,14	0,70	2,56	3,57	12,12	18,96
Skupaj zap.	1,20	13,97	0,05	0,10	0,95	3,65	0,58	1,23	1,62	8,45	0,11	2,93	4,72	6,15	2,07	6,70	8,37	28,57	45,71
Skupaj kol.	4,24	47,53	0,09	0,37	4,53	14,91	2,85	2,50	6,25	49,39	0,70	22,14	25,47	32,61	6,51	37,16	40,38	129,53	213,58

PROGRAM DELA NA OZNAČEVANJU IN REGISTRACIJI ŽIVALI

Vključuje delo na označevanju in registraciji govedi, označevanju prašičev, označevanju in registraciji drobnice, registraciji kobil in potrjevanje zahtevkov za uveljavljanje premij za drobnico in kobile.

Označevanje in registracija govedi

Storitve označevanja govedi bodo izvajane v skladu s Pravilnikom o identifikaciji in registraciji govedi (Ur.l. RS 16/03). V skladu s predpisi so kmetijsko gozdarski zavodi pooblašene organizacije za izvajanje storitev označevanja in registracije govedi. S sklepom ministra »o določitvi najvišjih cen storitev označitve in registracije govedi, ki jih, kot naloge javne službe, opravljajo pooblašene organizacije in o določitvi deleža, ki ga plač uporabnik« številka 321-20-65/2002/7 je določena najvišja dovoljena cena posamezne storitev in delež sofinanciranja s strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Storitve iz naslova označevanja in registracije govedi so naslednje:

- Označitev živali vključuje:

- fizično označitev živali;
- pomoč pri izpolnjevanju dokumentacije;
- svetovanje pri vključevanju v sistem označevanja in registracije govedi;
- potne in režijske stroške.

- Registracija živali vključuje:

- sprejem obrazca »potrdilo o označitvi«;
- fizični vnos v računalnik;
- preverjanje in dopolnitev podatkov;
- arhiviranje obrazca 2 leti;
- režijske in potne stroške.

- Potrjevanje popravkov na potnih listih vključuje

- sprejem potnega lista;
- preverjanje in dopolnjevanje podatkov;
- pregled arhivirane dokumentacije ali ogled na gospodarstvu;
- posredovanje potnega lista s preverjenimi podatki na SIR.

- Izpis iz Centralnega registra vključuje

- posredovanje izpisa seznama živali na kmetijskem gospodarstvu.

- Zamenjava izpadlih ušesnih znamk vključuje

- sprejem naročila izpadle ušesne znamke od rejca;

- posredovanje naročila izdelovalcu ušesnih znamk;
- aplikacija nadomestne znamke.

Tabela 19: Število storitev za potrebe označevanja in registracije govedi po zavodih in skupaj

Naloga / zavod	KGZS - LJ	KGZS - KR	KGZS - NM	KGZS - NG	KGZS - CE	KGZS - PT	KGZS - MS	Skupaj
Označitev živali	31.000	13.500	16.500	8.500	35.500	33.000	12.000	150.000
Registracija novorojene živali	31.000	13.500	16.500	8.500	35.500	33.000	12.000	150.000
Aplikacija dvojnika ušesne znamke	6.000	2.400	2.890	3.500	11.000	9.000	3.100	37.890
Prodaja rednih ušesnih znamk	31.000	13.500	16.000	100.000	35.500	33.000	12.000	241.000
Prodaja nadomestnih ušesnih znamk	9.000	2.400	2.870	40.000	5.000	9.000	3.100	71.370
Izdaje začasnega potnega lista	200		69	0	0	0		269
Potrjevanje popravkov na potnih listih in sporočanje podatkov na SIR	300		12	0	500	700		1.512
Izpisovanje stanja iz CRG na zahtevo imetnika	0		0	0	0	0		0

Tabela 20: Vrednost storitev označevanja in registracije govedi

Naloga / zavod	KGZS - LJ	KGZS - KR	KGZS - NM	KGZS - NG	KGZS - CE	KGZS - PT	KGZS - MS	Skupaj
Označitev živali	17.142.690	7.465.365	9.124.335	4.700.415	19.354.650	18.248.670	6.635.880	82.672.005
Registracija novorojene živali	7.428.530	3.235.005	3.953.895	2.036.855	8.387.050	7.907.790	2.875.560	35.824.685
Aplikacija dvojnika ušesne zn	3.317.940	1.327.176	1.598.141	1.935.465	6.082.890	4.976.910	1.714.269	20.952.791
Prodaja rednih ušesnih znamk	6.857.150	2.986.178	3.539.174	22.119.840	7.852.600	7.299.547	2.654.381	53.308.871
Prodaja nadomestnih ušesnih	3.483.875	929.033	1.110.969	15.483.888	1.935.500	3.483.875	1.200.001	27.627.141
Izdaja začasnega potnega lis	0	0	63.595	0	0	0	0	63.595
Potrjevanje popravkov na potnih listih in sporočanje podatkov na SIR	0	0	11.060	0	460.830	645.162	0	1.117.052
Izpisovanje stanja iz CRG na zahtevo imetnika	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	38.230.185	15.942.758	19.401.169	46.276.463	44.073.520	42.561.954	15.080.091	221.566.140

Tabela 21: Deleži financiranja posameznih storitev po zavodih in skupaj za govedo

Zavod	KGZS - LJ		KGZS - KR		KGZS - NM		KGZS - NG	
	MKGP	Rejec	MKGP	Rejec	MKGP	Rejec	MKGP	Rejec
Označitev živali	5.714.230	11.428.460	2.488.455	4.976.910	3.041.445	6.082.890	1.566.805	3.133.610
Registracija novorojene živali	7.428.530		3.235.005		3.953.895		2.036.855	
Aplikacija dvojnika ušesne znamke	1.105.980	2.211.960	442.392	884.784	532.714	1.065.427	645.155	1.290.310
Prodaja rednih ušesnih znamk	0	6.857.150	0	2.986.178	0	3.539.174	0	22.119.840
Prodaja nadomestnih ušesnih znamk	0	3.483.875	0	929.033	0	1.110.969	0	15.483.888
Izdaja začasnega potnega lista	0	0	0	0	0	63.595	0	0
Potrjevanje popravkov na potnih listih in sporočanje podatkov na SIR	0	0	0	0	0	11.060	0	0
Izpisovanje stanja iz CRG na zahtevo imetnika	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	14.248.740	23.981.445	6.165.852	9.776.906	7.528.054	11.873.115	4.248.815	42.027.648

Zavod	KGZS - CE		KGZS - PT		KGZS - MS		Skupaj		Skupaj
	MKGP	Rejec	MKGP	Rejec	MKGP	Rejec	MKGP	Rejec	
Označitev živali	6.451.550	12.903.100	6.082.890	12.165.780	2.211.960	4.423.920	27.557.335	55.114.670	82.672.005
Registracija novorojene živali	8.387.050	0	7.907.790	0	2.875.560	0	35.824.685	0	35.824.685
Aplikacija dvojnika ušesne znamke	2.027.630	4.055.260	1.658.970	3.317.940	571.423	1.142.846	6.984.264	13.968.527	20.952.791
Prodaja rednih ušesnih znamk	0	7.852.600	0	7.299.547	0	2.654.381	0	53.308.871	53.308.871
Prodaja nadomestnih ušesnih znamk	0	1.935.500	0	3.483.875	0	1.200.001	0	27.627.141	27.627.141
Izdaja začasnega potnega lista	0	0	0	0	0	0	0	63.595	63.595
Potrjevanje popravkov na potnih listih in sporočanje podatkov na SIR	0	460.830	0	645.162	0	0	0	1.117.052	1.117.052
Izpisovanje stanja iz CRG na zahtevo imetnika	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	16.866.230	27.207.290	15.649.650	26.912.304	5.658.943	9.421.148	70.366.284	151.199.856	221.566.140

Plačilo storitev bo od rejcev neposredno ob opravljeni storitvi. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bo plačilo storitev opravilo mesečno na osnovi Mesečnega poročila o prитоку podatkov v Centralni register govedi, ki ga pripravlja Služba za identifikacijo in registracijo živali. Plačilo storitev s strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bo iz proračunske postavke 1328 Označevanje in registracija živali. Na osnovi Mesečnega poročila o prитоку podatkov v Centralni register govedi za storitve opravljene v preteklem mesecu bodo zavodi izstavili račune Kmetijsko gozdarski zbornici

Slovenije, ta pa bo izstavila skupni zahtevek na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Označevanje in registracija prašičev

Storitve bodo izvajane v skladu s Pravilnikom o identifikaciji in registraciji prašičev (Ur.l. RS 97/03). Storitve, ki jih opravljajo območni zavodi so:

- označitev živali z ušesno znamko ali tetoviranjem;
- vpis v EIRŽ /enotni register živali;
- izdaja in izpolnjevanje spremnega lista;
- prodaja ušesnih znamk.

Najvišje dovoljene cene storitev so določene v Sklepu ministra št. 321-20-389/2003/5 o določitvi najvišjih cen storitev identifikacije in registracije prašičev in drobnice, ki jih kot naloge javne službe opravljajo pooblaščenice organizacije, in o določitvi deleža, ki ga plača uporabnik storitev.

Tabela 22: Število storitev na označevanju prašičev

Storitev/ zavod	KGZS -LJ	KGZS -KR	KGZS -NM	KGZS -NG	KGZS -CE	KGZS -PT	KGZS -MS	Skupaj
Označitev z ušesno znamko	100	0	100	200	5.000	3.000	1.000	9.400
Označitev s tetoviranjem	100	0	100	0	0	2.000	1.000	3.200
Vpis v EIRŽ	150	0	200	0	500	500	100	1.450
Izdaja/izpolnjevanje SL	0	0	0	0	100			100
Prodaja ušesnih znamk	0	0		20000	5000	3000	2000	30.000

Tabela 23: Vrednost nalog na označevanju prašičev

Storitev/ zavod	KGZS -LJ	KGZS -KR	KGZS -NM	KGZS -NG	KGZS -CE	KGZS -PT	KGZS -MS	Skupaj
Označitev z ušesno znamko	13.825	0	13.825	27.650	691.250	414.750	138.250	1.299.550
Označitev s tetoviranjem	32.258	0	32.258	0	0	645.160	322.580	1.032.256
Vpis v EIRŽ	69.125	0	64.516	0	230.415	230.415	46.083	640.554
Izdaja/izpolnjevanje SL	0	0	0	0	0	0	0	0
Prodaja ušesnih znamk	0	0	0	800000	212.500	127.500	85.000	1.225.000
Skupaj	115.208	0	110.599	827.650	1.134.165	1.417.825	591.913	4.197.360
Skupaj rejec	46.083	0	46.083	827.650	903.750	1.187.410	545.830	3.556.806
Skupaj MKGP p.p 1328	69.125	0	64.516	0	230.415	230.415	46.083	640.554

Označevanje in registracija drobnice, registracija kobil in potrjevanje zahtevkov za uveljavljanje premij

Naloge se opravljajo za potrebe uveljavljanja neposrednih plačil za drobnico, kobile ter avtohtone živali, označevanje drobnice pa se opravlja v skladu s Pravilnikom o identifikaciji in registraciji drobnice (Ur.l. RS 22/04). Vsa drobnica, za katero rejci vlagajo zahtevke za neposredna plačila mora biti označena v skladu s Pravilnikom o identifikaciji in registraciji drobnice (Ur.l. RS 22/04). Kobile morajo biti vpisane v register kopitarjev. Vsi zahtevki za neposredna plačila za drobnico, kobile in avtohtone živali morajo biti potrjeni od pristojne selekcijske službe območnega zavoda. Potrjevanje zahtevkov se opravlja v skladu s Uredbo o izvedbi ukrepov kmetijske politike za leto 2004 (Ur.l. RS 24/04), Uredbo o plačilih za ukrepe Programa razvoja podeželja 2004-2006 za leto 2004 (Ur.l. RS 24/04). Storitve označevanja in registracije bodo zaračunane v skladu s Sklepm ministra št. 321-20-389/2003/5 o določitvi najvišjih cen storitev identifikacije in registracije prašičev in drobnice, ki jih kot naloge javne službe opravljajo pooblaščenice organizacije, in o določitvi deleža, ki ga plača uporabnik storitev. Cene potrjevanja zahtevkov so enake, kot v programu dela za leto 2003.

Tabela 24: Število storitev na označevanju in registraciji drobnice, registraciji kobil ter potrjevanje zahtevkov za premije

Zavod	KGZS -LJ	KGZS -KR	KGZS -NM	KGZS -NG	KGZS -CE	KGZS -PT	KGZS -MS	Skupaj

Označitev drobnice z ušesno znamko	2.000	800	1.000	4.000	3.000	2.100	427	13.327
Pomoč pri registraciji gospodarstva-vpis v EIRŽ	0	0	50	0	50	40		140
Izdaja/izpolnjevanje SL	0		0	0	50			50
Prodaja ušesnih znamk	2.000	800	1.000		20.000	2.100	427	26.327
Vpis v register in vodenje registra kobil	250	330	300	0	500	300	0	1.680
Potrjevanje zahtevkov za uveljavljanje premij	950	470	1.350	0	1.000	400	85	4.255

Tabela 25: Vrednost program dela na označevanju drobnice, registraciji drobnice in kobil ter potrjevanje zahtevkov za premije po zavodih in skupaj

Storitev/ zavod	KGZS -LJ	KGZS -KR	KGZS -NM	KGZS -NG	KGZS -CE	KGZS -PT	KGZS -MS	Skupaj
Označitev drobnice z ušesno	276.500	110.600	138.250	995.400	414.750	290.325	59.033	2.284.858
Pomoč pri registraciji gospodarstva-vpis v EIRŽ	0		23.042		23.042	18.433	0	64.516
Izdaja/izpolnjevanje SL	0	0	0	0	0	0	0	0
Prodaja ušesnih znamk	276.500	110.600	138.250		2.765.000	290.325	59.033	3.639.708
Vpis v register in vodenje re	230.415	304.148	276.498		460.830	276.498	0	1.548.389
Potrjevanje zahtevkov za uveljavljanje premij	437.789	216.590	622.121		460.830	184.332	39170,55	1.960.832
Skupaj:	1.221.204	741.938	1.198.160	995.400	4.124.452	1.059.913	157.236	9.498.302
Skupaj rejec	1.221.204	741.938	1.175.119	995.400	4.101.410	1.041.480	157.236	9.433.786
Skupaj MKGP p.p 1328	0	0	23.042	0	23.042	18.433	0	64.516

Delo na konjereji (KGZS Celje)

Na Kmetijsko gozdarskem zavodu v Celju je zaposlen strokovni sodelavec za konjerejo, ki je pogodbeno financiran od Veterinarske fakultete, kot nosilke rejskega programa v konjereji. Zaposlen in prihodek je naveden pod zaposleni na označevanju in registraciji govedi. Letna vrednost strokovnega dela je 8.500.000,- tolarjev.

Tabela 26: Skupaj vrednost nalog označevanja in registracije živali (govedo, prašiči, drobnica in konjereja Celje)

Zavod	KGZS -LJ	KGZS -KR	KGZS -NM	KGZS -NG	KGZS -CE	KGZS -PT	KGZS -MS	Skupaj
Vir MKGP p.p. 1328	14.317.865	6.165.852	7.615.611	4.248.815	17.119.687	15.898.498	5.705.026	71.071.354
Vir rejci	25.248.732	10.518.844	13.094.317	43.850.698	40.712.450	29.141.194	10.124.214	172.690.449
Skupaj	39.566.597	16.684.696	20.709.928	48.099.513	57.832.137	45.039.692	15.829.240	243.761.803

Pri KGZS CE je v prihodkih označevanja vključen tudi prihodek za strokovno delo na konjereji 8.500.000,- tolarjev, ki ga financira Veterinarska fakulteta v Ljubljani.

Vrednosti nalog označevanja in registracije živali so brez 8,5 % DDV.

Tabela 27: Zaposleni na označevanju in registraciji živali

Izobrazba	KGZS-LJ	KGZS-KR	KGZS-NM	KGZS-NG	KGZS-CE	KGZS-PT	KGZS-MS	Skupaj
VIII	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
VII	0,20	0,00	0,15	0,00	1,70	0,20	0,50	2,75
VI	0,05	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	1,05
V	1,56	1,00	2,25	5,30	3,34	4,65	2,74	20,84
IV	0,00	0,20	0,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,95
Skupaj	1,81	1,20	3,15	5,30	5,04	5,85	3,24	25,59
Količnikov	4,75	5,08	10,65	18,28	27,11	29,83	13,64	109,35
Uprava zap.	0,00	0,05	1,32	0,15	0,53	0,50	0,28	2,83
Uprava kol.	0,00	0,55	0,60	1,10	4,50	2,92	1,96	11,62
Skupaj zap.	1,81	1,25	4,47	5,45	5,57	6,35	3,52	28,42
Skupaj kol.	4,75	5,63	11,25	19,38	31,61	32,75	15,60	120,97

Tabela 28: Prihodki v govedoreji skupaj po zavodih, dejavnostih in virih financiranja

Strokovna naloga	Kontrola govedo	Selekcija, rododvništvo in reprodukcija	Testiranje na klavne lastnosti	Označevanje in registracija živali (govedo, prašiči, drobnica, konjereja Celje)		Prodaja plemenskih telic	Laboratorij	Vzrejališče bikov		Osemenjeval no središče za biko	Skupaj govedoreja					Skupaj
				Rejci, VF	Kupci telic			rejci, zavodi, zadruga	p.p. 2070		OC, rejci	Vet.amb, rejci	p.p. 2423	p.p. 1456	p.p. 2070	
Zavod/ vir sredstev	p.p. 2423	p.p. 1456	p.p. 2070	p.p. 1328	Rejci, VF	Kupci telic	rejci, zavodi, zadruga	p.p. 2070	OC, rejci	Vet.amb, rejci	p.p. 2423	p.p. 1456	p.p. 2070	p.p. 1328	Rejci, vet.amb., zadruga	vsi
KGZS KGZ Ljubljana	196.411.613	27.489.750	2.970.000	14.317.865	25.248.732		16.202.372			149.500.000	196.411.613	27.489.750	2.970.000	14.317.865	190.951.104	432.140.332
KGZS KGZ Kranj	95.384.190	17.045.780	1.410.000	6.165.852	10.518.844						95.384.190	17.045.780	1.410.000	6.165.852	10.518.844	130.524.666
KGZS KGZ Novo mesto	94.487.431	16.124.180	1.380.000	7.615.611	13.094.317						94.487.431	16.124.180	1.380.000	7.615.611	13.094.317	132.701.539
KGZS KGZ Nova gorica	96.950.777	15.791.780	630.000	4.248.815	43.850.698	200.000	4.000.000	26.495.000	9.000.000		96.950.777	15.791.780	27.125.000	4.248.815	57.050.698	201.167.070
KGZS KGZ Celje	173.048.679	25.513.800	3.930.000	17.119.687	40.712.450						173.048.679	25.513.800	3.930.000	17.119.687	40.712.450	260.324.616
KGZS KGZ Ptuj	188.463.281	27.305.710	2.910.000	15.898.498	29.141.194		21.200.000			179.710.500	188.463.281	27.305.710	2.910.000	15.898.498	230.051.694	464.629.183
KGZS KGZ Murska sobota	141.480.766	23.398.010	1.470.000	5.705.026	10.124.214	57.200.000	32.709.000	44.690.000	29.128.000	48.280.000	141.480.766	23.398.010	46.160.000	5.705.026	177.441.214	394.185.016
Skupaj zavodi	986.226.737	152.669.010	14.700.000	71.071.354	172.690.449	57.400.000	74.111.372	71.185.000	38.128.000	377.490.500	986.226.737	152.669.010	85.885.000	71.071.354	719.820.321	2.015.672.422
KGZS sektor za živinorejo	3.600.000	1.100.000									3.600.000	1.100.000	0	0	0	4.700.000
Skupaj zavodi in KGZS	989.826.737	153.769.010	14.700.000	71.071.354	172.690.449	57.400.000	74.111.372	71.185.000	38.128.000	377.490.500	989.826.737	153.769.010	85.885.000	71.071.354	719.820.321	2.020.372.422

Tabela 29: Zaposleni govedoreja skupaj

Izobrazba	KGZS-LJ	KGZS-KR	KGZS-NM	KGZS-NG	KGZS-CE	KGZS-PT	KGZS-MS	KGZS	Skupaj
VIII	2,00	0,95	0,00	0,90	0,00	0,00	0,00		3,85
VII	8,00	1,00	2,40	3,10	4,70	6,50	7,00	0,43	33,13
VI	2,00	1,00	1,00	0,90	0,00	1,00	2,00		7,90
V	39,12	13,50	14,46	23,10	39,40	38,40	34,60		202,58
IV	0,00	2,00	5,00	0,00	0,00	4,80	4,00		15,80
Skupaj	51,12	18,45	22,86	28,00	44,10	50,70	47,60	0,43	263,26
Količnikov	151,58	89,52	87,50	125,19	219,69	263,84	236,85	5,07	1179,25
Uprava zap.	3,12	1,30	1,32	1,60	1,54	4,27	4,64		17,79
Uprava kol.	14,70	13,13	9,29	12,09	13,12	25,81	28,32		116,46
Skupaj zap.	54,24	19,75	24,18	29,60	45,64	54,97	52,24	0,43	281,05
Skupaj kol.	166,28	102,65	96,79	137,28	232,81	289,65	265,17	5,07	1295,71

Tabela 30: Struktura stroškov strokovnih nalog in storitev v govedoreji

Zap. št.	Program	Vir financiranja	Vrednost naloge	Struktura stroškov v ceni naloge			
				Sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim	Sredstva za prispevke in davke delodajalca	Sredstva za izdatke druge storitve	Sredstva za investicijske transfere
Govedoreja							
1.	Kontrola proizvodnje mleka in mesa	p.p.2423	989.826.737	634.740.178	110.995.636	194.883.851	49.207.072
	Struktura stroškov v %	p.p.2423		64,13%	11,21%	19,69%	4,97%
2.	Selekcija, rododvništvo in reprodukcija v govedoreji	p.p. 1456	153.769.010	117.469.454	21.568.049	14.731.507	
	Struktura stroškov v %	p.p. 1456		76,39%	14,03%	9,58%	0
3.	Testiranje na klavne lastnosti	p.p. 2070	14.700.000	4.604.099	972.258	9.123.643	
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070		31,32%	6,61%	62,07%	0
4.	Označevanje in registracija žival (govedo, drobnica, prašiči, kobile, konjereja CE)	p.p. 1328	71.071.354	28.270.079	5.553.902	37.247.372	0
5.	Označevanje in registracija živali	rejci, VF	172.690.449	59.669.790	11.512.753	100.507.902	1.000.004
	Struktura stroškov v %	p.p. 1328 + rejci		36,08%	7,00%	56,51%	0,41%
6.	Prodaja plemenskih telic	rejci, kupci	57.400.000			57.400.000	
	Struktura stroškov v %	rejci	100%	0%	0%	100%	
7.	Laboratorij	rejci, zavodi, zadruga	74.111.372	32.075.392	6.945.033	35.090.947	0
	Struktura stroškov v %	zavodi + rejci + zadruga		43,28%	9,37%	47,35%	
Vzrejališče bikov							
8.	Prodaja bikov in ostalo blago	OC, rejci	38.128.000	12.094.932	2.223.115	23.809.953	
9.	Razlika v ceni teleta	p.p. 2070	15.236.000	4.937.615	910.588	9.387.796	0

10.	Veterinarske preiskave, prevozi, dodatno delo	p.p. 2070	55.949.000	18.358.857	3.392.160	34.197.984	0,00%
	Struktura stroškov v %	OC, rejci + p.p. 2070		32,38%	5,97%	61,65%	
11.	Osemenjevalno središče za bike	vet.amb., rejci	377.490.500	113.817.073	21.990.207	241.683.220	0,00
	Struktura stroškov v %	vet.amb., rejci		30,15%	5,83%	64,02%	0,00
	Skupaj govedoreja (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11)	vsi	2.020.372.422	1.026.037.469	186.063.701	758.064.176	50.207.076
	Struktura stroškov v %	vsi	100%	50,78%	9,21%	37,52%	2,49%

Strukture stroškov laboratorijev, osemenjevalnih centrov in vzrejališč mladih bikov so prikazani tudi v programih območnih zavodov, ki te dejavnosti imajo.

PROGRAM KONTROLE PROIZVODNOSTI, SELEKCIJE IN RODOVNIŠTVA PRI DROBNICI

Število drobnice se je v zadnjih letih v Sloveniji zelo povečalo. Mnogi rejci so se zaradi bolezni, ki so pretresale govedorejo preusmerili v rejo drobnice. Število živali v kontroli se je temu ustrezno povečalo. V letu 2003 je število živali v kontroli za 15 % večje, kot v letu 2002.

Tabela 31: Število ovc in koz v kontroli v letu 2003 in predvideno v letu 2004

Leto	2003 mlečne	2003 mesne	2004 mlečne	2004 mesne	Skupaj
Ovce v kontroli	3000	12000	2600	13000	15000
Koze v kontroli	1495	550	2000	1500	3500
Skupaj	4025	12550	4100	13400	18500

Strokovne naloge pri drobnici so Kontrola proizvodnosti, ki je financirana iz proračunske postavke 2423 in naloga Selekcija, rodovništvo in reprodukcija, ki je financirana iz proračunske postavke 1456. Kontrolo proizvodnosti izvajajo vsi območni zavodi. Največ nalog je na območju zavoda Nova Gorica sledijo jim zavod Celje in Kranj. Obsega izvajanja kontrole proizvodnosti je odvisen od števila drobnice na območju posameznega zavoda.

Nalogo Selekcija, rodovništvo in reprodukcija izvajata samo zavoda Nova Gorica in Celje, ki zaposlujeta selekcionista za drobnico za celotno Slovenijo.

Tabela 32: Število ovc in koz v kontroli po zavodih

ZAVOD	OVCE	KOZE
Murska Sobota	165	173
Ptuj	1108	410
Celje	2991	410
Kranj	1828	225
Ljubljana	3662	473
Nova Gorica	3577	896
Novo Mesto	448	122
SKUPAJ	13779	2709

Opis nalog, ki jih izvajajo območni zavodi

Kontrolorji območnih KGZ opravljajo v vseh tropih:

Kontrolo porekla, označevanje in poročajo o jagnjivah, opravljajo odbire, tehtanje in pri mlečnih pasmah mlečno kontrolo, podatke pa sporočajo na BF. Mlečno kontrolo v mlečnih tropih opravljajo po ICAR metodi A4, v KGZ Nova Gorica pa po metodi AT4, vzorce pošljejo v območni laboratorij v analizo. Opravljajo se analiza maščobe, beljakovin, laktoze in somatskih celic.

Nadkontrolo opravljajo v KGZ Nova Gorica v boljših rejah v 5 % živali, rezultate nadkontrole pa posebej sporočijo na BF.

Rejci beležijo jagnjitve/jarjitve in sami ali pa s kontrolorjem KGZ številčijo mladiče, to pa zapišejo v hlevsko knjigo v obrazce. Kontrolor opravlja nadzor nad pravilnostjo vodenja evidenc ter označevanja mladičev in beleži pripuste v tropih.

Tehtanja opravljajo kontrolorji pri 90 do 120 dni starih mladičih, rezultate sporočajo na BF.

Na območnih KGZ opravljajo odbiro za pleme, odbiro ovnovih in kozlovih mater pri rejcih.

Sodelujejo pri licenciranju ovnov in kozlov v skladu s pravilnikom, v kontroliranih tropih sodeluje v komisiji za licenciranje strokovnjak KG Zavoda.

Opravljajo odbiro ovnov za testno postajo Logatec.

Sodelujejo pri strokovnih opravilih z rejci in rejskimi organizacijami pri odbiri živali za razstave in za prodajo.

Udeležujejo se sestankov in izobraževanj ter izobražujejo in svetujejo rejcem s področja prehrane, odbire in selekcije ter trženja.

Udeležujejo se mednarodnih posvetovanj doma in v tujini ter pripravljajo poročila o delu in analizo opravljenega strokovnega dela na svojem območju.

Tabela 33: Program števila strokovnih nalog kontrole proizvodnosti pri drobnici po zavodih in skupaj

Cena naloge	p.p 2423					p.p. 1456
	680	600	899	880	1651	10.422
Območni zavod	označitve	jagnjitve, jarjitve	tehtanje	odbira	kontrola	selekcija
KGZS KGZ Ljubljana	3708	2479	1193	81	1224	
KGZS KGZ Kranj	1438	926	429	85	848	
KGZS KGZ Novo mesto	995	767	635	34	468	
KGZS KGZ Nova gorica	4537	3214	5950	22	9947	402
KGZS KGZ Celje	4862	3259	2276	228	1157	268
KGZS KGZ Ptuj	1560	1166	924	60	174	
KGZS KGZ Murska sobota	157	109	231	90	0	
Skupaj	17257	11920	11638	600	13818	

Strokovne naloge na selekciji, rodovništvu in reprodukciji pri drobnici izvajata Kmetijski gozdarski zavod Celje in Nova Gorica na območju vseh zavodov.

Notranji nadzor

Nadzor nad izvajanjem programa se vrši na dveh nivojih:

izvajanje nadkontrole

tekoče spremljanje dela, izdelava mesečnih poročil in letnega poročila

Nadkontrola se izvaja v skladu s pravili ICAR in je namenjena preverjanju natančnosti izvajanja kontrole.

Za vse opravljene naloge se izda predpisan dokument, ki ga prejme rejec, en izvod pa se hrani na območnem zavodu. Vsi podatki se vnašajo v centralno bazo preko katere se opravlja kontrola opravljenega dela.

Mesečna poročila vsebujejo podatke o opravljenem delu v preteklem mesecu. Vsi podatki so vpisani v centralni bazi, zato se pravilnost poročila lahko preverja preko centralne baze. Zbirno mesečno poročilo območnih zavodov je podpisano s strani vodje programa strokovnih nalog pri drobnici.

Tabela 34: Vrednost dela izvajanja kontrole proizvodnosti in selekcije, rodovništva in reprodukcije pri drobnici

Območni zavod	Kontrola mleka in mesa p.p. 2423	Selekcija p.p.1456	Skupaj
KGZS KGZ Ljubljana	7.173.453		7.173.453
KGZS KGZ Kranj	3.393.962		3.393.962
KGZS KGZ Novo mesto	2.510.254		2.510.254

KGZS KGZ Nova gorica	26.804.462	4.189.502	30.993.964
KGZS KGZ Celje	9.418.538	2.793.001	12.211.539
KGZS KGZ Ptuj	2.931.152		2.931.152
KGZS KGZ Murska sobota	459.032		459.032
KGZS sektor za živinorejo	300.000	200.000	500.000
Skupaj	52.990.853	7.182.503	60.173.356

Tabela 35: Zaposleni na izvajanju strokovnih nalog na drobnici s količniki in deležem uprave zavodov

Izobrazba	KGZS LJ		KGZS KR		KGZS NM		KGZS NG		KGZS CE		KGZS PT		KGZS MS		KGZS		SKUPAJ			
	2423	1456	2423	1456	2423	1456	2423	1456	2423	1456	2423	1456	2423	1456	2423	1456	2423	1456	skupaj	
VIII	0,00	0,00	0,05		0,00		0,10	0,00	0,00	0,00	0,00							0,15	0,00	0,15
VII	0,00	0,00	0,00		0,00		0,40	0,00	0,00	0,20	0,00		0,02		0,03	0,02		0,45	0,22	0,67
VI	0,00	0,00	0,00		0,00		0,10	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00					0,10	0,00	0,10
V	1,60	0,00	0,50		0,54		4,80	0,55	1,30	0,30	1,00		0,00					9,74	0,85	10,59
IV	0,00	0,00	0,00		0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00					0,00	0,00	0,00
Skupaj	1,60	0,00	0,55		0,54		5,40	0,55	1,30	0,50	1,00		0,02		0,03	0,02		10,44	1,07	11,51
Količnikov	4,02	0,00	2,51		1,83		24,29	4,16	6,24	3,28	2,17		0,17		0,30	0,24		41,53	7,68	49,21
Uprava zap.	0,00	0,00	0,05		1,32		0,35	0,05	0,66	0,00	0,04		0,00					2,42	0,05	2,47
Uprava kol.	0,00	0,00	0,78		0,20		2,85	0,17	5,62	0,00	0,21		0,00					9,66	0,17	9,83
Skupaj zap.	1,60	0,00	0,60		1,86		5,75	0,60	1,96	0,50	1,04		0,02		0,03	0,02		12,86	1,12	13,98
Skupaj kol.	4,02	0,00	3,29		2,02		27,15	4,33	11,86	3,28	2,38		0,17		0,30	0,24		51,19	7,85	59,04

Tabela 36: Struktura stroškov strokovnih nalog pri drobnici

Zap. št.	Program	Vir financiranja	Vrednost naloge	Struktura stroškov v ceni naloge		
				Sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim	Sredstva za prispevke in davke delodajalca	Sredstva za izdatke in druge storitve
	Drobnica					
12.	Kontrola mleka in mesa	p.p. 2423	52.990.853	36.048.573	6.707.533	10.234.747
	Struktura stroškov v %	p.p. 2423		68,03%	12,66%	19,31%
13.	Selekcija	p.p.1456	7.182.503	5.339.506	1.019.161	823.836
	Struktura stroškov v %	p.p.1456		74,34%	14,19%	11,47%
	Skupaj drobnica (12 +13)	vsj	60.173.356	41.388.079	7.726.694	11.058.583
	Struktura stroškov v %	vsj		68,78%	12,84%	18,38%

PROGRAM IZVAJANJA STROKOVNIH NALOG V PRAŠIČEREJI

Strokovne naloge v prašičereji izvajajo strokovne službe na Kmetijsko gozdarskih zavodih, kjer prašičereja predstavlja pomembno kmetijsko dejavnost. Strokovne naloge v prašičereji ne izvajajo na Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj.

Tabela 37: Strokovne naloge v prašičereji in dela, ki jih vključuje posamezna naloga so navedene v spodnji tabeli.

Številka	Naloga p.p.1456	Kratek opis naloge
1	Vodenje rodovniških knjig in registrov	Vodenje rodovniških knjig, vodenje registrov plemenskih živali, registra rejcev prašičev, spremljanje prometa s plemenskimi živalmi, uskladitev pravil za vpis živali v rodovniško knjigo ali registre s slovensko in evropsko zakonodajo

2.	Označevanje	Individualno označevanje na farmah in vzrejnih središčih, uvajanje in nadzor na skupinskem označevanju, vodenjem staleža prašičev.
3	Preizkušanja	Izvedba preizkusa na rast in mesnatost mladic, preizkus na plodnost (uvajanje selekcije na velikost gnezda, interim obdobje), ocenjevanje zunanosti in konstitucije, klavne lastnosti... Načrtovanje in izvedba preizkusov na plodnost, pitovne in klavne lastnosti, zunanost, občutljivost na stres in preverjanje porekla. Izvedba preizkusa kombinacij križanj, uvoženih živali in tehnologij.
5	Spremljanje proizvodnosti	Kontrola zbiranja podatkov, interpretacija rezultatov in strokovna pomoč kmetiji.
6	Selekcija izhodiščnih pasem oziroma linij	Meritve, zajemanje in tok podatkov. Spremljanje učinkovitosti selekcije.
8	Organizacija selekcije na terenu	Urejanje in organizacija novih vzrejnih središč, obiski vzorčnih kmetij, obnova plemenske črede, povezovanje rejcev, izobraževanje. Pregled selekcijskih, razmnoževalnih in osemenjevalnih centrov. Izdelava kataloga merjascev. Odbira in potrjevanje plemenjakov. Podelitev in odvzem statusa rej. Izdelava katalogov plemenskih živali na razstavah.
9	Razvoj nacionalnega selekcijskega programa	Prilagoditve selekcijskega programa slovenski in evropski zakonodaji. Zakonske podlage in organizacijske sheme. Izdelava opisov metod za izboljšanje populacij. Razvoj in uvedba novih metod za izboljšanje populacij. Izobraževanje selekcionarjev
10	Osemenjevanje	Ureditev oskrbe s semenom vrhunskih merjascev iz nukleusov. Usmerjanje pri izbiri kombinacij parjenja. Vzpostavitev genetskih povezav med rejami.
Številka	Naloga p.p.2070	Kratek opis naloge
1	Dopolnilni preizkusi prašičev	Zbiranje podatkov o reprodukcijskih sposobnostih merjascev v osnovni čredi. Preizkus merjascev se opravlja na vzrejnih središčih in vzorčnih kmetijah, ki vodijo ustrezno rejsko dokumentacijo.
3	Vzreja hibridnih merjascev v pogojih reje	Naseljevanje plemenskih svinj terminalnih pasem, objava rezultatov, promocija genetskega materiala.

Območne selekcijske službe primarno sodelujejo pri meritvah, zbiranju podatkov, označevanju, odbirah, nakupu in prodaji plemenskih prašičev. Poleg tega je selekcijska služba zadolžena za uvajanje in organizacijo selekcijskega dela na prašičerejskih kmetijah na svojem območju v skladu s planom republiške selekcijske službe.

V programih posameznih zavodov je opredeljeno vrsta naloge in število kolikokrat bo naloga v letu opravljena in potrebna sredstva za posamezno nalogo. Financiranje izvajanja strokovnih nalog v prašičereji poteka iz proračuna Republike Slovenije iz proračunske postavke 1456 in 2070.

Tabela 38: Vrsta in število strokovnih nalog v prašičereji po zavodih in skupaj

šifra	opis nalog p.p.1456	PT	MS	CE	NM	LJ	NG	Skupaj
1	Vodenje rodovniških knjig in registrov	36	36	24	36	12	12	156
2	Označevanje	648	912	60	276	52		1.948
3	Preizkušnja	648	912	84	264	52		1.960
5	Spremljanje proizvodnosti	72	84	8	36	4		204
6	Selekcija izhodiščnih pasem oziroma linij	48	48					96
8	Selekcija na terenu	144	276	96	60	24	84	684
9	Razvoj nacionalnega selekcijskega programa	276	300	48	72	24	48	768
10	Osemenjevanje	52	52					104
šifra	opis nalog p.p.2070							
1	Dodatni preizkus merjascev	240	240					480
3	Vzreja hibridnih merjascev	24	24					48

Tabela 39: Vrednost posamezne strokovne naloge v prašičereji po zavodih

šifra	opis nalog p.p.1456	PT	MS	CE	NM	LJ	NG
1	Vodenje rodovniških knjig in registrov	58.400,00	71.350,00	9.886,04	21.861,14	11.446,67	9.476,00
2	Označevanje	3.820,00	3.800,00	1.900,00	3.120,00	2.148,85	
3	Preizkušnja	2.350,00	2.550,00	1.700,00	1.930,00	1.700,00	
5	Spremljanje proizvodnosti	50.760,00	45.514,75	20.500,00	22.490,00	20.500,00	
6	Selekcija izhodiščnih pasem oziroma linij	18.838,06	37.800,00				
8	Selekcija na terenu	3.666,67	3.666,67	3.666,00	3.666,67	3.666,67	3.670,24
9	Razvoj nacionalnega selekcijskega programa	3.588,62	3.575,47	3.588,00	3.336,67	3.588,00	3.575,00
10	Osemenjevanje	8.332,56	8.473,10				
šifra	opis nalog p.p.2070						
1	Dodatni preizkus merjascev	18.541,67	15.625,00				
3	Vzreja hibridnih merjascev	39.583,33	39.583,33				

Tabela 40: Vrednost strokovnih nalog v prašičereji po zavodih in skupaj

šifra	opis	PT	MS	CE	NM	LJ	NG	Skupaj
1	Vodenje rodovniških knjig in registrov	2.102.400	2.568.600	237.265	787.001	137.360	113.712	5.946.338
2	Označevanje	2.475.360	3.465.600	114.000	861.120	111.740		7.027.820
3	Preizkušnja	1.522.800	2.325.600	142.800	509.520	88.400		4.589.120
5	Spremljanje proizvodnosti	3.654.720	3.823.239	164.000	809.640	82.000		8.533.599
6	Selekcija izhodiščnih pasem oziroma linij	904.227	1.814.400					2.718.627
8	Selekcija na terenu	528.000	1.012.000	351.936	220.000	88.000	308.300	2.508.236
9	Razvoj nacionalnega selekcijskega programa	990.460	1.072.640	172.224	240.240	86.112	171.600	2.733.276
10	Osemenjevanje	433.293	440.601					873.894
	Skupaj p.p. 1456	12.611.260	16.522.680	1.182.225	3.427.521	593.612	593.612	34.930.910
šifra	opis nalog p.p.2070							
1	Dodatni preizkus merjascev	4.450.000	3.750.000					8.200.000
3	Vzreja hibridnih merjascev	950.000	950.000					1.900.000
	Skupaj p.p. 2070	5.400.000	4.700.000					10.100.000
	SKUPAJ	18.011.260	21.222.680	1.182.225	3.427.521	593.612	593.612	45.030.910

V programih zavodov so sredstva opredeljena v številu opravljenih nalog. Vrednost strokovnih nalog v prašičereji, ki jih opravljata Kmetijsko gozdarska zavoda Murska Sobota in Ptuj predstavlja 87 % vsega strokovnega dela v prašičereji, ki ga opravljajo kmetijsko gozdarski zavodi.

KONTROLA DELA

V programu posameznih zavodov je opredeljen tudi način kontrole izvajanja strokovnih nalog.

Način kontrole:

- Poročilo o dostavljenih rejskih dokumentih, o odbirah, prodaji, tetoviranju.
- Mesečna poročila o opravljenih nalogah.

Kot dokazilo o opravljenem delu služijo rejski dokumenti, še posebej o tetoviranju, odbirah in prodajah. Slednje dokumente morajo podpisati rejec ali delavec, ki je pri opravi sodeloval in strokovni sodelavec selekcijske službe, ki je delo opravil. Na osnovi rejskih dokumentov se vrši kontrola dela nalog številka 1, 2, 3, 5, 6 in 10. Na osnovi mesečnih poročil se spremlja izvajanje naloge številka 8 in 9.

Osemenjevalna središča za merjasce

Na kmetijsko gozdarskih zavodih Ptuj in Murska Sobota imajo osemenjevalna središča za proizvodnjo merjaščevega semena. Na obeh centrih držijo merjasce vseh pomembnih pasem prašičev v Sloveniji razen Krško polskega prašiča. Distribucija semena do rejcev se vrši z avtomobilsko dostavo, do rejcev izven območja zavoda pa s hitro pošto. Umetno osemenjevanje svinj se vedno bolj uporablja, zato povpraševanje po semenu raste. Načrt pridobivanja merjaščevega semena za leto 2003 prikazuje tabela 41.

Tabela 41: Proizvodnja merjaščevega semena v OC Ptuj in Murska Sobota

Zavod	Letna proizvodnja semena	cena doze	Izločitev živali	Skupaj prihodek
	7.300	850,- vet. org.		
KGZS Ptuj	10.600	1.300,- rejci	15	20.038.400
KGZS Murska sobota	14.660	1.000	7	14.765.000
Skupaj:	32.800		22	34.803.400

Pri posameznih zavodih so podrobni programi dejavnosti osemenjevalnih središč.

Tabela 42: Skupaj vrednost izvajanja strokovnih nalog in prodaje blaga v prašičereji

Območni zavod	Strokovne naloge	Podpora vzreji in priskušanju plemenjakov	Prodaja blaga in storitev	Skupaj
Zavod/ vir sredstev	p.p. 1456	p.p. 2070	Vet.amb, rejci	Vsi
KGZS KGZ Ljubljana	593.612			593.612
KGZS KGZ Kranj				0
KGZS KGZ Novo mesto	3.427.521			3.427.521
KGZS KGZ Nova gorica	593.612			593.612
KGZS KGZ Celje	1.182.225			1.182.225
KGZS KGZ Ptuj	12.611.260	5.400.000	20.038.400	38.049.660
KGZS KGZ Murska sobota	16.522.680	4.700.000	14.765.000	35.987.680
Skupaj zavodi	34.930.910	10.100.000	34.803.400	79.834.310
KGZS sektor za živinorejo	350.000			350.000
Skupaj zavodi in KGZS	35.280.910	10.100.000	34.803.400	80.184.310

Tabela 43: Zaposleni na strokovnih nalogah in prodaji blaga v prašičereji, s številom količnikov in deležem uprave zavodov

Izobrazba	Strokovne naloge p.p. 1456							OC merjasci			Skupaj OC	Skupaj
	KGZS-LJ	KGZS-NM	KGZS-NG	KGZS-CE	KGZS-PT	KGZS-MS	KGZS	Skupaj	OC PT	OC MS		
VIII	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
VII	0,15	0,60	0,00	0,10	1,00	0,50	0,03	2,38	0,50	0,20	0,70	3,08
VI	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00		2,00	0,00	0,00	0,00	2,00
V	0,00	0,00	0,05	0,00	1,00	0,00		1,05	1,60	1,00	2,60	3,65
IV	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	1,20	0,00	1,20	1,20
Skupaj	0,15	0,60	0,05	0,10	2,00	2,50	0,03	5,43	3,30	1,20	4,50	9,93
Količnikov	0,41	3,14	0,38	0,93	12,37	16,32	0,36	33,91	14,53	6,57	21,10	55,01
Uprava zap.	0,00	1,32	0,00	0,00	0,16	0,21		1,69	0,24	0,10	0,34	2,03
Uprava kol.	0,00	0,27	0,00	0,00	1,21	1,38		2,86	1,42	0,66	2,08	4,94
Skupaj zap.	0,15	1,92	0,05	0,10	2,16	2,71	0,03	7,12	3,54	1,30	4,84	11,96
Skupaj kol.	0,41	3,41	0,38	0,93	13,58	17,70	0,36	36,77	15,95	7,23	23,18	59,95

Tabela 44: Struktura stroškov strokovnih nalog v prašičereji

Zap. št.	Program	Vir financiranja	Vrednost naloge	Struktura stroškov v ceni naloge		
				Sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim	Sredstva za prispevke in davke delodajalca	Sredstva za izdatke in druge storitve
14.	Prašičereja	p.p.1456	35.280.910	27.245.005	5.145.611	2.890.294
	Struktura stroškov v %	p.p.1456		77,22%	14,58%	8,19%
15.	Podpora reji in preiskušanju živali	p.p. 2070	10.100.000	0	0	10.100.000
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070				100%

16.	Osemenjevalno središče za merjasce	Rejci, vet.amb.	34.803.400	18.517.801	3.276.122	13.009.477
	Struktura stroškov v %	Rejci, vet.amb.		53,21%	9,41%	37,38%
17.	Prodaja plemenskih svinj	rejci, kupci	0			
	Struktura stroškov v %	rejci				
	Skupaj (14+15+16+17)	prašičereja vsi	80.184.310	45.762.806	8.421.733	25.999.771
	Struktura stroškov v %	vsi		57,07%	10,50%	32,43%

REKAPITULACIJA VIROV FINANCIRANJA IN OSTALIH PRIHODKOV

Strokovne naloge za izvajanje rejskih programov so financirane iz proračunskih postavk:

2423 Služba za kontrolo proizvodnje v živinoreji in

1456 Strokovne naloge v živinorejski proizvodnji.

2070 Podpora reji in preizkušanju živali

Označevanje in registracija živali:

1328 Označevanje in registracija živali

plačilo rejcev.

Prodaja blaga in storitev:

Po veljavnih cenah blaga in storitev.

Tabela 45: Vrednost strokovnih nalog in storitev po vrstah živali in zavodih, ki so financirane iz proračuna R Slovenije

Zavod	Govedoreja				Drobnica		Prašiči		Skupaj				Skupaj
	p.p. 2423	p.p. 1456	p.p. 2070	p.p. 1328	p.p. 2423	p.p. 1456	p.p. 1456	p.p. 2070	p.p. 2423	p.p. 1456	p.p. 2070	p.p. 1328	
KGZS KGZ Ljubljana	196.411.613	27.489.750	2.970.000	14.317.865	7.173.453		593.612		203.585.066	28.083.362	2.970.000	14.317.865	248.956.293
KGZS KGZ Kranj	95.384.190	17.045.780	1.410.000	6.165.852	3.393.962				98.778.152	17.045.780	1.410.000	6.165.852	123.399.784
KGZS KGZ Novo mesto	94.487.431	16.124.180	1.380.000	7.615.611	2.510.254		3.427.521		96.997.685	19.551.701	1.380.000	7.615.611	125.544.997
KGZS KGZ Nova gorica	96.950.777	15.791.780	27.125.000	4.248.815	26.804.462	4.189.502	593.612		123.755.239	20.574.894	27.125.000	4.248.815	175.703.948
KGZS KGZ Celje	173.048.679	25.513.800	3.930.000	17.119.687	9.418.538	2.793.001	1.182.225		182.467.217	29.489.026	3.930.000	17.119.687	233.005.930
KGZS KGZ Ptuj	188.463.281	27.305.710	2.910.000	15.898.498	2.931.152		12.611.260	5.400.000	191.394.433	39.916.970	8.310.000	15.898.498	255.519.901
KGZS KGZ Murska sobota	141.480.766	23.398.010	46.160.000	5.705.026	459.032		16.522.680	4.700.000	141.939.798	39.920.690	50.860.000	5.705.026	238.425.514
Skupaj zavodi in KGZS	986.226.737	152.669.010	85.885.000	71.071.354	52.690.853	6.982.503	34.930.910	10.100.000	1.038.917.590	194.582.423	95.985.000	71.071.354	1.400.556.367
KGZS sektor za živinorejo	3.600.000	1.100.000		0	300.000	200.000	350.000		3.900.000	1.650.000	0	0	5.550.000
Skupaj zavodi in KGZS	989.826.737	153.769.010	85.885.000	71.071.354	52.990.853	7.182.503	35.280.910	10.100.000	1.042.817.590	196.232.423	95.985.000	71.071.354	1.406.106.367

Tabela 46: Prihodki po dejavnostih od prodaje blaga in storitev

Strokovna naloga	Označevanje in registracija živali (govedo, prašiči, drobnica, konjereja CE)	Prodaja plemenskih telic	Laboratorij	Vzrejališče bikov	Osemenjevalno središče za bike	Osemenjevalno središče za merjasce	Skupaj
Zavod/ vir sredstev	Rejci, VF	Kupci telic	rejci, zavodi, zadruga	OC, rejci	Vet.amb, rejci	Vet.amb, rejci	vsi
KGZS KGZ Ljubljana	25.248.732		16.202.372		149.500.000		190.951.104
KGZS KGZ Kranj	10.518.844						10.518.844
KGZS KGZ Novo mesto	13.094.317						13.094.317
KGZS KGZ Nova gorica	43.850.698	200.000	4.000.000	9.000.000			57.050.698
KGZS KGZ Celje	40.712.450						40.712.450
KGZS KGZ Ptuj	29.141.194		21.200.000		179.710.500	20.038.400	250.090.094
KGZS KGZ Murska sobota	10.124.214	57.200.000	32.709.000	29.128.000	48.280.000	14.765.000	192.206.214
Skupaj zavodi	172.690.449	57.400.000	74.111.372	38.128.000	377.490.500	34.803.400	754.623.721
KGZS sektor za živinorejo							
Skupaj zavodi in KGZS	172.690.449	57.400.000	74.111.372	38.128.000	377.490.500	34.803.400	754.623.721

Tabela 47: Prihodki odelkov za živinorejo skupaj po zavodih in virih financiranja

Zavod	Sredstva proračuna				Prodaja blaga in storitev	Skupaj
	p.p. 2423	p.p. 1456	p.p. 2070	p.p. 1328	Rejci, vet.amb., zadruga	vsi
KGZS KGZ Ljubljana	203.585.066	28.083.362	2.970.000	14.317.865	190.951.104	439.907.397
KGZS KGZ Kranj	98.778.152	17.045.780	1.410.000	6.165.852	10.518.844	133.918.628
KGZS KGZ Novo mesto	96.997.685	19.551.701	1.380.000	7.615.611	13.094.317	138.639.314
KGZS KGZ Nova gorica	123.755.239	20.574.894	27.125.000	4.248.815	57.050.698	232.754.646
KGZS KGZ Celje	182.467.217	29.489.026	3.930.000	17.119.687	40.712.450	273.718.380
KGZS KGZ Ptuj	191.394.433	39.916.970	8.310.000	15.898.498	250.090.094	505.609.995
KGZS KGZ Murska sobota	141.939.798	39.920.690	50.860.000	5.705.026	192.206.214	430.631.728
Skupaj zavodi	1.038.917.590	194.582.423	95.985.000	71.071.354	754.623.721	2.155.180.088
KGZS sektor za živinorejo	3.900.000	1.650.000	0	0	0	5.550.000
Skupaj zavodi in KGZS	1.042.817.590	196.232.423	95.985.000	71.071.354	754.623.721	2.160.730.088

Tabela 48: Zaposleni na strokovnih nalogah in prodaji blaga in storitev skupaj

Izobrazba	KGZS-LJ	KGZS-KR	KGZS-NM	KGZS-NG	KGZS-CE	KGZS-PT	KGZS-MS	KGZS	Skupaj
VIII	2,00	1,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00		4,00
VII	8,15	1,00	3,00	3,50	5,00	8,00	7,72	0,52	36,89
VI	2,00	1,00	1,00	1,00	0,00	1,00	4,00		10,00
V	40,72	14,00	15,00	28,50	41,00	42,00	35,60		216,82
IV	0,00	2,00	5,00	0,00	0,00	6,00	4,00		17,00
Skupaj	52,87	19,00	24,00	34,00	46,00	57,00	51,32	0,52	284,71
Količnikov	156,01	92,03	92,47	154,03	230,14	292,91	259,91	5,98	1.283,49
Uprava zap.	3,12	1,35	1,32	2,00	2,20	4,71	4,95		19,65
Uprava kol.	14,70	13,91	9,76	15,11	18,74	28,65	30,36		131,23
Skupaj zap.	55,99	20,35	25,32	36,00	48,20	61,71	56,27	0,52	304,36
Skupaj kol.	170,72	105,94	102,23	169,14	248,88	321,56	290,27	5,98	1.414,72

Tabela 49: Struktura stroškov strokovnih nalog, storitev in prodaje blaga

Zap. št.	Program	Vir financiranja	Vrednost naloge	Struktura stroškov v ceni naloge			
				Sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim	Sredstva za prispevke in davke delodajalca	Sredstva za izdatke druge storitve	Sredstva za investicijske transfere
1.	Služba za kontrolo proizvodnje v živinoreji (1+12)	p.p.2423	1.042.817.590	670.788.751	117.703.168	205.118.599	49.207.072
	Struktura stroškov v %	p.p.2423	100%	64,32%	11,29%	19,67%	4,72%
2.	Strokovne naloge v živinorejski proizvodnji (2+13+16)	p.p. 1456	196.232.423	150.053.965	27.732.821	18.445.637	
	Struktura stroškov v %	p.p. 1456	100%	76,47%	14,13%	9,40%	
3.	Identifikacija in registracija živali (4)	p.p. 1328	71.071.354	28.270.079	5.553.902	37.247.372	0
	Struktura stroškov v %	p.p. 1328	100%	39,78%	7,81%	52,41%	0,00%
4.	Podpora rejci in preiskovanju živali (3+9+10+15)	p.p. 2070	95.985.000	27.900.570	5.275.006	62.809.424	0
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070	100%	29,07%	5,50%	65,44%	0,00%
5.	Prodaja blaga in storitev (5+6+7+8+9+12+16+17)	rejci, VF, vet.amb., zavodi	754.623.721	236.174.988	45.947.230	471.501.499	1.000.004

	rejci, vet.amb.,z avodi	100%	31,30%	6,09%	62,48%	0,42%
Struktura stroškov v %						
Skupaj	vs	2.160.730.088	1.113.188.354	202.212.128	795.122.531	50.207.076
Struktura stroškov v %	vs	100%	51,52%	9,36%	36,80%	2,32%

SEKTOR ZA GOZDARSKO SVETOVANJE

1 UVOD

V letu 2003 so v septembru na Sektorju za gozdarsko svetovanje (v nadaljevanju Sektor) pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije pričeli z delom štirje gozdarji. Kot je znano, je do sedaj na področju gozdarstva na KGZS opravljal delo samo en gozdar – Jože Jeromel. Z dodatnimi zaposlitvami sicer ne bo mogoče rešiti vseh problemov članov, kljub temu pa zaposlitev dodatnih kadrov pomeni korak naprej.

V letu 2004 ne pričakujemo kadrovskih okrepitev, zato smo program dela Sektorja morali prilagoditi številu zaposlenih.

2 KRATKA PREDSTAVITEV RAZMER PRI GOSPODARJENJU Z GOZDOVI V SLOVENIJI

2.1 Naravni potenciali

Slovenija spada med najbolj gozdnate države v Evropi, saj gozd pokriva kar 60 % vse površine naše dežele. Ena izmed značilnosti slovenskih gozdov je zelo velika vegetacijska pestrost, ki izhaja iz raznolikih geoloških razmer, razgibanega reliefa in mešanje celinskega, sredozemskega in alpskega podnebja. Večino gozdnih rastišč tvorijo bukova rastišča. V naših gozdovih najdemo 71 avtohtonih drevesnih vrst od tega 10 vrst iglavcev in 61 vrst listavcev. Glede na vrstno sestavo so slovenski gozdovi dobro ohranjeni. V lesni zalogi je najmočnejše zastopana smreka (35%), sledijo ji bukev (29%), jelka (11%), hrasti (8%) bori (7%), plemeniti listavci (3 %) in druge drevesne vrste (3%).

V petdesetih letih 20. stoletja se je v Sloveniji začelo z urejanjem vseh gozdov ne glede na lastništvo, ki poteka še danes. Po osamosvojitvi je parlament sprejel dva temeljna dokumenta za gospodarjenje z gozdovi in sicer 1993 Zakon o gozdovih ter leta 1996 program razvoja gozdov v Sloveniji.

Glavne usmeritve Zakona o gozdovih so:

- sonaravno in večnamensko gospodarjenje,
- trajno in optimalno delovanje gozdov,
- trajno uresničevanje vseh funkcij gozda (proizvodnih, ekoloških in socialnih).

V zadnjih petinpetdesetih letih so se gozdne površine povečale za 30 %, lesna zaloga za 148 % in prirastek za 162 %. Veliko sredstev je bilo vloženo tudi v gradnjo gozdnih cest. Sredi petdesetih let prejšnjega stoletja je bila odprtost le okrog 2m/ha, danes pa je okrog 15 m/ha.

Vse to so rezultati polstoletnega načrtnega strokovnega dela z gozdovi.

Vse to kaže na velike naravne potenciale za gospodarjenje z zasebnimi gozdovi.

2.2 Lastništvo gozdov

Skupna površina gozdov v Sloveniji znaša 1.150.000 ha, od tega je 30% državnih in 70 % zasebnih.

Pred političnimi spremembami v Sloveniji je bilo 65% gozdov zasebnih in 35% državnih. Denacionalizacija še vedno ni končana v celoti. Ocenjujemo, da bo po koncu tega procesa v Sloveniji okrog 80% gozdov zasebnih. Zasebna gozdna posest je v Sloveniji zelo razdrobljena. Trenutno je v Sloveniji okrog 350.000 gozdnih posesti.

Vseh zasebnih gozdov je okrog 800.000 ha, od katerih je bilo 390.000 ha v lasti 76.000 družinskih kmetij in 410.000 ha v lasti nekmetov. Zmanjševanje števila kmetij in neomejeno dedovanje še pospešujeta nadaljnjo drobljenje gozdne posesti. Posestnikov nad 100 ha je v Sloveniji le okrog 100. Na drugi strani pa je kar 62,5 % posesti manjših od 1 ha. Razumljivo je, da je gospodarjenje na tako razdrobljeni posesti zelo težavno.

2.3 Gospodarjenje z gozdovi danes

Interes lastnikov za gospodarjenje na razdrobljeni gozdni posesti je vse manjši, saj jim gozd ne prinaša zadovoljivega dohodka.

Zato zadnja leta opažamo odstopanja med možnim in dejanskim posekom. V letu 2002 je bilo posekano skupno 2,6 milijona m³, čeprav je možni posek 4,1 milijona m³. Načrtovani posek predvideva, da iz gozda vzamemo 61% prirastka, dejansko pa se poseka manj kot 40 %. Velika so tudi odstopanja izvedenih gojitvenih del od načrtovanih, saj lastniki gozdov izvedejo samo okrog 60 % načrtovanih del.

Na družinskih kmetijah več kot polovico lesa porabijo za energijo, desetino pa za nadaljnjo predelavo in uporabo doma. Prodajo največ hlodovine (28%) in drv (6%), celuloze (3%) in tehničnega lesa (2%).

2.4 Vloga gozdarskega sektorja Kmetijsko gozdarske zbornice pri gospodarjenju z gozdovi v Sloveniji

Za povečanje učinkovitosti gospodarjenja z gozdovi bo potrebno v prihodnje pri nas veliko delati z lastniki gozdov tako s kmeti kot nekmeti. Vzpostaviti pa bo potrebno tudi dobro sodelovanje s podjetji in obrtniki, ki se ukvarjajo z gozdarsko dejavnostjo. Pri tem se odpirajo tudi zborničnim gozdarjem široke možnosti. KGZS bo na področju gozdarstva opravljala predvsem tiste naloge, ki jih do sedaj ni opravljal še nihče.

Osnovna naloga gozdarskega sektorja je tudi svetovanje in izobraževanje lastnikov gozdov in ostalih zainteresiranih na vseh področjih gozdarstva, pri čemer se vsebine ne podvajajo z vsebinami Zavoda za gozdove ampak nadgrajujejo.

Lastniki gozdov vse do leta 2000, ko je bila ustanovljena KGZS in v okviru nje Sektor za gozdarsko svetovanje, niso imeli svojega zastopnika nasproti državnih in drugih institucij.

Leta 1994 je bil ustanovljen Zavod za gozdove Slovenije, ki načrtuje in usmerja razvoj vseh gozdov ne glede na lastništvo. To je javna gozdarska služba, ki je financirana iz državnega proračuna in zato zastopa predvsem javni interes.

3 GLAVNI PROBLEMI PRI GOSPODARJENJU Z GOZDOVI

Organizacijski problemi:

- razdrobljenost in velik delež male gozdne posesti,
- nepovezanost lastnikov gozdov,
- slaba informiranost lastnikov gozdov,
- premajhna vloga lastnika pri gospodarjenju z gozdovi,
- velik delež nekmetov med lastniki gozdov,
- lastniki gozdov še vedno nimajo močnega predstavnika, ki bi zastopal njihove interese,
- slovenski gozdovi še nimajo certifikata za trajnostno gospodarjenje.

Delo v gozdu:

- nizka intenziteta dela v zasebnih gozdovih – nezainteresiranost malih gozdnih posestnikov za delo v gozdu zaradi nizkega dohodka, ki ga prinašajo gozdovi,
- veliko število hudih delovnih nesreč v gozdu,
- neupoštevanje varstva pri delu,
- nizka raven obvladovanja veččin in vedenja o gozdu med lastniki gozdov,
- težavne terenske razmere – visoki stroški dela v gozdu,
- slaba in zastarela tehnološka opremljenost lastnikov gozdov za delo v gozdu,
- slab gmotni položaj lastnikov gozdov – nezmožnost novih investicij v gozdarsko dejavnost,
- pomanjkanje delovne sile v zasebnih gozdovih,
- pomanjkanje sredstev za vzdrževanje in novogradnjo gozdnih prometnic.

Lesni trg:

- nepoznavanje lesnega trga med lastniki,
- les ponekod še vedno odkupujejo lesni trgovci, ki hočejo hitro obogateti na račun lastnikov gozdov.

Gojenje gozdov in državne subvencije:

- pomanjkljiva nega mladega gozda,
- porušeno razmerje razvojnih faz gozda,
- predčasen posek kakovostnih sestojev,
- zapostavljenost kmetov, ki jim gozd pomeni glavni vir dohodka s strani države (Koroška, Zgornja savinjska dolina, Pohorje, Gorenjska).

Škodljivi dejavniki:

- ujme, pogoste suše, škodljivci, požari, imisije plinov, klimatske spremembe,
- prekomerne škode po divjadi v gozdu,
- samovoljna naravovarstvena zaščita gozdov brez sodelovanja lastnikov gozdov.

Promocija lesa kot surovine in energetskega vira:

- premalo poznavanje prednosti uporabe lesa za različne namene med širšo javnostjo,
- pomanjkanje državnih sredstev ter instrumentov za pospeševanje ogrevanja na lesno biomaso.

4 UKREPI ZA IZBOLJŠANJE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI**4.1 Glavne naloge sektorja**

Osnovni nalogi Sektorja, v okviru katerih so zastavljene vsi ukrepi, sta naslednji:

- **Zastopanje, svetovanje in izobraževanje lastnikov gozdov na vseh področjih gozdarstva**

Problemov in potreb je veliko tudi na področju gozdarstva. To dokazuje tudi dejstvo, da se na vse zaposlene gozdarje vsakodnevno bodisi pisno ali telefonsko obračajo številni lastniki gozdov. S Kmetijsko gozdarsko zbornico so tudi lastniki gozdov dobili močnega zastopnika pri raznih vprašanjih in problemih s področja gozdarstva, kakor tudi pri sprejemanju gozdarske in ostale zakonodaje v zvezi z gozdovi. Pri izobraževanju lastnikov gozdov si bomo prizadevali vključiti nove vsebine, ki doslej še niso bile obravnavane.

- **Izvajanje ukrepov za večjo ekonomsko učinkovitost trajnostnega gospodarjenja z gozdovi**

Ekonomska učinkovitost je temeljni steber trajnostnega gospodarjenja z gozdovi. Ne glede na velikost posesti lahko gozdovi ob umnem gospodarjenju prispevajo k izboljšanju življenja ljudi na podeželju, s svojimi številnimi splošno koristnimi funkcijami pa dobro vzdrževani gozdovi koristijo tudi širši družbi.

Glavni ukrepi Sektorja v letu 2004 bodo:

- vzpostavitev sistema certificiranja gozdov (PEFC),
- individualno svetovanje gozdnim posestnikom,
- svetovanje in informiranje članov preko javnih medijev,
- zastopanje pri sprejemanju gozdarske in druge zakonodaje, povezane z gospodarjenjem z gozdovi,
- zastopanje članov pri drugih inštitucijah in organizacijah,
- pomoč pri organizaciji in delovanju različnih združenj lastnikov gozdov,
- pospeševanje izrabe lesne biomase za pridobivanje energije,
- redno informiranje in organizacija izobraževanje lastnikov gozdov na področju trženja lesnih sortimentov,
- svetovanje in izobraževanje lastnikov gozdov v zvezi z dopolnilnimi dejavnostmi in poklicnim izobraževanjem,
- svetovanje pri uvajanju okolju prijaznih in varnih tehnologij,
- izračun kalkulacij za delo v gozdu,
- priprava podlag za pospeševanje rabe lesa v Sloveniji,
- sodelovanje pri projektu NatURA 2000,
- izobraževanje zaposlenih,
- sodelovanje na sejamskih prireditvah in strokovno pospeševalnih prireditvah.

4.2 Ukrepi v letu 2004**4.2.1 Vzpostavitev sistema certificiranja (PEFC)**

S certificiranjem smo začeli koncem leta 2003 in bo tudi glavni projekt v letu 2004.

Nosilec projekta: Igor Kotnik

Aktivnosti:

- ustanovitev nacionalnega upravnega telesa PEFC Slovenija (v prvi polovici leta 2004),
- prošnja za včlanitev (julij 2004),
- sprejetje PEFC Slovenija v organizacijo PEFC na Generalni skupščini PEFC v Čilu (oktober 2004),
- oblikovanje Foruma za določitev meril in kriterijev za trajnostno gospodarjenje,
- izvedba pilotskega projekta, ki bo pokazal primernost meril in kriterijev za trajnostno gospodarjenje z gozdovi,
- priprava certifikacijske sheme,
- obveščanje javnosti, popularizacija trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, informiranje o uporabnikih loga - mediji, priprava internetne strani za nacionalno upravno telo PEFC Slovenija,
- predstavitev pomena certificiranja gozdov na lokalnem nivoju (lastniki gozdov, gozdarska in lesarska podjetja)
- v okviru projekta nas bo v pomladanskem času obiskal tudi podsekretar PEFC-a g. Tymrak, ki nas bo podrobno seznanil z vsemi podrobnostmi certificiranja gozdov.

Tabela št. 1: Potrebna sredstva za izvedbo Projekta v letu 2004 (v SIT)

<i>Stroški ustanovitve Nac. upravnega telesa PEFC Slovenija</i>	
overitev pogodbe o ustanovitvi	10.000
vpis v register	50.000
najemnina za poslovne prostore	200.000
poslovni najem pisarniške opreme	350.000
poslovni najem računalniške opreme,	300.000
postavitev in vzdrževanje internetne strani	400.000
stroški mednarodnega delovanja (potni stroški, prenočitve)	500.000
letna članarina za PEFC	600.000
nabava drobnega inventarja (pisala, papir, vizitke)	100.000
promocija	1.100.000
<i>Stroški priprave certifikacijske sheme</i>	
stroški zunanjih sodelavcev	3.000.000
stroški prevodov v angleški jezik	700.000
Stroški zaposlencev	9.356.700
STROŠKI SKUPAJ	16.666.700
DDV 20 %	3.333.300
SKUPAJ	20.000.000

4.2.2 Svetovanje gozdnim posestnikom

Tudi v tem letu se bomo trudili, da bo naša pomoč lastnikom, ki potrebujejo nasvete čim hitrejša, čim boljša in učinkovita.

Svetovanje bo potekalo na različne načine- v pisarni, telefonsko in po potrebi tudi na terenu.

Tudi področja gozdarskega svetovanja so zelo različna.

Menimo, da se bodo v tem letu potrebe članov po gozdarskih nasvetih še povečale.

Predvidoma v januarju bomo skupaj z Zavodom za gozdove organizirali dve predavanji glede gospodarjenja z gozdom oz. sanacije požarišča; prvega na področju Brkinov, drugega pa na področju letošnjega požara v Selu na Krasu.

4.2.3 Svetovanje in informiranje članov preko javnih medijev

Nadaljevali bomo tudi s pojavljanjem v najrazličnejših medijih. Naše delo mora biti javno. Zato je naša dolžnost, da svoje člane pa tudi ostalo javnost čim bolj verodostojno obveščamo o našem delu, kakor tudi o vseh novostih na področju gozdarstva.

Najpogosteje se bomo pojavljali v naslednjih medijih:

- **Zelena dežela** - glasilo je dostopno vsem članom KGZS, zato je zelo pomembno, da se v njem čim pogosteje pojavlja tudi gozdarski sektor. Tako kot do sedaj, bomo pripravljali prispevke za vsako

številko.

- **Kmečki glas** - za zbornične strani bomo pripravili čim več prispevkov, poleg tega pa bomo pripravili tudi nekaj daljših strokovnih nasvetov.
- **Tiskovne konference** - ob aktualnih vprašanjih v gozdarstvu bomo poskušali doseči čim več medijev na državni ravni in s tem tudi čim širši krog splošne javnosti.
- **Lokalni mediji** - Naši gozdarji na Kmetijsko gozdarskih zavodih bodo sodelovali s številnimi lokalnimi mediji.
- **Strokovne revije** - Sodelovali bomo predvsem s strokovnimi nasveti.

4.2.4 Zastopanje pri sprejemanju in izvrševanju gozdarske in druge zakonodaje, povezane z gospodarjenjem z gozdovi

V letu 2004 se obetajo spremembe nekaterih zakonov in podzakonskih aktov. Gozdarji na KGZS so v tem trenutku edini, ki so dovolj strokovno usposobljeni, da lahko objektivno zastopajo gozdne posestnike pri sprejemanju tovrstne zakonodaje.

Še vedno bomo veliko pozornosti posvetili **Zakonu o divjadi in lovstvu**, ki je bil v januarju dokončno potrjen v državnem zboru. Zakon bomo skrbno proučili tudi s pravno službo in se odločili za nadaljnje ukrepe. Zelo pomembna bodo tudi naša prizadevanja v zvezi s podzakonskimi akti, ki jih bodo pripravljali na MKGP.

V primeru spremembe **Zakona o gozdovih** bomo tvorno sodelovali pri zastopanju naših članov.

Pričakujemo spremembe naslednjih podzakonskih aktov:

- Pravilnik o gozdno gospodarskih in gozdno gojitvenih načrtih,
- Odredba o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove iz sredstev proračuna RS,
- Pravilnik o pridobitvi certifikata za izvajanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji,
- Pravilnik o varstvu gozdov,
- Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi odpadki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov.

4.2.5 Zastopanje članov pri raznih institucijah in organizacijah

Člani potrebujejo tudi zastopnike pri institucijah, ki so povezane z gozdarstvom:

- ministrstva (MKGP, MOPE),
- državni zbor (Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano),
- državni svet (Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano),
- Zavod za gozdove (upravni postopek),
- občine...

4.2.6 Pomoč pri organizaciji in delovanju različnih društev in združenj lastnikov gozdov

Povezovanje gozdnih posestnikov v različna društva in združenja je temelj za učinkovitejše gospodarjenje z zasebnimi gozdovi.

V Sloveniji je po zadnjih podatkih okrog 300.000 gozdnih posesti, od tega ima gozd v lasti 76.653 družinskih kmetij (podatki za leto 2000). Povprečna velikost družinskih kmetij znaša 5,1 ha, nekmečkih pa samo 1,7 ha.

Takšna razdrobljenost kar kliče po združevanju gozdnih posestnikov na lokalnem nivoju, s čimer bi lahko občutno povečali učinkovitost gospodarjenja, kar kažejo tudi primeri iz tujine. Pri nas so najbolj primerni strojni krožki ter društva lastnikov gozdov, ki se celovito ukvarjajo z gospodarjenjem z gozdovi.

Trenutno sta v Sloveniji registrirani samo dve taki društvi, poleg tega je še en strojni krožek, ki pretežno opravlja gozdarska dela ter nekaj neformalnih oblik združevanja.

Najprej želimo povezati obstoječa društva ter formalizirati delovanje neregistriranih društev. Potrebno pa bo že v tem letu začeti z ustanavljanjem novih društev vsaj tam, kjer imamo zaposlene gozdarje. Na Krasu pa bomo vložili veliko dela v povezovanje agrarnih

skupnosti, ki so v tem delu Slovenije največji gozdni posestnik.

4.2.7 **Pospeševanje izrabe lesne biomase za pridobivanje energije**

Pri pospeševanju izrabe lesne biomase bo gozdarski sektor sodeloval pri naslednjih projektih:

1. **Bioenergijsko omrežje JUGOVZHOD (Interreg IIIA - Avstrija - Slovenija) KGZS je eden od nosilcev projekta.**

Projekt bo potekal *v sodelovanju s Štajersko kmetijsko gozdarsko zbornico iz Gradca.*

Ker gre za obmejni projekt, bo potekal *na področju KGZ Celje.*

Kontaktna oseba za Slovenijo: Igor Kotnik

Skrbnik projekta za Slovenijo: Igor Kotnik

Trajanje projekta : do 30.6.2007

Cilji projekta:

- povišanje deleža obnovljivih energetskega nosilcev,
- zmanjšanje emisij CO₂,
- povišanje dohodka v podeželskih regijah,
- ohranitev in ustvarjanje delovnih mest v podeželskem prostoru,
- okrepljeno sodelovanje med bodočimi partnerji v EU,
- zagotavljanje oskrbe manjših kurišč z lesno biomaso.

Aktivnosti v letu 2004:

- Informiranje ustanov in kurilnih obratov o projektnih vsebinah.
- Akterji za informiranje in lobiranje po občinah se uvajajo za svoja področja.
- Vzpostavitev stikov z dobavitelji sekancev.
- Ustanovitev osrednje skupine obratnega poola v regiji.
- Priprava informacijskega in svetovalnega gradiva.
- Prvi informacijski sestanki po občinah.
- Prenos know-howa do kmetov, načrtovalcev, gradbenikov, inštalaterjev, dimnikarjev.

2. **Alpenenergywood - (Interreg IIIB)**

Nosilec tega projekta projekta je Gozdarski inštitut Slovenije, ki je povabil k sodelovanju tudi KGZS.

Cilji projekta:

- povezati čim več zainteresiranih institucij, skupin in posameznikov, ki se v Sloveniji ukvarjajo s pospeševanjem ogrevanja na lesno biomaso,
- Povečati število kurišč na lesno biomaso.

V okviru tega projekta se bomo zaposleni udeležili dvodnevne posveta na to temo.

4.2.8 **Redno informiranje in organizacija izobraževanja lastnikov gozdov na področju trženja lesnih sortimentov**

Lesni trg je v Sloveniji še vedno dokaj neurejen. Pri prodaji lesa je lastnik popolnoma prepuščen samemu sebi. Zato je neinformiran lastnik pogosto lahek plen lesnih trgovcev, ki želijo hitro zaslužiti.

Tekom leta bomo v medijih (Kmečki glas, Zelena dežela) začeli z rednim informiranjem o razmerah na lesnem trgu (cene hlodovine in žaganega lesa).

Do konca februarja bomo skupaj s Štajersko kmetijsko gozdarsko zbornico iz Gradca pripravili **INTERREG projekt** na temo **izobraževanja lastnikov gozdov na področju trženja lesa**, v okviru katerega bi izobraževanje določenega števila lastnikov gozdov potekalo na izobraževalnem centru štajerske KGZ v Pichlu.

4.2.9 **Svetovanje in izobraževanje lastnikov gozdov v zvezi z dopolnilnimi dejavnostmi in poklicnim izobraževanjem**

V zvezi z dopolnilnimi dejavnostmi, ki so povezane z gozdom in lesom bomo svetovali lastnikom bodisi individualno, bodisi preko medijev (npr. zakonske določbe, pogoji za pridobitev certifikata za opravljanje dejavnosti, katere dopolnilne dejavnosti so za posameznega lastnika najprimernejše, katero tehnologijo naj uporabi ipd).

Zaradi vse večjega pomanjkanja delovne sile v gozdu bomo še posebno pozornost posvetili tistim, ki želijo pridobiti certifikat za delo v gozdu.

V prejšnjem poglavju omenjeni projekt (trženje lesa) bomo v izobraževanje v Pichlu vključili tudi dopolnilne dejavnosti.

4.2.10 Svetovanje pri uvajanju okolju prijaznih in varnih tehnologij

O vseh podatkih in informacijah o novih, varnih in okolju prijaznih tehnologijah bomo sproti obveščali lastnike gozdov preko medijev.

Z Zavodom za gozdove Slovenije bomo tudi sodelovali pri projektu uvajanja strojne sečnje v naše gozdove, ki mora biti smotrno prilagojeno našim terenskim in sestojnim razmeram.

4.2.11 Izračun kalkulacij za delo v gozdu

Za večjo učinkovitost gospodarjenja z gozdovi, je potrebno tudi vedeti, kaj se v gozdu splača delati. V ta namen bomo za posamezne lastnike, ki bodo to želeli tudi izračunavali kalkulacije za delo v gozdu.

Splošna ekonomska pravila za gospodarjenje z zasebnimi gozdovi pa bomo objavljali tudi v svojih prispevkih v medijih.

4.2.12 Priprava podlag za pospeševanje rabe lesa v Sloveniji

V gozdu vsako leto ostane neizkoriščenega okrog 1,5 milijona m³ lesa, ki bi lahko bil posekan glede na gozdno gospodarske načrte. To je za gozdarstvo kot gospodarsko panogo velik problem. Zato je nujno potrebno v javnosti popularizirati tudi uporabo lesa in ne samo gozd. Na ta način bi vzpodbudili večjo porabo lesa in povečali tudi vlaganja v gozdove, da bi na ta način gojili kakovostnejši les. Hkrati bi ohranjali in ustvarili nova delovna mesta na podeželju.

To je dolgotrajno delo, ki se ga je potrebno lotiti čim prej.

Na to temo bomo v drugi polovici leta pripravili **posvet**, ki bi se ga udeležili **tako lastniki gozdov kot tudi gozdarska in lesarska podjetja ter raziskovalne in pedagoške institucije** s področja gozdarstva.

4.2.13 Sodelovanje pri projektu NatURA 2000

V Sloveniji v zadnjem času intenzivno poteka projekt Natura 2000, v okviru katerega je v prvi fazi potrebno določiti naravno najbolj ohranjena področja v Sloveniji, ki bodo po maju 2004 vključena v evropsko mrežo ohranjenih področij. Za ta področja bo v naslednjih letih potrebno izdelati upravljalvske načrte.

Za lokalno prebivalstvo pomeni ohranitev dosedanjega gospodarjenja z zemljišči, ki je ohranilo tako ugodno stanje, zato projekt ne bo prinesel bistvenih omejitev.

Večino teh področij pokriva gozd. V projektu sodeluje tudi KGZS, tako kmetijski kot gozdarski sektor.

Pri tem imamo predvsem dve nalogi:

- ustrezno informiranje lokalnega prebivalstva o tem projektu,
- v naslednjih letih sodelovati tudi pri upravljalvskih načrtih, da si v Sloveniji ne bomo postavljali omejitev za gospodarjenje, ki jih v drugih državah ne poznajo.

4.2.14 Izobraževanje zaposlenih

V tem letu načrtujemo naslednje aktivnosti:

- tečaj tujega jezika (angleščina, nemščina),
- izobraževanje o certificiranju – vodil ga bo predstavnik PEFC-a iz Luksemburga g. Tyrak,
- seminar o lesni biomasi v okviru projekta Alpenenergywood (Gozdarski inštitut Slovenije),
- posvet o popularizaciji rabe lesa (KGZS),
- študijski dnevi Biotehniške fakultete, oddelka za gozdarstvo,
- priprave za projekt Leonardo da Vinci (Finsko -slovenski projekt o izmenjavi gozdarjev, ki se ukvarjajo z izobraževanjem lastnikov gozdov ter tesarjev, ki se ukvarjajo z gradnjo lesenih hiš),
- obisk izobraževalnega centra štajerske KGZ v Pichlu (Avstrija),
- ogled licitacije lesa na avstrijskem Štajerskem,
- udeležba na kmetijskem sejmu v Gornji Radgoni.

Poleg tega se bomo udeležili še podobnih drugih posvetov in seminarjev, ki jih bodo organizirale druge institucije.

4.2.15 Sodelovanje na sejamskih in strokovno pospeševalnih prireditvah

Gozdarska svetovalna služba se bo vključila v že obstoječe aktivnosti Kmetijske svetovalne službe in na teh prireditvah vključila tudi gozdarske teme.

Predvidene aktivnosti:

- sodelovanje na kmetijskem sejmu v Gornji Radgoni,
- sodelovanje na sejmu Alpe - Adria v Celovcu,
- sodelovanje pri organizaciji tekmovanja "Mladi in kmetijstvo", kmečkih igrah, ipd.

4.3 Sodelovanje z drugimi institucijami

V letu 2004 bomo najpogosteje sodelovali z naslednjimi institucijami:

- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (zakonodaja, škode po zavarovanih vrstah divjadi, zastopanje lastnikov),
- Zavod za gozdove Slovenije (poleg naštetega bo v naslednjem letu potrebno predvsem sodelovanje na področju varstva gozdov glede podlubnikov, izobraževanja lastnikov gozdov ter pri izdelavi gozdno gospodarskih in lovsko gojitvenih načrtov),
- Gozdarski inštitut Slovenije (prenos znanstvenih izsledkov v prakso, projekta Alpenenergywood in Leonardo),
- Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire (prenos znanstvenih izsledkov v prakso),
- Andragoški center Slovenije (študijski krožki, projekt Leonardo),
- Srednja gozdarska šola v Postojni (izobraževanje lastnikov gozdov, dopolnilne dejavnosti),
- KGZ Štajerska - Avstrija (skupni projekti),
- KGZ Koroška - Avstrija (skupni projekti),
- Gozdarska in lesna podjetja (popularizacija lesa),
- MOPE (Natura 2000),
- Združenja lastnikov gozdov (skupne aktivnosti)
- občine (razpisi za subvencije, posegi v prostor),
- Regionalna pisarna Štanjel (Pilotni projekt Kras)

5 METODE DELA

UKREP	CILJ	METODE DELA
<ul style="list-style-type: none"> • Certificiranje gozdov 	<ul style="list-style-type: none"> • Ustanovitev nacionalnega upravnega telesa, • Oblikovanje foruma za uskladitev meril za trajnostno gospodarjenje z gozdovi • Priprava certifikacijske sheme. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sodelovanje z zainteresiranimi deležniki, • Sodelovanje z Generalnim sekretariatom PEFCC, • Popularizacija v javnosti, • Izvedba seminarja s tehničnim sodelavcem PEFCC
<ul style="list-style-type: none"> • Svetovanje gozdnim posestnikom 	<ul style="list-style-type: none"> • Boljša informiranost na vseh področjih gozdarstva 	<ul style="list-style-type: none"> • Hitra pomoč lastnikom, ki potrebujejo informacije, • Skupna organizacija predavanj z ZGS za lastnike gozdov na Primorskem
<ul style="list-style-type: none"> • Svetovanje in informiranje članov preko javnih medijev 	<ul style="list-style-type: none"> • Boljša informiranost na vseh področjih gozdarstva 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuirano in pogosto pojavljanje v javnih medijih – tako lokalnih, kakor tudi na državnem nivoju, • Vzpostaviti dobre odnose z novinarji
<ul style="list-style-type: none"> • Zastopanje pri sprejemanju in izvrševanju gozdarske in druge zakonodaje, povezane z gospodarjenjem z gozdovi 	<ul style="list-style-type: none"> • Enakopravna zastopnost lastnikov gozdov pri sprejemanju in izvrševanju zakonodaje, • Doseči sprejemljive zakonske rešitve za lastnike gozdov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vzpostaviti stalne stike z institucijami, ki imajo vpliv na sprejemanje in izvrševanje zakonodaje (MKGP, državni svetniki, poslanci, občine...) • Obveščanje lastnikov o

		<p>zakonodaji preko javnih medijev,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upoštevati mnenja lastnikov gozdov in jih poskušati uveljaviti.
<ul style="list-style-type: none"> • Zastopanje članov pri raznih institucijah in organizacijah povezanih z gospodarjenjem z zasebnimi gozdovi 	<ul style="list-style-type: none"> • Povečati vpliv lastnikov gozdov pri posameznih institucijah, • Povečanje vlaganj v gozdove. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vzpostaviti stalne stike z institucijami, ki so povezane z gospodarjenjem z zasebnimi gozdovi – redna in izredna srečanja. • Stalno opozarjanje na probleme pri gospodarjenju z gozdom, • Oblikovati predloge za rešitev problemov.
<ul style="list-style-type: none"> • Pomoč pri organizaciji in delovanju različnih društev in združenj lastnikov gozdov 	<ul style="list-style-type: none"> • Povezati lastnike gozdov na lokalnem nivoju, • Povečati vpliv lastnikov gozdov pri raznih vprašanih povezanih z gospodarjenjem z zasebnimi gozdovi, • Vzpostaviti enakovreden odnos z drugimi organizacijami, ki delujejo na istem prostoru, • Boljša informiranost lastnikov gozdov 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacija sestankov z lastniki, • Poiskati vplivne lastnike (opinion leader) • Popularizacija združevanja, • Pomoč pri registraciji, pisanju statuta društva ipd., • Pomoč na začetku delovanja, • Zviranje sredstev za delovanje društev.
<ul style="list-style-type: none"> • Pospeševanje izrabe lesne biomase za pridobivanje energije 	<ul style="list-style-type: none"> • Povečati porabo lesa za kurjavo, • Povečati število ogrevalnih sistemov na les, • Povišanje dohodka v podeželskih regijah, • Ohranjanje in ustvarjanje delovnih mest na podeželju, • Povečati obseg državnih vlaganj. 	<ul style="list-style-type: none"> • Popularizacija kurjenja na lesno biomaso, • Sodelovanje z domačimi in tujimi inštitucijami pri domačih in mednarodnih projektih (GIS, KGZ Gradec – Avstrija), • Sodelovanje z vladnimi in nevladnimi institucijami za doseg večjih vlaganj s strani države. • Izobraževanje zaposlenih, • Svetovanje lastnikom.
<ul style="list-style-type: none"> • Redno informiranje in organizacija izobraževanja lastnikov gozdov na področju trženja lesnih sortimentov 	<ul style="list-style-type: none"> • Boljša informiranost lastnikov gozdov o lesnem trgu, • Stabilne cene lesnih sortimentov, • Zmanjšanje števila prevar s strani lesnih trgovcev 	<ul style="list-style-type: none"> • Redne informacije o lesnem trgu v javnih medijih, • Svetovanje lastnikom, • Oblikovanje in izvedba mednarodnega izobraževalnega projekta za lastnike gozdov z KGZ Gradec
<ul style="list-style-type: none"> • Svetovanje in izobraževanje lastnikov gozdov v zvezi z dopolnilnimi dejavnostmi in poklicnim izobraževanjem 	<ul style="list-style-type: none"> • Izobraziti zainteresirane lastnike gozdov, ki bodo delali tudi v gozdovih drugih lastnikov, • Povečati število delavcev v zasebnih gozdovih, • Zmanjšanje števila delovnih nesreč. 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacija izobraževanja, • Svetovanje zainteresiranim lastnikom, • Pomoč pri sofinanciranju izobraževanja s strani občin (priporočila), • Sodelovanje pri pripravi zakonodaje,

	<ul style="list-style-type: none"> Izobraziti zainteresirane lastnike gozdov tudi za druge dejavnosti povezane z gozdom (izdelki iz lesa, žagarstvo ipd). 	<ul style="list-style-type: none"> Vključitev dopolnilnih dejavnosti povezanih z gozdom v mednarodni projekt z KGZ Gradec
<ul style="list-style-type: none"> Svetovanje pri uvajanju okolju prijaznih in varnih tehnologij 	<ul style="list-style-type: none"> Zamenjava starih in manj varnih tehnologij z novimi Zmanjšanje števila delovnih nesreč v gozdu 	<ul style="list-style-type: none"> Svetovanje preko medijev, Individualno svetovanje, Sodelovanje z ZGS pri uvajanju strojne sečnje
<ul style="list-style-type: none"> Izračun kalkulacij za delo v gozdu 	<ul style="list-style-type: none"> Večja učinkovitost gospodarjenja z gozdovi, Zmanjšanje stroškov dela 	<ul style="list-style-type: none"> Prispevki v javnih medijih, Individualno svetovanje.
<ul style="list-style-type: none"> Priprave podlag za pospeševanje rabe lesa v Sloveniji 	<ul style="list-style-type: none"> Povečanje rabe lesa v Sloveniji, Manjše razlike med načrtovanim in dejanskim posekom, Bolje negovani in bolj stabilni gozdovi, Veji dohodek iz gozda za lastnike gozdov. 	<ul style="list-style-type: none"> Popularizacija lesa kot surovine v javnih medijih, Povezati lastnike gozdov, ZGS, izvajalce del, lesne trgovce in lesno industrijo, Organizacija posveta o uporabi lesa.
<ul style="list-style-type: none"> Sodelovanje pri projektu Natura 2000 	<ul style="list-style-type: none"> Preprečiti dodatne nepotrebne omejitve za lastnike gozdov, ki jih druge evropske države v okviru tega projekta ne poznajo, Prepričati lokalno prebivalstvo, da jim projekt v prihodnje ne prinaša slabšega življenja. 	<ul style="list-style-type: none"> Prispevki v javnih medijih, Organizacija posveta skupaj s kmetijskim sektorjem.
<ul style="list-style-type: none"> Izobraževanje zaposlenih 	<ul style="list-style-type: none"> Doseči boljšo informiranost in vedenje o aktualnih temah, Izboljšanje znanja tujih jezikov 	<ul style="list-style-type: none"> Izvedba in udeležba na posvetih, seminarjih, tečajih in ekskurzijah
<ul style="list-style-type: none"> Sodelovanje na sejmskih in strokovno pospeševalnih prireditvah 	<ul style="list-style-type: none"> Seznanjanje javnosti s stanjem v gozdarstvu v zasebnih gozdovih, Seznanjanje javnosti z delom gozdarskega sektorja, Predstavitve društev s področja gozdarstva. 	<ul style="list-style-type: none"> Sodelovanje na sejmskih prireditvah, Sodelovanje na kvizu »Mladi in kmetijstvo«

6. ZAKLJUČEK

Kot je razvidno iz programa bo leto 2004 precej delovno. Kljub zelo okrnjeni kadrovski zasedbi si bomo prizadevali program tudi izpolniti. Naši naporji bodo usmerjeni predvsem v bolj učinkovito gospodarjenje v zasebnih gozdovih, saj so gozdni potenciali zelo slabo izkoriščeni. To bi blagodejno vplivalo na razvoj podeželja, saj bi ravno dohodek iz gozda lahko občutno dopolnil družinski proračun na podeželju. Poleg tega bi lahko na podeželju ustvarili tudi številna nova delovna mesta na področju različnih dejavnosti v povezavi z gozdom in lesom.

Naše načrtovane aktivnosti se tudi v ničemer ne podvajajo z dosedanjimi aktivnostmi Zavoda za gozdove.

Za nas zaposlene predstavlja program vsekakor velik izziv. Menimo, da lahko KGZS na ta način delno izpolni tudi svoje poslanstvo na področju gozdarstva.

KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD CELJE****1 Kratka predstavitev območja**

Območje na katerem delujemo kmetijski svetovalci našega oddelka, se razprostira od avstrijske do hrvaške meje. Obsega enajst upravnih enot (Dravograd, Ravne, Slovenj Gradec, Celje, Laško, Mozirje, Slovenske Konjice, Šentjur, Šmarje, Velenje in Žalec) in kar devetintrideset občin.

Območje meri v celoti 192.475 ha, od tega je po popisu kmetijskih gospodarstev v RS v letu 2000 kar 60.187 ha travnikov in pašnikov, 18.055 ha njiv, 1.282 ha vinogradov, 256 ha intenzivnih sadovnjakov, 816 ha kmečkih sadovnjakov ter 89.683 ha gozda.

Na našem območju je 15.178 kmetij, ki imajo 79.274 ha kmetijskih zemljišč v uporabi (KZU), kar pomeni, da ima kmetija povprečno 5,2 ha KZU .

Velik delež naselij je demografsko ogroženih. Delež kmetijske zemlje v zaraščanju z leti narašča. Čeprav prevladujejo majhne kmetije, pa še te so zelo razdrobljene, kmetovanje mnogim družinam še vedno predstavlja vir preživetja.

Živinoreja, poljedelstvo, vrtnarstvo, hmeljarstvo

Zaradi naravnih pogojev je glavna proizvodna usmeritev kmetij na območju zavoda živinoreja. Večina živinorejskih kmetij se ukvarja z rejo govedi. Glavni vir dohodka predstavlja prireja in prodaja mleka, na drugem mestu je prodaja mesa. Po podatkih selekcijske službe je na območju našega zavoda nekaj čez 42.100 krav na 9.100 kmetijah. V primerjavi z lanskim letom se je število krav zmanjšalo za 15 %. Zaradi pomanjkanja krme, zaradi suše v letu 2003, se je zmanjšalo zlasti število krav dojilj. Odkup mleka v letu 2003 se je povečal za 4% in znaša preko 94 milijonov litrov. Tudi število krav vključenih v kontrolo se je povečalo na 13.588 krav (povečanje za 1,6%). Povprečno število krav na kmetiji, vključeni v kontrolo, je 16. Prireja mleka je organizirana predvsem v ravninskih predelih, tam kjer je možna intenzivna pridelava osnovne živinske krme. Na območjih z omejenimi možnostmi pridelave pa se kmetije usmerjajo v manj intenzivno pitanje govedi, rejo krav dojilj in vzrejo plemenskih telic.

Na območju zavoda sta dve vzrejni prašičerejski središči in okrog 60 rejcev plemenskih svinj, ki redijo od 4 do 45 plemenskih svinj. Nekateri med njimi prašiče tudi dopitajo, drugi jih prodajo. Opažamo povečan interes za kooperacijsko pitanje v povezavi z večjimi farmami. Število plemenskih merjascev se zmanjšuje.

Kot v preteklih letih stalež drobnice stalno narašča; naraščanje ni enakomerno na vseh območjih, ponekod narašča bolj, drugod manj. Število evidentiranih ovac je od lanskega leta naraslo za več kot 20 % (na več kot 12.000 ovac), še bolj se je povečalo število koz in sicer za cca 40 %. V gensko banko je bilo vključenih 14 tropov s preko 700 živalmi.

V letu 2003 je 333 rejcev uveljavljalo premijo za rejo kobil za vzrejo žrebet za 555 kobil; v primerjavi z letom 2002 se je število konj v letu 2003 povečalo.

Tržna pridelava poljščin ni velika. Zanimiva so le ozimna žita, krompir in hmelj. Slednjega pridelujejo kmetje na območju savinjske in koroške stat. regije na okrog 1.400 ha. Povprečna velikost nasadov je 9,7 ha. Opazen je porast tržne pridelave vrtnin. Na območju je 186 vrtnarjev, ki pridelujejo vrtnine na 150 ha, od tega ima 70 kmetov zaščitene prostore v skupni površini 4 ha.

Več kot 350 kmetij z našega območja kmetuje ekološko in so vključene v kontrolo.

Dopolnilne dejavnosti

525 kmetij ima priglašeno dopolnilno dejavnost na kmetiji. Ena najbolj razvitih dopolnilnih dejavnosti na območju je turizem na kmetiji, s katerim se ukvarja 100 kmetij, ki ponujajo okrog 3.500 sedežev in 1.090 ležišč. Približno 100 turističnih kmetij, ki so še v razvoju bo lahko v nekaj letih ponudilo gostom 500 novih ležišč in 3.000 sedežev.

Ostale kmetije imajo registrirane druge dopolnilne dejavnosti: storitve s kmetijsko mehanizacijo, pridelavo, obdelavo, dodelavo, zamrzovanje in pakiranje kmetijskih pridelkov in gozdnih sortimentov,

nabiranje, predelavo in prodajo gozdnih sadežev in zelišč, pridobivanje in prodajo energije iz biomase, predelavo lesa

Razvoj dopolnilnih dejavnosti je prej ovirala neurejena zakonodaja, sedaj pa – predvsem na področju turizma na kmetijah, ovira urejena zakonodaja, ki je tako zahtevna, da je le malo kmetij sposobnih ugoditi vsem predpisom in zahtevam tako pred registracijo, kot kasneje med delovanjem.

Gozdarstvo

Na območju zavoda je 89.683 ha gozdov. Z njim gospodari 13.704 kmetijskih gospodarstev.

Razvojne možnosti

Na območju prevladujejo težji pogoji za kmetovanje in travnati svet. Zaradi tega se bodo kmetje še naprej ukvarjali predvsem z živinorejo. Na specializiranih kmetijah se bo proizvodnja mleka še povečala, saj bodo v prihodnjih letih kmetje še povečevali hlevske kapacitete in temu ustrezno tudi stalež živali. Reja mladega pitanega goveda je dohodkovno manj zanimiva, zaradi tega povečanja prireje govejega mesa ne predvidevamo. Kmetije, ki ležijo v višje ležečih predelih, se bodo preusmerjale v ekološko kmetovanje, rejo drobnice, krav dojlj, volov,... Možnosti za boljše izkoriščanje teh področij so tudi v ureditvi pašnikov. Na nekaterih področjih z boljšimi pogoji za kmetijstvo so vedno bolj tržno zanimivi pridelava zelenjave in okrasnega cvetja ter intenzivno sadjarstvo in vinogradništvo. Nov izziv je tudi integrirana pridelava zelenjave in grozdja.

Na številnih kmetijah so možnosti za razvoj turistične dejavnosti na kmetijah, neizkoriščene pa so tudi možnosti za ostale dopolnilne dejavnosti: za predelavo, obdelavo in dodelavo kmetijskih pridelkov in gozdnih sortimentov, za dejavnosti povezane s tradicionalnimi znanji na kmetijah, storitve s kmetijsko mehanizacijo ter delovno silo, pridobivanje energije iz biomase, vodnih in drugih virov...

2 Organiziranost Kmetijsko gozdarskega zavoda Celje

V okviru zavoda delujejo naslednje organizacijske enote, v katerih je skupaj 102 zaposlenih:

- oddelek za kmetijsko svetovanje (52)
- oddelek za živinorejo (41)
- oddelek za gozdarstvo (1)
- oddelek projekti v kmetijstvu (lastna dejavnost - 3)
- skupne službe (5)

V okviru lastne dejavnosti:

- izdelujemo tehnološke načrte in projekte za hleve in prostore za dopolnilno dejavnost na kmetijah za pridobitev gradbenega dovoljenja,
- pripravljamo razvojne programe za področje kmetijstva, dopolnilnih dejavnosti in podeželje,
- vodimo DDV za kmete,
- izvajamo aktivnosti marketinškega komuniciranja za turistične kmetije v Sloveniji in različne projekte povezane s turizmom na kmetijah v Sloveniji,
- izvajamo decentraliziran zajem vlog za subvencije in pripravo na grafični sistem vnosa vlog za subvencije.

ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE

1 Opis aktivnosti v okviru posameznih projektnih nalog:

Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij

Z ukrepi, ki jih bomo izvajali v okviru te naloge, bomo kmetom pomagali reševati številne probleme, ki smo jih predstavili po posameznih tehnoloških področjih. S tem bomo zagotovili boljše gospodarjenje in izboljšanje konkurenčne sposobnosti kmetij. Zagotavljali bomo tudi pravno svetovanje na vseh področjih.

Izvedli bomo 8 seminarjev Od zemlje do mleka in mesa, ki združujejo predavanja na temo pridelave poljščin in krme v sušnih razmerah, prehrane živali z alternativnimi viri krme ter predstavitev stanja in sprememb klimatskih pogojev s poudarkom na spremembah v tehnologijah v kmetijstvu zaradi sušnih razmer, 2 seminarja Travniki dan s podobnimi vsebinami kot v okviru poljedelskega dne, s poudarkom na pridelavi krme na travinju ter številna druga predavanja, če omenimo le nekatera: Dobra praksa iz gnojenja rastlin (ravnanje z organskimi gnojili, kompostiranje, ureditev gnojišč, predstavitev uredbe o

vnosu hranil v tla), Prijazna reja živalim in kompostiranje organskih gnojil, Pridelava solatnic preko celega leta, Kisanje zelja in repe z degustacijo, Skladiščenje vrtnin, Pridelava zgodnje zelenjave, Pridelava oljne ogrščice (3x)...

Za kmete bomo pripravili demonstracijske preskuse z ozimnimi žiti (pšenica, ječmen) – 4 x, vrtninami (alternativne vrste zelenjave za lastne potrebe, čebula in korenček)- 2x, s koruzo za silažo in za zrnje - 2x, kumarami za vlaganje - ekološko varstvo in različnimi TDM ter prikaze: postavitve ograje na pašnikih, vsejavanja TDM s sejalnico v travno rušo, rezi v travniških sadovnjakih, intenzivnih sadovnjakih, vinogradih...

Na področju hmeljarstva, kjer zagotavljamo specialistično svetovanje za celotno območje Slovenije, bomo s predavanji, strokovnimi srečanji v rastni dobi, hmeljarskim seminarjem, članki v Hmeljarskih informacijah in v medijih ter osebnim svetovanjem posvetili posebno pozornost: iskanju ustreznih rešitev pri posameznih hmeljarskih kmetijah glede zasnove posestva, obnovi starih nasadov ter dotrajanih žičnic, setvi podorin, namakanju hmeljišč ter zagotavljanju in ohranjanju kakovosti pridelka (obiranje, sušenje in skladiščenje pridelka).

Za področje ekološkega kmetovanja bomo izvedli 4 začetne tečaje o ekološkem kmetovanju, 3 ekskurzije na ekološke kmetije, 2 nadaljevalna tečaja iz pravilne uporabe dovoljenih sredstev za ekološko pridelavo ter nadaljevalne seminarje o ekološkem čebelarstvu, ekološkem semenarstvu, trženju ekoloških pridelkov ter predelavi sadja na ekoloških kmetijah.

Delo na področju varstva rastlin bo temeljilo na ponovnem vzpostavljanju opazovalno napovedovalne službe na terenu in svetovanju pridelovalcem. Pridelovalcem bomo pomagali z ogledi in svetovanjem na terenu in v pisarni. Pripravili in izvedli bomo tudi demonstracijske poskuse ter pripravljali strokovne nasvete in prispevke. Preko leta bomo skrbeli tudi za izobraževanje pridelovalcev in svetovalcev (seznanjanje z novostmi na področju varstva rastlin, spremljanje in spoznavanje škodljivih organizmov v praksi,...). Posebno pozornost bomo namenili tudi svetovanju varstva posevkov na vodozbirnih območjih. V odvisnosti od intenzitete pojava hruševega ožiga na našem območju pa bomo sodelovali tudi pri opazovanjih na terenu ter svetovanju ustreznih ukrepov.

Za novogradnje in adaptacije hlevov bomo pripravili 26 tehnoloških projektov, prav tako bomo naredili tudi preko 90 programov za agromelioracije, 40 programov za napravo pašnikov, 12 programov za napravo trajnih nasadov, pripravili preko 120 prispevkov in člankov za medije...

Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka

Za kmete bomo pripravili 26 predavanj, na katerih jih bomo informirali o zakonskih predpisih, postopkih za registracijo in možnostih za razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetiji. Organizirali bomo tečaj za nosilce turistične dejavnosti in ostala izobraževanja za pridobitev ustreznih poklicnih kvalifikacij (3 tečaje predelave mesa, 3 tečaje peke kruha in tečaj predelave sadja), s pomočjo katerih naj bi ustrezen certifikat za opravljanje dopolnilne dejavnosti pridobilo 70 kmetov. S področja dopolnilnih dejavnosti s poudarkom na tehnologijah in trženju bo organiziranih 58 tečajev, krožkov oz. delavnic ter 15 ocenjevanj izdelkov s kmetij. Kmetje bodo s svojimi izdelki sodelovali na 13 razstavah, med katerimi je najpomembnejša razstava Dobrote slovenskih kmetij, ki temelji na ocenjevanju kakovosti izdelkov.

Tehnologije predelave kmetijskih pridelkov in vzorčne objekte si bodo zainteresirani za razvoj lahko ogledali na 11 prikazih in 13 strokovnih ekskurzijah. Permanentno izobraževanje nosilcev turistične dejavnosti bo temeljilo na izobraževanju s področja trženja in komunikacije (3 delavnice), izvedeni bodo štirje specialni tečaji s področja kulinarike in tečaj vodenja knjig za turistične kmetije. Organizirani bosta delavnica Razvoj specializirane ponudbe turističnih kmetij in nadaljevalni tečaj angleškega jezika. Organizirali bomo tudi usposabljanja za uvedbo in vodenje sistema HACCP. Predlagali bomo spremembe in dopolnitve zakonskih predpisov s področja dopolnilnih dejavnosti na kmetiji.

Z RRA Celje bomo sodelovali pri razvoju ekoloških turističnih območij v savinjski regiji. Prav tako pa bomo pri razvoju dopolnilnih dejavnosti na kmetijah sodelovali pri vzpostavljanju lokalnih partnerstev, ki bodo pripomogla k novim razvojnim programom in razvoju podeželja. Tako bomo sodelovali pri izvajanju projektov CRPOV Jernej, Loče, Zbelovo in CRPOV Dolina sv. Janeza, pri izvajanju aktivnosti v okviru VTC 17, pri programu podjetniške preнове podeželja za obdobje 2002-2006 (PCMG) ter pri programu spodbujanja poklicnega uveljavljanja in podjetništva žensk v Koroški regiji (PCMG). Nadaljevali bomo z mednarodnim sodelovanjem z združenjem turističnih kmetij avstrijske Koroške na področju turizma na

kmetijah.

Izvajanje ukrepov kmetijske politike

Posebno pozornost bomo posvetili novim ukrepom kmetijske politike v letu 2004, izvajanju programa PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA (številna predavanja za kmete, pomoč kmetom pri vodenju evidenc, odvzemi vzorcev tal, izdelava gnojilnih načrtov, ...), za kmete bomo pripravili predavanja o mlečnih kvotah, svetovali pri ukrepu zgodnje upokojevanje (pravno svetovanje novega specialista), pri prilagajanju EU standardom, pomagali pri izvajanju FADN knjigovodstva na kmetijah, pri pripravi vlog za obnove sadovnjakov in vinogradov, pri pripravi poslovnih načrtov, vlog in zahtevkov za jamstveni sklad (investicije na kmetijah) ter pri vodenju SAPARD investicij odobrenih v letu 2003.

Izvajali bomo vse potrebne naloge v zvezi s subvencijami za leto 2004: informirali kmete, pomagali pri pripravi vlog ter preverjali vloge, pomagali pri popravkih, pri pojasnjevanju prejetih odločb,... Prav tako pa se bomo vključili v direktni vnos ter v priprave za grafičen vnos subvencij v letu 2005.

V letu 2004 bomo sodelovali pri pripravi novega kataloga kalkulacij za gospodarjenje na kmetijah in pripravi kataloga kalkulacij za dopolnilne dejavnosti.

Združevanje in povezovanje na podeželju

Štiriinšestdesetim društvom, ki delujejo večinoma na območju našega zavoda, nekatera pa tudi širše – na območju celotne Slovenije, bomo pomagali pri rednem delovanju, izdelavi programa dela za 2004, pripravi vloge in poročila o delu za razpis MKGP za sofinanciranje delovanja društev ter pri izvajanju načrtovanih aktivnosti (strokovnega usposabljanja, trženjskih aktivnosti, strokovnih ekskurzij in različnih prireditev). Posebno pozornost bomo tudi letos posvetili strokovni pomoči Združenju ekoloških pridelovalcev in predelovalcev Deteljica, delovanju zadruga vrtnarjev in organizacije pridelovalcev Zdrav vrt z.o.o., GIZ Pikapolonica, Organizaciji pridelovalcev hmelja in Združenju turističnih kmetij Slovenije. Urejali bomo glasilo Govedorejskega društva Slovenj Gradec Govedorejec in glasilo V gosteh na kmetiji, ki ga izdaja Združenje turističnih kmetij Slovenije.

Na področju dela z društvi bo organiziranih 39 predavanj, 64 krožkov in tečajev in 17 razstav. Izobraževanje kmetič bo usmerjeno zlasti na področje družine, zdrave prehrane in urejanja okolja. Poseben poudarek bo dan usposabljanju za bolj samostojno delo in vodenje društev, ki bo organizirano v obliki delavnice v treh društvih kmetič. 54 društvenih strokovnih ekskurzij bo vključevalo ogled zanimivih kmetij, društvom pa bomo pomagali tudi pri organizaciji kar 107 različnih prireditev.

2. Ostali projekti in aktivnosti

Izvajali bomo FFS tečaje (19 začetnih, 5 nadaljevalnih), tečaje za kmetovalce v skladu z Zakonom o varnosti in zdravju pri delu ter za kmete pripravljali izjave o varnosti.

Aktivno bomo vključeni tudi v nekatere projekte za razvoj podeželja. Izvajali bomo razvojni projekt podeželja Oblikovanje podpornega okolja za razvoj turizma in trženje pridelkov s kmetij občin Celje, Laško, Vojnik in Štore, sodelovali pri izvajanju nekaterih aktivnosti v okviru RPP Dobra organiziranost in trženje kot dejavnik uspešnega razvoja kmetij v občinah Nazarje, Mozirje in Gornji, sodelovali pri RPP za območje občin Velenje, Šoštanj, Šmartno ob Paki, z RRA Koroška sodelovali pri koordiniranju razvoja podeželja na Koroškem in pri pripravi RPP za Mislinjsko in Dravsko dolino, sodelovali pri projektu Usposabljanje in vzpostavitev partnerstev za učinkovitejše koriščenje podpornih programov EU za razvoj podeželja ter izvajali vavčerski sistem svetovanja preko PCMG. Prav tako se bomo tudi v letu 2004 vključili v aktivnosti projekta Natura 2000 (Kamniško Savinjske Alpe in vzhodne Karavanke) in za Statistični urad RS pripravili poročila o rastlinski proizvodnji.

3. Izvajalci programa

Vodja oddelka: 1

Svetovalci specialisti: 10

Svetovalke za delo s kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: 8

Terenski svetovalci: 33

ODDELEK ZA ŽIVINOREJO

Predstavitev oddelka

Govedo

Stalež govedi se na področju našega zavoda v zadnjih letih povečuje tako v rejah, ki so vključene v kontrolo, kot tudi stalež krav dojilj. V letošnjem letu se je število krav v kontroli povečalo iz predvidenih 13.374 na 13.530 krav. Stalež se je povečal na kmetijah, ki so že vključene v kontrolo. Novih rejcev kljub številnim željam, vključiti se želi vsaj 50 kmetij, ne vključujemo, saj s trenutno zaposlenimi kontrolorji ne moremo povečevati obsega dela.

Reje krav dojilj so majhne in številčenje telet v teh rejah predstavlja velik strošek, predvsem zaradi prevoženih kilometrov. Dodatni stroški nastajajo tudi pri zamenjavi izpadlih števil, ki je višja, kot je bilo predvideno.

Po obsegu pokrivamo veliko področje, ki je po intenzivnosti reje raznoliko. V ravninskem delu imamo kmetije z zelo intenzivno proizvodnjo, ki naglo povečujejo stalež krav. V hribovitih predelih, ki predstavljajo večji del našega terena, pa so reje manjše in zaradi težkih pogojev pridelave krme tudi nimajo možnosti povečevanja.

Zaradi zastarele laboratorijske opreme smo se pred leti odločili, da nam analize vzorcev mleka opravljajo na KGZS Ptuj, vendar pa nam prevoz vzorcev do laboratorija predstavlja velik strošek.

Drobnica

Reja drobnice se je v zadnjih petih letih zelo povečala. Vsako leto se pojavijo nove kmetije, ki se odločajo za rejo drobnice, povečuje pa se tudi število živali v tropih. Precej rejcev se je odločilo za rejo burskih koz. Ker je nabavna cena plemenskih živali te pasme zelo visoka, ponavadi začnejo z manjšim številom in z lastno vzrejo povečajo trop. Te živali vključimo v kontrolo ne glede na stalež v reji, saj bi bilo nesmiselno, da se vodenje podatkov za posamezno žival prekine. Tudi pri reji mlečnih koz, kjer se nam je stalež po prenehanju odkupa s strani mlekarne zmanjšal, se le ta ponovno povečuje, saj so si posamezne kmetije uredile lastne sirarne. Ker se nekatere kmetije z rejo drobnice ukvarjajo zelo intenzivno, se vedno pogosteje obračajo na nas po strokovno pomoč. Na področju našega zavoda je tudi največ rej jezersko solčavskih ovc, ki so vključene v gensko banko in tem rejam pri obnovi staleža in zamenjavi plemenjakov posvečamo še posebno pozornost.

Praščereja

Praščereja na našem področju ni najbolj razvita, imamo pa dve vzrejni središči in veliko manjših rej plemenskih svinj. Ker je to področje tudi s strani svetovalne službe na našem zavodu slabše pokrito, se rejci po strokovno pomoč obračajo na selekcionerja. Glede na to, da se bodo v prihodnje manjše kmetije iz proizvodnje mleka preusmerile v druge dejavnosti, pričakujemo, da se bodo verjetno odločili za rejo plemenskih svinj. Pričakujemo, da bo tudi ta panoga v prihodnjih letih v porastu, zato menimo, da je potrebno to delovno mesto ohraniti.

Sicer na našem zavodu nimamo nobene dodatne dejavnosti, ki bi prispevala k boljšemu poslovanju.

Rekapitulacija prihodkov

Naloga	viri prihodkov					
	p.p.2423	p.p.1456	p.p.1328	p.p. 2070	rejci, vet.ambulance, zavodi, zadruga, konjereja	skupaj
govodreja	173.048.679	25.513.800	17.119.687	3.930.000	40.712.450	260.324.616
drobnica	9.418.538	2.793.001			0	12.211.539
praščereja		1.182.225			0	1.182.225
skupaj	182.467.217	29.489.026	17.119.687	3.930.000	40.712.450	273.718.380

Zaposleni na strokovnih nalogah v živinoreji

Zaposleni ime in priimek	Zahteva na izobrazbo	Detez delovnega časa na izvajanju javne službe v	Strokovne naloge govedoreja		Zbiranje in prevoz telet	Označevanje živali, potrjevanje zahtevkov, konjereja (Celje) ..	L a b o r a t o r i j a	V z r e j a l i š č e	Skupaj govedoreja		Drobnica		Skupaj drobnica	Prašičereja	C r e r j a	Skupaj prašičereja	Skupaj
			p.p.2423	p.p.1456					p.p.2070	p.p.1328+reji	ve p. 2	vs v govedoreji					
1 Vir financiranja																	
1 Blatnik Niko	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
2 Bricman Štefanija	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
3 Čander Danica	V.	100%		100,00%					100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
4 Črner Miroslav	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
5 Detečnik Petra	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
6 Dobnik Hrašar Mar	V.	100%		100,00%					100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
7 Ermenc Aleš	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
8 Fajdiga Ivanka	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
9 Fajdiga Marko	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
10 Goličnik Ervin	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
11 Hajnže Martina	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
12 Hrašar Bogdan	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
13 Hus Gašper	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
14 Kos Marta	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
15 Kovač Iztok	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
16 Kovše Marija	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
17 Kramer Zoran	VII.	100%	10,00%	90,00%					100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
18 Kuhar Bogdan	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
19 Kunst Franc	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
20 Leskovšek Roman	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
21 Ločan Damjan	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
22 Malovšek Marjana	VII.	100%	70,00%	30,00%					100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
23 Mlačnik Jože	V.	100%	62,00%		1,50%	6,50%			70,00%	30,00%	0,00%	30,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
24 Natek Robert	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
25 Ocepek Janez	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
26 Osojnik Martina	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
27 Pečar Damjan	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
28 Pečovnik Ivan	V.	100%	62,00%		1,50%	6,50%			70,00%	30,00%	0,00%	30,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
29 Platovnjak Darko	VII.	100%				100,00%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
30 Pogorevc Robert	V.	100%				100,00%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
31 Prisljan Ivan	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
32 Rajh Marjan	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
33 Rakun Ivan	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
34 Sovič Marija	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
35 Sovinšek Marko	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
36 Spec Tadeja	V.	100%		100,00%					100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
37 Trebovc Martin	V.	100%							0,00%	70,00%	30,00%	100,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
38 Trošt Marjeta	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
39 Ulaga-Kodrun Ivan	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
40 Vedlin Slavica	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
41 Vratuša Jožica	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
42 Vreže Janez	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
43 Zidar Damjan	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
44 Zorman Tone	V.	100%	92,00%		1,50%	6,50%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
45 Zupanc Matej	VII.	100%	50,00%	30,00%		20,00%			100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	100,00%	
46 Ženko Marjeta	VII.	100%		20,00%		50,00%			70,00%	0,00%	20,00%	20,00%	10,00%		10,00%	100,00%	
46		46,00	33,82	4,70	0,54	5,04			44,10	1,30	0,50	1,80	0,10		0,10	46,00	

GROBIN NATALIJA-dok	VI.	44,00%	40,00%	4,00%	2,00%	24,00%			70,00%	30,00%		30,00%				100,00%
JECL MARIJA	VI.	44,00%	40,00%	4,00%	2,00%	24,00%			70,00%	30,00%		30,00%				100,00%
KOLENC NADA	V.	44,00%	40,00%	4,00%	2,00%	24,00%			70,00%	30,00%		30,00%				100,00%
MENART NATAŠA	VII.	44,00%	40,00%	4,00%	2,00%	24,00%			70,00%	30,00%		30,00%				100,00%
PRATNEKAR JOŽE	VII.	44,00%	40,00%	4,00%	2,00%	24,00%			70,00%	30,00%		30,00%				100,00%
Skupaj zaposleni upr	5,00	2,20	0,88	0,09	0,04	0,53			#	#	1,54	0,66	0,00	0,66	0,00	2,20
Skupaj količnikov uprava																

Vir financiranja	Strokovne naloge govedoreja		Zbiranje in prevoz telet	Označevanje živali, potrjevanje zahtevkov, konjereja (Celje) ...	Laboratorij	OC biki	Vzrejališče bikov	Skupaj govedoreja	Drobnica		Skupaj drobnica	Prašičereja	OC merjasci	Skupaj prašičereja + vet.amb. + rejci	Skupaj vsi
	p.p.2423	p.p.1456							p.p.2423	p.p.1456					
Izobrazba								0,00			0,00			0,00	0,00
VIII				1,70				4,70		0,20	0,10			0,10	5,00
VII	1,30	1,70													
VI								0,00			0,00			0,00	0,00
V	32,52	3,00	0,54	3,34				39,40	1,30	0,30	1,60			0,00	41,00
IV								0,00			0,00			0,00	0,00
Skupaj zaposleni brez uprave	33,82	4,70	0,54	5,04	0,00	0,00	0,00	44,10	1,30	0,50	1,80	0,10		0,10	46,00
Skupaj količnikov brez uprave	158,21	31,89	2,48	27,11				219,69	6,24	3,28	9,52	0,93		0,93	230,14
Uprava zaposleni	0,88	0,09	0,04	0,53				1,54	0,66		0,66			0,00	2,20
Uprava količnikov	7,50	0,75	0,37	4,50				13,12	5,62		5,62			0,00	18,74
Skupaj zaposleni	34,70	4,79	0,58	5,57				45,64	1,96	0,50	2,46	0,10		0,10	48,20
Skupaj količnikov z upravo	165,71	32,64	2,85	31,61	0,00	0,00	0,00	232,81	11,86	3,28	15,14	0,93	0,00	0,93	248,88

Struktura stroškov strokovnih nalog in storitev

Zap. št.	Program	Vir financiranja	Vrednost naloge	Struktura stroškov v ceni naloge			
				Sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim	Sredstva za prispevke davke delodajalca	Sredstva za izdatke in druge storitve	Sredstva za investicijske transfere
	Govedoreja						
1.	Kontrola proizvodnje mleka in mesa	p.p.2423	173.048.679	105.187.110	18.343.164	40.968.405	8.550.000
	Struktura stroškov v %	p.p.2423	100,00%	60,78%	10,60%	23,67%	4,94%
2.	Selekcija, rododvništvo in reprodukcija v govedoreji	p.p. 1456	25.513.800	20.700.430	3.683.554	1.129.816	
	Struktura stroškov v %	p.p. 1456	100,00%	81,13%	14,44%	4,43%	
3.	Testiranje na klavne lastnosti	p.p. 2070	3.930.000	1.820.315	323.224	1.786.461	
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070	100,00%	46,32%	8,22%	45,46%	
4.	Označevanje in registracija žival (govedo, drobnica, prašiči, kobile, konjereja CE)	p.p. 1328	17.119.687	4.618.449	824.541	11.676.697	
5.	Označevanje in registracija živali	rejci, VF	40.712.450	15.513.029	2.824.585	22.374.836	
	Struktura stroškov v %	p.p. 1328 + rejci	100,00%	34,81%	6,31%	58,88%	
6.	Prodaja plemenskih telic	rejci, kupci					
	Struktura stroškov v %	rejci					
7.	Laboratorij	rejci, zavodi, zadruga					
	Struktura stroškov v %	zavodi + rejci + zadruga					
	Vzrejališče bikov						

8.	Prodaja bikov in ostalo blago	OC, rejci					
9.	Razlika v ceni teleta	p.p. 2070					
10.	Veterinarske preiskave, prevozi, dodatno delo	p.p. 2070					
	Struktura stroškov v %	OC, rejci + p.p. 2070					
11.	Osemenjevalno središče za bike	vet.amb., rejci					
	Struktura stroškov v %	vet.amb., rejci					
	Skupaj govedoreja (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11)	vsi	260.324.616	147.839.333	25.999.068	77.936.215	8.550.000
	Struktura stroškov v %	vsi	100,00%	56,79%	9,99%	29,94%	3,28%
	Drobnica						
12.	Kontrola mleka in mesa	p.p. 2423	9.418.538	7.710.609	1.452.453	255.476	
	Struktura stroškov v %	p.p. 2423	100,00%	81,87%	15,42%	2,71%	
13.	Selekcija	p.p.1456	2.793.001	2.104.106	406.389	282.506	
	Struktura stroškov v %	p.p.1456	100,00%	75,33%	14,55%	10,11%	
	Skupaj drobnica (12 +13)	vsi	12.211.539	9.814.715	1.858.842	537.982	
	Struktura stroškov v %	vsi	100,00%	80,37%	15,22%	4,41%	
14.	Praščereja	p.p.1456	1.182.225	591.573	125.572	465.080	
	Struktura stroškov v %	p.p.1456	100,00%	50,04%	10,62%	39,34%	
15.	Podpora rejci in preiskovanju živali	p.p. 2070					
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070					
16.	Osemenjevalno središče za merjasce	Rejci, vet.amb.					
	Struktura stroškov v %	Rejci, vet.amb.					
17.	Prodaja plemenskih svinj	rejci, kupci					
	Struktura stroškov v %	rejci					
	Skupaj praščereja (14+15+16+17)	vsi	1.182.225	591.573	125.572	465.080	
	Struktura stroškov v %	vsi	100,00%	50,04%	10,62%	39,34%	
	Skupaj						

Služba za kontrolo proizvodnje v živinoreji (1+12)	p.p.2423	182.467.217	112.897.719	19.795.617	41.223.881	8.550.000
Struktura stroškov v %	p.p.2423	100,00%	61,87%	10,85%	22,59%	4,69%
Strokovne naloge v živinorejski proizvodnji (2+13+16)	p.p. 1456	29.489.026	23.396.109	4.215.515	1.877.402	
Struktura stroškov v %	p.p. 1456	100,00%	79,34%	14,30%	6,37%	
Identifikacija in registracija živali (4)	p.p. 1328	17.119.687	4.618.449	824.541	11.676.697	
Struktura stroškov v %	p.p. 1328	100,00%	26,98%	4,82%	68,21%	
Podpora rejji in preiskovanju živali (3+9+10+15)	p.p. 2070	3.930.000,00	1.820.315,00	323.224,00	1.786.461,00	
Struktura stroškov v %	p.p. 2070	100,00%	46,32%	17,76%	552,70%	
Prodaja blaga in storitev (5+6+7+8+9 +12+16+17)	rejci,VF, vet.amb.,zavodi	40.712.450,00	15.513.029,00	2.824.585,00	22.374.836,00	0
Struktura stroškov v %	rejci, vet.amb.,zavodi	100,00%	38,10%	6,94%	54,96%	
Skupaj	vsi	273.718.380	158.245.621	27.983.482	78.939.277	8.550.000
Struktura stroškov v %	vsi	100,00%	57,81%	10,22%	28,84%	3,12%

ODDELEK ZA GOZDARSKO SVETOVANJE

1. Uvod

Temelj dela gozdarske svetovalne službe pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS) je izvajanje nalog, ki jih določa Zakon o kmetijsko gozdarski zbornici. Izvajanje nalog bo posebno zahtevno na samem začetku delovanja te službe, ko se ne bo mogoče opirati na prepotrebne izkušnje.

Pred službo so tudi odločitve o sodelovanju z že obstoječimi institucijami, ki na področju gozdarstva že delujejo. Najpomembnejše bo vsekakor sodelovanje z Zavodom za gozdove Slovenije. Pri tem ne sme in ne bo prihajalo do podvajanja pri opravljanju nalog ampak bodo v pristojnost gozdarske svetovalne službe pri KGZS naloge, ki jih tudi v drugih evropskih državah opravljajo organizacije lastnikov gozdov.

2. Predstavitev območja

Območje Kmetijsko gozdarskega zavoda Celje obsega naslednje upravne enote:

Dravograd, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec, Velenje, Mozirje, Žalec, Celje, Laško, Šentjur, Šmarje pri Jelšah in Slovenske Konjice.

Površina privatnih gozdov: 105.418 ha.

Skupno število lastnikov: 34.600.

Značilno za območje je velika razlika v velikosti posesti znotraj območja. Medtem, ko v okolici Celja prevladuje razmeroma precejšnja razdrobljenost, so gozdne posesti v Zgornje - savinjski dolini in na Koroškem za slovenske razmere precej velike (ca 9 ha). V območjih z velikimi in pretežno v enem kosu zaključenimi posesti je gozdarska dejavnost zelo pomembna in marsikje, predvsem pa na višinskih kmetijah, predstavlja pretežni vir dohodka.

3. Problemi gozdarstva na območju Kmetijsko gozdarskega zavoda Celje

Največji problemi s katerimi se bo soočala gozdarska svetovalna služba so:

slab ekonomski položaj kmetij;

neurejenost trga z gozdnimi proizvodi;

Neorganiziranost drobnih proizvajalcev spretno izkoriščajo številni trgovci.

slaba strokovna usposobljenost lastnikov za delo v gozdu;

Zaradi pomanjkanja znanja prihaja do pogostih nesreč pri delu.

- neustrezna opremljenost za delo v gozdu.

4. Cilji dela gozdarske svetovalne službe v območju KGZ Celje za leto 2004

Temeljni cilji gozdarske svetovalne službe so:

- kadrovska okrepitev oddelka za gozdarsko svetovanje pri območnem kmetijsko gozdarskem zavodu
- večanje dohodka na kmetijah z zmanjševanjem stroškov, z optimalno proizvodnjo in z možnostmi uvajanja dopolnilnih dejavnosti na področju gozdarstva
- povečanje usposobljenosti lastnikov gozdov in članov njihovih družin za gospodarjenje z gozdom
- uvajanje načina proizvodnje, ki ohranja sonaravnost in zagotavlja dolgoročnost gozdarske proizvodnje
- usmerjanje razvoja podeželja
- usklajevanje gozdarske proizvodnje z naravnimi danostmi in trgom
- zagotavljanje ustreznega izobraževanja in usposabljanje gozdarskih svetovalcev.

5. Naloge gozdarske svetovalne službe Kmetijsko gozdarskega zavoda Celje v letu 2004

5.1. Zastopanje lastnikov gozdov

5.1.1. Zastopanje interesov lastnikov gozdov pri sprejemanju in spreminjanju zakonov in podzakonskih aktov na področju gozdarstva in lovstva

5.1.2. Zastopanje lastnikov gozdov in njihovih interesov napram lokalnim in državnim institucijam:

- Zavod za gozdove Slovenije (člani sveta ZGS in člani svetov OE ZGS)
- ministrstva
- Državni zbor in Državni svet
- občine.

5.2. Svetovanje lastnikom gozdov

5.2.1. Individualno svetovanje

Ta oblika svetovanja bo potekala:
v neposrednem osebem razgovoru
preko telefonskih razgovorov
preko pisnih obvestil.

5.2.2. Svetovanje preko prispevkov v medijih

Izkoristili bomo možnosti objavljanja prispevkov in obvestil v medijih, saj je to lahko najcenejši in zelo učinkovit način plasiranja informacij. Predvsem bomo izkoristili možnosti objavljanja v lokalnih medijih, seveda pa bomo izkoristili tudi vsako ponujeno možnost v medijih na državni ravni.

Pregled načrtovanih prispevkov v različnih medijih je prikazan v preglednici 2.

Preglednica 1: Svetovanje preko prispevkov v medijih

	Bilten KGZS	Lokalni radio	TV lokalni nivo	Kmečki glas	Lokalni časopis	Strokovne revije	Skupaj
Število objav	1	2	1	1	2	1	8

5.3. Naloge na področju strokovno pospeševalnih prireditev in razstav

Svetovalna služba bo sodelovala pri organizaciji lokalnih prireditev in razstav, kjer bo predstavljena tematika gozdarstva. Soorganizirane ali samostojno organizirane bodo aktivnosti:

	Število
sodelovanje pri organizaciji kviza s kmetijsko - gozdarsko vsebino	1
sodelovanje in svetovanje pri organizaciji kmečkih iger in drugih prireditev s področja gozdarstva	1

5.4. Povezovanje in združevanje lastnikov gozdov

Na tem področju čaka službo pomembno in zanimivo delo, saj tu od leta 1992, ko so se ukinili TOK-i gozdarstva, razen nekaj gozdarskih zadrug, ni bilo organiziranega interesnega povezovanja lastnikov gozdov.

Na tem področju bo potreben posebno strpen in načrtovan pristop, ki pa lahko prinese povečano učinkovitost pri gospodarjenju v gozdovih in povečano realizacijo gozdnogospodarskih načrtov.

V letu 2004 načrtujemo ustanovitev 1 (enega) društva lastnikov gozdov.

5.5. Naloge na področju certificiranja gozdov

Naloge, ki jih bomo izvajali na tem področju:
 promocija certificiranja med lastniki gozdov
 promocija certificiranja med lesno – predelovalnimi podjetji
 promocija certificiranja v javnosti.

5.6. Pospeševanje pridobivanja lesne biomase

Naloge:
 promocija proizvodnje lesne biomase
 svetovanje na področju uvajanja tehnologije za ogrevanje z lesno biomaso.

5.7. Izobraževanje in usposabljanje gozdarskih svetovalcev

Udeleževali se bomo vseh izobraževanj, ki bodo organizirana pri KGZS, samostojnih izobraževanj pa ne načrtujemo.

6. Število zaposlenih za izvajanje nalog gozdarskega svetovanja pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Celje

Naloge gozdarskega svetovanja bo v letu 2004 opravljal 1 (en) gozdarski strokovnjak.

Preglednica 2: Število gozdarskih svetovalcev na KGZ Celje v letu 2004

	Vodja oddelka za gozdarstvo	Svetovalci za gozdarstvo	Skupno število zaposlenih v letu 2004
Število	1	0	1

V sprejeti sistemizaciji je za področje KGZ Celje predvidenih 11 (enajst) gozdarskih svetovalcev za izvajanje gozdarskega svetovanja.

7. Poraba delovnih ur za opravljanje nalog gozdarskega svetovanja

Preglednica 3: Poraba delovnih ur po nalogah

Naloge	Število delovnih ur Vodja oddelka
- zastopanje lastnikov gozdov	360
- pospeševanje pridobivanja lesne biomase	240
- svetovanje lastnikom gozdov	928
- strokovno pospeševalne prireditve	60
- povezovanje in združevanje lastnikov	200
- usposabljanje in izobraževanje gozdarskih svetovalcev	60
- certificiranje gozdov	240
S k u p a j	1.088 ur

LASTNA DEJAVNOST

PROGRAM DELA ZA ODDELEK PROJEKTI V KMETIJSTVU

Delo svetovalke za razvoj turizma na podeželju:

- koordinacija in izvedba operativnih aktivnosti v zvezi s produkcijo promocijskega materiala za tur. kmetije (ponatis kataloga tur. kmetij za 2004 v štirih jezikih, naklada 40.000 izvodov),
- organizacija in izvedba predstavitev ponudbe turističnih kmetij v okviru ZTKS na sejnih v Sloveniji in tujini (v letu 2004 predvideni sejmi: Berlin, Munchen, GRÜNE WOCHE, Berlin, (razstavní prostor v okviru MKGP), januar FIERA AGRICOLA AGRIFOOD Verona, (razstavní prostor v okviru MKGP), marec ALPE ADRIA Počitnice Ljubljana (razstavní prostor KGZS, Fiera Campionaria Pordenone – Multifiera (razstavní prostor partnerjev pri projektu Počitnice brez meja), september Narava in zdravje Ljubljana (razstavní prostor KGZS), oktober Slovenska turistična borza (STO), Čatež, oktober,

- izvedba aktivnosti v okviru projekta Počitnice brez meja na kmetijah,
- izvedba aktivnosti v okviru projekta Uživajmo brez meja (Avstrija, Slovenija, Interreg IIIA),
- organizacija sej upravnega in nadzornega odbora ZTKS,
- pomoč pri organizaciji vsakoletnega srečanja članov ZTKS,
- pomoč pri pripravi strokovnih mnenj oz. pritožb na pravilnike–zastopanje interesov članov združenja,
- zagotavljanje celodnevne informacijske službe za vse potencialne goste oz. naročnike katalogov – informacije po e-pošti, telefonu in navadni pošti, pošiljanje katalogov turističnih kmetij vsem, ki katalog naročijo po pošti, telefonu oz. e-pošti
- svetovanje nosilcem turistične dejavnosti na kmetijah, tudi potencialnim, ki pokličejo na tel. št. ZTKS - v zvezi z registracijo dejavnosti, izpolnjevanjem pogojev, ki jih določajo pravilniki in uredbe, odgovori na različne odločbe inšpektorjev...
- izvedba informacijskih delavnic za nosilce turistične dejavnosti na kmetijah- v zvezi z oblikovanjem zanimive turistične ponudbe, pripravo informacijskih map,...ter izvedba treh tečajev za boljše komuniciranje z gosti s pomočjo računalnika,
- zbiranje podatkov in urejanje seznamov vseh registriranih tur. kmetij in tur. kmetij v razvoju v Sloveniji po regijah,
- pripravljane ponudb oz. odgovorov na povpraševanja iz Slovenije in tujine,
- pomoč potencialnim gostom pri urejanju rezervacij za počitnice,
- sprejemanje in reševanje reklamacij oz. pripomb nezadovoljnih gostov,
- pomoč turističnim kmetijam pri oblikovanju programov vikend paketov in programov počitnic,
- koordiniranje aktivnosti oglaševanja ponudbe tur. kmetij v medijih,
- priprava vlog za javne razpise in priprava poročil za odobrene projekte s strani MKGP (razpis za društva),
- pomoč pri organizaciji in izvedbi študijskih potovanj za novinarje (v letu 2004 tri študijska potovanja novinarjev iz Belgije in Nemčije),
- permanentna skrb za odnose z javnostmi (novinarji); pošiljanje sporočil za javnost novinarjem ciljnih medijev, skrb za organizacijo snemanja na terenu (v letu 2004 okrog 4 sporočila za javnost in najmanj 10 prispevkov za različne medije)...,
- izvedba marketinških analiz in analiz obiskanosti turističnih kmetij v Sloveniji (oblikovanje vprašalnikov, obdelava vrnjenih vprašalnikov oz. anket, izdelava grafičnih prikazov rezultatov, oblikovanje materialov za javne predstavitve),
- priprava člankov o izvedenih marketinških aktivnostih združenja za revijo V gosteh na kmetij (v letu 2004 najmanj 5 člankov)...

Delo tehničnega risarja:

- pomoč specialistu za živinorejo pri pripravi in izdelavi 27 tehnoloških načrtov in projektov za novogradnje ter 21 projektov za adaptacije (za hleve in prostore za dopolnilno dejavnost na kmetijah za pridobitev gradbenega dovoljenja),
- priprava okrog pet obsežnih člankov za področje gradenj na živinorejskih kmetijah, pomoč pri pripravi predavanj na temo gradenj na kmetijah (predavanja za kmete izvaja specialist za živinorejo).

Delo na področju vodenja DDV za kmete

Za štiriindvajset kmetov vodimo davčne evidence, to je **knjigo prejetih in izdanih računov.**

Opis dela:

- prvi razgovori s posamezniki v zvezi z delovanjem davčnega sistema,
- okviren izračun mesečnega vhodnega in izhodnega davka na podlagi kmetovih podatkov,
- napotitev kmeta na davčni urad,
- ko dobi odločbo z davčnega urada, da je postal DDV zavezanec, naredimo popis zalog repromateriala na dan pred datumom veljavnosti odločbe,
- ovrednotimo popisni list in izračunamo skupni znesek vstopnega davka, katerega želi dobiti povrnjenega s strani davčne uprave,
- napišemo vlogo za popis zalog repromateriala,
- nudimo svetovanje kmetu v zvezi s pripravo dokumentov za knjiženje,
- vodimo knjige prejetih računov,
- vodimo knjige izdanih računov,
- vodimo osnovna sredstva (objektov, strojev in opreme) za potrebe DDV,

- izdelamo periodičen obračun DDV,
- mesečno pošiljamo davčnemu zavezancu izpis knjige prejetih, izdanih računov in obračuna DDV,
- pošiljamo periodični obračun na pristojno Davčno upravo,
- davčnega zavezanca pravočasno obveščamo o potrebnem plačilu davka,
- strokovno pomoč v zvezi z DDV nudimo davčnemu zavezancu tudi na njegovi kmetiji.

KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD KRANJ****1. Kratka predstavitev območja**

Območje Kmetijsko gozdarskega Kranj obsega

- 5 upravnih enot (Jesenice, Kranj, Škofja Loka, Radovljica in Tržič), oz.
- 17 občin:
  - Jesenice, Kranjska Gora in Žirovnica
  - Cerklje, Jezersko, Kranj, Naklo, Preddvor in Šenčur
  - Gorenja vas- Poljane, Škofja Loka, Žiri in Železniki
  - Bled, Bohinj, Radovljica in
  - Tržič

Zavod pokriva gorenjsko statistično regijo, ki obsega severozahodni del Slovenije. Gorenjska zavzema najvišje dele slovenskih Alp, zgornje Posavje nad sotočjem Save in Sore ter zgornje porečje Pšate. Za Gorenjsko je značilno velik delež hribovskega in gorskega sveta to pa pomeni tudi velik delež površin z omejenimi pogoji za kmetovanje ter velika gozdnatost. Na tem področju prevladuje živinoreja. Ugodnejši pogoji za kmetovanje so na območju Kranjskega in Sorškega polja, kjer poleg živinoreje prevladuje pridelava krompirja in žit. V zadnjih letih se širi pridelovanje zelenjave.

Površina po zemljiških kategorijah

Preglednica št. 1: ZEMLJIŠČA - v ha, po upravnih enotah (statistični podatki)

Kategorija	JESENICE	KRANJ	RADOVLJICA	ŠK.LOKA	TRŽIČ	SKUPAJ
Vsa zemljišča	37.471	45.291	64.057	51.170	15.540	213.529
Njive in vrtovi	439	6.379	.639	2.802	415	11.674
Sadovnjaki	124	1.032	233	341	213	1.943
Travniki	5.693	5.156	7.291	8.215	1.686	28.041
Pašniki	4.253	2.854	11.167	3.892	1.454	23.620
Ribniki in močvirja	8	13	160	8	-	189
Gozdovi	23.959	25.137	33.446	34.034	10.360	126.936
Nerodovitno	2.995	4.790	10.121	1.878	1.412	21.196

Gorenjska predstavlja v površinah 10,6 % vseh, 6,4% obdelovalnih, 7,6 % kmetijskih in 12,4 % gozdnih površin Slovenije.

Po podatkih iz popisa kmetijstva v letu 2000 je na Gorenjskem v lasti 5.032 kmetij z 31.196 ha kmetijskih zemljišč v uporabi (KZU). V razredu od 5 do 20 ha KZU je 2.321 kmetij s 67 % KZU. Povprečna kmetija ima v obdelavi 5,82 ha kmetijske zemlje in 10,16 ha gozda.

Preglednica št. 2: ŠTEVILO KMETIJ - po upravnih enotah po dejavnosti gospodarja

DEJAVNOST	JESENICE	KRANJ	RADOVLJ.	ŠK. LOKA	TRŽIČ	SKUPAJ
Edina	49	657	236	545	98	1585
Glavna	50	140	169	225	45	629
Stranska dejavnost	283	592	733	842	149	2599
Občasna pomoč	11	38	17	27	10	103
Ne dela	13	27	33	26	16	115
Skupaj	406	1454	1188	1665	318	5031

Strukturni deleži posameznih tipov kmetij so po oceni naslednji: čiste kmetije 13 %, potencialno čiste 6%, mešane 37 %, dopolnilne 32 % in ostarele 12 %.

Po ocenah kmetijskih svetovalcev je glede na proizvodno usmeritev 1,87 % poljedelskih obratov, 30,18 % živinorejsko-krmno pridelovalnih obratov, 0,13 % živinorejskih na tla nevezanih obratov, 0,04 % obratov s trajnimi kulturami, 26,83 % kmetijskih mešanih obratov, 0,34 % vrtnarskih obratov, 2,07 % gozdarskih, 30,62 % kombiniranih in 7,91 % nerazvrščenih kmetijskih obratov.

78 % kmetijskih površin je poraslih s travo, zato je temeljna usmeritev gorenjskega kmetijstva v živinorejo, predvsem v prirejo kravjega mleka in govejega mesa ter reja drobnice. Tej kombinaciji se na ravninskem območju pridružuje še pridelovanje jedilnega krompirja, delno tudi pšenice in zelenjave. Za

rejo prašičev ni optimalnih pogojev, vendar dobiva v spremenjenih agrarno-ekonomskih pogojih tudi ta reja pomembnejše mesto. Podobna ugotovitev velja tudi za pridelovanje nekaterih vrst sadja in zelenjave. Pomanjkanje dohodka sili kmetije v iskanje dodatnih dohodkov. Glavne dopolnilne dejavnosti so: kmečki turizem, predelava kmetijskih pridelkov, predelava lesa, storitve s kmetijsko mehanizacijo.

Po podatkih popisa kmetijstva v letu 2000 redijo na Gorenjskem na 4.437 kmetijah 50.634 glav govedi, kar pomeni v primerjavi s preteklim obdobjem rahel porast števila govedi. Tudi število prvih osemenitev krav in telic je že dalj časa v rahlem letnem porastu. 55 % prvih osemenitev je z lisasto pasmo, 35 % s črnobelo, preostalo pa z drugimi pasmami. Raste pomen reje drobnice in konjereje. Kot posledica suše v letu 2003 se stalež živine zmanjšuje.

Najpomembnejši tržni viški gorenjskega območja so: kravje mleko, mlado pitano govedo in krompir. Predvsem na hribovskih in gorsko višinskih kmetijah pa se mleku in govejemu mesu pridružujejo še gozdni sortimenti, ki pa jih na določenih kmetijah zaradi lažje in boljše prodaje delno tudi predelujejo.

Mleko oddaja še 1200 kmetij. Klub zmanjševanju števila oddajalcev mleka se tržna pridelava mleka povečuje. Izboljšuje se tudi kvaliteta mleka.

V rastlinski pridelavi nastopajo kot tržni viški s kmetij le pridelki jedilnega krompirja, delno pšenice in sladkorne pese, ter seveda v manjših količinah zelenjava in sadje.

Gorenjska regija v kmetijskem pogledu nima najboljših razvojnih možnosti, je pa kmetijstvo pomemben oblikovalec in vzdrževalec kulturne krajine in poseljenosti podeželja ter izredno pomemben prostorski element. Izrazito hribovsko in gorsko območje severozahodnega dela regije s številnimi hribovskimi vasmami in zaselki, planinskimi pašniki in lokalnimi prometnicami je kvalitetna dediščina, ki jo bo najlažje ohranjati našim zanamcem z ohranjanjem ustrezne strukture kmetij, kmetijske predelave in turizma v teh območjih.

Vsekakor bo na ravninskem območju možno izbirati med nekaj različnimi proizvodnimi usmeritvami kmetij, ki se bodo prilagajale zahtevam in potrebam trga in naravnih zakonitosti, ob večji koncentraciji kmetijskih zemljišč. V hribovskem in gorskem svetu pa je skoraj edina alternativa obdelava travnih površin in reja goveje živine in drobnice. Te kmetije si bodo morale zagotavljati dodaten dohodek z delom izven kmetije, ali pa z dopolnilnimi in dodatnimi dejavnostmi na kmetijah.

2. Organiziranost zavoda

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije - Kmetijsko gozdarski zavod Kranj, s sedežem Cesta Iva Slavca 1, 4000 Kranj (v nadaljevanju Zavod), je bil ustanovljen s sklepom Sveta Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije z dne 15. 12. 2000 in bil 23. 4. 2001 registriran pri Okrožnem sodišču v Kranju. Statistični urad Republike Slovenije je dejavnost Zavoda opredelil kot dejavnost 74.140 – Podjetniško in poslovno svetovanje. Zavod je pravni naslednik Živinorejsko veterinarskega zavoda Gorenjske, p.o.

Zavod trenutno izvaja v dveh oddelkih registrirane naslednje aktivnosti:

- selekcija in kontrola v živinoreji
- kmetijsko svetovanje,

Za skupne potrebe delovanja Zavoda in KGZS – Območne enote Kranj, so organizirane skupne službe z direktorjem, tajništvom in računovodstvom Zavoda.

1. 1. 2004 so na Zavodu sistemizirana oz. zasedena naslednja delovna mesta:

Področje dela – oddelek	Število sistemiziranih delovnih mest	Število zasedenih delovnih mest
Oddelek za živinorejo	24	23,5
Oddelek za kmetijsko svetovanje	23	22
Oddelek za gozdarsko svetovanje	8	0
Služba za finančno in administrativno pomoč	2	0
Skupne službe	7	3
S k u p a j	64	48,5

V oddelku kmetijske svetovalne službe trenutno dela 22 kmetijskih svetovalcev, od tega 13 kot lokalni kmetijski svetovalci, 3 svetovalke za dopolnilne dejavnosti in kmečko družino, na sedežu oddelka pa je 5 specialistov in vodja službe. Od leta 2002 v oddelku za kmetijsko svetovanje Zavoda KR dela specialist za ribogojstvo, ki pokriva območje cele države. Specialistično svetovanje s področja zelenjadarstva pokriva Oddelek KGZ Ljubljana, s področja sadjarstva pa Oddelek KGZ Novo mesto. Terenska služba je dobro

pokrita, želeli pa bi okrepiti specialistično službo. Obseg službe se tudi v l 2004 ne bo spreminjal. Tudi oddelek za živinorejo od l 2002 dalje pokriva celotno gorenjsko področje. V tem letu je bil izveden prenos kontrolne službe za govedo za območje Žirov iz Zavoda LJ v Zavod KR. Tako je ob koncu leta 2003 na Zavodu zaposlenih 48,5 delavcev.

Zaradi povečanega zanimanja kmetov za vključevanje krav v »A« kontrolo in dodatnega dela z vnašanjem podatkov v podatkovne baze, smo v skladu s potrjenim programom in financiranjem iz skupnih sredstev, zaposlili na že sistemizirano delovno mesto vodja rodovnika. Zaradi prehoda na AT4 kontrolo se bo v letošnjem letu število molznih kontrolorjev zmanjšalo.

Izobrazbena struktura na obeh oddelkih kot tudi na upravi zavoda dobra in izpolnjuje vse predpisane zahteve.

Osnovna in edina dejavnost zavoda je izvajanje javnih služb s področja kmetijskega svetovanja in izvajanje selekcijske in kontrolne službe v živinoreji. Drugih dejavnosti zavod trenutno nima. Zaradi zagotavljanju dela lastnih prihodkov za delovanje KSS ta služba izvaja nekatere pogodbene naloge in na razpisih pridobljene projekte. V pripravi je decentraliziran vnos vlog za subvencije in LPIS (grafični sistem vlog za subvencije).

ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE

1. Opis aktivnosti v okviru posameznih projektnih nalog

Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij

Načrtovani ukrepi so namenjeni predvsem razvojno sposobnim kmetijam, zato je glavni cilj aktivnosti usposabljanje in izobraževanje kmetov. Največji del časa bomo porabili za izobraževanje in usposabljanje. Za ta namen smo pripravili obsežen program strokovnega izobraževanja kmetovalcev na območju gorenjskih občin za obdobje dec. 2003 nov. 2004. Glavne teme strokovnega izobraževanja bodo: izvajanje dobre kmetijske prakse, izvedba 6 seminarjev iz varstva rastlin, uvajanje novih tehnologij. Skupaj bomo izvedli 54 strokovnih predavanj, 27 krožkov in pripravili 99 strokovnih člankov. Še vedno veliko časa porabimo za individualno svetovanje, (naši klienti zahtevajo individualno svetovanje in osebni pristop), temu pa sledi jemanje vzorcev tal in izdelava gnojilnih načrtov (522) in izvedba strokovno pospeševalnih prireditiv. Da bi svoje izobraževalno poslanstvo lahko uspešno izvajali bomo del časa porabili tudi za izvedbo lastnega permanentnega in informativnega izobraževanja. Svetovali in izdelali bom 30 razvojnih načrtov za kmetije. V to skupino sodi izdelava tehnoloških projektov za novogradnje in adaptacije hlevov, skladišč za gnoj in gnojevko, rastlinjakov... Na 121 kmetijah bomo sodelovali pri načrtovanju in izvajanju agrarnih operacij in urejanja pašnikov.

Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka

Tudi pri izvajanju te naloge bomo največji poudarek dali izobraževanju. Izvedli bomo številna predavanja o pogojih za registracijo dopolnilnih dejavnost, o veterinarsko sanitarnih pogojih za predelavo živil živalskega izvora, o strežbi in pripravi hrane na turističnih kmetijah, o možnostih za pridobitev poklicne kvalifikacije in drugih strokovnih temah. Organizirali bomo tudi računalniške in jezikovne tečaje za nosilce dejavnosti. Nadaljevali bomo delo z interesnimi skupinami za predelavo mleka, mesa, sadja, lesa in z izvajalci strojnih storitev. Interesentom za izvajanje dopolnilnih dejavnosti bomo pomagali pri pridobivanju in preverjanju poklicnih kvalifikacij. Organizirali bomo sodelovanje naših kmetij na Dobrotah slovenskih kmetij na Ptuj in na drugih sejmi in prireditvah. Svetovali in pomagali bomo pri izdelavi razvojnih načrtov za dopolnilne dejavnosti. Te dejavnosti bomo vključevali tudi v programe razvoja podeželja. Iz tega področja bomo izvedli 19 predavanj, 38 tečajev in pripravili 12 člankov. Osebnost bomo svetovali 234 kmetijam. Za 21 kmetij bomo pomagali pripraviti tehnološke projekte za novogradnje in adaptacije.

Izvajanje ukrepov kmetijske politike

Ker se ukrepi kmetijske politike spreminjajo in dograjujejo je za njihovo uvajanje in izvajanje potrebnega veliko izobraževanja in informiranja. Načrtujemo izvedbo 67 predavanj in tečajev, ki se ji bo udeležilo okrog 2220 kmetij, skoraj enako število pa predvidevamo tudi individualnih nasvetov. Zelo obsežen je program potrebnega izobraževanja za PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA. Za ta namen je predvidenih 168 šolskih ur predavanj, tečajev krožkov, interesnih skupin in demonstracij na 37 različnih lokacijah. Za seznanjanje s sistemom mlečnih kvot je predvidenih 14 predavanj. V enakem obsegu kot v preteklih letih je predvideno informiranje o ukrepih tekoče kmetijske politike (predstavitev uredb o subvencijah). Nudili bomo informiranje in pomoč pri pripravi vlog in dokumentacije za subvencije in pri odpravljanju napak pri subvencijskih vlogah. Predvideno je tudi informiranje o Programu razvoja podeželja 2004 – 2006 in predstavitev ukrepov iz tega programa. Svetovali in pomagali bomo pri pripravi razvojnih načrtov in

pomagali izdelati poslovne načrte. Pomagali bomo voditi FADN knjigovodstva in skušali pridobiti več kmetij za vodenje knjigovodstva. Število kmetij bo odvisno od pogojev in stimulacij, ki jih bodo kmetije deležne. Nadaljevali bomo s pomočjo investitorjem pri pripravi vlog na tretji razpis za SAPARD in sodelovali pri izvajanju odobrenih projektov in vlaganju zahtevkov. Vsi državni ukrepi in v zvezi z njimi potrebni aktivnosti v tem trenutku še niso znani (izvajanje ukrepov jamstvenega in usmerjevalnega sklada, LPIS, vnos subvencijskih vlog) bomo pa sodelovali pri njihovem izvajanju po sprejetju.

Združevanje in povezovanje na podeželju

Kmetijski svetovalci so strokovni tajniki strokovnih društev: govedorejska društva (3), društva rejcev drobnice (3), strojni krožki (2), Sadjarsko društvo, združenje ekoloških kmetij in pomagajo pašnim in agrarnim skupnostim pri izrabi aktivnih planinskih pašnikov, ki jih je še okrog 90. Svetovalke za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti pa so mentorice društev podeželskih žena in podeželske mladine. Izobraževalni program za člane društev je zelo obsežen in je bil osnova za pripravo našega programa dela. Skupaj bomo za potrebe izobraževanja članov društev izvedli 37 predavanj in 51 tečajev. Za člane društev bomo organizirali 30 strokovnih ekskurzij in pomagali pri organizaciji in 17 prireditvev (Slovenska sadjarska razstava v Radovljici, srečanje kmečkih žena Gorenjske, srečanje kmečkih žena na Blegošu, srečanje pod Psnakovo lipo, regijski kviz Mladi in kmetijstvo v Poljanah in drugih.) Poleg tega pomagamo pri pripravi in izvedbi tednih programov društev.

2. Ostali projekti in aktivnosti

Po ostale aktivnosti štejemo izobraževanje in usposabljanje svetovalcev, izdelavo poročil in programov dela, vodenje oddelkov in izpostav, načrtovanje in vodenje projektov, sodelovanje pri delu državnih in drugih organov, ter redni letni dopust in druge odsotnosti.

KSS izvaja v omejenem obsegu izvaja tudi druge projekte in aktivnosti, ki niso predmet javne službe.

V ostalih projektih so zajete posebne storitve individualnim uporabnikom, izdelava poslovnih načrtov za investicije, razna strokovna mnenja in potrdila. Po pogodbi opravljamo za SURS ocenjevanje rastlinske pridelave in druge statistične raziskave. Po pogodbah sodelujemo v raznih projektih občin in razvojnih agencij. Načrtujemo začetek opravljanja strokovnih nalog varnosti pri delu (izdelovanje strokovnih podlag za izjavo o varnosti in pripravljamo in usposabljanje delavcev za varno delo).

Dokončali bomo projekte:

Študija izvedljivosti malih živilsko predelovalnih obratov na Gorenjskem,

Povezovanje kmetijskih zadrug na Gorenjskem.

Gorenjska košarica

Sodelovanje v občinskih in regijskih razvojnih projektih.

Trudili se bomo za pridobitev sodelovanja v projektih Natura 2000. LIFE III, Interreg in v projektih, ki jih bo pridobila KGZS ali drugi kmetijsko gozdarski zavodi.

3. Izvajalci programa

Vodja oddelka: 1

Svetovalci specialisti: 5

Svetovalke za delo s kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: 3

Terenski svetovalci: 13

ODDELEK ZA ŽIVINOREJO

Na področju Kmetijsko gozdarskega zavoda Kranj je 78 % kmetijskih površin poraslih s travo, zato je osnovna usmeritev živinoreja. To je razvidno tudi iz preglednice 1.

Preglednica 1: Stalež živine (popis 2000)

<i>Vrsta živali</i>	<i>št. kmetij</i>	<i>število živali</i>
Govedo	4.418	50.013
<i>Prašiči</i>	<i>862</i>	<i>4.450</i>
Konji	462	1.305
Ovce	454	9.099
Koze	368	2.247

Na zavodu sta dva oddelka oddelek za svetovanje in oddelek za živinorejo. Na oddelku za živinorejo se vodijo in izvajajo dela kontrole proizvodnosti za govedo in drobnico, selekcijo za govedo in drobnico.

Vodi se rodovnik, odbira plemenjakov – bikov, ovnov, kozlov, merjascev, označuje živali, vnaša podatke za SIR in sodeluje pri posameznih nalogah v konjereji .

Za vodenje oddelka je odgovoren vodja oddelka, kontrolno službo vodi vodja kontrolorjev, za selekcijsko delo je odgovoren selekcioner in rodovniško službo vodi vodja rodovnika. Pretežen del dela na oddelku predstavlja delo v govedoreji.

Za gibanja v A kontroli je v zadnjih letih značilno dvoje spreminjane pasemske strukture v korist mlečnim tipom pasem to je črnobeli pasmi in križankam lisaste pasme z redečim holsteinom.

Selekcijsko delo obsega naslednje naloge: odbira bikovskih mater, zbiranje potomcev za test na rastnost, biološki test, ocena zunanosti privesnic, merjenje iztoka mleka pri bikovskih materah, odbira bikcev za postajo za direktni test selekcija znotraj čred in vodenje datoteke o semenitev za potrebe selekcijske službe.

Rodovniška služba vodi rodovnik in vnaša podatke o označitvi in registraciji govedi za SIR.

Pri drobnici se vodi kontrola proizvodnosti v 36 tropih ovc in 8 tropih koz.

V letu 2004 stoji pred zavodom, v skladu z racionalizacijo poslovanja na področju javne službe živinoreja, odgovorna naloga – prehod na AT4 kontrolo in s tem nujna reorganizacija dela na oddelku za živinorejo. V kolikor ne bo možna notranja prerazporeditev delavcev bo potrebno odpustiti 5 delavcev.

Rekapitulacija prihodkov

Kranj

Naloga	viri prihodkov					skupaj
	p.p.2423	p.p.1456	p.p.1328	p.p. 2070	rejci, vet.ambulance, zavodi, zadruge	
govedoreja	95.384.190	17.045.780	6.165.852	1.410.000	10.518.844	130.524.666
drobnica	3.393.962					3.393.962
prašičereja						0
skupaj	98.778.152	17.045.780	6.165.852	1.410.000	10.518.844	133.918.628

Zaposleni na strokovnih nalogah v živinoreji

Vir financiranja	Delež dela na posamezni nalogi javne službe v živinoreji v %						
			p.p.2423	p.p.1328+rejci	p.p.1456	drobnica p.p. 2423	vsj
Kunstelj Peter	7	100,00	45,00		50,00	5,00	100,00
Stanonik Igor	7	100,00			100,00		100,00
Petek Tomaž	7	100,00	100,00				100,00
Kožuh Ema	5	100,00			100,00		100,00
Krč Tina	5	50,00	45,00	5,00	50,00		100,00
Arh Jurij	5	90,00	90,00	10,00			100,00
Bajd Franc	5	90,00	90,00	10,00			100,00
Bergant Andreja	5	90,00	90,00	10,00			100,00
Blažič Simon	5	100,00	100,00				100,00
Herceg Zlatko	5	45,00		5,00		45,00	50,00
Jerala Janez	5	90,00	90,00	10,00			100,00
Kokalj Metka	5	45,00	45,00	5,00			50,00
Kavčič Izidor	5	90,00	90,00	10,00			100,00
Kušar Marija	5	90,00	90,00	10,00			100,00
Lešnjak Marjan	5	100,00	100,00				100,00
Rogelj Cilka	5	90,00	90,00	10,00			100,00
Rus Mateja	5	90,00	90,00	10,00			100,00
Škerlec Lado	5	90,00	90,00	10,00			100,00
Urh Anton	5	90,00	90,00	10,00			100,00
Žlogar Mateja	5	90,00	90,00	10,00			100,00
Skupaj zaposleni	19						1900,00
Skupaj količnikov							

Uprava

Jurij Kumer	7	45,00				
Demšar Mojca	6	45,00				
Marija Gril	6	45,00				
Skupaj zaposleni uprava		1,35				
Skupaj količnikov uprava		13,91				

Skupaj zaposleni po izobrazbi

	Strokovne naloge govedoreja		Zbiranje in prevoz telet	Označevanje živali, potrjevanje zahtevkov, konjereja (Celje) ..	Skupaj drobnica
Vir financiranja	p.p.2423	p.p.1456	p.p.2070	p.p.1328+rejci	p.p. 2423 + p.p.1456
Izobrazba					
VIII	0,45	0,50			0,05
VII	1,00				
VI		0,95	0,05		
V	11,00	1,50		1,00	0,50
IV	1,80			0,20	
Skupaj zaposleni brez uprave	14,25	2,95	0,05	1,20	0,55
Skupaj količnikov brez uprave	63,60	20,80	0,04	5,08	2,51
Uprava zaposleni	1,05	0,20		0,05	0,05
Uprava količnikov	12,00	0,53	0,05	0,55	0,78
Skupaj zaposleni	15,30	3,25	0,05	1,20	0,55
Skupaj količnikov z upravo	75,60	21,33	0,09	5,63	3,29

Struktura stroškov izvajanja strokovnih nalog

Zap. št.	Program	Vir financiranja	Vrednost naloge	Struktura stroškov v ceni naloge			
				Sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim	Sredstva za prispevke in davke delodajalca	Sredstva za izdatke in druge storitve	Sredstva za investicijske transfere
	Govedoreja						
1.	Kontrola proizvodnje mleka in mesa	p.p.2423	95.384.190	52.201.412,93	9.086.682,51	27.431.365,56	6.664.729
	Struktura stroškov v %	p.p.2423	100%	54,73%	9,53%	28,76%	6,99%
2.	Selekcija, rododvništvo in reprodukcija v govedoreji	p.p. 1456	17.045.780	14.728.255,79	1.624.462,83	693.061,38	
	Struktura stroškov v %	p.p. 1456	100%	54,35%	9,53%	36,12%	
3.	Testiranje na klavne lastnosti	p.p. 2070	1.410.000	62.144,54	134.373,00	1.213.482,46	
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070	100%	4,41%	9,53%	86,06%	

4.	Označevanje in registracija žival (govedo, drobnica, prašiči, kobile, konjereja CE)	p.p. 1328	6.165.852	1.436.625,78	587.605,70	4.141.620,53	
5.	Označevanje in registracija živali	rejci, VF	10.518.844	2.450.860,39	1.002.445,83	6.065.533,78	1.000.004
	Struktura stroškov v %	p.p. 1328 + rejci	100%	23,3%	9,5%	61,2%	6%
6.	Prodaja plemenskih telic	rejci, kupci					
	Struktura stroškov v %	rejci					
7.	Laboratorij	rejci, zavodi, zadruga					
	Struktura stroškov v %	zavodi + rejci + zadruga					
	Vzrejališče bikov						
8.	Prodaja bikov in ostalo blago	OC, rejci					
9.	Razlika v ceni teleta	p.p. 2070					
10.	Veterinarske preiskave, prevozi, dodatno delo	p.p. 2070					
	Struktura stroškov v %	OC, rejci + p.p. 2070					
11.	Osemenjevalno središče za bike	vet.amb., rejci					
	Struktura stroškov v %	vet.amb., rejci					
	Skupaj govedoreja (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11)	vsi	130.524.666	70.879.299	12.435.570	39.545.064	7.664.733
	Struktura stroškov v %	vsi		54,30%	9,53%	30,30%	5,87%
	Drobnica						
12.	Kontrola mleka in mesa	p.p. 2423	3.393.962	2.271.728	323.445	798.789	
	Struktura stroškov v %	p.p. 2423	100,00%	66,93%	9,53%	23,54%	
13.	Selekcija	p.p.1456					
	Struktura stroškov v %	p.p.1456					
	Skupaj drobnica (12 +13)	vsi	3.393.962	2.271.728	323.445	798.789	
	Struktura stroškov v %	vsi	100,00%	66,93%	9,53%	23,54%	
14.	Prašičereja	p.p.1456					
	Struktura stroškov v %	p.p.1456					
15.	Podpora reji in preiskovanju živali	p.p. 2070					
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070					

16.	Osemenjevalno središče za merjasce	Rejci, vet.amb.					
	Struktura stroškov v %	Rejci, vet.amb.					
17.	Prodaja plemenskih svinj	rejci, kupci					
	Struktura stroškov v %	rejci					
	Skupaj prašičereja (14+15+16+17)	vsj					
	Struktura stroškov v %	vsj					
	Skupaj						
	Služba za kontrolo proizvodnje v živinoreji (1+12)	p.p.2423	98.778.152	54.473.141	9.410.127	28.230.155	6.664.729
	Struktura stroškov v %	p.p.2423	100%	55,15%	9,53%	28,58%	93,25%
	Strokovne naloge v živinorejski proizvodnji (2+13+16)	p.p. 1456	17.045.780	14.728.256	1.624.463	693.061	0
	Struktura stroškov v %	p.p. 1456	100%	86,40%	9,53%	4,07%	100,00%
	Identifikacija in registracija živali (4)	p.p. 1328	6.165.852	1.436.626	587.606	4.141.621	0
	Struktura stroškov v %	p.p. 1328	100%	23,30%	9,53%	67,17%	100,00%
	Podpora reji in preiskovanju živali (3+9+10+15)	p.p. 2070	1.410.000	62.145	134.373	1.213.482	0
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070	100%	4,41%	9,53%	86,06%	100,00%
	Prodaja blaga in storitev (5+6+7+8+9 +12+16+17)	rejci,VF, vet.amb.,zavodi	10.518.844	2.450.860	1.002.446	6.065.534	1.000.004
	Struktura stroškov v %	rejci, vet.amb.,zavodi	100%	23,30%	9,53%	57,66%	9,51%
	Skupaj	vsj	133.918.628	73.151.027	12.759.014	40.343.853	7.664.733
	Struktura stroškov v %	vsj	100%	54,62%	9,53%	30,13%	5,72%

KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD LJUBLJANA****1. Kratka predstavitev območja**

Oddelek za kmetijsko svetovanje Ljubljana obsega 16 upravnih enot, oziroma naslednjih 37 občin osrednjega dela Slovenije: Bloke, Borovnica, Brezovica, Cerknica, Dobropolje, Dobrova-Polhov gradec, Dol pri Ljubljani, Domžale, Grosuplje, Horjul, Hrastnik, Ig, Ivančna Gorica, Kamnik, Kočevje, Komenda, Kostel, Litija, Ljubljana, Logatec, Loška dolina, Loški potok, Lukovica, Medvode, Mengeš, Moravče, Osilnica, Ribnica, Sodražica, Škofljica, Šmartno pri Litiji, Trbovlje, Trzin, Velike Lašče, Vodice, Vrhnika, Zagorje.

V letu 2003 je, po podatkih KSS, izpolnilo in oddalo obrazec "PODatKI O KMETIJSKEM GOSPODARSTVU" nekaj nad 10.000 nosilcev kmetijskih gospodarstev,

Popis, ki je bil izveden leta 2000, je na območju OKS Ljubljana zajel 12.605 kmetijskih gospodarstev.

Obravnavano območje je razdeljeno na dve Območni enoti KGZS /Ljubljana – 12 izpostav in po prvotnem seznamu 23.761 članov zbornice, Kočevje – 2 izpostavi, 3.889 članov/ , izpostava Cerknica / 2.356 članov/, pa sodi pod OE Postojna.

Območje OKS Ljubljana predstavlja ozemeljsko več kot eno petino Slovenije. Skupna površina znaša 320.438 hektarjev, od tega je 49 % kmetijskih zemljišč in 51 % gozda. Osnovna kmetijska proizvodnja na tem področju je usmerjena v živinorejo, saj je zaradi naravnih pogojev 62 % vseh kmetijskih površin poraslih s travo.

Največ kmetij, kar 47,7%, ima v povprečju 4 do 5 hektarjev površin. Druga največja skupina pa je skupina kmetij, ki obdeluje 5 do 10 hektarjev zemlje in jih je 34 %.

Po socioekonomski razdelitvi je na celotnem območju največ mešanih /44%/ in dopolnilnih kmetij /20%/ , čistih je 11%, žal pa je visok delež /13%/ opuščenih, oziroma neaktivnih kmetij.

Po podatkih selekcijske službe zavoda, je bilo za leto 2003 v kontrolo mlečne proizvodnje vključenih 19 801 krava molznica in 135 krav za prirejo mesa, ter 15 531 krav dojilj.

V pasemskem sestavu pri kravah molznicah prevladuje rjava, sledi ji črnobela , svetlolisasta in kombinirane pasme. Na kmetijah usmerjenih v prirejo mleka narašča število črno belih krav, zmanjšuje pa se število živali kombiniranih pasem. Vzrok temu je vedno večja specializacija kmetij v prirejo mleka, še posebej na ravninskih območjih, kjer so dobri pogoji za pridelavo kvalitetne krme (Medvode, Vodice, Komenda, Domžale, Litija, bližina Ljubljane). Povprečna mlečnost krav vključenih v kontrolo proizvodnosti, v standardni laktaciji je že okrog 5.500 l mleka. Najboljše reje dosegajo mlečnost preko 8.000 l.

V zadnjih letih je dosežen tudi velik porast števila drobnice, saj je samo na kočevskem preko 7000 plemenskih živali.

Pridelovanje poljščin je v največji meri »v funkciji« živinoreje. Pridelovanje krompirja (Komenda, Ivančna gorica), sladkorne pese (Komenda, Medvode) je namenjeno trgu.

Ocenjujemo, da je v rahlem vzponu pridelovanje vrtnin, vse več kmetov se odloča tudi za sadjarstvo. Pridelovanje zelenjave in sadja v okolici Ljubljane, je namenjeno domačim potrošnikom, saj se večina proda na ljubljanski tržnici, oziroma na domu.

V Ljubljani je postavljena tudi »eko tržnica«, kjer proizvajalci tržijo svoje doma pridelane »eko« proizvode.

V letu 2003 se je kar 4625 kmetij vključilo vsaj v en program v okviru PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA. Največ kmetij je seveda v programu REJ /sonaravna reja domačih živali/, 273 kmetij pa je vključenih v program ekološkega kmetijstva. Upamo, da bodo navedeni programi preprečili trend intenzivnega zaraščanja kočevske, notranjske pa tudi Zasavja.

ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE**1. Opis aktivnosti v okviru posameznih projektnih nalog****Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij**

Planiramo tretjino delovnega časa svetovanja v zvezi s tehnološkimi, gospodarskim in okolje varstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti preko izobraževanj in usposabljanj ter osebnega svetovanja.

Največ poudarka je dano na izobraževanje in usposabljanje kmetov in njihovi družin s **predavanji** (Pridelava in varstvo žit; Pridelava in varstvo koruze; Talni škodljivci in njihov vpliv na pridelek; Biotično varstvo rastlin; Vsebnosti v mleku – pomoč pri krmljenju; Suša- krmljenje krav- bilanca krme; Obnova travinja; Nitratna uredba ... ter še kaj); **osebni svetovanjem, tečaji krožki , delavnicami** na temo: Ko se odločamo za pašo; čredenje in odmerjanje paše; Ekonomika paše; Princip vodenja enostavnega knjigovodstva.

Glede na probleme in cilje, ki so bili že predstavljeni, bomo sodelovali s kmeti tudi na področju pravnega in smotrnega krmljenja in gnojenja in sicer z vzorčenjem in preko rezultatov analiz krme in zemlje pripravljali gnojilne načrte, bilanco gnojil (s tem pridobili tudi del podatkov za tiste kritične kmetije, kjer je problem skladiščna kapaciteta za organska gnojila), ter s krmnimi bilancami in obroki poskrbeli za pravilno in čim cenejšo krmljenje živali.

Za dosego postavljenih ciljev se bomo posluževali tudi učenja preko medijev s tehnološkimi navodili in seveda s preskusi in prikazi ter ostalimi prireditvami:

- poljski poskusi s posameznimi sortami in zaščitnimi sredstvi (na vseh treh lokacija)
- prikazali pravilno oranje in nastavitve plugov
- pripravili testiranja škropilnic in silokombanjev
- organizirali razstavo

Kar nekaj kmetij je še v fazi gradnje objektov in s temi bomo sodelovali s tehnološkimi nasveti ob sodelovanju zunanjih sodelavcev gradbenikov; nekaj hlevov pa bo potrebno preurediti v skladu z smernicami za etološko rejo – adaptacije.

Lastno znanje bomo pridobili z informativnim in drugim oblikami izobraževanja in usposabljanja.

Tekom celega leta bomo izvajali ukrepe izobraževanja, ki so pojasnjeni v posebni priloženi tabeli

Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka

Ta del ukrepov je prvenstveno namenjen kmetijam, ki se že sedaj ukvarjajo z dopolnilnimi dejavnostmi, kmetijam, ki so v uvajanju in predvsem animaciji tistih kmetij, ki izkazujejo potrebo po dodatnem znanju za preusmeritve.

Spodbujanju pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka bomo posvetili skoraj desetino delovnega časa največ v obliki izobraževanja in usposabljanja kmetov in njihovih družin, jemanja vzorcev, lastnega izobraževanja in svetovanja in pomoči pri izdelavi razvojnih načrtov.

Realizacija zastavljenih ciljev s **predavanji**: Predstavitev bistva pedagoških kmetij; Živimo zdravo – pridelava zdrave hrane – na vseh lokacijah; **Animacija** za jagode in nasade sadja, prav tako v okviru zainteresiranih kmetov; s **članki, tehnološkimi navodili in osebnim svetovanjem**.

Odvijali se bodo prikazi obrezovanja drevja, ocenjevanje sadnih žganj in kisa, ter kot vsako leto tudi v 2004 bodo vsi zainteresirani imeli možnost ogledov tehnologije in poskusov na drugih terenih.

Predvsem za kmetije, ki so že ali pa nameravajo registrirati dopolnilno dejavnost, bo organizirano izobraževanje HACCP in pa certifikatno (za pridobitev poklicnih kvalifikacij).

Izvajanje ukrepov kmetijske politike

Izvajanje ukrepov kmetijske politike zajema četrtno delovnega časa

Nadaljevalo se bo tudi izobraževanje 4000 slušateljem PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA programa.

Za naloge v okviru PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJAa: obvezno izobraževanje za nove pristopnike v program (Osnovne teme); za ostale v okviru razpoložljivega časa po obveznostih 15 urnega izobraževanja : Sonaravna reja govejega mesa-krav dojilj in volov v kombinaciji s pašo ter Ekonomika tovrstne reje.

Iz ukrepov jamstvenega sklada: Možnosti razvoja podeželja ob vstopu v EU in Zgodnje upokojevanje.

Še vedno tudi SAPARD: dokončanje in potrebne obrazložitve ter zahtevki za sredstva

Subvencije 2004: predvidoma sodelovanje pri izpolnjevanju in kontroli obrazcev (kar 1500 obiskovalcev predvidevamo) ter potrebnih popravkih in pritožbah.

Povečalo se je tudi število kmetij, ki so obvezne voditi FADN in na tem področju predvidevamo seveda tako izobraževanje v skupini teh kmetov, kot tudi mesečno obvezno pomoč pri izpolnjevanju obrazcev.

V ta sklop ukrepov spadajo tudi agrarne operacije, ki so v naši izpostavi glede na probleme s posestno strukturo, zaraščanjem in skalovitostjo terena in v nižinah zamočvirjenostjo nujnost:

- predvidoma trije projekti komasacij za 300 kmetij
- male melioracije (čiščenje kanalov) v enoti Grosuplje
- programi in postavitve pašnikov
- odstranjevanje kamnov, zarasti in apnenje

Združevanje in povezovanje na podeželju

Združevanje in povezovanje na podeželju namenjamo 8 % delovnega procesa.

Dokaj aktivnosti v društvih je odvisno od svetovalca, ki je društvu mentor – posledica pa je seveda delovni čas, ki se porabi za izvedbo ukrepov združevanja in povezovanja na podeželju. V društvih podeželskih žena bodo potekali mesečni sestanki na katerih se dogovarjajo za aktivnosti, ki jih organizira mentorica: kulinarčni tečaji; predavanja in strokovne ekskurzije. Vsa društva se aktivno vključujejo v javno življenje s predstavitvami, razstavami in prikazi.

Govedorejska društva, se sestajajo po potrebi in aktivnosti tečejo na področju izobraževanja: Mlečne kvote; Ocena napak pri krmljenju na podlagi vsebnosti .

Strojni krožek Kmetovalec pa na področju medsosedske pomoči izvaja usluge predvsem strojne; pripravlja vsakoletno prireditev, ki bo v letu 2004 zajemala več prikazov delovanja strojnih linij (predvidoma tri predstavitve); pripravili bomo brošuro o delu in delovanju SK Kmetovalec ob 10 obletnici delovanja; ter izobražujemo se: Predvidene spremembe na področju zakonodaje o družtvih, dohodnina in katastrski dohodek.

2. Ostali projekti in aktivnosti

V ta del ukrepov smo v programirali še izdelavo poslovnih načrtov; strokovna mnenja in potrdila za potrebe razpisov in prostorskih ureditev ter izobraževanje še preostalih obveznikov za tečaj iz Varstva in zdravja pri delu.

Sem sodijo tudi izobraževanje svetovalcev, izdelava poročil, načrtovanje in vodenje projektov, letni dopusti in druge odsotnosti.

3. Izvajalci programa

Vodja oddelka: 1

Svetovalci specialisti: 8

Svetovalke za delo s kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: 8

Terenski svetovalci: 29

ODDELEK ZA ŽIVINOREJO

Zavod Ljubljana pokriva osrednji in jugovzhodni del Slovenije v skupni velikosti 320.438 ha površine. Na tem območju je najbolj razširjena reja govedi tako na kmetijah kot tudi na velikih farmah. Vse bolj se širi interes za rejo drobnice, še posebno na tako imenovanih marginalnih območjih Zavoda - območja z omejenimi dejavniki kmetijske predelave. Prašičereja prevladuje na velikih farmah, ker je razvita t.i. industrijska prireja - brez lastne krmne baze. Nekaj kmetij z pretežno lastno krmno bazo je usmerjenih v prirejo prašičev. Glavna naloga zaposlenih na oddelku za živinorejo je izvajanje selekcije in kontrole proizvodnosti pri govedu, opravljanje analiz mleka za potrebe selekcije ter označevanje in registracija govedi. Manjši del je delo na kontroli pri drobnici in delo za potrebe potrjevanja zahtevkov za uveljavljanje državnih subvencij. Program dela, ki smo si ga dali za leto 2003 smo v celoti izpolnili, kar pomeni da kljub vsesplošni krizi v živinoreji ohranjamo stalež živali pri vseh speciesih, ki so vključene v kontrolo proizvodnje. Za pokrivanje stroškov dela v zadnjih letih rejci sami prispevajo vse večji delež sredstev. To trenutno predstavlja označevanje in registracija govedi in drobnice ter analize vzorcev mleka na skupno število somatskih celic. Nekaj prihodka ustvarimo z analizami vzorcev mleka po pogodbi z Zavodom Novo mesto. Tako pridobljena sredstva predstavljajo za leto 2003 okoli 12% skupnih prihodkov.

V letu 2004 nam je cilj povečati število rej v kontroli mleka pri govedu, saj se pripravlja reorganizacija kontrole iz A4 na at4. S tem bi povečali delež krav v kontroli in omogočili večjo učinkovitost selekcijskega dela v govedoreji. Enako želimo pri drobnici, če bo možno pa bomo v delo vključili tudi naloge v prašičereji.

Laboratorij za analizo mleka

V okviru enote živinoreja od leta 1992 obratuje laboratorij za analize mleka za pokrivanje potreb po analitiki v selekcijski službi. V laboratoriju, kateri ima 64 m² delovne površine so zaposleni trije delavci – vodja in dva laboranta . Letno se opravi cca 200.000 analiz na vsebnost hranilnih snovi v mleku in cca 120.000 analiz na število somatskih celic .Vzorčenje na terenu opravljajo mlečni kontrolorji in v skladu z dogovorom dostavljajo vzorce v laboratorij (pošta, lasten ali skupinski dovoz). Vsi vzorci so konzervirani s konzervansom bronopol in označeni s črtnimi kodami. Kodo odčita čitalec na tekočem traku tik pred pipetiranjem oz. analizo in s tem identificira vzorec. Vzorci se analizirajo v istem dnevu po prispetju v laboratorij. Rezultati analiz se takoj prenašajo še na dodatni računalnik, kjer vnesemo še količine namolzenega mleka pri posameznih kravah in se takoj po zaključku merjenj posredujejo preko elektronske pošte v centralno podatkovno bazo na Kmetijskem inštitutu za nadaljnjo statistično obdelavo.

Točnost in natančnost aparatov se kontrolira s pilotskimi vzorci, enkrat mesečno in pa po vseh posegih v aparaturo (popravila) se opravi kontrola in po potrebi tudi umerjanje z kontrolno/kalibracijskimi vzorci z znano vsebnostjo, katere nam dobavlja Biotehniška fakulteta- Institut za mlekarstvo. Vzorci so analizirani po naslednjih klasičnih referenčnih metodah:

- maščoba: Gerber metoda(11ml) ISO 2446: 1976 (IDF 105:1981)
- beljakovine: Kjeldahl metoda (skupni dušik x 6.38) (IDF 20B:1993)
- laktoza: Encimska metoda (laktoza anhidrid) (IDF 79B:1991), Boehringer Mannheim kit
- ŠSSC: mikroskopska metoda (IDF 148A:592495)

Dvakrat letno smo vključeni v nenapovedane medlaboratorijske primerjalne kontrole, katere izvaja Institut za mlekarstvo in preko le teh smo v bistvu vključeni v mednarodno mrežo. Rezultati primerjav so zelo dobri in so v okviru zahtevanih vrednosti.

Aparature:	analiz.parametri	enota	metoda
Milkoscan 4200	maščoba	%	infrardeča spektrometrija
/IDF standard	beljakovine	%	infrardeča spektrometrija
141a:1990/	laktoza	%	infrardeča spektrometrija
	suha snov brez masti	%	preračun
Fossomatic 5200	število somatskih celic	št./ml	pretočna citometrija

Na željo rejca tudi posredujemo vzorce redne kontrole po opravljenih analizah v našem laboratoriju še na analizo vsebnosti sečnine v mleku. Te analize opravi BF- Institut za mlekarstvo in rezultate po elektronski pošti pošlje na KIS- govedorejska služba, kjer jih statistično obdelajo in nato pošljejo rejcu.

Opravljamo tudi analize vzorcev mleka za del KGZS-zavoda NM. Na željo rejcev opravljamo tudi analize na skupno število somatskih celic.

Tabela: 1 Število analiziranih vzorcev v letu 2003

Zavod -	Kemijske analize	Analize na SŠSC
Ljubljana	139.045	101.210
Novo mesto	52.673	22.236
SKUPAJ	191.718	123.446

V letu 2004 planiramo, da se stalež krav v kontroli ne bo bistveno spremenil. Spremenil se bo način izvajanja mlečne kontrole in sicer iz metode A4 na metodo at4. To pomeni, da se kontrola proizvodnosti krav ugotavlja le pri eni dnevni molži, zaradi tega se število vzorcev za analize ne bo spremenil. Po programu naj bi se bistveno povečalo število nadkontrol in s tem tudi število vzorcev za analize. Po tej metodi bo vsaka kmetija enkrat v letu zajeta v nadkontrolno. Nadkontrola se bo izvršila pri jutranji in večerni molži. Vzorčenje mleka se bo opravljalo pri vsaki molži posebej. Tako sklepamo, da se bo število vzorcev povečalo za 20%.

Tabela: 2 Predvideno število vzorcev za leto 2004

Zavod	Osnovna kontrola	Nadkontrola	Analize na SŠSC
Ljubljana	142.000	28.400	102.000
Novo mesto	53.000	10.600	22.500
SKUPAJ	195.000	39.000	124.500

Cena analiz bo tudi v letu 2004 ostala nespremenjena.

Kemijske analize 75,95 SIT z DDV na vzorec

Analize na SŠSC 110,00 SIT z DDV na vzorec

*SŠSC-skupno število somatskih celic

OSEMENJEVALNI CENTER PRESKA

Osemenjevalni center Preska pripravlja seme bikov rjave, črnobelega, mesnih in rdečecikaste pasme za celo Slovenijo. Center redi 40 do 50 bikov, od tega 15 do 18 rjave pasme, 13 do 18 črnobelega pasme, 1 do 2 bika charolais pasme, 3 do 5 bika limousine pasme, 2 do 4 bika belgijsko beloplave pasme in občasno bika rdečecikaste pasme. Center ima posestvo s 32 ha površin, na katerih pridelava potrebno krmo. Krmljenje bikov je vedno enako: seno z manjšim dodatkom močne krme za izravnavo obroka.

Metoda konzerviranja semena je globoko zamrzovanje v srednjih slamicah (pajetah) z uporabo tehnologije firme IMV - Cassou iz Francije. Zamrzovanje poteka s pomočjo računalniško vodenega procesa v aparaturi iste firme. Ocenjevanje kvalitete semena po zamrzovanju in odtajanju se opravlja s pomočjo elektronske aparature - spermaanalizatorja švicarske firme MTM.

Bike osemenjevalni center nabavlja v vzrejališču v Novi Gorici, v posameznih primerih pa jih kupi tudi pri rejcih. Novo nabavljeni biki predstavljajo skupino, ki se vključuje v program osemenjevanja za potrebe

progenega testa. Ta se pri različnih pasmah razlikuje, uporabi se 1000 do 3000 doz semena, nakar se bik vključi v skupino čakajočih bikov. V tej skupini pripravimo od vsakega bika 8 000 do 10 000 doz semena, ki čaka na rezultate progenega testa. Bik je po narejeni zalogi oddan v zakol ali prodan. Tak način je bil izbran glede na velikost črede posameznih pasem, se je pa v preteklosti večkrat spreminjal, tako da so bila obdobja, ko se je osemenjevalo pretežno z mladimi biki, pa do časov, ko so bili na centru tudi testirani biki.

Za oskrbo osemenjevalne službe in rejcev s semenom in ostalim potrebnim materialom ima osemenjevalni center lastno službo, ki pokriva področje ljubljanske regije, Gorenjske, Dolenjske in dela Štajerske. Področje Štajerske in Primorske pa pokrivajo službe regijskih zavodov. Osemenjevalni center skrbi za nabavo potrebščin za osemenjevanje in tekočega dušika. Nabavljamo in posredujemo tudi seme bikov uvoženo iz tujine.

Osemenjevalni center skrbi za evidenco osemenjevanja za področje zavodov Ljubljana, Novo mesto in Kranj. Na osemenjevalnem centru se zbirajo tudi obdelani podatki, ki so potrebni za pregled osemenjevanja govedu v Sloveniji.

Za delovanje centra skrbi 12 zaposlenih: 2 veterinarja, 2 zootehnik, tehnična sodelavka, 3 veterinarski tehniki in 4 oskrbovalci bikov, eno delavno mesto laboranta je trenutno nezasedeno.

V programu za leto 2004 predvidevamo proizvodnjo semena bikov v nekoliko manjšem obsegu, to je 300.000 do 320.000 doz. Predvidevamo za cca.5 % manjšo prodajo semena doma, prodaja v tujino pa naj bi ostala v istem obsegu. Prodaja repromateriala naj bi se povečala za cca. 10 %. Dokončati moramo opremljanje prostorov za izdajo semena in uskladitev dejavnosti z predpisi, ki bodo vstopili v veljavo z vključitvijo v EU.

V letošnjem letu bomo pričeli z postopki za širjenje dejavnosti osemenjevalnega centra in sicer na področje presajanja zarodkov pri govedu in osemenjevanja drobnice in kobil.

Pri reji bikov bo potrebno spremeniti način reje in pridobivanja semena. Način pridobivanja semena čakajočih bikov in njegovo skladiščenje postaja vprašljivo iz vidika finančnega efekta in spreminjajočih se epizootioloških zahtev. Spremeniti bo potrebno tudi način držanja bikov v zvezi zahtevami EU.

Finančni načrt programa za leto 2004 je odvisen od prodaje semena. Cene semena se v letu 2004 niso spremenile, zato predvidevamo nekoliko manjši dohodek od prodaje semena, ki pa bo konpenziran s povečano prodajo repromateriala. Stroški poslovanja centra naj bi ostali na nivoju lanskega leta povečani za predvidene podražitve.

Število živali, prodaja semena in bikov v letu 2004

STALEŽ ŽIVALI - plemenski biki	42 kom
LETNA PROIZVODNJA semena 2004	310.000 doz
PRODAJA semena Slovenija	160.000 doz
PRODAJA semena tujina	35.000 doz
PRODAJA IZLOČENIH bikov 2004	
PRODAJA Prirodni pripust	4 kom
PRODAJA Zakol bikov	15 kom

Program investicijskega vzdrževanja za leto 2004:

- beljenje dela upravne stavbe in hleva ter obnova fasade	800.000,00
- vzdrževanje alarmnih naprav	120.000,00
- obnova električnih instalacij v skladišču	400.000,00
- izgradnja izpustov za biko	2.500.000,00
- beljenje izolatorija	100.000,00

	3.920.000,00

Plan investicij v letu 2004

- oprema in pohištvo za nove prostore	3.500.000,00
- priključek na javno kanalizacijsko omrežje	5.000.000,00
- nabava viličarja in kvečerja	800.000,00
- cisterna za tekoči dušik in omrežje za razpeljavo tekočega dušika	10.000.000,00
- kontejner za skladiščenje semena	3.500.000,00

	22.800.000,00

SEZNAM BIKOV ZA OSEMENJEVANJE V LETU 2004 Z CENAMI

RJAVA PASMA-testirani biki s poudarkom na M L E K O:

Standardizirana plemenska vrednost

ime bika	št.bika	oče	oče matere	mleko		maščobe		potek telitve	okvir	oblika	vime	cena
				beljak.	%	kg	%					
BARAJ	11093 3	BARAY	AST	128,6 78,9	127,9	103,4	123,0	116, 0	103, 3	70,3	144,9	900
EMORI	11093 4	EMORY	LALA	117,8 96,1	133,1	122,9	116,6	102, 5	118, 1	93,3	153,7	1.100
SELKO	11094 0	SELECTMA N	VASO	108,0 142,6	133,4	138,4	136,7	96,9	105, 6	87,3	121,0	1.200
JOK	11097 9	JUBILat	BISCHOF	100,6 118,3	107,1	110,2	112,0	98,2	123, 1	101, 7	145,0	900
VOZ	11098 6	VINOS	SUGAR	111,1 110,4	107,5	98,5	119,0	94,9	139, 1	89,9	112,0	800
VARAN	11100 9	VIDEV	EMO	119,9 115,9	114,5	95,2	131,0	106, 1	87,5	128, 7	111,8	800
VID	11102 5	VIDEV	NISAN	104,7 102,1	107,8	105,4	108,3	117, 8	105, 3	114, 5	113,5	900
PRESKO	11102 6	PRESTON	INDUS	120,7 112,1	121,5	105,2	128,5	98,1	83,8	92,4	119,4	800
VARNO	11102 9	VIDEV	SIVC	129,2 127,1	125,6	99,5	148,1	87,2	109, 0	99,3	139,8	1.200
JETI	11105 3	S.YETWAY	BISCHOF	114,0 80,7	120,1	108,2	106,6	115, 8	133, 1	129, 5	95,8	900
VIDO	11105 4	VIDEV	PADAR	115,4 110,9	121,1	111,9	123,2	79,0	84,8	113, 4	105,4	800
POS	11106 1	PROPHET	BLEND	131,6 107,9	130,2	98,8	137,9	110, 9	100, 0	113, 8	136,7	900

RJAVA PASMA – testirani biki s poudarkom na MESO: cena doze semena 800 sit

ime bika	št.bika	oče	oče matere	mleko beljak.	maščobe %	potek telitve	okvir	oblika	vime	index prirastov	inde x kl.la st.
SUBI	11092 5	STREIF	JUBILatION	95,3 110,8	114,2	104,8	103, 1	119, 1	109, 7	110,1	111, 2
JUBI	11096 4	JUBILat	PADAR	81,4 117,8	106,3	92,0	97,4	129, 5	106, 5	119,5	121, 0
GRAD	11105 5	M.GORDO N	EMO	99,3 114,8	113,1	105,0	111, 6	153, 0	96,3	101,4	105, 3

RJAVA PASMA- mladi biki: cena doze semena 500 sit

ime bika	št.bika	rojen	oče	mlečnost matere	oče matere	%AR	rejec-zavod
VINILE	11125 3	29.06.01	VINSat	8.098 – 4,50 – 3,60	GORDON	89	ITALIJA
BYRON	11125 4	02.07.01	BANKER	9.690 – 4,70 – 3,60	VINOS	89	ITALIJA
SVARUN	11126 4	30.10.01	SIMVITEL	11.043 – 4,54 – 3,73	JOKER	83	Šali NM
VASKO	11126 5	31.12.01	VINEB	10.106 – 4,21 – 3,26	ENTE	68	Drnovšek LJ

SOKRat	11127 0	17.01.02	STODOT	7.132 – 4,18 – 3,78	SEKTOR	43	Babič LJ
PREKat	11127 3	09.03.02	PRELUDE	8.363 – 3,09 – 3,66	PRESTON	85	Kern LJ
DANTE	11128 1	12.10.01	DENMARK	8.504 – 4,34 – 3,31	JADO	85	Ločan CE
ACKO	11128 2	18.02.02	ACE	8.947 – 4,59 – 3,55	ELVIS	89	Rotnik CE
CORADE	11128 3	30.05.02	CHIME	10.104 – 4,08 – 3,42	STAR	80	Ločan CE
CIN	11128 4	05.04.02	CHIME	9.067 – 3,44 – 3,65	SELECTMA N	87	Bratoš NG
ARNOLD	11128 5	08.04.02	ACE	10.255 – 4,74 – 3,48	FIat	82	Ročnik CE
CIMI	11128 6	16.06.02	CHIME	9.831 – 4,31 – 3,41	NISAN	83	Pirih NG

ČRNOBELA PASMA- testirani biki:

Standardizirana plemenska vrednost

ime bika	št.bika	oče	oče matere	mleko		maščobe		potek telitve	okvir	oblik a	vime	cena
				beljak. %	kg	%	kg					
MARTI	13093 9	MARTY- RED	SUNNY BOY	99,5 117,2	86,0	88,7	116,2	98,7	117, 5	94,4	130,5	700
HURLO	13096 5	HOLIDAY	KOL	104,1 112,7	108,1	103,7	114,2	108, 9	91,3	132, 1	117,7	700
MASKO	13096 6	MASCOT	RIS	122,7 113,6	112,9	94,4	138,1	108, 3	86,6	78,0	112,4	700
JAMNIK	13098 4	JABOT	COL	122,3 108,1	111,5	93,2	132,0	98,7	117, 6	102, 1	112,1	1000
HUNT	13100 1	HUNTER	FANTASTIC	123,7 111,2	108,5	89,3	137,6	96,9	113, 0	90,3	116,0	700
AERO	13106 5	AEROSTAR	KOL	102,7 115,3	126,6	127,4	113,3	99,7	85,1	126, 9	129,5	900

ČRNOBELA PASMA- mladi biki:cena doze semena 700 sit

ime bika	št.bika	rojen	oče	mlečnost matere	oče matere	rejec - zavod
VIKI	13124 4	25.08.01	WALLACE	10.322 – 4,68 – 3,98	MARTI	Jamšek LJ
LUKAS	13125 7	16.11.01	LEE	12.155 – 4,48 – 3,54	StatUS	NEMČIJA
LASO	13125 8	07.12.01	LASSO	9.819 – 4,20 – 3,57	GLENWOOD	NEMČIJA
FLES	13125 9	10.03.02	FORD	14.351 – 4,53 – 3,64	ESQUIMAU	NEMČIJA
KADON-R	13126 0	17.04.02	CADON	9.475 – 5,35 – 3,88	BAMON	NEMČIJA
BRONCO	13127 1	21.12.01	BRETT	11.527 – 4,63 – 3,42	KAI	Mis LJ
LAH	13127 2	19.03.02	LANTZ	12.450 – 4,30 – 3,14	SEJ	Dragan NM
LOVEBOY	13128 7	25.05.02	LANTZ	9.657 – 3,86 – 3,15	BEL	Oražem LJ
LAN	13129 4	17.08.02	LANTZ	10.686 – 4,98 – 3,22	OSCAR	Kern KR

BREF	13129 3	07.08.02	BRETT	12.272 – 4,23 – 3,34	BOBER	Križnar KR
------	------------	----------	-------	-------------------------	-------	------------

CHAROLAIS PASMA: cena doze semena 700 sit

ime bika	št.bika	rojen	oče	teža	izvor-rejec
BARON	16099 5	18.01.96	ISLI	845	BF-Logatec
MAJOR	16099 6	23.01.96	ISLI	747	BF-Logatec
CISO	16105 2	20.09.97	CASOAR	844	Lončar CE
BatU	16113 0	08.02.99	BatEAU	800	Marolt CE
BANO	16118 9	16.03.00	BatE	834	BF-Logatec
ETKO	16121 4	27.09.00	ETHYL	670	Lončar NM

LIMOUSINE PASMA: cena doze semena 700 sit

ime bika	št.bika	rojen	oče	teža	izvor-rejec
MORIN	16086 4	12.01.93	BALSAMORIN	1.089	Francija
UR	16099 4	27.01.96	URBAN	1.015	BF-Logatec
IZJEMEN	16111 0	06.11.98	IBIS	947	Brdnik LJ
IGLU	16118 7	06.04.00	IBIS	851	Brdnik LJ

BELGIJSKO BELO PLAVO GOVEDO: cena doze semena 700 sit

ime bika	št.bika	rojen	oče	teža kg	izvor-rejec
MARKIZ	161034	03.05.97	MARQUIS	855	EDER-Avstrija
BUFFY	161152	22.10.99	BUFFALO	838	EDER-Avstrija
RIIS	161234	14.04.00	LUCAS-BAKKEGARD	716	Danska
SILVER	161295	17.02.01	OBELIX- BAKKEGARD	806	Danska

RDEČECIKASTA PASMA: cena doze semena 700 sit

ime bika	št.bika	rojen	oče	izvor-rejec
TOB	151176	27.12.99	TOBI	Rutar NG
SLAP	151255	08.04.01		Drolc LJ
COL	151263	30.06.01		Silvester NG
GABER	151095	11.09.98	GLOG	Rutar NG

Rekapitulacija prihodkov

Naloga	viri prihodkov					skupaj
	p.p.2423	p.p.1456	p.p.1328	p.p. 2070	rejci, vet.ambulante, zavodi, zadruga	
govedoreja	196.411.613	27.489.750	14.317.865	2.970.000	190.951.104	432.140.332
drobnica	7.173.453	0	0	0	0	7.173.453
prašičereja	0	593.612	0	0	0	593.612
skupaj	203.585.066	28.083.362	14.317.865	2.970.000	190.951.104	439.907.397

Zaposleni na izvajanju strokovnih nalog in storitev v živinoreji

Zaposleni ime in priimek	Zahteva na izobrazbo	Delež delovnega časa na izvajanju javne službe v %	Delež dela na posamezni nalogi javne službe v živinoreji v %														
			Strokovne naloge govedoreja	Zbiranje in prevoz telet	Oznakevanje živali, potrjevanje zahtevko v, konjereja	Laboratorij	OC biki	Vzrejalšče bikov	Skupaj govedoreja vsi v govedoreji	Drobnica	Skupaj drobnica	Praščereja	OC merjasci	Skupaj praščereja			
Vir financiranja			p.p.24 23	p.p.1456	p.p.2070	p.p.1328 +rejci	rejci, zavodi, zadruga	vet. amb. rejci	p.p. 2070, OC, rejci,	vsj v govedoreji	p.p.2423	p.p.1456	p.p. 2423 + p.p.145	p.p.1328	vet. amb. rejci	p.p.1456 + vet.amb. + rejci	Skupaj vsi
RIGLER MATIJA	VII	100%	5%	95%													
HRIBAR MATJAZ	VII	100%	20%	75%		5%											
ROJNIČ MARINELA	VII	100%		95%		5%											
POLJANC MATEJA	VI	100%		95%		5%											
FAKIN MITJA	VII	100%	65%	30%		5%											
ROKAVEC RAFKO	VII	100%	65%	30%		5%											
GORSIČ IZTOK	VII	0%	60%				40%										
FAKIN VLASTA	V	0%	60%				40%										
KOS MATEJA	V	0%	60%				40%										
ADAMIČ JANEZ	V	79%	75%			4%											
BARLIČ MATIJA	V	79%	75%			4%											
BIAGGIO JANEZ	V	79%	75%			4%											
BIZJAK ANDREJ	V	79%	75%			4%											
BIZJAK JANA	V	79%	75%			4%											
BOGATAJ MOJCA	V	79%	75%			4%											
BUČAR VLADIMIR	V	79%	75%			4%											
CERAR ANAMARIJA	V	79%	75%			4%											
CERAR MATJAZ	V	79%	75%			4%											
DEBELJAK MAJDA	V	79%	75%			4%											
DEBEVC ANDREJ	V	79%	75%			4%											
DEMŠAR JANEZ	V	79%	75%			4%											
DIKLIČ ZDENKO	V	100%	41%			4%				40%		40%				15%	
GRUM MARKO	V	79%	75%			4%											
JAMNIK ALBINA	V	79%	75%			4%											
JERIČ PETER	V	79%	75%			4%											
JESENŠEK ANTON	V	79%	75%			4%											
JUVANCIC JOZE	V	79%	75%			4%											
KAJZAR MATJAZ	V	79%	75%			4%											
MRAK BERNARDA	V	79%	75%			4%											
KAVŠEK FRANC	V	79%	75%			4%											
KLEPAC VESNA	V	79%	75%			4%											
KOKALJ METKA	V	40%	36%			4%											
KOKOLE FRANCI	V	100%	56%			4%				40%		40%					
ZALAR MARIJA	V	79%	75%			4%											
KUTNAR VERA	V	79%	75%			4%											
LOŽAR FRANCI	V	79%	75%			4%											
NOVAK FRANC	V	79%	75%			4%											
RIGLER JOŽE	V	79%	75%			4%											
RIGLER MARIJA	V	79%	75%			4%											
SLEVEC METKA	V	40%	36%			4%											
SMREČNIK VILKO	V	79%	75%			4%											
VODIČAR FRANC	V	79%	75%			4%											
VRANKAR TOMAŽ	V	79%	75%			4%											
ZADNIK RAJKO	V	79%	75%			4%											
ZIBELNIK ZDENKA	V	79%	75%			4%											
ZUPANČIČ ŠTEFAN	V	100%	56%			4%				40%		40%					
ŽEBOVEC MIRAN	V	79%	75%			4%											
ŽITKO TADEJ	V	100%	56%			4%				40%		40%					
BERGANT JOŽE	VIII							100%									
SNOJ TOMAŽ	VIII							100%									
STOJANOVSKI AM	VII							100%									
MOČNIK MATEJ	VII							100%									
KORBAR MILENA	VI							100%									
AJDIČ BOJAN	V							100%									
AJDIČ IRENA	V							100%									
ČARMAN JOŽE	V							100%									
ČARMAN CIRIL	V							100%									
OSTOJIČ BRANKO	V							100%									
MITRAŠINOVIČ R	V							100%									
CAMPA TILLEN	V							100%									
MRAK JANEZ	V							100%									

Uprava

BENEČ JOŽE	VII		52,15	31,46%	4,45%					16,24							
CERAR TATJANA	VI		52,15	31,46%	4,45%					16,24							
SLAPAR MIJA	VI		52,15	31,46%	4,45%					16,24							
TRATNIK ELIZAB.	VII		52,15	31,46%	4,45%					16,24							
PROŠEN BARBA	VII		52,15	31,46%	4,45%					16,24							
ARKO JANEZ	V		52,15	31,46%	4,45%					16,24							
		28,20															
Skupaj zaposleni uprava		3,13	52,15														
Skupaj količnikov uprava		14,71															

Skupaj zaposleni po izobrazbi

	Strokovne naloge govedoreja		Zbiranje in prevoz telet	Označevanje živali, potrjevanje zahtevkov, konjereja (Celje) ..	Laboratorij	OC biki	Vzrejališče e bikov	Skupaj govedoreja	Drobnica		Skupaj drobnica	Prašičere ja	OC merjasci	Skupaj prašičerej a	Skupaj
	p.p.2423	p.p.1456							p.p.2070	p.p.2423					
Vir financiranja															
Izobrazba															
VIII						2,00		2,00			0,00			0,00	2,00
VII	2,15	3,25		0,20	0,40	2,00		8,00			0,00	0,15		0,15	8,15
VI		0,95		0,05		1,00		2,00			0,00			0,00	2,00
V	28,76			1,56	0,80	8,00		39,12	1,60		1,60			0,00	40,72
IV								0,00			0,00			0,00	0,00
Skupaj zaposleni brez uprave	30,91	4,20	0,00	1,81	1,20	13,00	0,00	51,12	1,60		1,60	0,15		0,15	52,87
Skupaj količnikov brez uprave	79,81	19,83		4,75	4,24	42,95		151,58	4,02		4,02	0,41		0,41	156,01
Uprava zaposleni	1,89	0,26				0,97		3,12			0,00			0,00	3,12
Uprava količnikov	8,87	1,25				4,58		14,70			0,00			0,00	14,70
Skupaj zaposleni	32,80	4,46	0,00	1,81	1,20	13,97	0,00	54,24	1,60		1,60	0,15		0,15	55,99
Skupaj količnikov z upravo	88,68	21,08	0,00	4,75	4,24	47,53	0,00	166,28	4,02		4,02	0,4125		0,41	170,72

Struktura stroškov izvajanja strokovnih nalog v živinoreji

Zap. št.	Program	Vir financiranja	Vrednost naloge	Struktura stroškov v ceni naloge			
				Sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim	Sredstva za prispevke in davke delodajalca	Sredstva za izdatke in druge storitve	Sredstva za investicijske transfere
	Govedoreja						
1.	Kontrola proizvodnje mleka in mesa	p.p.2423	196.411.613	130.810.571	19.945.459	36.064.829	9.590.754
	Struktura stroškov v %	p.p.2423	100%	66,60%	10,15%	18,36%	4,88%
2.	Selekcija, rododvništvo in reprodukcija v govedoreji	p.p. 1456	27.489.750	19.552.219	4.173.084	3.764.447	0
	Struktura stroškov v %	p.p. 1456	100%	71,13%	15,18%	13,69%	
3.	Testiranje na klavne lastnosti	p.p. 2070	2.970.000	0	0	2.970.000	0
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070	100%	0,00%	0,00%	100,00%	
4.	Označevanje in registracija žival (govedo,drobnica, prašiči, kobile, konjereja CE)	p.p. 1328	14.317.865	5.045.192	1.000.126	8.272.547	0
5.	Označevanje in registracija živali	rejci, VF	25.248.732	0	0	25.248.732	0
	Struktura stroškov v %	p.p. 1328 + rejci	100%	12,75%	2,53%	84,72%	
6.	Prodaja plemenskih telic	rejci, kupci	0	0	0	0	0
	Struktura stroškov v %	rejci					
7.	Laboratorij	rejci, zavodi, zadruga	16.202.372	4.370.657	954.383	10.877.332	0
	Struktura stroškov v %	zavodi + rejci + zadruga	100%	26,98%	5,89%	67,13%	
	Vzrejališče bikov						
8.	Prodaja bikov in ostalo blago	OC, rejci					
9.	Razlika v ceni teleta	p.p. 2070					
10.	Veterinarske preiskave, prevozi, dodatno delo	p.p. 2070		0	0	0	0

	Struktura stroškov v %	OC, rejci + p.p. 2070	0	0	0	0	0
			0	0	0	0	0
11.	Osemenjevalno središče za bike	vet.amb., rejci	149.500.000	49.270.924	10.435.492	89.793.584	0
	Struktura stroškov v %	vet.amb., rejci	100%	32,96%	6,98%	60,06%	
	Skupaj govedoreja (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11)	vsi	432.140.332	209.049.563	36.508.544	176.991.471	9.590.754
	Struktura stroškov v %	vsi	100%	48,38%	8,45%	40,96%	2,22%
	Drobnica						
12.	Kontrola mleka in mesa	p.p. 2423	7.173.453	4.186.503	833.114	2.153.836	0
	Struktura stroškov v %	p.p. 2423	100%	58,36%	11,61%	30,03%	
13.	Selekcija	p.p.1456	0	0	0	0	0
	Struktura stroškov v %	p.p.1456					
	Skupaj drobnica (12 +13)	vsi	7.173.453	4.186.503	833.114	2.153.836	0
	Struktura stroškov v %	vsi	100%	58,36%	11,61%	30,03%	
14.	Praščereja	p.p.1456	593.612	463.561	92.248	37.803	0
	Struktura stroškov v %	p.p.1456	100%	78,09%	15,54%	6,37%	
15.	Podpora reji in preiskovanju živali	p.p. 2070					
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070					
16.	Osemenjevalno središče za merjasce	Rejci, vet.amb.	0	0	0	0	0
	Struktura stroškov v %	Rejci, vet.amb.					
17.	Prodaja plemenskih svinj	rejci, kupci	0	0	0	0	0
	Struktura stroškov v %	rejci					
	Skupaj praščereja (14+15+16+17)	vsi	593.612	463.561	92.248	37.803	0
	Struktura stroškov v %	vsi	100%	78,09%	15,54%	6,37%	
	Skupaj						
	Služba za kontrolo proizvodnje v živinoreji (1+12)	p.p.2423	203.585.066	134.997.074	20.778.573	38.218.665	9.590.754
	Struktura stroškov v %	p.p.2423	100%	66,31%	10,21%	18,77%	4,71%
	Strokovne naloge v živinorejski proizvodnji (2+13+16)	p.p. 1456	28.083.362	20.015.780	4.265.332	3.802.250	0

	Struktura stroškov v %	p.p. 1456	100%	71,27%	15,19%	13,54%	
	Identifikacija in registracija živali (4)	p.p. 1328	14.317.865	5.045.192	1.000.126	8.272.547	
	Struktura stroškov v %	p.p. 1328	100%	35,24%	6,99%	57,78%	
	Podpora reji in preiskovanju živali (3+9+10+15)	p.p. 2070	2.970.000	0	0	2.970.000	0
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070	100%	0,00%	0,00%	100,00%	
	Prodaja blaga in storitev (5+6+7+8+9 +12+16+17)	rejci,VF, vet.amb.,zavodi	190.951.104	53.641.581	11.389.875	125.919.648	
	Struktura stroškov v %	rejci, vet.amb.,zavodi	100%	28,09%	5,96%	65,94%	
	Skupaj	vsi	439.907.397	213.699.627	37.433.906	179.183.110	9.590.754
	Struktura stroškov v %	vsi	100%	48,58%	8,51%	40,73%	2,18%

ODDELEK ZA GOZDARSKO SVETOVANJE

Uvod

Temeljne usmeritve za delo gozdarske svetovalne službe pri KGZS izhajajo iz nalog, ki jih določa Zakon o kmetijsko gozdarski zbornici. Obstaja velika vrzel pri svetovanju in zastopanju interesov lastnikov gozdov. Svetovalna služba pri KGZ – Zavodu Ljubljana je začela z delom septembra 2003 (en zaposlen). Pred njo so postavljene zahtevne naloge, saj obstaja veliko problemov z gospodarjenjem z gozdovi (nizka realizacija planiranih del), še več na področju povezovanja lastnikov in prilagajanja razmeram, ki bodo nastale po vstopu Slovenije v EU. Vsekakor bodo kmetijska gospodarstva kot celote postavljena pred zahtevno nalogo, kako preživeti v težkih konkurenčnih razmerah evropskega prostora, pri tem pa lahko gozd kot sestavni del gospodarstva prispeva k izboljšanju razmer na kmetijah in posledično k ohranitvi podeželja.

Predstavitev območja

Območje Kmetijsko gozdarskega zavoda Ljubljana obsega naslednje upravne enote: Kamnik, Domžale, Zagorje, Trbovlje, Hrastnik, Litija, Ljubljana, Grosuplje, Vrhnika, Logatec, Cerknica, Ribnica in Kočevje.

Površina gozdov v zasebni lasti: 166.708 ha

Število lastnikov: 51.318.

Območje je zelo heterogeno glede rastiščnih razmer, stanja gozdov, intenzivnosti gospodarjenja. Prevladuje drobna posest, socioekonomska struktura je neugodna, saj je večina lastnikov gozdov nekmetov. Večina lastnikov je odvisnih od drugih virov dohodkov (služba, kmetijska dejavnost), gozd jim predstavlja le dodaten vir zaslužka. Kljub temu ta vir dohodka marsikomu ni zanemarljiv, gozd pa je v glavnem tudi vir lesa za lastne potrebe.

Problemi gozdarstva na območju Kmetijsko gozdarskega zavoda Ljubljana

Največji problemi, s katerimi se bo soočala gozdarska svetovalna služba so:

neugodna posestna struktura, neugodna starostna struktura lastnikov, solastnine; vse to otežuje organizacijo proizvodnje, izboljšanje oz. posodobitev opreme za delo v gozdu (saj je za majhno posest predraga). Majhni lastniki sekajo manjše količine lesa, s katerimi pa le težko dosejajo dobre pogoje na trgu.

Majhna posest je praviloma povezana z manjšo ekonomsko učinkovitostjo (neorganiziranost lastnikov)

Zaradi manjših količin lesa, ki ga sekajo manjši posestniki, so le ti zaradi neinformiranosti ali nezainteresiranosti večkrat žrtev izkušenih lesnih trgovcev

Lastniki so slabo usposobljeni pa tudi slabo opremljeni za delo v gozdu. Posledica tega so vse prepogoste nezgode pri delu, večkrat tudi s smrtnim izidom.

Pomanjkanje infrastrukture v gozdu, kar predstavlja veliko omejitev pri ustreznem gospodarjenju z gozdom.

Vse večja teža t. i. splošnokoristnih funkcij gozdov, kar predstavlja pred lastnika vse več omejitev, za kar pa ne dobi ustreznih nadomestil.

Cilji dela gozdarske svetovalne službe na območju KGZ Ljubljana za leto 2004

Temeljni cilji gozdarske svetovalne službe so :

večanje dohodka na kmetijah z zmanjšanjem stroškov, optimiranjem proizvodnje in z možnostjo pridobivanja dodatnega dohodka z dopolnilnimi dejavnostmi na področju gozdarstva (storitve, ...)
povečanje usposobljenosti lastnikov gozdov in članov njihovih družin za delo v gozdu
zagotavljanje sonaravne in trajnostno naravnane gozdne proizvodnje (ekonomska učinkovitost
sodelovanje pri usmerjanju razvoja podeželja
usklajevanje gozdarske proizvodnje z naravnimi danostmi in trgom
zagotavljanje ustreznega izobraževanja in usposabljanja lastnikov gozdov kot tudi gozdarskih svetovalcev.

Naloge gozdarske svetovalne službe KGZ Ljubljana v letu 2004

Usposabljanje lastnikov gozdov

Na področju usposabljanja lastnikov se načrtuje:

usposabljanje lastnikov gozdov za izpolnjevanje minimalnih pogojev za delo v gozdu

novosti na področju tehnologije dela v gozdu

najustreznejša izbira delovnih sredstev za delo v gozdu

ekonomska učinkovitost pri delu v gozdu (zmanjševanje stroškov)

optimalno ovrednotenje gozdnih lesnih sortimentov s pravilnim krojenjem.

izobraževanje lastnikov glede trženja, seznanitev z novo zakonodajo in pogoji po vstopu Slovenije v EU

Pri izobraževanju lastnikov gozdov se bodo izvedle različne oblike, kot so tečaji predavanja, prispevki v medijih, predstavitve na sejnih, tekmovanja, izdajanje publikacij in podobno.

Obseg izvedbe je odvisen od razpoložljivih finančnih sredstev in zanimanja lastnikov gozdov za takšne programe. Lastnike s pravilnim pristopom in dovolj zanimivo ponudbo se lahko zainteresira, finančna sredstva pa bodo tista, ki bodo narekovala obseg teh aktivnosti, za večji obseg programa bo v prihodnje potrebno iskati sponzorje (občine).

Svetovanje lastnikom gozdov

5.2.1 Individualno svetovanje

Ta oblika svetovanja bo potekala na naslednje načine:

z neposrednimi osebnimi razgovori

preko telefonskih pogovorov

preko pisnih obvestil (publikacije, zloženke,...)

5.2.2 Svetovanje preko prispevkov v medijih

Za svetovanje preko medijev se bo posluževalo predvsem tistih medijev, ki bodo zajeli največji krog lastnikov gozdov, tako na lokalnih ravneh kot na nacionalni ravni. Največji delež lastnikov se bo obveščalo preko internega biltena KGZS, saj ga prejme kar 177 000 članov zbornice. Med to populacijo ljudi je precej bran tudi tednik Kmečki glas. Vsekakor so zelo pomembni za obveščanje tudi lokalni mediji (lokalni časopisi – občinska glasila, lokalni radio, lokalna TV)

Preglednica 1: Svetovanje preko prispevkov v medijih

	Bilten KGZS	Lokalni radio	Kmečki glas	Lokalni Časopis	Strokovne revije	Skupaj
Število objav	2	2	1	3	1	9

5.2.3. Svetovanje za področje uporabe biomase

V svetu zelo hitro narašča uporaba obnovljivih virov za energetske namene. Med njimi tudi uporaba biomase. V Sloveniji smo tu še zelo na začetku. Glede na razpoložljive količine lesa, ki bi bile primerne za uporabo v te namene, je smiselno, da se tudi gozdarska svetovalna služba aktivno vključi v sistem osveščanja in propagiranja uporabe tovrstne energije. Svetovanje se bo izvajalo osebno, preko medijev, glede na zanimanje pa se bo organiziralo tudi predavanje. Ravno tako se bodo morali izobraziti gozdarski svetovalci pri specialistih, ki se s tem že ukvarjajo (GIS, KSS). Zavzemati se bo potrebno za zvišanje subvencij za začetne investicije pri izgradnji tovrstnih energetskih sistemov.

Naloge na področju strokovno pospeševalnih prireditvev

Gozdarska svetovalna služba se bo vključila v že obstoječe aktivnosti Kmetijske svetovalne službe in na teh prireditvah vključila tudi gozdarske teme.

V letu 2003 bo gozdarska svetovalna služba izvedla naslednje aktivnosti:
sodelovanje pri organizaciji kviza s kmetijsko - gozdarsko vsebino
sodelovanje in svetovanje pri organizaciji kmečkih iger in drugih prireditev s področja gozdarstva

Sodelovanje z različnimi institucijami

Za izvedbo določenih projektov, pa tudi sicer, je zelo pomembno sodelovanje gozdarske svetovalne službe z drugimi institucijami. Najpomembnejše je sodelovanje s ZGS pri določenih vrstah izobraževanja in usposabljanja lastnikov gozdov. Sodelovanje bo potrebno tudi pri izdelavi gozdno gospodarskih načrtov, lovsko gojitvenih načrtov, planiranju del (vzdrževanje gozdnih cest, izgradnja vlak, gojitvena dela,...)

Zelo pomembno je sodelovanje tudi z lokalnimi skupnostmi, še posebno pri pridobivanju sredstev za sofinanciranje izobraževanj, za sofinanciranje izgradnje vlak in drugih investicij, ki so povezane z gozdno proizvodnjo. Lokalne skupnosti večinoma namenjajo zelo malo sredstev za področje gozdarstva, zato svetovalno službo čaka tu velik izziv.

Potrebno bo sodelovanje tudi z DURS, lokalnimi izpostavami, še posebno pri uveljavljanju pravic lastnikov gozdov za znižanje katastrskega dohodka bodisi zaradi naravnih ujm ali investicij na kmetijskem gospodarstvu.

Povezovanje in združevanje lastnikov gozdov

Trenutno so lastniki gozdov v Sloveniji neorganizirani, prepuščeni samim sebi. Organizirano interesno povezovanje lastnikov ne obstaja. Zato so na tem področju pred gozdarsko svetovalno službo obsežne in zahtevne naloge. Po principu majhnih korakov bo potreben načrtovan pristop do združevanja lastnikov gozdov. Združevanje pa pomeni povečano učinkovitost tako pri pridobivanju raznih sredstev, kot tudi pri trženju, pri gospodarjenju z gozdovi nasploh, kar posledično pomeni povečano realizacijo gozdnogospodarskih načrtov.

V letu 2004 se bodo izvajale aktivnosti v smeri ustanovitve združenja lastnikov gozdov s konkretnimi cilji (učinkovitejše trženje, lažja organizacija dela v gozdu, pridobivanje sredstev,...).

Izobraževanje in usposabljanje gozdarskih svetovalcev

Udeležili se bomo vseh izobraževanj, ki bodo organizirana pri KGZS, ravno tako se bomo udeležili dvodnevne seminarja iz biomase, ki ga bo organiziral GIS.

Certificiranje gozdov

Certificiranje je nastalo kot odziv na devastiranje tropskih gozdov.. Zato so okoljske organizacije, lastniki gozdov ter lesna industrija postavili merila in načine za trajnostno gospodarjenje z gozdovi, ki se potrjuje s certifikatom. Certificiranje vse bolj postaja tržni instrument, saj nekateri uvozniki lesa in lesnih izdelkov zahtevajo, da imajo izdelki certifikat, da je les pridobljen iz trajnostno gospodarjenih površin. Tudi Slovenija bo morala izpeljati postopek certificiranja gozdov, saj bodo v nasprotnem primeru imeli lesna industrija in lastniki gozdov težave pri izvozu lesa in izdelkov.

Za vzpostavitev sistema certificiranja bo potrebno:

- ustanoviti GIZ PEFC Slovenija
- pripraviti certifikacijsko shemo
- oblikovati certifikacijsko telo
- vzpostaviti sistem znotraj KGZS

Za izpeljavo certificiranja v zasebnih gozdovih je najbolj poklicana ravno KGZS. Glede na obsežnost projekta bo potrebno sodelovanje tudi gozdarskega svetovalca iz KGZ Ljubljana. Ravno tako bo potrebno certificiranje predstaviti lastnikom gozdov, za kar se bo uporabilo različne medije.

Število zaposlenih za izvajanje nalog gozdarskega svetovanja pri KGZ Ljubljana

V septembru 2003 je začel z delom na KGZ Ljubljana vodja oddelka za gozdarsko svetovanje. V letu 2004 bo opravljal naloge, ki so navedene v tem programu.

Poraba delovnih ur za opravljanje nalog gozdarskega svetovanja

Naloge	Št. delovnih ur
Certificiranje	200
Biomasa	80
Osebno svetovanje lastnikom	856

Združevanje lastnikov	144
Članki, prispevki	40
Predavanja	16
Sodelovanje z drugimi institucijami	160
Usposabljanje lastnikov gozdov	16
Strokovno pospeševalne prireditve	16
Udeležba na strokovnih posvetih, seminarjih	40
Izobraževanje iz literature in drugih virov	40
Redni letni dopust	224
Kolegiji	128
Izdelava poročil	48
Lastna organizacija dela	40
Skupaj	2048

SADNA DREVESNICA STUDENEC

Sadna drevesnica Studenec ima v uporabi cca 5,8 ha površin na Studencu pri Ljubljani, poleg Psihiatrične Klinike. Vse površine so njivske. Manjši del (1 ha) je zasajen s trajnimi nasadi: matični nasad sadnega drevja za rezanje cepičev, matični nasad ribeza in leske za rezanje potaknjencev in demonstracijski nasad špargljev (0,2 ha). Na ostalih površinah kolobarimo. V letu 2004 bomo del proizvodnje preselili na novo lokacijo – v bližini sedanje drevesnice.

Stroji: traktor s prikolico, atomizer, njivska škropilnica, freza, plug, mulčer, gozdarski vitel, dva motokultivatorja s priključki, prenosni namakalni sistem s črpalko in osebni avto R-5.

Oprema: računalnik s printerjem, faks, telefon (ISDN), registerska blagajna, in POS terminal za plačevanje z karticami.

Objekti: dve stari leseni lopi, delovna hala (10 x 15 m) in sanitarni kontejner

Zaposleni:

- vodja sadne drevesnice - inž.kmet.
- delovodja - tehnik
- 3 drevesničarji

Letna proizvodnja sadnih sadik in jagodičevja je cca 18.000 sadik.

Približno 2/3 sadik se proda v jeseni, ostale naslednjo pomlad.

Del prihodka bomo pridobili tudi z izvajanjem prikazov vseh tehnoloških postopkov v sadjarstvu, ki bodo namenjeni tako tistim, ki se tržno ukvarjajo s pridelavo sadja, kot ljubiteljskim sadjarjem. Prodajali bomo tudi jabolka iz matičnega nasada in šparglje iz demonstracijskega nasada.

Pri poslovanju drevesnice bomo sledili izvajanje sanacijskega programa, ki je bil pripravljen leta 2003.

KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD MARIBOR****1 Kratka predstavitev območja**

Kmetijsko gozdarski zavod Maribor je ustanova z ugledno sto in več letno tradicijo. Na svojem območju delovanja je osrednje izobraževalno in kontrolno središče za področje kmetijske pridelave in predelave. Ustanova izvaja program javne službe za kmetijsko svetovanje in tržne storitve z javnimi pooblastili na področju kontrole vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, kontrolo semena kmetijskih rastlin, kontrolo ekološke pridelave in predelave kmetijski pridelkov in proizvodov, kontrolo integrirane pridelave v sadjarstvu in vinogradništvu.

Tržna dejavnost zajema še pedološke storitve na področju kmetijstva in kontrolo dozorevanja sadja ter storitve na področju urejanja prostora. Ker naš zavod nima selekcije v živinoreji je delitev dela s sosednjimi zavodi nekoliko specifična. Po večletnem dogovoru pokriva živinorejo v celotni regiji Podravja KGZ Ptuj. Naš zavod, ki zaposluje več specialistov pa v istem prostoru rastlinsko pridelavo. Naloge specialistov za vinarstvo pokrivamo na celotnem območju Vinorodne dežele Podravje za oddelke kmetijskega svetovanja Maribor, Ptuj, Murska Sobota in Celje. Svetovanje za pridelavo sadjevca izvaja zavod Maribor za vso Slovenijo. Specialistično službo vinogradništva pokrivamo za območje KGZ Maribor in KGZ Celje. Določene naloge javne službe za varstvo rastlin po posebni odločbi MKGP za področje KGZ Maribor, KGZ Ptuj in KGZ Murska Sobota.

Značilnost območja je ravninski svet Dravskega in Ptujkega polja, kjer so velika zajetja pitne vode in zato vedno večje težave pridelovalcev, ki so v pretežni meri odvisni od poljedelsko živinorejske pridelave, v zadnjih letih pa tudi zelenjadarske. Gričevnat svet zajema Slovenske gorice, Haloze, SV del Pohorja in Kozjak, kjer poleg živinoreje prevladuje vinogradništvo in sadjarstvo. V obeh panogah je pridelava na evropski ravni, žal so pa take tudi cene kljub veliko večjim stroškom, ki so tudi posledica površin v strminah in neorganiziranega trga. Ker so glavne značilnosti po proizvodnih usmeritvah prikazane pri sosednjih zavodih se v prikazu le teh omejujemo zlasti na območje terenske svetovalne službe.

Terenski svetovalci delujejo na območju treh upravnih enot: Maribor, Pesnica in Ruše in dvanajstih občin: Mestna občina Maribor, Ruše, Pesnica, Šentilj, Kungota, Rače-Fram, Starše, Miklavž, Hoče-Slivnica, Lovrenc na Pohorju, Selnica in Duplek. V svetovalno delo je vključenih 3805 kmetij.

Površine po zemljiških kategorijah:

Njive in vrtovi	7600 ha
Travniki, pašniki	9422 ha
Vinogradi	722 ha
Sadovnjaki-ekst.	652 ha
Sadovnjaki-intez.	272 ha

Socioekonomska struktura kmetij:

Čiste kmetije	1033
Mešane kmetije	2212
Dopolnilne kmetije	300
Ostarele in neaktivne	163

Proizvodna usmeritev kmetij:

Poljedelske kmetije	137
Govedorejske kmetije s prirejo mleka	360
Z vzrejo in pitanjem govedi	111
Prireja mleka in pitanje	85
Kmetije z rejo drobnice	44
Vrtnarske kmetije	41
Praščerejske kmetije	183
Mešana gospodarstva	1986

Stalež živine:

Krave molznice	3450
Prašiči	20432 rilcev
Perutnina	100000 kljunov
Konji	115
Drobnica	1160

Tržna proizvodnja:	
Mleko (L v 000)	20452
Goveji pitanci	3930
Teleta	735
Prašiči	17244
Meso drobnice (kg)	25000
K.jajca (kos 1000)	3000
Ribe	80000
Jabolka (T)	5844
Jagodičevje	20000
Ind.jabolka (T)	845
Pšenica (T)	3060
Slad.pesa (T)	4200
Krompir (T)	1200
Vrtnine (T)	1350
Vino (HL)	62750

2. Organiziranost kgz Maribor

V okviru KGZS – KGZ – zavoda MB delujejo naslednje organizacijske enote:

- Oddelek za kmetijsko svetovanje (12 specialistov, 8 terenskih svetovalcev, 2 svetovalki za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti)
- Sadjarski center Gačnik (3 zaposleni)
- STS Ivanjkovci (3 zaposleni)
- Javna služba za varstvo rastlin (2 zaposlena)
- Kontrola EKO in IP pridelave (5 zaposlenih)
- Laboratoriji: semenski, za analizo vin in pedološki, ter laboratorij za kontrolo dozorelosti sadja (6 zaposlenih)
- Oddelek za urejanje kmetijskega prostora (3 zaposleni)
- Raziskovalna enota
- Oddelek skupnih služb (5 zaposlenih)

Oddelek kmetijske svetovalne službe Maribor sestavlja vodja oddelka 12 specialistov in 10 terenskih svetovalcev od tega 2 svetovalki za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti.

Specialisti oddelka za kmetijsko svetovanje Maribor delujejo, poleg navedenih upravnih eno, po dogovoru širše.

Specialistke za poljedelstvo in zelenjadarstvo z dvema delovnima mestoma pokrivata območje upravnih enot Maribor, Pesnica, Ruše, Lenart, Ormož, Ptuj, Slovenska Bistrica in Radlje ob Dravi. Na tem območju je po statističnih podatkih iz leta 2000 14.081 družinskih kmetij s 34.368 ha njiv v zasebni lasti in približno 8.500 ha njiv na kmetijskih posestvih, ter 560 kmetij s 368 ha zelenjave. V integrirani pridelavi je 55 kmetij s 196 ha površin.

Specialist za travništvo in kmetijsko mehanizacijo pokriva območje upravnih enot Maribor, Pesnica, Ruše, Lenart, Ormož, Ptuj, Slovenska Bistrica in Radlje ob Dravi. Na tem območju je bilo po statističnih podatkih iz leta 1997 29.790 ha travnikov in pašnikov.

Dva specialista za vinogradništvo delujeta na območju vinorodne dežele Podravje, ki zajema statistične regije Pomurje, Podravje in Savinjsko. Po podatkih DOF meri 10.623 ha, po statističnih podatkih 5.683 ha in po podatkih registra 6.715 ha in je največja od vseh treh vinorodnih dežel v Sloveniji. Na območju našega delovanja je po podatkih statistike 17.575 kmetijskih gospodarstev po registru pa 8.635 vinogradniških pridelovalcev. Večino pa predstavljajo ljubiteljski vinogradniki.

Dva specialista za vinarstvo delujeta na področju pridelave, promocije in kulturnega uživanja vina in sadjevca in sicer, vina za območje vinorodne dežele Podravje, sadjevca pa za vso sadjerodno Slovenijo.

Specialistična služba za sadjarstvo z dvema delovnima mestoma pokriva poleg območja zavoda Maribor še območje zavodov Ptuj in Celje. Skupna površina tržnih nasadov vseh sadnih vrst na tem območju je 991 ha pri sadjarskih kmetijah in 879 ha pri nekdanjih družbenih posestvih.

Dva specialista za varstvo rastlin s pomočjo vodje oddelka pokrivata vso potrebno svetovanje s področja varstva sadnega drevja, vinske trte, okrasnih rastlin, delno pa tudi poljedelstva in zelenjadarstva na pretežnem delu SV Slovenije.

Specialistka za ekološko kmetovanje svetuje na območju delovanja Kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor pa tudi širše v primeru, da kmetje izhajajo iz območja, kjer še ni svetovalca na področju ekološkega kmetovanja.

ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE

1 Opis aktivnosti v okviru posameznih projektnih nalog

Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij

Predvidevamo, da bomo za dvig konkurenčnosti kmetij porabili največ delovnega časa (39%). Znotraj tega projekta pa 71% časa za 125 predavanj, 54 tečajev, krožkov in delavnic ki smo jih planirali vsebinsko naravnano na naslednje probleme;

- v govedoreji: plodnostne motnje, kvaliteta mleka, mlečne kvote,
- v prašičereji; neurejenost registra, nezadostno poznavanje predpisane tehnologije
- travništvu; neustrezna travna ruša, opuščanje paše in neustreznost tehnologije
- poljedelstvo; neustrezen kolobar, neustrezen čas setve,
- zelenjadarstvo; nezadostna tržna pridelava, premalo vključevanje v IP
- sadjarstvo; neustrezna organiziranost OP, premalo obnov, neustrezen sortiment, premalo vključevanje v IPS, pojav ognjevke
- vinogradništvo; premalo vključenih v IPG, premalo obnov, pojav trsne rumenice, vpis v register
- vinarstvo; pojav napak in bolezni, nepoznavanje zakonodaje, nevedenje kletarskih evidenc, neprimerno označevanje na vinskih etiketah
- ekološko kmetovanje; premajhno vključevanje v ekološko kmetovanje, slabo trženje ekoloških proizvodov, neustrezen način reje.

Organizirati nameravamo 44 ekskurzij in 48 demonstracijskih poskusov (gnojilni, sortni, škropilni). Izvajanje nalog opazovalno napovedovalne službe za pomembnejše bolezni in škodljivce (11%).

Velik delež predstavlja še vedno osebno svetovanje 31% in izobraževanje svetovalcev med seboj (19%)

Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka

Ta projektna naloga predstavlja 10 % aktivnosti. Za izobraževanje in usposabljanje kmetov in njihovih družin smo namenili 42 % časa. Vsebine predavanj, tečajev in delavnic se nanašajo na;

- predstavitev ukrepov PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA
- možnosti razvoja dopolnilne dejavnosti in poti do registracije
- predstavitev veljavnih predpisov za dopolnilne dejavnosti
- pregled vodenja evidenc HACCP
- kako postati uspešna turistična kmetija
- dajmo prednost prenovi stare kmečke hiše pred novogradnjo
- storitve s kmetijsko in gozdno mehanizacijo, kot dopolnilna dejavnost na kmetiji
- lesna biomasa
- varovalna dietna prehrana, vegetarijanska prehrana,
- ribe v prehrani
- zelišča, katera in zakaj
- spoznajmo jedilne in okrasne buče
- okraski iz testenin
- aranžmaji
- dejavniki tveganja za bolezni srca in ožilja
- stekleničenje, hranjenje in ponudba sadjevca

Tudi na tem področju je potrebno veliko osebnega svetovanja (21%), strokovno pospeševalnih prireditev (16%), tečajev, krožkov, delavnic (11%) in lasnega izobraževanja kmetijskih svetovalcev (19%). Za pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov pa planiramo 15% razpoložljivega časa zlasti svetovalci, ki pokrivata dopolnilne dejavnosti.

Izvajanje ukrepov kmetijske politike

Čeprav se naloge iz prejšnjih projektov v veliki meri navezujejo tudi na aktualno politiko pa po programu predvidevamo 36% razpoložljivega časa za direktno izvajanje ukrepov kmetijske politike. Največje postavke v programu so svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okolje varstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti (24%), izobraževanje in usposabljanje in informiranje kmetov in njihovih družin (15%), svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov, kmetijski pridelavi in prireji (10%), agrarnih operacijah (7%), pomoč pri pripravi vlog in dokumentacije za subvencije (28%), pomoč pri izpolnjevanju obrazcev (14%), pomoč pri izpolnjevanju obrazcev v okviru PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA (4%) Pomoč pri vodenju FADN knjigovodstva, vnos vlog, svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov, sodelovanje pri delu državnih in drugih organov in drugo so naloge, ki predstavljajo preostali del planiranih aktivnosti.

Združevanje in povezovanje na podeželju

Pomoči pri organiziranju in delu društev in združenj smo namenili 10 % razpoložljivega časa. Nezadostna informiranost kmetov in podeželskega prebivalstva o možnostih pridobivanja sredstev iz podpornih programov, nezadostna usposobljenost kmetov in podeželskih skupnosti za pridobivanje sredstev iz podpornih programov EU, pomanjkanje delovnih mest, neugodna posestna struktura in drugo so problemi s katerimi se srečujemo. Zato smo zastavili cilj, da s predavanji, prikazi, individualnim svetovanjem, strokovnimi ekskurzijami in pomočjo pri pridobivanju sredstev vplivamo na izboljšanje položaja. Za predavanja smo predvideli teme; evropski socialni sklad in možnosti sodelovanja v njem uspešno projektno načrtovanje predstavitev podpornih programov EU Kmetijski svetovalci so strokovni tajniki skoraj vseh društev in združenj.

2. Drugi projekti in aktivnosti

Ostali projekti in aktivnosti, predstavljajo 10 % delež v programu dela. Najpomembnejše naloge so:

- tečajji za porabnike sredstev za varstvo rastlin (10 začetnih in 3 nadaljevalne)
- tečaj za prodajalce sredstev za varstvo rastlin (1 začetni in 1 nadaljevalni)
- statistični popisi in ocene
- varnost in zdravje pri delu- izdelava izjave
- varnost in zdravje pri delu- izobraževanje
- seminar »Pokušnja in spoznavanje vina«
- tečaj »Pridelava sadjevca«
- seminar pokušanja in ocenjevanje sadjevca
- CRP- sodobnim trendom in klimatskim razmeram prilagojene tehnologije pridelave lucerne
- izdelava analize stanja donacije in izkoriščenosti kmetijske mehanizacije v SK Republiki Srbski
- NatURA 2000 komunikacijske skupine; Drava, Rački ribniki, Požek, Pohorje
- izvajanje aplikativnih registracijskih poskusov s FFS
- tehnološki ukrepi za zmanjšanje pojava trsnih rumenic v VD Podravje in identifikacija prenašalcev
- preverjanje kakovosti vina
- izvajanje programov državnega pomena po posebnih pogodbah

3. Izvajalci programa

Vodja oddelka: 1

Svetovalci specialisti: 12

Svetovalke za delo s kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: 2

Terenski svetovalci: 8

SADJARSKI CENTER GAČNIK

V skladu z petletnim programom dela zajema program za leto 2004 naslednje naloge:

INVESTICIJSKA VLAGANJA

1.1. Matični NASAD SELO

V skladu s potrebami po dopolnitvi sortimenta cepičev jablan, smo v letu 2003 pri dobavitelju »Vermerderingstuinen Nederland« v začetku leta 2003 naročili 480 novih brezvirusnih matičnih dreves jablan (idared, granny smith, mutsu, delcorf, ecolette, rdeči boskop in okrasnih jablan). Uvozili in posadili jih bomo v zgodnji pomladi 2004.

Zaradi strokovno utemeljenega vztrajanja pri vzdrževanju brezvirusnih matičnih dreves brez cvetenja in plodov (bistveno zmanjšanje verjetnosti vnosa hruševega ožiga v nasad) in istočasnega zagotavljanja pomološke kontrole matičnih dreves, bomo v letu 2004 opravili kontrolno cepljenje vseh v zadnjih letih posajenih matičnih dreves. S pridobitvijo označenih potomcev od slednjega matičnega drevesa in njihovem spremljanju v kontrolnem nasadu, bomo lahko kupcem cepičev zagotavljali najvišjo možno zdravstveno in pomološko varnost – kar je osnovna prednost certifikacije. Za izvedbo projekta bomo uporabili najcenejšo pot. V izbrani komercialni drevesnici bomo pod našo kontrolo opravili kopolucijo in pridelali sadike, ki jih bomo nato prodali (po možnosti le enemu kupcu) z zagotovitvijo pravice, da v nasadu smemo opravljati spremljanje sortne čistosti in istovetnosti sort in klonov. Za financiranje tega projekta v letu 2004, bomo potrebovali pokritje stroškov dela (cepljenje in vzdrževanje v drevesnici) in reprodukcijskih materialov (podlage, mat. za cepljenje, repro za vzdrževanje). Večji del teh vlaganj se bo ob prodaji sadik v letu 2005 povrnil in bo upoštevan kot priliv lastnih sredstev za vzdrževanje centra v letu 2005.

MatIČNI NASAD KOŠČIČARJEV ILJAŠEVCI

V letu 2003 smo začeli s pripravo matičnega nasada koščičarjev na lokaciji v Iljaševcih. V sodelovanju z drevesnico Malus smo zagotovili in ogradili površino, na kateri bi, v skladu z odločitvijo pristojnih na MKGP in KIS o ustreznosti pripravljenih matičnih dreves koščičarjev v drevesnici Malus, lahko v pomladi leta 2004 posadili nasad.

MatIČNI NASAD GAČNIK

Matični nasad v Gačniku bi bilo po našem mnenju potrebno dopolniti še z nekaj sortami jabolk. Razlogi za to so predvsem v želji, da čim bolj dopolnimo sortiment in s tem omogočimo kakovosten nadzor nad pridelavo cepičev. Izvrševanje predpisov o nadzoru nad hruševim ožigom in metličavostjo bo po našem mnenju končno zelo omejilo »razpršeni koncept matičnih nasadov« in povečalo povpraševanje po cepičih iz matičnih nasadov pri sadjarskem centru. Ker za precejšen del sort ni mogoče dobiti brezvirusnih matičnih dreves, bomo še naprej vzdrževali tudi standardni matični nasad v Gačniku. V letu 2003 smo opravili nekaj poskusnih cepljenj, v letu 2004 pa bi izvedli cepljenja za pridobitev primerne števila matičnih dreves. Ponudbo bomo razširili predvsem na sorte za travniške in ekološke nasade (stare sorte in licenc proste odporne sorte jablan). Ker je pri obeh skupinah povpraševanje številčno za zdaj dokaj majhno v bodoče pa računamo s povečevanjem povpraševanja, bo tudi število matičnih dreves temu prilagojeno. Ocenjujemo, da bi pripravili skupaj 200 – 300 matičnih dreves 15 različnih sort.

INTRODUKCIJA II FAZA

V letu 2003 smo se tako s koordinatorjem in nosilcem naloge Introdokcija kot tudi z MKGP dogovorili o tako imenovani dvofazni introdokciji. V letu 2003 smo zaradi zelo pozne dokončne odobritve programa posadili le del predvidenih dreves, smo pa pripravili večjo površino za sajenje. Na tej površini bi v letu 2004 posadili 10 – 15 naj obetavnejših odpornih in robustnih sort jablan. Tak način sajenja (po vsaj 200 sadik na sorto) bo omogočil natančnejše spoznavanje proizvodnih lastnosti novih sort, kar bo zagotovo dobrodošla dodatna informacija k podatkom, ki smo jih zbrali v prvi fazi introdokcije. Ocenjujemo, da bomo v pomladi 2004 posadili 2000 – 3000 sadik jablan.

NADALJEVANJE VLAGANJ V OPREMO

Ker smo v letu 2003 preko sodelovanja v projektu Interreg IIIA (ki pa je žal financiran le na avstrijski strani) dobili možnost delati analize zrelosti plodov s pomočjo robotizirane naprave Pimprenelle in se bomo zaradi dobrih izkušenj z njo tudi v bodoče trudili za enak način dela, smo nekoliko spremenili koncept opreme laboratorija. Napravo bomo (če ne bo več možnosti preko projekta) najemali za določen čas direktno pri lastniku. V letu 2004 še upamo na enak (za nas brezplačni) najem, ne predvidevamo nobenih direktnih stroškov.

Da pa bi posodobili mehanizacijo za vzdrževanje nasadov, si s tem olajšali številna dela in predvsem predstavili sadjarjem vedno bolj nujen večnamenski stroj, bi v letu 2004 nabavili samohodno večnamensko platformo. Ta omogoča racionalno in kakovostno izvedbo številnih del: rez, ročno redčenje, razpiranje in nameščanje mreže proti toči, zelena dela v krošnji, obiranje plodov.

V biološkem načinu pridelave sadja je vzdrževanje pasov pod drevesi dopustno le na mehanični način, v integriranem načinu pa bi z uvedbo stroja za to delo lahko še zmanjšali rabo herbicidov. Da bi tudi to alternativno metodo čim bolj približali sadjarjem in jo do dobra preskusili, bi v letu 2004 nabavili traktorski priključni stroj za mehanično vzdrževanje čistih pasov pod drevesi.

Rednega in kvalitetnega vzdrževanja vseh naših nasadov na treh lokacijah (Gačnik – Selo 75 km, Gačnik – Veržej 65 km) si ni mogoče predstavljati brez kombiniranega vozila. Sicer pa že sama velikost posestva in specifičnost dela ter nenazadnje tudi možnost uporabe takega vozila v izobraževalne namene, opravičuje njegovo prisotnost. Sedanje to namensko vozilo bo v letu 2004 staro že 7 let in nujno ga je nadomestiti z novim v letu 2004.

2. TEKOČE POSLOVANJE

2.1. ZAPOSLENI

Zaradi povečanja obsega in zahtevnosti dela smo v zadnjih letih vse z večjimi težavami zmogli pravočasno in dobro opraviti vsa dela, zato smo v letu 2003 večji del leta zaposlovali delavca KGZS Maribor – Holc Roberta, ki je bil tam na delovnem mestu tehničnega sodelavca v enoti drevesnica. Zaradi organizacijskih sprememb se drevesnica opušča, v Sadjarskem centru pa se zelo povečuje obseg in zahtevnost dela, zato mislimo delavca v letu 2004 stalno zaposliti.

2.3. VZDRŽEVANJE OBSTOJEČIH NASADOV

2.3.1. MatIČNI NASAD SELO

Spremenjen način izvajanja strojnih del zaradi zagotavljanja najvišje možne varnosti pred hruševim ožigom in poostren nadzor nad nasadom, bo zahteval nekoliko več sredstev za vzdrževanje. Ker pa nam tak način dela nalagajo predpisi in realne potrebe ni nobenega dvoma, da so ta dodatna vlaganja potrebna in upravičena

2.3.2. MatičNO ZARODIŠČE ILJAŠEVCI

Iz enakih razlogov kot v matičnem nasadu Selo, bomo podobno ravnali tudi v matičnem zarodišču. Za potrebe izkopa in sortiranja podlag, kar bomo v bodoče izvedli v lastni režiji, bomo morali najeti občasno zaposlene delavce, saj je izkop izrazita delovna konica, ki ima na voljo zaradi pozne jeseni tudi zelo omejen čas za izvedbo.

2.3.3. MatičNI NASAD GAČNIK

Ob zaposlitvi četrtega stalno zaposlenega bomo vsa vzdrževalna dela v nasadu izvedli v centru stalno zaposleni delavci

2.3.4. VZDRŽEVANJE OBSTOJEČE INTRODUKCIJE

Med obstoječe introdukcijske nasade prištevamo 0,7 ha nasada jablan, 0,3 ha češenj in 0,2 ha sliv ter 0,5 ha leske. Vsa redna vzdrževalna dela bomo opravili stalno zaposleni v centru .

2.3.5. VZDRŽEVANJE OBSTOJEČIH POSKUSNIH NASADOV

Med obstoječe poskusne nasade prištevamo 2,2 ha jablan in 0,7 ha orehov. Večino vzdrževalnih del opravimo v centru stalno zaposleni.

2.4. ORGANIZACIJA POSVETOV

V letu 2004 bomo v začetku leta organizirali redno letno delovno srečanje strokovne skupine srednjeevropskih poskusnih postaj (sistem rotacije med sodelujočimi). Večino stroškov sicer nosijo sodelujoči sami, vendar nekaj stroškov reprezentančne narave vendarle ostane organizatorju. V juniju je v Sloveniji predvideno mednarodno srečanje delovne skupine za sadjarstvo v okviru skupnosti Alpe – Jadran. Čeprav bo srečanje samo potekalo v sadjarskem centru Bilje, je predvidena so organizacija tudi za sadjarski center Gačnik.

Spremembe v organiziranosti sadjarjev (odsotnost skupne slovenske krovne sadjarske organizacije) bodo pomembnejše naloge in žal tudi nekaj finančnega bremena povezanega z organiziranjem strokovnih posvetov prenesle na sadjarske centre. Glede na naše dolgoročne naloge in perspektive je to tudi dobra možnost za našo uveljavitev. Zato bomo v letu 2004 zagotovo organizirali več strokovnih srečanj in za njih porabili tudi več denarja kot v preteklih letih.

2.5. PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE

Skrb za permanentno izobraževanje zaposlenih je za dolgoročni obstoj centra ena najpomembnejših nalog. Še naprej bomo finančno podprli študij enega sodelavca ob delu, razen tega pa načrtujemo tudi stalno neformalno izobraževanje s krajšimi izpopolnjevanji na sorodnih postajah v tujini, sodelovanje na strokovnih posvetovanjih doma in v tujini in podobno.

SELEKCIJSKO TRSNIČARSKO SREDIŠČE IVANJKOVCI

Delo v selekcijsko trsničarskem središču Ivanjkovci poteka pod strokovnim vodstvom Kmetijskega inštituta Slovenije (kot koordinatorja in izvajalca strokovnih nalog v vinogradništvu) ter Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani – odd. agronomija (kot so izvajalca sorazmernega dela programa strokovnih nalog v vinogradništvu). STS Ivanjkovci je vključeno v operativno izvajanje programa klonske selekcije (odbira elit) in uvajanje ter v kasnejše izvajanje programa certifikacije sadilnega materiala vinske trte (oskrba baznih matičnih rastlin in vzgoja trsnih cepljenk kategorije baza). Skupni cilj obeh programov je pridelava certificiranih brezvirusnih trsnih cepljenk za potrebe slovenskih vinogradnikov in zagotavljanje kakovostnega sadilnega materiala za obnovo vinogradov. To je še posebej pomembno pri naših avtohtonih vinskih sortah kot so Šipon, Radgonska ranina, Štajerska belina-Ranfol, Zametovka, Laški rizling, itn., ter slovenskih podlagah za vinsko trto (selekcije ing. S. Matekovič) V-M, VI-M in 8BČ, pri katerih ustreznega matičnega materiala najvišjih selekcijskih stopenj ne moremo uvoziti od drugje.

Naloge selekcijsko trsničarskega centra Ivanjkovci v letu 2004 so:

Nadaljevanje ureditve in pridobitve novih kolekcijskih nasadov in baznih trsnic za nadaljevanje selekcijskega dela (sajenje novih baznih matičnih trsov, sajenje baznih matičnjakov in vzgoja baznih cepljenk matičnih trsov za trsničarje), je v naslednjih treh letih nujno zagotoviti zadosten

obseg novih zemljišč (skupno cca 10 ha), na katerih vsaj 6 let ni rasla vinska trta in so primerno izolirana od ostalih vinogradov.

Skladno s tem, bomo v letu 2004 nadaljevali z ureditvijo zemljišča (cca 2 ha), za posaditev nove kolekcije klonov na lokaciji Litmerk - mulčenje in postavitve armature za protitočno mrežo (nabavljeno 1999 leta).

Na lokaciji k.o. Litmerk (2,0 ha), na zemljišču katero je zasebna last (po cenitvi bo narejena zamenjava z enakovredno odmerjeno parcelo Sklada kmetijskih zemljišč, katero koristi Jeruzalem Ormož d.d Vinogradništvo), bomo v letu 2004 nadaljevali pripravo zemljišča za sajenje matičnjaka baznih matičnih podlag, ki jih bomo morali uvoziti iz selekcijskega centra Geisenheim. V letu 2004 načrtujemo izvedbo vseh zemeljskih del, založno gnojenje, gnojenje z hlevskim gnojem, setev travno-deteljnih mešanic in postavitve ograje bodočega matičnjaka.

Priprava zemljišča za sajenje novega matičnjaka bo skupaj trajala 2-3 leta.

V letu 2004 načrtujemo nakup namakalnega sistema za trsnico.

Oskrba kolekcije

V letu 2004 načrtujemo popolno oskrbo (ampelotehnična opravila, zaščito, obdelavo tal, škropljenje z herbicidi, popravilo armature) in opravljanje vzdrževalne selekcije v starem in novem delu kolekcije novih klonov vinskih sort, v starem kolekcijskem vinogradu na Jeruzalemu.

Testiranje baznih matičnih trsov novih klonov in podlag na virusne bolezni.

Serološki testi (ELISA)

Serološka testiranja opravljamo v sodelovanju s KIS Ljubljana in BF Ljubljana, v serološkem laboratoriju na Kmetijskem inštitutu Slovenije.

V letu 2004 načrtujemo izvedbo testiranja 500-1000 izvornih in baznih matičnih trsov novih klonov vinskih sort in podlag, kar ob testiranju na 7 virusov (GFLV, ArMV, GLRaV I, III in VI, GVA in GFKV) pomeni skupno 4.000-7.000 seroloških testov.

Indeksiranje na trsne indikatorje

V rastlinjaku STS Ivanjkovci, načrtujemo v letu 2004 izvedbo 500 indeksiranj v treh ponovitvah, kar znaša skupno 1500 indeksiranj na trsne indikatorske rastline.

Delo v rastlinjaku

Za rastlinjak, v katerem čuvamo repozitorij izvornih matičnih rastlin, vzgajamo trsne indikatorje za indeksiranja, opravljamo indikatorske teste ter vzgajamo zdrave matične rastline klonov po eliminaciji virusov s pomočjo tehnike tkivnih kultur, bo potrebno kot vsako leto nabaviti potrebni repromaterial (posode za rastline, substrat, gnojila, škropiva, etikete za označevanje rastlin, tekoče vzdrževanje, voda, energija za ogrevanje rastlinjaka, itn.). V rastlinjaku in montažnem mrežniku (urejenem v letu 2002 zaradi premajhne kapacitete velikega rastlinjaka) oskrbujemo cca. 2500 rastlin. Za izvedbo načrtovanega strokovnega programa indeksiranj je potrebno, da bo rastlinjak delno ogrevan ves zimski čas (na temp. 3-5 °C) in na rastočo temperaturo (22 °C) že od februarja naprej (na ta način s spodbuditvijo zgodnejše rasti pridobimo 1-2 termina za indeksiranje na leto ter rastlinjak gospodarnejše izkoriščamo).

Spremljanje klonov v kolekciji

V kolekciji STS Ivanjkovci je posajenih nad 80 novih klonov belih vinskih sort. Pri vseh kolekcioniranih klonih bomo v letu 2004 spremljali rodnost in kakovost pridelka, nadaljevali bomo z izdelavo opisov klonov za potrebe ugotavljanja RIN (potrebno za postopek uradnega priznavanja klonov) in opravili načrtovane mikroviniifikacije grozdja ter donegovanje in polnitev vina v mikroviniifikacijski kleti na Litmerku.

Delo poteka po predpisani metodiki klonske selekcije, vzdrževalne selekcije in certifikacije cepilnega materiala pri vinski trti, ki je usklajena z normativi EU. V letu 2004 pričakujemo v kolekcijskem nasadu cca. 14.000 kg grozdja, od katerega bomo manjši del rabili za mikroviniifikacije del pa prodali in ustvarili del lastnih prihodkov.

Mikroviniifikacije

V letu 2004 načrtujemo 20-25 mikroviniifikacij, odvisno od zdravstvenega stanja grozdja

Odbira novih elit

Na podlagi rezultatov pozitivne množične selekcije bomo nadaljevali z odbiro elitnih trsov vinskih sort, pri katerih le ta še ni bila opravljena. Gre predvsem za delo pri starih (avtohtonih) sortah kot sta kraljevina in štajerska belina ter podlagah iz selekcij Stanka Matekoviča (V-M, VI-M in 8BČ), pri katerih načrtujemo

vzgojo baznih matičnih rastlin za potrebe naših trsničarjev. V letu 2004 načrtujemo delo pri cca. 60 elitnih trsih ali klonskih linijah vinskih sort in podlag, na območju vinorodnih dežel Podravje in Posavje. Cepljenje baznih trsnih cepljenk

Iz cepilnega materiala baznih matičnih trsov v kolekciji STS Ivanjkovci načrtujemo v letu 2004 cepljenje okrog 25.000 siljenk, kar ob 50% izplenu pomeni pridelavo cca. 12.000 cepljenk.

Izobraževanje

V letu 2004 planiramo nadaljevanje lastnega izobraževanja, ki bo obsegalo:

- Sodelovanje na dveh strokovnih sestankih oziroma simpozijih v tujini.
- Predstavitve dela STS in vina mikroviniifikacij novih klonov na vsakoletnem trsničarskem salonu Vite v Gorici.
- Nadaljevalni tečaj tujih jezikov (1 delavec).

Prav tako bomo s predstavitvami sodelovali na nekaterih domačih strokovnih sejmskih prireditvah (Kmetijski sejem v Gornji Radgoni), kjer bomo predstavili potek klonske selekcije vinske trte ter skupaj z ostalimi strokovnimi inštitucijami (KIS, BF) tudi selekcijske dosežke v STS Ivanjkovci.

PROGRAM DELA TRŽNE DEJAVNOSTI

Varstvo rastlin

Naloge javne službe (JS) na področju zdravstvenega varstva rastlin:

- Izvajanje specializiranih laboratorijskih preiskav rastlin, rastlinskih proizvodov in nadzorovanih predmetov zaradi diagnostike škodljivih organizmov, še posebej žuželk in gliv;
- Opravljanje osnovne terenske in laboratorijske diagnostike škodljivih organizmov in jemanje uradnih vzorcev;
- Spremljanje in opazovanje razvoja škodljivih organizmov, ki so običajno navzoči na rastlinah in rastlinskih proizvodih, ter določanje optimalnih rokov za njihovo zatiranje;
- Evidentiranje izbruhov in povečane populacije škodljivih organizmov (epifitocije);
- Napovedovanje razvoja in povečanega pojava škodljivih organizmov, na podlagi ustreznih podatkov;
- Zagotavljanje meteoroloških, biotičnih in drugih podatkov za namene opazovanja in napovedovanja pojava škodljivih organizmov, še posebej fenoloških faz razvoja jablan in hrušk zaradi zatiranja hruševega ožiga;
- Vzdrževanje centrov z lokalno mrežo merilnih vremenskih postaj in drugih naprav; menjava in umerjanje senzorjev, vitalnih delov in fiksnih postaj;
- Vzdrževanje infrastrukture informacijske podpore za zajem, zbiranje in obdelavo agrometeoroloških podatkov ter njihov prikaz;
- Opozarjanje in preprečevanje širjenja škodljivih organizmov z oblikovanjem mnenj, navodil in presoj za uporabo fitofarmaceutskih sredstev
- Obveščanje javnosti in ustreznih služb o nevarnosti škodljivih organizmov rastlin s pomočjo tiskanih, elektronskih in drugih medijev
- Izobraževanje imetnikov v zvezi z izvajanjem dejavnosti zdravstvenega varstva rastlin;
- Strokovno usposabljanje odgovornih oseb za zdravstveno varstvo rastlin za izdajo rastlinskih potnih listov;
- Izdajanje rastlinskih potnih listov;
- Izvajanje raziskovalne in razvojne dejavnosti

Biološka preizkušanja kemičnih sredstev

V letu 2004 bomo izvedli sledeča biološka preizkušanja kemičnih sredstev (uradna biološka preizkušanja fitofarmaceutskih sredstev (FFS), predpreizkušanja FFS in demonstracijski poskusi) proti naslednjim boleznim, škodljivcem in plevelom:

- proti boleznim na pšenici in ječmenu in sladkorni pesi
- proti jablanovemu škrlupu in jablanovi pepelovki
- proti sivi plesni na vinski trti
- proti oidiju in peronospori na vinski trti
- proti jabolčnemu zavijaču
- proti sadnemu listnemu duplinarju
- proti plevelom v koruzi
- proti rdeči sadni pršici

- proti akarinozi vinske trte
- proti talnim škodljivcem na sladkorni pesi in koruzi

Vsi poskusi so postavljeni po metodi naključnega bloka v štirih ponovitvah. Lokacije izvedenih poskusov so odvisne od intenzitete pojava bolezni ali škodljivca v preteklem letu. Poskusi so bili izvajani v času rastne dobe rastlin (april – september). S prihodki od izvedenih poskusov bomo pokrili stroške dela in materialne stroške, ki so povezani z aplikacijo FFS, vrednotenjem rezultatov poskusov, pisanjem poročil.

Izvajanje nalog v okviru opazovalno napovedovalne službe in javne službe za varstvo rastlin

V letu 2004 smo izvajali nalogo v okviru opazovalno napovedovalne službe z delovnim naslovom: **Tehnološki ukrepi za zmanjšanje pojava trsnih rumenic v podravski vinorodni deželi.**

V letu 2004 bomo izvedli tečaje za izvajalce ukrepov s fitofarmaceutskimi sredstvi. Na tečaje bodo vabljeni trgovci s FFS in tržni proizvajalci.

V okviru delovanja javne službe za varstvo rastlin bomo izvajali sledeče strokovne naloge s področja opazovalno napovedovalne službe za prognozo rastlinskih škodljivih organizmov v kmetijstvu:

1. Kontrola populacije rdeče sadne pršice, ameriškega kaparja, vejičastega kaparja, listnih uši ter krvave uši v jablanovih nasadih.
2. Spremljanje pojava in razvoja škodljivcev ter napovedi potrebnih ukrepov za znižanje populacije le teh v sadovnjakih in vinogradih.
3. Spremljanje števila in jakosti izbruhov askospor jablanovega škrlupa
4. Ugotavljanje pogojev za potencialno okužbo z bakterijskim hruševim ožigom v nasadih jablan s pomočjo avtomatskih meteoroloških postaj Adcon telemetry in programa Maryblyt.

Integrirana pridelava zelenjave

Na podlagi 1. člena Pravilnika o tehničnih in organizacijskih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati organizacije za kontrolo integriranih kmetijskih pridelkov oziroma živil (Ur.l. RS, št. 63/02) in javnega razpisa za imenovanje organizacij za kontrolo integriranih kmetijskih pridelkov oziroma živil (Ur.l. RS, št. 67 – 69/02) je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano izdalo dne 11.11.2002 naslednjo odločbo: Kmetijsko gozdarski zavod Maribor se imenuje za organizacijo za kontrolo naslednjih integriranih pridelkov oziroma živil:

- zelenjava v skladu s pravilnikom o integrirani pridelavi zelenjave,
- sadja v skladu s pravilnikom o integrirani pridelavi sadja in
- grozdja ter vina v skladu s pravilnikom o integrirani pridelavi grozdja in vina.

Od leta 1998 dalje se zanimanje pridelovalcev za integrirano pridelavo zelenjave povečuje. V letu 1999 je bilo v kontrolo IP zelenjave vključenih 43 pridelovalcev, v letu 2000 111 pridelovalcev, v letu 2001 176 pridelovalcev, v letu 2002 že 222 pridelovalcev ter v letu 2003 320 pridelovalcev integrirane pridelane zelenjave. Tako predstavlja integrirana pridelava zelenjave že 65 % delež tržno pridelane zelenjave.

V letu 2003 smo izvajali tudi kontrolo integrirane pridelave v sadjarstvu in vinogradništvu. Tako je bilo v kontrolo vključenih 124 pridelovalcev integrirano pridelanega sadja s skupno 248 ha površin ter 532 pridelovalcev integrirano pridelanega grozdja, ki predstavljajo skupno 724 ha površin.

V naslednjih letih pričakujemo, da se bo zanimanje za integrirano pridelavo zelenjave, sadja in grozdja še povečevalo, vendar pa bo del pridelovalcev verjetno prešel tudi drugim kontrolnim organizacijam glede na ponudbe na tržišču. Dolgoročno bo pri kmetu izbor kontrolne organizacije odvisen od kakovosti dela in cene, kjer je na naši strani prednost pri kakovosti, cenovno pa v izgubo ne bomo zmogli delati.

V prihodnje obstaja možnost kontrole integrirano pridelanih poljščin s čimer se bo lahko število pridelovalcev vključenih v kontrolo še povečalo, načrtujemo pa tudi uvedbo novih kontrolnih postopkov načina pridelave kmetijskih pridelkov/izdelkov glede na potrebe živilsko predelovalne industrije.

S prihodki od kontrole kmetij se pokrijejo stroški najmanj enega obiska v času rastne dobe, analize na ostanke FFS, analize na ostanke dušika, stroški kontrole z odvzemom vzorcev, strokovna podpora, certifikacija in evidence ter stroški pošte, fotokopiranja ter plačilo zunanjim sodelavcem.

Izvajanje strokovne naloge »**Introdukcija in ekološka rajonizacija poljščin in vrtnin**«, katere

nosilec je Kmetijski inštitut Slovenije, vključuje v svojo nalogo:

a) introdukcija poljščin, ki obsega ekološke in uradne sortne poskuse ozimnih in jarih žit ter koruze. Letno je v preskušanju 175 sort jarih in ozimnih žit ter 185 hibridov koruze.

b) introdukcija vrtnin, ki obsega v preskušanju 157 sort različnih vrst vrtnin.

V naslednjih letih pričakujemo, da se bo število sort in hibridov na področju »Introdukcija in ekološka rajonizacija poljščin in vrtnin« povečevalo skladno z žlahtnenjem in uvajanjem novega sortimenta za potrebe pridelovalcev. Kot posledica tega, pa je vključevanje večjega števila novih sort in hibridov v preskušanje.

V sklop »**Drugi prihodki**«, se štejejo različna predavanja za pridelovalce integrirano pridelane zelenjave, za vrtičkarje in kmečke žene. Del prihodkov se in se bo ustvarjal s preskušanjem različnih kultivarjev vrtnin in poljščin, s preskušanjem različnih organskih in mineralnih gnojil ter preskušanje FFS za potrebe proizvajalcev in pridelovalcev tako integriranih kot tudi ekoloških vrtnin in poljščin.

Na Oddelku za kontrolo integrirane pridelave se pripravljamo za prijavo projektov v okviru »Phare – CBC«. Razpis bo predvidoma spomladi meseca marca. Hkrati pa bomo za potrebe pridelovalcev integrirano pridelanih pridelkov izdelovali gnojilne načrte, ki bodo predstavljali del prihodka.

Plan investicij za leto 2004:

- računalniška oprema,
- hladilnik.

Urejanje kmetijskega prostora

V letu 2004 se bodo izvajale naloge na osnovi že sklenjenih pogodb – nadaljevanje projektov iz leta 2003, pogodb sklenjenih med letom za pridobljene projekte, sprotnih naročil strank in izvajanju nalog v okviru sodelovanja pri izvajanju projektov drugih enot in skupnih služb zavoda

- pogodbe se sklepajo na osnovi izbora prijav na javnih razpisih ali kot podpogodbe drugih izvajalcev (predvsem pri PVO) in naročil fizičnih oseb preko celega leta
- pogodbene stranke so firme, občine, fizične osebe
- pri cenah ur se uporablja cenik zavoda, potrjen na svetu zavoda
- pogodbene cene so odvisne od razpisane vrednosti oziroma so rezultat pogajanj
- določene naloge se izvajajo tudi več kot eno leto, oziroma se prenašajo oz. nadaljujejo v naslednjem letu (projekti), temu sledi tudi financiranje.

Za 50 % planiranih nalog imamo potrjena naročila, ostale naloge pa so znane, da so na trgu in se pogodbe sklepajo po izboru na JR oziroma jih naročajo stranke sproti (plani občin – preveritve, ocene tveganja, poslovni načrti, gradbeni načrti, programi melioracij...).

Komentar vsebine programa dela 2004

V letu 2004 se bodo izvajale naloge na osnovi že sklenjenih pogodb, pogodb sklenjenih med letom, sprotnih naročil strank in izvajanju nalog v okviru sodelovanja pri izvajanju projektov drugih enot in skupnih službah.

Večina nalog se pridobiva na javnih razpisih preko celega leta. Nadaljevali se bodo štirje projekti začeti v letu 2003.

Področja na katerih se izvajajo naloge, ki so dohodkovno in stroškovno ovrednotene v prvem delu programa in finančnega načrta so vsebinsko naslednja:

1. Razvoj podeželja

- Nadaljeval se bo projekt obnov travniških nasadov sadja na kmetijah v MOM – območje Gaj, skupaj s specialisti za sadjartstvo. V okviru projekta bo izdelana dokumentacija – programi in prijava na JR,
- Izvajal se bo projekt CRPOV za območje Metave, Nebove, Grušove in Ruperč v MOM, za kar je že podpisana pogodba
- Podali smo pobudo za izvajanje preveritvenega programa za izdelavo RPP na območju dela občin Maribor, Duplek, Lenart in Pesnica.

2. Poročila o vplivih na tla

- Nadaljevali se bosta dve nalogi s področja PVO in sicer: AC Maribor – Lenart in Nanos blata CČN Ptuj na kmetijska zemljišča, v skladu z že sklenjenimi pogodbami.
- Enota izvaja ugotavljanje vplivov imisij hranil in škodljivih snovi v tleh po pooblastilu MOP RS v sodelovanju s pedološkim laboratorijem zavoda in laboratorijem Inštituta za varstvo okolja Maribor. Področja PVO se nanašajo na različne objekte, ki imajo z imisijami vpliv na tla (gradnja ali sanacija farm, gradnja cest, čistilnih naprav in drugih infrastrukturnih objektov). Sama vsebina PVO-jev je vezana na pedolgijo tal, ki jo v enoti vzporedno obravnavamo na osnovi vzorčenj in izkopov potrebnih talnih profilov. Izdelava poročil PVO je izključno vezana na izbor na javnih razpisih. Za pridobitev nalog za leto 2003 smo konec leta 2002 kandidirali na 5 JR in upamo na ugoden izbor.

3. Urejanje kmetijskih zemljišč

- za posamezna urejanja kmetijskih zemljišč kot so agromelioracije, manjše odvodnje in plazovi na kmetijskih zemljiščih, se izvajajo terenski ogledi, izdelava programov in nadzor izvajanja del iz občinskih sredstev (občine Maribor, Selnica, Ruše, Lovrenc na Pohorju, Rače-Fram, Hoče-Slivnica, Duplek, Lenart, Cerkvenjak, Benedikt, Šentilj, Sv Ana...)
- Število projektov s področja melioracij se krči, ker je zaradi ukinitve nemenskega vira – odškodnine za spremembo kmetijskih zemljišč, vse manj finančnih virov pri občinah in na MKGP za sofinanciranje del.
- Temu primerno smo tudi ocenili število programov. Ocenjujemo, da se jih bo za občinske programe le za 50 do 60 kmetij.
- pričakuje se realizacija izvedbe komasacije Ptuj II., kjer se dogovarjamo za sodelovanje pri izdelavi elaborata vrednotenja komasacijskega sklada zemljišč.

4. Monitoring na VVO

- V sodelovanju z Inštitutom za varstvo okolja pri ZZV Maribor izvajamo 5-letno nalogo monitoringa za zaščito podtalnice z odvzemom vzorcev tal na vsebnost ostankov mineralnega dušika in pesticidov ter izdelavo poročil ter svetovanja pridelovalcem
- Izvajamo tudi monitoring nitratov v tleh na območju občine Miklavž, v letu 2004 bomo monitoring nitratov razširili na VVO še drugih občin. V tem smislu je bil pripravljen program za občinske proračune,
- Izvaja se še monitoring tal na VVO v občini Ormož, ki se bo v letu 2004 nadaljeval.
-

5. Cenitev kmetijskih zemljišč

- *V enoti je zaposlen delavec, ki je zaprisežen cenilec kmetijske stroke in se tako redno izvajajo cenitve za podjetja in fizične osebe na osnovi metodologije o cenitvi kmetijskih zemljišč ter uradnih katastrskih podatkov za potrebe prometa s kmetijskimi zemljišči, zamenjave, dedovanja, preživnine itd. Predmet cenitev so tudi ocene škode po neurjih, divjadi in drugih vzrokih. Povprečno se na leto izvede med 40 - 50 cenitev.*

6. Gradbeni načrti in poslovni načrti za kmetije

- gradbeni načrti in poslovni načrti se izdelujejo predvsem za gospodarska poslopja, hleve, strojne lope, silose, gnojišča in gnojnične jame. Število načrtov je odvisno predvsem od vsebine zahtev v razpisni dokumentaciji in kreditnih pogojev za kmete, ki se prijavljajo kot investitorji.

Z izdelavo načrtov je povezanega veliko svetovalnega dela gradbenika v enoti, kar je osnova za odločitev kmeta za investicijo, na žalost pa ta del finančno ni pokrit in ga tudi ni mogoče pokriti s ceno načrtov.

7. Izdelava izjav o varnosti pri delu na kmetijah in izobraževanje

- s pridobitvijo ustrezne kvalifikacije za izdelavo ocen tveganj na kmetijah bo delavec v enoti s storitvami pokrival to področje. Pričakujemo, da bo v letu 2004 izdelanih 100 izjav ocen tveganja in da se bo izvedlo izobraževanje za lastnike kmetij, ki tega izobraževanja še niso opravili

8. Sodelovanje pri pripravi občinskih prostorskih planov

- V okviru priprav dopolnitev in sprememb občinskih prostorskih planov sodeluje enota z občinami in preverja predlagane posege na najboljša kmetijska zemljišča ter izdaja strokovna mnenja. To nalogo izvajamo za vse bivše mariborske občine in posamezne predlagatelje sprememb prostorskega plana.

9. Pedološka poročila

- V okviru te naloge se izdelujejo posamezna in celovita pedološka poročila. Pedološka poročila se izdelujejo tudi za različne druge posege na kmetijskih zemljiščih.

10. Izvajanje nalog za zavod kot celoto

- v enoti se izvajajo postopki javnih naročil za zavod
  - naloge varstva pri delu za zavod
  - delo sindikalnega zaupnika
- Za vso naštetu delo se letno porabi 3 mesece delavca enote.

Enota se vključuje v izvajanje projektov in določenih nalog pri ostalih enotah zavoda, predvsem na področju pedologije in koordinacije projektov.

Drevesnica

Enota drevesnica je tudi v letu 2004 v fazi ukinjanja. Za takojšnjo ukinitvev se nismo odločili, ker smatramo, da je prodajno mesto še vedno zelo zanimivo. Prodajali bomo drevje kooperantov in z razliko v ceni krili stroške enega delavca vsaj do 1/2. Drugo polovico bo moral zaslužiti z deli v ostalih enotah zavoda in izven. Tradicijo in znanje na tem področju bi bilo neprimerno opustiti. Zaradi podlag češenj bi tudi v letu 2004 imeli proizvodnjo češenj na Vrbanškem platu.

Laboratorij

V letu 2004 se bodo izvajala dela na osnovi sprotnih naročil strank, koncesij Ministrstva za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano.

Konec leta 2003 smo pridobili akreditacijsko listino Slovenske akreditacijske hiše SIST EN ISO/IEC 17025. Po predpisih standarda bo ponovni ogled s strani Slovenke akreditacije konec februarja oz. v začetku meseca marca 2004.

V lanskem letu smo v enološkem laboratoriju začeli opravljati analize določevanja višjih alkoholov in organskih kislin, asimilacijski dušik, za potrebe kontrole vrenja. Glede na hitro opravljeno analizo in ugodno ceno pričakujemo, da se bodo pridelovalci v naslednjem letu bolj posluževali teh meritev. V začetku poletnih mesecev se bomo začeli pripravljati na eno najboljšejših sezonskih del, to je kontrolo dozorevanja grozdja v času trgatve za letnik 2004. Po planu, bomo vzorčili in opravili analize 1700-1800 vzorcev grozdja. Že v začetku meseca julija bomo začeli obveščati pridelovalce, da je predpogoj za pridelavo vrhunskih vin in vin posebnih kakovosti, kontrolirana predpisana kakovost grozdja v času trgatve. V pričakovanju podobnega letnika kot je letnik 2003, bomo opravili okoli 1400 ogledov v vinogradih, in opravljali kontrolo na enem odkupnem mestih.

V letu 2004 lahko planiramo, enako število analiz za vina, katera bodo šla v promet. V letu 2004 moramo usposobiti izvajalce in laboratorij za opravljanje mikrobioloških testov. Cene za analize vin po sklenjeni pogodbi z MKGIP se lahko večajo 3 x letno za rast maloprodajnih cen. Cene za opravljene storitve servisov, rezervnih delov, kemikalij se dvigujejo znatno hitreje. Pri tem nastajajo razlike med prihodki in odhodki, kar bomo morali pokrivati z dodatno dejavnostjo.

Opravljali bomo tudi kontrolo kakovosti in zrelosti jabolk in hrušk.

Pedološki laboratorij: osnovne analize založenosti tal, določevanje dušika za gnojilne potrebe in kontrolne namene (skupni, mineralni dušik). Med raziskovalci in svetovalci se je zaradi natančnejšega svetovanja za gnojenje posameznih kultur povečalo zanimanje za analize vsebnosti mikroelementov v tleh in rastlinah. Vsaka zahtevnejša analiza je pogojena z višjimi stroški, zato bomo morali s pomočjo svetovalcev pridobiti večje število vzorcev, da bomo lahko pokrivali stroške analiz. Po posameznih panogah, se pridelovalci različno poslužujejo nujno potrebnih kontrol, glede na založenost tal.

V letošnjem letu smo v pedološkem laboratoriju opravili za 30% več analiz od leta 2003 (večje število osnovnih analiz zemlje). Po analizah, ki smo jih opravili v lanskem letu, se naših analiz največ poslužujejo vinogradniki in poljedelci.

Ker je analiza tal pomemben diagnostični postopek za tiste, ki podatke uporabljajo z znanjem in

izkušnjami, bomo pripravili program svetovanja za gnojenje, glede na izmerjene podatke.

Semenski laboratorij: Glede na novo veljavno zakonodajo se bo število vzorcev v tem laboratoriju zmanjšalo. Po dogovorih z uvozniki, bodo nekateri kljub nepotrebne kontrole predpisane z zakonom uvoženo seme ponovno kontrolirali.

V letu 2004 pričakujemo okoli 1200 vzorcev, predvsem uvoz Italija, v Sloveniji pridelana žita in zaloge semen.

V času žetve bomo spremljali dozorevanje oz. žit s kontrolo vlage. V laboratoriju bomo opravljali informativne analize, na željo naročnikov. Z dogovorom z nekaterimi pridelovalci bomo sodelovali pri kontroli proizvodnega procesa dodelave žit.

Kontrola ekološke pridelave in predelave

V dolgoročnem obdobju je cilj organizirati in vzpostaviti tako kontrolno organizacijo, ki bo v vseh pogledih primerljiva s podobnimi organizacijami v sosednjih evropskih državah ter bo vodilna v slovenskem prostoru. Cilj je doseči tudi akreditacijo v okviru IFOAM.

Do vstopa Slovenije v EU je v srednjeročnem obdobju potrebno uskladiti pravni status Oddelka za kontrolo ekološkega kmetijstva v skladu z zahtevami MKGP in standarda SIST EN 45011, ki zahteva finančno in strokovno neodvisnost kontrolne dejavnosti ter nezdružljivost s svetovalnimi dejavnostmi v okviru iste pravne osebe. Tako se bomo v večjem delu vodstvenega dela posvetili realizaciji te zahteve.

V letu 2003 je bilo v kontrolo ekološke pridelave prijavljenih 1.415 kmetij (indeks rasti 1,37) in 27 predelovalnih obratov. V letu 2004 pričakujemo porast števila kontroliranih kmetij na 1550. Zaradi povečanega obsega dela načrtujemo usposobiti še 2 do 3 nove terenske kontrolorje (trenutno je aktivnih 8, dve kontrolorki sta na porodniškem dopustu).

V skladu z uradnim pooblastilom pričakujemo od MKGP posebna navodila, v katerih bodo določene dodatne obveznosti našega oddelka do ministrstva, inšpekcijskih služb, urada za priznavanje označb in Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja. To pomeni dodatno delo v smislu vodenja uradne evidence za omenjene organe in sprotno sporočanje sprememb na tem področju. V letu 2004 nameravamo tudi prenoviti spletne strani kontrolnega oddelka.

Poleg rednega dela bomo veliko delovnega časa posvetili izdelavi Poslovnika in pripravam na akreditacijo v okviru standarda SIST EN 45011 za certifikacijske organe, kar smo dolžni urediti v skladu z zahtevo v pravilniku o imenovanju oz. pooblastilu kontrolnih organizacij s strani MKGP.

Tudi letos bomo sodelovali na približno 20-ih uvodnih seminarjih, nadaljevalnih seminarjih o ekološkem kmetijstvu in na predavanjih PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA.

Plan investicij za leto 2004 v eko kontroli:

- server
- računalniška oprema
- omare z možnostjo zaklepanja
- sef
- digitalni fotoaparati
- rolete

V primeru, da bo odobren projekt Phare CBGD (v vrednosti 300.000,00 eurov) za nadgradnjo računalniških programov in opremo, bomo izvedli dejavnosti in investicije, kot je predvideno v projektni dokumentaciji.

Oddelek za Agrarno ekonomiko in marketing – 2505

V letu 2004 bomo nadaljevali z izvajanjem projektne naloge za Občino Ormož z naslovom *Program organiziranja pridelave skladiščenja in trženja proizvodov Ormož – Osluševeci in Proizvodni program na območju namakalnega sistema Ormož Osluševeci*, ki še ni dokončana in zato načrtujemo prenos sredstev iz leta 2003 v višini 1.177.656 SIT. Nadaljevala se bo tudi projektna naloga za podjetje i – Rose z naslovom *TRŽENJE V SLOVENIJI PRIDELANE ZELENJAVE*.

Tudi v letu 2004 se bo nadaljevalo strokovno delo za potrebe Združenja za integrirano pridelavo zelenjave Slovenije (ZIPZS), ki pokriva 25% II bruto OD strokovnega sodelavca. V nadaljevanju predvidevamo tudi sofinanciranje s strani novoustanovljene krovne organizacije pridelovalcev zelenjave Pikapolonica GIZ (povezava treh zelenjadarskih zadrug in ZIPZS), kjer bodo strokovni sodelavci prevzeli vodenje poslovanja.

V sodelovanju z raziskovalno enoto bomo kandidirali na razpis za sredstva za nove raziskovalce (doktorski študij) in se aktivno vključevali v druge raziskovalne in strokovne projekte.

Dodatne strokovne naloge

Strokovnjaki Kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor bodo tudi v letu 2004 sprejemali in izvajali razne dodatne tržne naloge, ki so povezane z osnovno dejavnostjo zavoda, kot so oživitve turističnih cest, tečaji vinarstva, organizacija vinskega letnika za Podravje, organizacija regijskega tekmovanja oračev, razvojni projekti za območje BiH, izdelava izjav z oceno tveganja po Zakonu o varstvu in zdravju pri delu, izdelava poslovnih načrtov, izpolnjevanje obrazcev, statistični popis rastlinskih pridelkov, organizacija tekmovanja Mladi in kmetijstvo, ki niso zajete kot dodatne strokovne naloge pri izvajalcih svetovalne službe. Prav tako se bodo v tem letu izvajale še nekatere kontrolne funkcije kot so zdravstveni in kvalitetni pregledi sadilnega materiala po naročilu posameznega proizvajalca.

V letu 2004 si bo Kmetijsko gozdarski zavod Maribor prizadeval, da bodo načrtovani prihodki v celoti realizirani, oziroma da stroški, ki bodo nastali, ne bodo presegli načrtovanih prihodkov. Sproti bo spremljal izvajanje finančnega načrta, predvsem pa analiziral stroške, ki bistveno vplivajo na rezultat poslovanja. Število izvajalcev programa dela bo v letu 2004 ostalo približno enako. V javni službi svetovalne službe bo za pokrivanje stroškov potrebno pridobivati dodatna dela, ker načrtovani prihodki ne dosegajo načrtovanih stroškov, prav tako bo po ugotovitvi medletnih rezultatov poslovanja potrebno razpravljati o morebitnem nastanku tehnoloških viškov v nekaterih tržnih enotah.

Kmetijsko gozdarski zavod Maribor si bo v letu 2004 prizadeval izboljšati investicijsko politiko, saj je bila le-ta v preteklih letih, glede na omejena proračunska sredstva in veliko konkurenčnost tržnih služb na trgu, preskromna in ni zagotavljala niti enostavne reprodukcije.

KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD MURSKA SOBOTA****1 Kratka predstavitev območja**

Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota je bil ustanovljen s sklepom Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Ur.l.RS št. 122 z dne 28.12.2003.

KGZ M.Sobota je regijski javni zavod, ustanovljen za izvajanje javnih služb kmetijskega svetovanja, strokovnih nalog v proizvodnji kmetijskih rastlin, strokovnih nalog v živinoreji, nalog genske banke, strokovnih nalog gozdarstva in ribištva in drugih nalog v skladu s pridobljenimi koncesijami na območju Upravnih enot Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota. Svoje naloge opravlja v enotah: v oddelku za kmetijsko svetovanje, v oddelku za živinorejo, v izpostavah zavoda (Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer, Murska Sobota), v ostalih strokovnih dejavnostih (osemenjevalno središče za plemenske bike M.Sobota, testna postaja M.Sobota za plemenske bike svetlo lisaste pasme za celotno področje Slovenije, osemenjevalno središče za plemenske merjasce Bakovci in laboratorij za kemijske analize in raziskave).

Na KGZ M.Sobota je 100 zaposlenih, od tega je 6 v upravi, 38 kmetijskih svetovalcev, 38 na selekciji govedi in prašičev, 3 na testni postaji v M.Soboti, 2 na testni postaji v Bakovcih, 5 na osemenjevalnem centru, 2 na ekonomiji in 6 v kemičnem laboratoriju.

Pomurje je zelo izrazita pokrajina tako po kmetijskih površinah kot po deležu kmečkega prebivalstva. Zato je v preteklosti pa tudi sedaj kmetijstvo predstavljalo glavno gospodarsko dejavnost. Čeprav obsega le 6,6 % slovenskega ozemlja ima 22,3 % slovenskih njiv in vrtov, 12,7 % sadovnjakov in 11,7 % vinogradov. V primerjavi s Slovenijo imamo manjši delež travinja (4,5%) in gozdov (3,5 %).

Pomurje je žitnica Slovenije (51.231 ha njiv – 18.000 ha pšenice, 500 ha rži, 3.500 ha ječmena, 20.000 ha koruze). Ob kvalitetni pridelavi žit je v pokrajini razvita mlevska industrija in pekarstvo. Tako se v pekarstvu in dopolnilnih dejavnostih na kmetijah ohranjajo znane tradicionalne dobrrote: kvasenice, ajdovi krapci, gibanice, pereci, makove potice, idr.

Pokrajina ob Muri je na obrobju svoje ravnice obdana z vinogradi in sadovnjaki (2.261 ha vinogradov in 1.900 ha intenzivnih in kmečkih sadovnjakov). V zadnjem obdobju se uveljavljajo vina Lendavskih gor in Goričkega.

Reja goveda je bila in je še danes ena od glavnih kmetijskih panog. V Nedelici je bilo leta 1928 ustanovljeno prvo govedorejsko društvo (danes 45.632 goveda – 17.655 molznic, 1.358 dojilj, 5.796 bikov in volov, 3.591 plemenskih telic, 108 plemenskih bikov). Danes se je ob govedoreji močno razvila reja prašičev (224.655 prašičev, 20.425 plemenskih svinj). Že v prvi polovici prejšnjega stoletja je znani lastnik mesne industrije v Murski Soboti izvažal prašiče na angleški trg. Danes v Pomurju zredimo polovico slovenskega deleža letne reje prašičev. V zadnjih letih se pričinja tudi razvoj drobnice, predvsem na obronkih Goričkega (1.221 ovac in 1.723 koz). V Prlekiji, v Ljutomeru, na Murskem polju, kjer so bili ugodni pogoji za kmetovanje, je bila razvita konjereja (danes 553 konj, 189 plemenskih kobil). Na ljutomerskem območju je tudi doma najbolj razvita reja kasačev v Sloveniji.

Pokrajina ob reki Muri ima dolgoletno tradicijo pridelave, reje, predelave in prodaje kmetijskih pridelkov. Pomen kmetijstva v Pomurju je viden tudi iz deleža kmečkega prebivalstva (20,4%). Delež kmečkega prebivalstva je dosti večji kot v Sloveniji (7,4 %), in tudi v EU (5,8%). Na osnovi deleža gospodinjestev s kmečkim prebivalstvom vidimo, da se več kot polovica gospodinjestev ukvarja delno s kmetijstvom. Delo na kmetiji je za njih dopolnilna dejavnost, zaposlitev za popoldanski čas ali pa eden član družine dela na kmetiji. Le mali delež pa je takih kmetij, ki se ukvarjajo profesionalno s kmetijstvom. Ta delež čistih kmetij, ki so praviloma še ostarele, je 17,8 %, kar je manj kot v Sloveniji (19,4%) in dosti manj kot v EU (32 %).

Kmetijstvo je danes še vedno ena pomembnejših gospodarskih panog, ki daje od primarne pridelave preko predelave kmetijskih pridelkov in spremljajočih dejavnosti, ki so vezane na kmetijstvo, delo in zaslužek več kot eni tretjini prebivalcev v Pomurju.

Kmetijska svetovalna služba v Pomurju deluje na območju štirih Upravnih enot in pokriva 26 občin. Območje delovanja Kmetijske svetovalne službe v Upravni enoti Lendava pokriva naslednje občine: Lendava, Črenšovci, Turnišče, Odranci, Kobilje, Dobrovnik in Velika Polana, ki ležijo v skrajnem severovzhodnem delu Slovenije, med Muro na jugu in madžarsko mejo na severu in vzhodu. Enota za kmetijsko svetovanje Gornja Radgona pokriva v upravnem smislu Upravno enoto Gornja Radgona, v gospodarskem in političnem pa občine: Gornja Radgona, Radenci in Sveti Jurij ob Ščavnici. Enota za kmetijsko svetovanje Ljutomer deluje na območju UE Ljutomer, ki se deli na štiri občine Ljutomer, Križevci, Razkrižje in Veržej. V vseh občinah je 62 vasi. Upravna enota Murska Sobota je največja upravna enota, ki obsega občine Murska Sobota, Moravske Toplice, Beltinci, Tišina, Cankova, Rogašovci, Grad, Gornji Petrovci, Šalovci, Hodoš, Puconci, Kuzma in na posameznega svetovalca pride različno število vasi od 9 do 22, to je 500 do 600 kmetij, ki so večje od 1 ha.

ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE**1 Opis aktivnosti v okviru posameznih projektnih nalog****Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij**

Načrtujemo tehnološko svetovanje, ki upošteva gospodarski, predvsem pa okoljevarstveni vidik trajnostnega razvoja kmetijstva kot gospodarske panoge, ter podeželja kot osnove za sobivanje različnih struktur in interesov prebivalstva ter usklajevanje različnih interesov. Predvidevamo izobraževanje in usposabljanje kmetov in njihovih družin na že ustaljen in poznan način. Izobraževanje je osnova za napredek, sprejem novosti in realizacija le teh v praksi. V sklopu predavanj, tečajev, krožkov, seminarjev, delavnic, člankov v medijih, nastopov v medijih in osebnem svetovanju želimo pomagati kmetovalcem k bolj kvalitetnemu kmetovanju, k naravi prijaznemu kmetovanju. Namen je seznanjati ljudi z novostmi na področju tehnologij pridelave poljščin (pšenica, rž, ječmen, tritikala, ..., oljna ogrščica, koruza, krompir, sladkorna pesa, ..), varstva rastlin s fitofarmaceutskimi sredstvi (ffs) pred pleveli, boleznimi, škodljivci, usposabljanje jih kot tržne pridelovalce in izvajalce ukrepov pri uporabi ffs, seznanjati z ukrepi Slovensko kmetijskega okoljskega programa (v nadaljevanju PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA), z novimi sistemi reje goveda, ovac in koz. Pri tem bomo dajali velik poudarek na pri nas še nenavadnem »prezimovanju živali na prostem«. Za tako rejo ni potrebna gradnja hleva, kvečjemu zatočišče. Preko člankov in nastopov v javnih medijih obveščati o ukrepih, ki jih kmetovalci na kmetijskih površinah opravljajo, ob tem pa opozarjati na možne morebitne napake, predvsem glede nepravilne uporabe ffs. Pri prehrani krav molznic bo v ospredju izravnani obrok in dobra plodnost plemenic. Organizirali bomo predavanja, seminarje, delavnice, posvete.

Osebnostno svetovanje bo zajemalo sestavljanje krmnih obrokov, gnojilnih načrtov, svetovanje o sortimentu poljščin, varstvu posevkov, izboru strniščnih dosevkov, možnostjo pridobitev sredstev za investicije.

Pomoč in izvedba izobraževanja za čim večji krog kmetovalcev in članov njihovih družin, ki so zainteresirani za sprejemanje novih znanj in tehnologij.

Problematika osebnih svetovanj je specifična in odvisna od letnega časa. Tako na področju vinogradništva – vinarstva in sadjarstva v jesensko-zimskem času v glavnem rešujemo probleme z negovanjem vina, komentiramo kemične analize zemlje iz vinogradov, katerih je tudi 300 in več in niso samo iz območja Pomurja temveč tudi širše. V času vegetacije je največ svetovanj s področja varstva trajnih nasadov pred boleznimi in škodljivci, spremljanjem dozorevanja grozdja in sadja ter določanja rokov trgatve. Terenski ogledi so skoncentrirani predvsem pri večjih tržnih pridelovalcih, kakor tudi redno 14 dnevno spremljanje lokacij na celotnem območju v fazi vegetacije, da se ustvari splošna slika stanja in problemov na terenu. Svetovanje tudi v zvezi z možnostjo organiziranja, povezovanja vinogradnikov in skupnih promocij, kakor tudi ustvarjanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah.

Svetovanje z novostmi v kmetijstvu, novosti v tehnološki in gospodarskih tehnologijah v okvirih okoljevarstvenih programih kmetovanja po praksi dobrega kmetijskega gospodarja. Prikazati prednosti direktnih setev pri različnih poljščinah, izvedba raznih sortnih in demonstracijskih poskusov, kjer se uporabljajo različne tehnologije gnojenja, varstva ter strokovne ekskurzije za govedorejce. Pomoč pri izvedbi testiranja škropilnic in nastavitvi sejalic, prikaz novih tehnologij pri obdelavi tal, vnos novih teoretičnih novosti v prakso, organizirani ogledi primernih tehnologij za prakso, tečaj oranja in tekmovanje oračev

Izvedeni bodo praktični prikazi rezi sadnega drevja in vinske trte. Sem spadajo še ocenjevanje vina in žganj, kjer sodelujemo v komisijah, oz. kot organizatorji.

Na območju Prekmurja so že tradicionalna ocenjevanja vin, kjer se letno oceni čez 1500 vzorcev vin. Smo edinstveni v Sloveniji tudi glede regijskega ocenjevanja vin Prekmurskega vinorodnega okoliša.

Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka

Predvideli smo pripravo razstave Dobrote slovenskih kmetij v Ptuj, predstavitev blagovne znamke Diši po Prekmurju, priprava razstave Dobrot pomurskih kmetij, s končnim ciljem trženja (kmečka tržnica), ocenjevanja izdelkov za dvig kakovosti le-teh, razstava kmečkih dobrot, oljarna in kašarna, sušilnica sadja in kisarna, ocenjevanje domačega žganja, ocenjevanje Prekmurske šunke, velikonočna razstava.

Za člane strojnega krožka Murska Sobota bomo organizirali prikaze in demonstracije novih kmetijskih strojev. Skupaj z izvajalci testiranja škropilnic (Srednja Kmetijska Šola Rakičan) in sejalic bomo organizirali testiranja in naravnavanja le-teh. Prikazi novih tehnologij v obdelavi tal, vnos novih teoretičnih novosti v prakso, organizirani ogledi primernih tehnologij za prakso, tečaj oranja in tekmovanje oračev.

Organizirali bomo območne kvize in regijski kviz Mladi in kmetijstvo.

Izvajanje ukrepov kmetijske politike

Stalno sodelovanje v strokovnih skupinah pri KGZS, prenašanje znanja v prakso, preko KGZS sodelovanje v strokovnih odborih. Z občinami sodelujemo aktivno pri kreiranju kmetijske politike. Z upravnimi enotami sodelujemo pri realizaciji vsakoletnega licenciranja plemenjakov za potrebe prirodnega pripusta. Imamo člana odbora za gospodarstvo za avtohtono narodno skupnost (Madžarska narodna skupnost). Sodelujemo s Fakulteto za kmetijstvo iz Maribora, Biotehniško fakulteto, Veterinarsko fakulteto, KIS, SKŠ Rakičan in drugimi inštitucijami. Prav tako je sodelovanje z UE zgledno, saj sodelujemo pri pripravi subvencijskih programov v kmetijstvu ter aktivno sodelujemo pri pisanju strategij razvoja kmetijstva v lokalnih skupnostih. Vse bolj je uspešno sodelovanje z avstrijskimi združenji prašičerejcev in z njihovimi strokovnimi službami.

Načrtujemo svetovanje in sodelovanje pri razvoju kmetijskih gospodarstev na razpise SAPARD, PHARE, ... Pomoč pri izdelavi idejnih načrtov za novogradnje in adaptacije. Delo obsega svetovanje pri ustrezni usmeritvi kmetije, izbiri ustrezne tehnologije reje, svetovanje glede potrebne dokumentacije za izdajo gradbenega dovoljenja. Poleg naštetega je na kmetiji potrebno narediti krmno bilanco, izdelati ekološko poročilo vpliva reje živali na okolje, izračunati potrebne skladiščne zmogljivosti za krmo, steljo in organska gnojila. Kmetovanje v krajinskem parku Goričko, odpravljanje zaraščanja, ureditev pašnikov.

Svetovanju na tem področju bomo namenili posebno pozornost, kajti glede na stanje kmetijstva na področju, na katerem delamo, bo potrebno izvesti korenite spremembe predvsem v smislu proizvodne preusmeritve kmetij, načinov združevanja kmetij. Predvsem bo naše delo usmerjeno v pridelavo zdrave hrane, varovanja okolja, s poudarkom na programih PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA-a.

Subvencije 2004, zajemajo od informiranja nas svetovalcev, do našega informiranja kmetov, stalnega spremljanja novih uredb, predpisov na področju ukrepov kmetijske politike, pomoč pri izpolnjevanju obrazcev in kontroliranje le-teh ter sam vnos. Naučiti čim več ljudi, da začnejo sami izpolnjevati vloge in se poglobljati v programe, ki prihajajo. Kmetom bomo pomagali pri pridobivanju subvencij s področja prašičereje, animirali jih bomo, da se v kar največjem številu vključijo v FADN sistem vodenja knjigovodstva na kmetiji, kateri se nam zdi vitalnega pomena za eksistenco slovenskega kmeta v EU.

Aktivnosti na tem področju so zelo pomembne in sicer v času, ko se vključujemo v enoten kmetijski trg (EU). Vsekakor je potrebno seznanjati kmetovalce z ukrepi kmetijske politike in jim pomagati pri izvajanju le-teh.

Pripravljati predloge, mnenja za razne uredbe, pravilnike, zakone, predpise, ki so kakorkoli povezani s kmetijstvom (območja z omejenimi dejavniki, neposredna plačila, usposabljanje izvajalcev ffs, ...)

Združevanje in povezovanje na podeželju

Društva, pri katerih smo aktivno strokovno in organizacijsko udeleženi:

- društvo rejcev drobnice Pomurja, ki deluje že peto leto
- društvo podeželske mladine Goričko-Bodonci
- strojni krožek Murska Sobota, ki združuje kmete, ki opravljajo storitve s kmetijsko mehanizacijo in kmete, ki te storitve iščejo. Trenutno ima krožek 450 članov.
- ZČDP (zveza čebelarskih društev Pomurja), ki združuje približno 700 čebelarjev iz 23 ČD (Čebelarskih društev)
- rejska društva za svetlo lisasto govedo
- 16 društev vinogradnikov Goričko, s katerimi strokovno in organizacijsko sodelujemo na območju Pomurja
- društvo za promocijo in zaščito prekmurskih dobrot, delamo na uveljavitvi kolektivne blagovne znamke »DIŠI PO PREKMURJU«. V okviru tega je tudi promocijska znamka goričkih vin, katero podeljuje na podlagi pravilnika Društvo vinogradnikov Goričko.
- Sodelovanje s turističnimi društvi in projektnim svetom VTC Goričko
- društva kmečkih žena
- društvo za medsosedsko pomoč strojni krožek Ljutomer – Križevci, ki vključuje preko 320 kmetovalcev iz 5 občin.
- združenje pridelovalcev sladkorne pese Slovenije
- društvo Prašičerejcev, prav tako s predlogi in mnenji pomagamo soustvarjati Zvezo Prašičerejcev Slovenije in GIZ za prašičerejo.
- sodelujemo z zadrugami na območju Pomurja.
- sodelujemo ves čas aktivno pri različnih oblikah organiziranja in združevanja kmetovalcev, kajti glede na strukturo kmetij, so le-te zelo odvisne od povezovanja na različnih nivojih (zadruga, rejska združenja....).

2. Ostali projekti in aktivnosti

- uvajanje raznih kmetijskih programov na vseh 26-tih občinah Pomurja. Aktivno sodelujemo v

občinskih odborih za kmetijstvo, zato tudi ukrepi občinske kmetijske politike tečejo preko naše službe.

- Za rejce drobnice vodimo centralni register, vodimo kontrolo porekla in proizvodnje v tropih ovac, izdajamo potrdila o vpisu plemenic v centralni register
- ocenjevanje škod po elementarnih nesrečah (pozeba, toča, suša).
- statistični oceni pridelkov za potrebe SURS-a.
- kmetom bomo po potrebi izdajali določena potrdila, mnenja KSS glede investicij in kreditiranja, izračunavali brutto dohodek na kmetiji za potrebe pridobitve statusa kmeta ter drugo.
- izdelava poslovnih načrtov za kmete in izdelava mnenj za občine in banke
- na območju Pomurja poteka neprestani proces prestrukturiranja kmetij, zato bo potrebno tudi v letu 2004 veliko aktivnosti usmeriti v osveščanje kmetov glede pridobivanja razne dokumentacije, le-te pa so vezane vedno bolj na razna potrdila in mnenja glede varovanja okolja.
- pridobivati je potrebno izkušnje in znanja, zato se je potrebno udeleževati strokovnih prireditev, na nivoju oddelka sodelovati na strokovnih kolegijih, zaradi vedno več novih stvari v strokovnem delu našega svetovalnega poslanstva, potrebno usposabljanje na področju vodenja projektov, sofinanciranih s strani EU
- izobraževanje se dopolnjuje s spremljanjem novosti na spletnih straneh in strokovnih revijah
- pisanje letnih poročil dela, mesečnih poročil dela, programov dela strokovnih odborov pri KGZS, programa dela za kmetijsko svetovalno službo 2005, vodenje enote KSS Murska Sobota, KSS Lendava, KSS Ljutomer, KSS Gornja Radgona, statistični popisi in ocene kmetijskih pridelkov, zapisniki o obnovi vinogradov, smo člani sveta Območne enote Kmetijsko gozdarske, strokovni tajniki Območnih izpostav KGZS v Pomurju

3. Izvajalci programa

Vodja oddelka: 1

Svetovalci specialisti: 10

Svetovalke za delo s kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: 5

Terenski svetovalci: 22

ODDELEK ZA ŽIVINOREJE

Predstavitev oddelka

Oddelek za živinorejo pri KGZ Murska Sobota obsega dela in naloge pri selekciji in kontroli proizvodnje v govedoreji, prašičereji, konjereji in drobnici. Območje zajema celotni severovzhodni del Slovenije in sicer 4 UE: Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer. Na oddelku je zaposlenih 37,42 delavcev. V kontrolo proizvodnje je zajeto preko 50% stalaža vseh krav, ki jih redijo rejci v Pomurju. Značilno za to področje je relativno malo število živali na kmetijo. V A kontroli imamo povprečno le 6,8 krav na kmetijo, medtem ko je povprečno število vseh krav na kmetijo v Pomurju le 4,7 krav. To nam povzroča nekoliko težje pa tudi dražje delo v kontroli in selekciji. Nove kmetije, ki bi imele večje število krav, se formirajo počasi, saj praktično ni na razpolago zemljiških površin, ki so nujne za formiranje večjih čred. Značilnost področja je tudi ta, da imamo relativno mali delež kmetij, ki bi imele dve pasmi v hlevu ali pa čisto črno belo pasmo. Na celotnem področju imamo le 300 krav CB in RH pasme.

Povsem druga situacija je v prašičereji. Prašičereja je močno izpodrinila govedo, vendar se je trend nekoliko zaustavil. V Pomurju imamo 50% vseh prašičev, ki se rede v zasebnem sektorju v RS. Imamo tudi 20 vzrejnih središč, ki vzrejajo plemenske živali za območje Pomurja in tudi izven.

Reja drobnice je razširjena v manjšem obsegu na obrobni področjih, ki so manj primerna za ostale vrste živali, vendar se tudi ta počasi povečuje.

CENTER PLEMENSKIH MERJASCEV

DEJAVNOST CENTRA

- proizvodnja svežega konzerviranega merjaščevega semena
- distribucija semena
- obdelava podatkov in poročanje

OBJEKTI:

- veterinarska postaja v osemenjevalnem središču
- objekt za nastanitev živali
- objekt za izolacijo živali

ŽIVALI :

19 plemenskih merjascev

LETNA PROIZVODNJA

cca. 15.000 doz konzerviranega merjaščevega semena
prodaja izločenih živali za zakol - cca 7 kom

CENIK PROIZVODOV S STRUKTURO STROŠKOV

Blago	Cena brez DDV
	doza
Merjaščevo seme	1.000,00 sit

CENTER PLEMENSKIH BIKOV

DEJAVNOST OBRAtA

- proizvodnja globoko zamrznjenega semena bikov
- distribucija semena
- skrb za zdravstveno varstvo in oploditveno sposobnost živali
- obdelava podatkov in poročanje

OPIS OBRAtA

OBJEKTI:

- Veterinarska postaja v osemenjevalnem središču
- objekt za nastanitev živali
- objekt za izolacijo živali

ŽIVALI :

- 28 plemenskih bikov (kategorija - mladi)

LETNA PROIZVODNJA

66.000 doz bikovega semena
4 kom plemenskih bikov za izločitev - prodaja v zakol

CENIK PROIZVODOV S STRUKTURO STROŠKOV

Blago	Cena brez DDV
Bikovo seme – veterinarske postaje	800,00 sit
Izločeni biki	Tržna cena
SKUPAJ	

VZREJALIŠČE BIKOV

Cilj dejavnosti obrata:

Vzreja mladih plemenskih bikov lisaste pasme Slovenije, katere republiška komisija po končanem direktnem testu odbere za potrebe osemenjevalnega središča.

Opis obrata:

Objekti: Gospodarska dejavnost vzrejališča mladih bikov lisaste pasme se izvaja v treh objektih:

karantena: ločeni prostori 4×6 telet, vezana reja, ima kapaciteto 24 kom. telet

vzrejališče: boksi 14×6 bikov, prosta reja, skupna kapaciteta 84 kom. bikov

preiskovalnišče: hlev na privez, 20 stojšč, kapaciteta 20 bikov

Letna vhlvitev 140 telet

Letna proizvodnja

1. odbrani biki za osemenjevalni center	21 kom
2. odbrani biki za naravni pripust	73 kom
3. izločeni biki za zakol	46 kom

Cenik proizvodov s strukturo stroškov

Blago, storitev	Cena /enoto
Bik za O.C.	165.000/kom
Bik za PP	162.000/kom
Bik za zakol	150.000/kom

Pogini bikov	52.000/kom
Skupaj	

Rekapitulacija prihodkov

Naloga	viri prihodkov					skupaj
	p.p.2423	p.p.1456	p.p.1328	p.p. 2070	rejci, vet.ambulante, zavodi, zadruga	
govedoreja	141.480.766	23.398.010	5.705.026	46.160.000	177.441.214	394.185.016
drobnica	459.032	0				459.032
prašičereja		16.522.680		4.700.000	14.765.000	35.987.680
skupaj	141.939.798	39.920.690	5.705.026	50.860.000	192.206.214	430.631.728

Zaposleni na strokovnih nalogah v živinoreji

Zap. št.	Viri financiranja Zaposleni ime in priimek	Zahtevana izobrazba	Delež delovnega časa na izvajanju javne službe v %	Delež dela na posamezni nalogi javne službe v živinoreji v %															
				Strokovne naloge govedoreja		Zbiranje in prevoz telet p.p. 2070	Označevanje živali, potrjevanje zahtevkov; p.p. 1328 + rejci	Laboratorij rejci, zavodi, zadruge	OC biki vet. amb., rejci	Vzrejališče bikov p.p. 2070, OC, rejci	Skupaj govedoreja - vsi v govedoreji	Drobnica		Skupaj drobnica p.p. 2423 + p.p. 1456	Prašičereja p.p. 1456	OC merjasci vet. amb., rejci	Skupaj prašičereja p.p. 1456 + vet. amb. + rejci	VSI SKUPAJ	
				p.p. 2423	p.p. 1456							p.p. 2423	p.p. 1456						
1.	Makovec Irena	VII	100,00		50,00													50,00	50,00
2.	Šonaja Franc	VII	100,00		100,00													100,00	100,00
3.	Žizek Franc	VII	100,00		90,00	10,00												100,00	100,00
4.	Sever Sašo	VII	50,00											50,00				50,00	50,00
5.	Ouček Karel	VI	100,00											100,00				100,00	100,00
6.	Vukan Milena	VI	100,00											100,00				100,00	100,00
7.	Balažič Štefka	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
8.	Balek Ernest	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
9.	Bedek Jože	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
10.	Divjak Janez	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
11.	Fras Fredi	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
12.	Gjerek Martin	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
13.	Gobar Alojz	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
14.	Gomboši Milan	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
15.	Hari Anton	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
16.	Hari Branko	VII	100,00	100,00			0,00											100,00	100,00
17.	Husar Emil	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
18.	Jaušovec Marjan	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
19.	Kocmut Stanko	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
20.	Koroša Štefan	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
21.	Malačić Ernest	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
22.	Malačić Ernest ml.	V	0,00	90,00			10,00											100,00	100,00
23.	Nemec Jožef	V	0,00	90,00			10,00											100,00	100,00
24.	Onišak Andrej	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
25.	Ouček Breda	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
26.	Prijol Bojan	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
27.	Rakuša Stanko	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
28.	Salajko Milan	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
29.	Smej Štefka	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
30.	Šinko Robert	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
31.	Škrilec Drago	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
32.	Števanec Jože	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
33.	Vučič Vojko	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
34.	Vučko Benjamin	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
35.	Vukan Boris	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
36.	Vukanič Janez	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
37.	Vukanič Robert	V	0,00	90,00			10,00											100,00	100,00
38.	Zorec Anton	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
39.	Znidarič Peter	V	100,00	90,00			10,00											100,00	100,00
40.	Balek Blanka	IV	100,00	100,00														100,00	100,00
41.	Lašič Tatjana	V	100,00	100,00														100,00	100,00
42.	Pen Adolf	VII	100,00	30,00					70,00									100,00	100,00
43.	Radosavljevič Robi	V	100,00						100,00									100,00	100,00
44.	Slavič Majda	VI	100,00						100,00									100,00	100,00
45.	Lebar Janez	VII	2,00								2,00		2,00					2,00	2,00
46.	Belec Branko	VII	20,00											20,00				20,00	20,00
47.	Žitek Marta	V	100,00											100,00				100,00	100,00
48.	Grah Franc	IV	100,00						100,00									100,00	100,00
49.	Horvat Aleš	VII	100,00						100,00									100,00	100,00
50.	Hul Stefan	IV	100,00						100,00									100,00	100,00
51.	Mir Karel	V	100,00						100,00									100,00	100,00
52.	Sapač Anita	V	100,00						100,00									100,00	100,00
53.	Babič Irena	VI	100,00							100,00								100,00	100,00
54.	Špur Marjan	VII	100,00							100,00								100,00	100,00
55.	Železen Marija	IV	100,00							100,00								100,00	100,00
56.	Žizek Branko	V	100,00						33,33	66,67								100,00	100,00
57.	Cipot Janez	V	100,00						33,33	66,67								100,00	100,00
Skupaj zaposleni					29,16	2,40	0,10	3,24	2,70	5,66	4,34	47,60	0,02	0,00	0,02	2,50	1,20	3,70	51,32

Uprava																				
1.	Horvat Darinka	V	59,87	37,94	2,58	0,12	3,48	2,89	6,08	4,69	57,78	0,02	0,00	0,02	2,67	1,28	3,95	61,75	61,75	
2.	Kar Marija	I	59,87	37,94	2,58	0,12	3,48	2,89	6,08	4,69	57,78	0,02	0,00	0,02	2,67	1,28	3,95	61,75	61,75	
3.	Lovenjak Marjan	V	59,87	37,94	2,58	0,12	3,48	2,89	6,08	4,69	57,78	0,02	0,00	0,02	2,67	1,28	3,95	61,75	61,75	
4.	Lukač Bernarda	V	59,87	37,94	2,58	0,12	3,48	2,89	6,08	4,69	57,78	0,02	0,00	0,02	2,67	1,28	3,95	61,75	61,75	
5.	Slavič Janez	VII	59,87	37,94	2,58	0,12	3,48	2,89	6,08	4,69	57,78	0,02	0,00	0,02	2,67	1,28	3,95	61,75	61,75	
6.	Vrečić Štefan	VII	59,87	37,94	2,58	0,12	3,48	2,89	6,08	4,69	57,78	0,02	0,00	0,02	2,67	1,28	3,95	61,75	61,75	
7.	Vrečić Tjaša	VII	59,87	37,94	2,58	0,12	3,48	2,89	6,08	4,69	57,78	0,02	0,00	0,02	2,67	1,28	3,95	61,75	61,75	
8.	Železen Franc	I	59,87	37,94	2,58	0,12	3,48	2,89	6,08	4,69	57,78	0,02	0,00	0,02	2,67	1,28	3,95	61,75	61,75	
Skupaj zaposleni uprava					3,04	0,21	0,01	0,28	0,23	0,49	0,38	4,62	0,00	0,00	0,00	0,21	0,10	0,32	4,94	4,94

Skupaj zaposleni v strokov. službah in upravi			0,00	32,20	2,61	0,11	3,52	2,93	6,15	4,72	52,22	0,02	0,00	0,02	2,71	1,30	4,02	56,26	56,26
--	--	--	-------------	--------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--------------	--------------

Skupaj zaposleni po izobrazbi	Strokovne naloge govedoreja		Zbiranje in prevoz telet	Označevanje živali, potrjevanje zahtevko	Laboratorij	OC biki	Vzrejališče bikov	Skupaj govedoreja	Drobnica	Skupaj drobnica	Prašičeraja	OC merjasci	Skupaj prašičeraja	Skupaj
	p.p.2423	p.p.1456												
Vir financiranja														
Izobrazba														
VIII								0,00			0,00	0,00	0,00	0,00
VII	1,30	2,40	0,10	0,50	0,70	1,00	1,00	7,00	0,02		0,02	0,50	0,20	0,70
VI					1,00		1,00	2,00			0,00	2,00		2,00
V	26,86			2,74	1,00	2,66	1,34	34,60			0,00		1,00	1,00
IV	1,00					2,00	1,00	4,00			0,00			0,00
Skupaj zaposleni brez uprave	29,16	2,40	0,10	3,24	2,70	5,66	4,34	47,60	0,02	0,00	0,02	2,50	1,20	3,70
Skupaj količnikov brez uprave	127,77	21,63	0,64	13,64	20,65	29,47	23,05	236,85	0,17		0,17	16,32	6,57	22,89
Uprava zaposleni	3,04	0,21	0,01	0,28	0,23	0,49	0,38	4,64			0,00	0,21	0,10	0,31
Uprava količnikov	17,64	1,61	0,06	1,96	1,49	3,14	2,42	28,32	0,00		0,00	1,38	0,66	2,04
Skupaj zaposleni	32,20	2,61	0,11	3,52	2,93	6,15	4,72	52,24	0,02	0,00	0,02	2,71	1,30	4,01
Skupaj količnikov brez uprave	145,41	23,24	0,70	15,60	22,14	32,61	25,47	265,17	0,17	0,00	0,17	17,70	7,23	24,93

Struktura stroškov izvajanja strokovnih nalog v živinoreji

Zap. št.	Program	Vir financiranja	Vrednost naloge	Struktura stroškov v ceni naloge			
				Sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim	Sredstva za prispevke in davke delodajalca	Sredstva za izdatke in druge storitve	Sredstva za investicijske transfere
	Govedoreja						
1.	Kontrola proizvodnje mleka in mesa	p.p.2423	141.480.766	103.479.032	18.477.388	11.624.346	7.900.000
	Struktura stroškov v %	p.p.2423	100%	73,14%	13,06%	8,22%	5,58%
2.	Selekcija, rododvništvo in reprodukcija v govedoreji	p.p. 1456	23.398.010	17.871.400	3.418.449	2.108.161	
	Struktura stroškov v %	p.p. 1456	100%	76,38%	14,61%	9,01%	
3.	Testiranje na klavne lastnosti	p.p. 2070	1.470.000	538.297	102.800	828.903	
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070	100%	36,62%	6,99%	56,39%	
4.	Označevanje in registracija žival (govedo, drobnica, prašiči, kobile, konjereja CE)	p.p. 1328	5.705.026,00	4.172.656,00	745.076,00	787.294,00	
5.	Označevanje in registracija živali	rejci, VF	10.124.214,00	7.404.850,00	1.322.222,00	1.397.142,00	
	Struktura stroškov v %	p.p. 1328 + rejci	100%	73,14%	13,06%	13,80%	
6.	Prodaja plemenskih telic	rejci, kupci	57.200.000,00			57.200.000	
	Struktura stroškov v %	rejci	100%			100%	
7.	Laboratorij	rejci, zavodi, zadruge	32.709.000,00	19.942.000,00	4.527.000,00	8.240.000,00	
	Struktura stroškov v %	zavodi + rejci + zadruge	100%	60,97%	13,84%	25,19%	
	Vzrejališče bikov						
8.	Prodaja bikov in ostalo blago	OC, rejci	29.128.000,00	8.732.574,00	1.590.389,00	18.805.037,00	
9.	Razlika v ceni teleta	p.p. 2070	10.224.000,00	3.065.155,00	558.230,00	6.600.614,00	
10.	Veterinarske preiskave, prevozi, dodatno delo	p.p. 2070	34.466.000,00	10.332.907,00	1.881.844,00	22.251.250,00	

	Struktura stroškov v %	OC, rejci + p.p. 2070	100%	29,98%	5,46%	64,56%	
11.	Osemenjevalno središče za bike	vet.amb., rejci	48.280.000	24.076.000	4.429.000	19.775.000	
	Struktura stroškov v %	vet.amb., rejci	100,00%	49,87%	9,17%	40,96%	
	Skupaj govedoreja (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11)	vsi	394.185.016	199.614.871	37.052.398	149.617.746	7.900.000
	Struktura stroškov v %	vsi		99,23%	18,42%	74,37%	3,93%
	Drobnica						
12.	Kontrola mleka in mesa	p.p. 2423	459.032,00	137.159,00	24.971,00	296.902,00	
	Struktura stroškov v %	p.p. 2423	100%	29,88%	5,44%	64,68%	
13.	Selekcija	p.p.1456					
	Struktura stroškov v %	p.p.1456					
	Skupaj drobnica (12 +13)	vsi	459.032,00	137.159,00	24.971,00	296.902,00	
	Struktura stroškov v %	vsi	100%	29,88%	5,44%	64,68%	
14.	Praščereja	p.p.1456	16.522.680,00	12.885.000,00	2.426.000,00	1.211.680	
	Struktura stroškov v %	p.p.1456	100%	77,98%	14,68%	7,33%	
15.	Podpora reji in preiskovanju živali	p.p. 2070	4.700.000,00			4.700.000	
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070	100%			100,00%	
16.	Osemenjevalno središče za merjasce	Rejci, vet.amb.	14.765.000,00	5.262.000,00	975.000,00	8.528.000,00	
	Struktura stroškov v %	Rejci, vet.amb.	100%	35,64%	6,60%	57,76%	
17.	Prodaja plemenskih svinj	rejci, kupci					
	Struktura stroškov v %	rejci					
	Skupaj praščereja (14+15+16+17)	vsi	35.987.680	18.147.000	3.401.000	14.439.680	0,00
	Struktura stroškov v %	vsi	100%	50,43%	9,45%	40,12%	
	Skupaj						
	Služba za kontrolo proizvodnje v živinoreji (1+12)	p.p.2423	141.939.798	103.616.191	18.502.359	11.921.248	7.900.000
	Struktura stroškov v %	p.p.2423	100%	73,00%	13,04%	8,40%	5,57%
	Strokovne naloge v živinorejski proizvodnji (2+13+16)	p.p. 1456	39.920.690	30.756.400	5.844.449	3.319.841	0

	Struktura stroškov v %	p.p. 1456	100%	77,04%	14,64%	8,32%	0,00%
	Identifikacija in registracija živali (4)	p.p. 1328	5.705.026	4.172.656	745.076	787.294	0,00%
	Struktura stroškov v %	p.p. 1328	100%	73,14%	13,06%	13,80%	
	Podpora reji in preiskovanju živali (3+9+10+15)	p.p. 2070	50.860.000	13.936.359	2.542.874	34.380.767	
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070	100%	27,40%	5,00%	67,60%	
	Prodaja blaga in storitev (5+6+7+8+9 +12+16+17)	rejci,VF, vet.amb.,zavodi	192.206.214	65.417.424	12.843.611	113.945.179	
	Struktura stroškov v %	rejci, vet.amb.,zavodi	100%	34,04%	6,68%	59,28%	
	Skupaj	vsi	430.631.728	217.899.030	40.478.369	164.354.328	7.900.000

KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD NOVA GORICA****1. Kratka predstavitev območja**

Posebnost primorskega območja je v izraziti raznolikosti, tako v smislu kmetijske pridelave, kot tudi v klimatskih pogojih. Območje se razteza od alpskega do predalpskega sveta preko Vipavske doline, Krasa in Brkinov, do obalnega območja slovenske Istre. Velika obsežnost in pestrost pridelave, ter prireje postavlja kmetijski svetovalni službi primorske, zahteve ob celovitem urejanju podeželja tudi zelo veliko poznavanje posameznih značilnosti tega prostora. Prav zato najdemo vse mogoče oblike koriščenja kmetijskega prostora od travništva in poljedelstva, živinoreje, sadjarstva in vinogradništva ter vrtnarstva.

Preglednica 2: Število kmetij in njihova struktura po upravnih enotah

Upravna enota	Skupaj	Čiste	Potencialno čiste	Mešane	Dopolnilne	Ostarele	Neaktivne
Postojna	1967	80	108	712	553	228	286
Il. Bistrica	1148	38	71	255	445	165	174
Tolmin	1400	53	37	464	480	242	108
N. Gorica	2916	163	75	474	1629	452	123
Idrija	1480	110	80	700	300	140	150
Ajdovščina	1749	176	25	831	607	75	35
Sežana	2956	38	13	467	1771	448	219
Koper	4643	534	750	1631	937	507	277
<i>Skupaj</i>	18236	1192	1159	5534	6722	2257	1372

Zaradi zelo različnih klimatskih pogojev na celotnem območju so možnosti za intenzivno gojenje velikega števila sadnih vrst. Na Primorskem imamo trenutno okrog 2180 ha sadovnjakov, od tega največ oljk, sledijo breskve, hruške, jabolane in češnje. Vse ostale sadne vrste ne dosegajo 50 ha vsaka. Glede na podatke iz statistike obdeluje 1653 ha 4478 kmetij, kar znaša 0,37 ha nasada na kmetijo, kar je izredno majhna površina. Med sadnimi vrstami imajo najmanjše površine na kmetijo slive (0,13 ha), največje pa breskve (0,57ha).

Živinoreja kot tradicionalno vodilna panoga izgublja na moči, kar je odraz težkih pogojev za prirejo in nedoseganje kriterijev za pridobitev bolj znatne državne podpore. Na območju našega zavoda redijo na 4937 kmetijah 30 732 glav govedi (11 496 o semenitev). Večina živinorejskih kmetij se še ukvarja z govedorejo, čeprav se število kmetij, ki oddajajo mleko zmanjšuj.. Veliko število kmetij (4 937 kmetij, ki redijo v povprečju 6,2 govedi/kmetijo) se je iz prireje mleka usmerilo na prirejo mesa – krave dojilje.

Zaradi sodobnih tehnologij, ki so se uveljavile v pridelavi vrtnin dosegamo visok in hiter prihodek na enoto obdelovalne površine, zaradi tega obravnavamo to panogo kot eno najperspektivnejših za naše območje.

Na Primorskem ni čistih poljedelskih kmetij, ker imajo kmetije premalo njivskih površin in še te so največkrat razdrobljene. Poljedelstvo je sekundarna panoga tudi zaradi odsotnosti tradicije pridelovanja poljščin, prednost imajo tradicionalnejše in donosnejše panoge - sadjarstvo in vinogradništvo. Na večini kmetij, kjer imajo njivske površine, s pridelovanjem poljedelskih kultur pokrivajo potrebe po krmi za živali. Trži se le pšenica, nekaj koruze za zrnje in merkantilni krompir. V zadnjih nekaj letih opazamo porast neobdelanih njivskih površin na območjih kjer se opušča živinoreja.

Vinogradništvo je med najbolj razvitimi kmetijskimi panogami na Primorskem. Naravne danosti in stoletna tradicija sta omogočili, da se je pridelava grozdja ohranjala in razvijala od rimskih časov do danes. Glavni značilnosti temu območju dajeta submediteranska klima in flišna tla ter na Krasu terra rossa. Površina vseh kmetijskih zemljišč po podatkih SURS-a je na območju zavoda 54.912 ha, o površinah vinogradov pa govori več različnih virov - statistika, register pridelovalcev grozdja in vina in drugi viri. Podatki se med seboj zelo razlikujejo. Iz popisa kmetijskih gospodarstev v RS v letu 2000 izvemo, da je na Primorskem 5840 ha vinogradov, v Registru pridelovalcev grozdja in vina je do sedaj vpisanih 5900 ha vinogradov, po oceni naše službe pa je na Primorskem 7055 ha vinogradov. Znan nam je tudi podatek zajema rabe tal pridobljen iz digitalnih ortofoto posnetkov, po katerem je na Primorskem 8174 ha vinogradov. Vinorodna dežela Primorska obsega štiri vinorodne okoliše – Goriška Brda, Vipavska dolina, Kras in Koprski vinorodni okoliš

ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE**1. Opis aktivnosti v okviru posameznih projektnih nalog****Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij**

Zaradi izredne razdrobljenosti pridelave je predvidenega veliko osebnega svetovanja, tako v pisarnah, kot tudi pri obiskih na kmetijah.

Predavanja so še vedno učinkovit način izobraževanja kmečke populacije, ki pri svojem delu potrebuje najrazličnejša znanja. Izvajali jih bomo predvsem v zimskem času, po potrebi pa tudi med letom. Če želimo imeti na predavanjih dober obisk, jih moramo žal izvajati le v večernih urah, kar predstavlja za svetovalce dodaten napor.

Že peto leto zaporedoma večino predavanj zaokrožimo v tematski sklop in na koncu izdamo zbornik predavanj. Ta oblika se je izkazala za izredno uspešno in vsako leto pritegnemo večje število slušateljev in tudi organizacij, ki pomagajo pri njihovi izvedbi.

Tečaj organiziramo povsod tam, kjer imamo kolikor toliko homogeno skupino z jasno izraženo potrebo po znanju, ki presega obseg predavanja. S tečajem sicer lažje zagotovimo gotovo udeležbo vendar je glavna slabost ta, da je ta oblika izobraževanj primerna za manjše skupine slušateljev. Organizirali bomo tečaj sadjarstva in namakanja, začetni in nadaljevalni kletarski tečaj, sirarski tečaj, tečaj za ekološko kmetovanje, izračun lastnega krmnega obroka, vrtnarski, kulinarčni in podobno.

V letu 2004 bomo izvedli naslednje tečaje:

TEČAJ FFS, Kako prepoznamo vino, Usposabljanje za delo s ffs, Tečaj oljkarstva in naprava novih oljčnikov, Uporaba zelišč in začimb v kuhinji, Tečaj rezi oljk, Osvežitveni tečaj rezi oljk, Obnova starih oljčnikov, Tečaj degustacije oljčnega olja, Varstvo pri delu na kmetiji, Izračun krmnega obroka in Izdelava škropilnega koledarja.

V okviru seminarjev bo organiziran in izpeljan HACCP, seminarji za varstvo pri delu na kmetijah Knjigovodstvo na kmetiji – FADN, Sadjarski krožek, Izračunavanje gnojilnih potreb v intenzivnih sadovnjakih, Konzorcij pridelovalcev terana-vinogr., Pravilnik o zaščiti žganja-sadjarji, Celoletna reja govedi in drobnice na pašnikih, Poljedelski dan, ter priprava izjav o varnem delu, seminarji ekološkega kmetovanja, seminar o komuniciranju, seminar iz poljedelskih tem in seminar iz varstva rastlin .

Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka

Pri obstoječi strukturi kmetij je za zagotavljanje dostojnega dohodka na kmetijo skoraj pri večini, nujno uvajanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. Zaradi obsega in pomembnosti to že dolgo ni več samo v domeni svetovalk za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti, ampak je to naloga celotne kmetijske svetovalne službe. V ta namen bomo v letu 2004 izvedli naslednje izobraževalne aktivnosti:

Vodenje knjigovodstva na tur.kmetiji, Sprememba prepričanj- pot do uspeha, Predelava mesa, Trženje izdelkov s kmetij, Zakonodaja na področju dopolnilnih dejavnosti ob vstopu Slovenije v EU, Predelava mesa v salame, Predelava sadja s travniških sadovnjakov, Posebne uzance v turizmu, Pomen poznavanja šeg in običajev domačega kraja in okolice, Novosti v davčni zakonodaji ter vodenje knjig in evidenc, Predelava mesa v salame, Komunikacija po telefonu, Sušenje sadja, Pogrinjki, cvetlični aranžmaji, Predelava mesa, Začetni računalniški tečaj, Tečaj tujega jezika in Ponudba hrane na kmečkem turizmu.

Izvajanje ukrepov kmetijske politike

Glavnino dela kmetijskih svetovalcev pri izvajanju ukrepov kmetijske politike predstavlja pomoč kmetom pri izpolnjevanju različnih vlog za pridobivanje sredstev. Največ časa porabimo pri izpolnjevanju vlog za subvencije MKGP. V letošnjem letu bomo pričeli z poskusnim dislociranim vnosom in zato bomo z uvajanjem novega sistema porabili na vlogo mnogo več časa kot doslej.

Kmetijska svetovalna služba je bila že v dosedanem delu aktivno vključena z dajanjem predlogov in mnenj za ukrepe in predpise na področju kmetijske politike. Aktivno se bomo še naprej vključevali v različne odbore in strokovne skupine, ki delujejo v okviru KGZS, MKGP ter občin. Žal se še vse prepogosto dogaja, da naših predlogov ne upoštevajo ali pa dobimo premalo časa ob obilici svojega dela, da bi pripravili pripombe in predloge dovolj kvalitetno in v času.

Vedno bolj prihaja do izraza tudi naša vloga na lokalnem nivoju, kjer se vključujemo v občinske politike subvencioniranja kmetijskih programov, kateri pokrivajo specifične značilne za posamezne občine.

Združevanje in povezovanje na podeželju

Poleg izobraževanja je naša druga najpomembnejša naloga pomoč pri različnih oblikah združevanja

kmetov. Nadaljevali bomo in z našo vodilno vlogo v društvih, kot na primer: govedorejsko, rejcev drobnice, sirarsko, turističnih kmetij, sadjarjev, vrtnarjev, vinarjev in osmičarjev. Vedno večjo vlogo na terenu v zadnjih letih dobivajo združenja pridelovalcev različnih oblik okolju prijazne pridelave.

Pri delu s kmečkimi ženami se predvideva večje spremembe. Prvotni cilj, da jih vzpodbudimo k aktivnejšemu delovanju in dvigu lastne identitete, je že zdavnaj dosežen in na terenu se pojavljajo vedno nove zahteve. Da bi ustregli vsem tem zahtevam in se prilagodili potrebam, bomo morali doreči predvsem delo svetovalk za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti in njihovo delo bolj usmerjati na pridobivanje dopolnilnih oblik dejavnosti na kmetijah.

2. Ostali projekti in aktivnosti

Za ostala potrebna sredstva za izvajanje javne službe imamo organizirano lastno dejavnost. Glavni postranski vir naj bi bilo vključevanje oziroma izvajanje raznih projektov. V letu 2004 bomo zaključili en PHARE CBC projekt financiran iz sklada za majhne projekte in prijavili se bomo s petimi projekti za naslednji oziroma zadnji tovrsten razpis, ki bo v začetku leta.

Poleg tega bomo nadaljevali s projekti razvoja podeželja in poskusili s prijavi na strukturne sklade (E-prime) in sicer na turistične destinacije in na socialne sklade, ter na razpise INTERREG.

3. Izvajalci programa

Vodja oddelka: 1

Svetovalci specialisti: 15

Svetovalke za delo s kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: 7

Terenski svetovalci: 23

POSKUSNI CENTER ZA OLJKARSTVO

Enoletni program dela je vpet v petletni program Centra. Posebnost dela v oljarskem centru je končni pridelek, ki je olje. Ravno zaradi tega je velik delež sredstev vezan na predelavo in analize, kajti le tako lahko dobimo prave informacije o oljkah.

NALOGE

Introdukcija

Cilj: - uvajanje novih in neraziskanih sort (sort, ki so prisotne v Slovenski Istri, vendar zapuščene) spremljanje in primerjava ohranjanje biodiverzitete

V 1995, 1996 in 1997 smo v sodelovanju z zasebnim pridelovalcem v Strunjanu (O_MID 100306586 - Danilo Markočič, Rožna pot 3, 6310 Izola) postavili kolekcijski nasad 28 sort oziroma tipov z možnostjo širjenja še 5 sort, ki naj bi bile posajene naknadno. Vsake sorte je bilo po 5 dreves. V naslednjih letih smo ugotovili, da so nekateri neznani tipi dejansko že znane sorte („Rozi“ = Ascolana tenera, „Vrba“ = Pendolino, „Bela oljka“ = Leccino)

V nasadu so posajene naslednje sorte oziroma tipi:

Ascolana tenera	Črnica	Leccione	„Samo“
Arbequina	Frantoio	Maurino	„Samo Nova vas“
athena	Grignan	Moraiolo	Santa Caterina
Belica Pucer	Istrska belica	Nocelara del belice	Štorta
Buga	Itrana	Pendolino	„Vrba“
Cipressino	Leccino	Picholine	„Zelenjak viseča“
Coratina	Leccio del corno	„Rozi“	„Bela oljka“

Strokovno delo bomo izvajali po programu strokovnih nalog v povezavi s KIS (spremljanje rodnosti, rasti, občutljivosti na bolezni, škodljivce in nizke temperature, tehtanje pridelka...). Naloga vključuje tudi oskrbo kolekcijskega nasada.

Vzgoja novih sort in klonov

Cilj: -odkrivanje novih sort in neraziskanega materiala (sort, ki so prisotne v Slovenski Istri, vendar zapuščene), spremljanje, opisovanje in primerjava, ohranjanje biodiverzitete za potrebe nadaljnjega razmnoževanja in raziskav

Strokovno delo bomo izvajali po programu strokovnih nalog v povezavi s KIS. Inventarizacija sort v Slovenski Istri in izbor tipov izbranih sort je za nadaljnji razvoj nujno potrebna (poudarek je na Istrski belici). Delo poteka skladno s programom strokovnih nalog, ki jih po posebni pogodbi izvaja Center za oljkarstvo (CO) v sodelovanju s Kmetijskim inštitutom Slovenije.

Vsako odbrano sorto ali tip bomo označili in opisali po predloženem sistemu deskriptorjev, ki je sestavni del "Certifikacijske sheme sadilnega materiala oljke". Za vsako sorto ali tip bomo poleg

botaničnega in pomološkega opisa ugotovilo tudi zdravstveno stanje glede okuženosti z virusnimi boleznimi oljke. O opravljenem delu za vsako sorto ali tip vodimo vso potrebno dokumentacijo za potrebe "Slovenske genske banke kmetijskih rastlin".

Po opravljenem delu inventarizacije bomo odbrane sorte in tipe vegetativno razmnožili in posadili v kolekcijsko banko oljk za katero bo odgovarjal CO. Gensko banko - kolekcijo bomo formirali na zemljišču, ki mora ustrezati zahtevam "Certifikacijske sheme sadilnega materiala za oljke" (pravilnost izbore potrди KIS) in mora biti za te namene trajno na razpolago.

V 2002 smo pripravili potaknjence nekaterih sort in jih vložili v razmnoževalne mize KZ Agraria Koper, vendar rezultati ukoreninjenja niso bili dobri, tako pri razmnoževanju različnih sort kot tudi pri drugem razmnoževanju KZ Agraria. Razlogi za slabo ukoreninjenje niso razjasnjeni, vendar ne gre za slabo oskrbo, kajti tudi pri drugih proizvajalcih sadik rezultati včasih izrazito nihajo iz neznanih razlogov.

Tabela: Ukoreninjenje različnih sort oljk v 2002

Sorta	vloženih potaknjencev	število ukoreninjenih	% ukoreninjenih potaknjencev
»Aleksander 13/1«	350	20	5,71
»Angelina«	375	45	12,00
»Belica Pucer«	180	1	0,56
»Bruno Nova vas »	308	158	51,30
Buga	180	11	6,11
Črnica	180	16	8,89
»Debeli rtič 13/20«	275	59	21,45
»Debeli rtič 13/3«	280	51	18,22
»Debeli rtič 14/24«	310	43	13,87
»Debela«	174	4	2,30
Drobnica - Lama	177	16	9,04
Istrska belica	180	0	0
Leccio del corno	283	14	4,95
Leccione	231	3	2,60
Mata - Arze	57	1	1,75
Mišnica - Pištan	237	17	7,17
Nocelara del belice	205	46	22,40
Oblica	286	1	0,35
Padna 1	242	132	54,55
Planjave 1	112	29	25,89
Puče 1	174	4	2,30
»Samo 1 – Pobegi«	153	13	8,50
»Samo 2 – Pobegi«	111	46	41,44
»Samo«	180	8	4,44
»Samo Nova vas«	180	5	2,78
Štorta	180	2	1,11
»Zelena«	297	44	14,81
SKUPAJ	5897	789	13,38

V 2003 in začetku 2004 bo potekala nadaljnja oskrba. V 2003 smo ponovno vložili potaknjence sort, ki se niso najboljše ukoreninile zaradi težav s sušo.

Tabela: Ukoreninjenje različnih sort oljk v 2003

Sorta	vloženih potaknjencev	število ukoreninjenih	% ukoreninjenih potaknjencev
»Aleksander 13/1«	53	44	83,02
Arbequina	283	55	19,43
Ascolana tenera	369	50	13,55
athena	126	4	3,17
»Belica Pucer«	580	92	15,86
Buga	406	21	5,17
Črnica	465	78	16,77
Cipressino	228	80	35,09
Coratina	172	24	13,95
»Debela«	124	0	0
Frantoio	147	21	14,29
Grignan	92	2	2,17
Istrska belica	382	3	0,79
Itrana	186	3	1,61
Leccino	368	11	2,99
Leccio del corno	83	0	0
Leccione	168	20	11,90
Maurino	625	263	42,08
Moraiolo	98	1	1,02
Nocelara del belice	187	10	5,35
Pendolino	463	59	12,74
Picholine	589	69	11,71
»Samo«	487	82	16,84
»Samo Nova vas«	266	1	0,38
Santa Caterina	311	6	1,93
Štorta	450	48	10,67
»Zelenjak viseča«	439	9	2,05
SKUPAJ	8147	1056	12,96

V 2004 bo potekala nadaljnja oskrba sadik in po potrebi razmnoževanje sort, ki še niso dale primernih rezultatov. Materialni stroški razmnoževanja upoštevajo oskrbo sadik KZ Agraria Koper in najem razmnoževalnih miz (cene smo dobili pri KZ Agraria Koper). Pri delu je upoštevano zbiranje sort po terenu in razmnoževanje – priprava potaknjencev, jemanje potaknjencev iz miz in nadzor ukoreninjenja.

Poleg kolekcijskega nasada velikosti 1 hektara bomo predvidoma posadili odbrane sorte tudi na 10 različnih lokacij in sicer na vsako lokacijo 4 sorte.

1.3. Oskrba matičnega nasada

Cilj: - ohranjanje matičnega nasada za potrebe razmnoževanja

Za zagotavljanje materiala za razmnoževanje je bil v letu 2001 postavljen matični nasad v velikosti 0,7 ha predvsem za nadomeščanje izgubljenih matičnih nasadov zaradi gradnje avtoceste. Matični nasad je postavljen iz najboljših dreves (drevesa, ki so v vseh letih opazovanja dosegla najboljšo oceno) odbranih v obtoječih matičnih nasadih. Lastnik nasada je Angelo Hlaj, Kvedrova 7, 6000 Koper. Matični nasad z 204 sadikami sorte Istrska belica je posajen v K.o. Škofije na parcelnih številkah 996, 997/1, 997/2, 998/3 in 1047/26 (Prijava v register, O_MID še ni dodeljena). V naslednjih letih do rodnosti je predvidena oskrba nasada.

1.4. Preizkušanje podlag

Cilj: - razmnoževanje in oskrba sadik različnih podlag

Vpliv podlage na rodnost in občutljivost na nizke temperature in obnovo po pozebah v Slovenski Istri ni raziskan. Poleg tega pa v enem nasadu nimamo različnih podlag. Preizkušali bomo tri različne podlage na treh lokacijah v treh ponovitvah po 5 dreves. Skupno bo v poskus zajetih 135 dreves, kar pomeni približno 0,5 ha površine. Za vzgojo sadik smo se v 2001 in 2002 poslužili KZ Agraria. V 2001 smo

opravili setev setev koščic, 2002 in 2003 je potekalo presajanje in razmnoževanje s potaknjenci, v 2004 in 2005 naj bi poskus zastavili pri posameznih pridelovalcih. Pri vrednotenju, ki bi ga bolj natančno začeli po 2005 letu, bomo spremljali pridelek na drevo, debelino ploda, obseg debla, kasneje tudi oljevitost, občutljivost na nizke temperature...

1.5. Spremljanje oljevitosti dveh sort pri različnem času obiranja

- Cilj:
- ugotavljanje primerne časa obiranja glede na vsebnost olja
  - zvišanje pridelkov (navodila preko svetovalne službe in oljarjev)

Vsebnost olja v plodovih se v jesenskem času hitro spreminja. Za doseganje primerno visokega pridelka hkrati pa tudi dobre kakovosti oljčnega olja je zelo pomembno spremljanje vsebnosti olja v plodovih. Spremljanje oljevitosti bo potekalo na 5 lokacijah (Beneša – Jevnikar Aleksander, Lama – Angelo Hlaj, Mala Seva – Vanja Dujc, Ronk – Danilo Markočič, Sveti Peter – Danilo Debernardi, Emil Feran) na dveh najbolj razširjenih sortah – Istrski belici in Leccinu. Vzorce bomo jemali vsak teden v času dozorevanja oljk. Skupno bomo predvidoma nabrali in analizirali 83 vzorcev. Poleg ugotavljanja laboratorijske oljevitosti, bomo spremljali oljevitost tudi v laboratorijski oljarni skupaj z ugotavljanjem spreminjanja teže plodov in indeksom dozorevanja. Na podlagi spremljanja oljevitosti bomo lahko svetovali o primernem času obiranja glede na vsebnost olja.

1.6. Spremljanje kakovosti o.o. dveh sort pri različnem času obiranja

- Cilj:
- natančnejše spremljanje kakovosti oljčnega olja
  - izboljšanje kakovosti (navodila preko svetovalne službe in oljarjev)

Poleg vsebnosti olja, ki se spreminja v času dozorevanja, se seveda spreminja tudi vsebnost številnih snovi, ki vplivajo na kakovost oljčnega olja. Za doseganje primerno visokega pridelka hkrati pa tudi dobre kakovosti oljčnega olja je zelo pomembno poleg spremljanja vsebnosti olja v plodovih tudi ugotavljanje kakovosti oljčnega olja. Spremljanje kakovosti bo potekalo na dveh najbolj razširjenih sortah Istrski belici in Leccinu na dveh lokacijah (Beneša – Aleksander Jevnikar, Bertokova 16, Ankaran, O_MID 100382235 in Ronk – Danilo Markočič, Rožna pot 3, Izola, O_MID 100306601) v 6 terminih. V poskus bo vključenih 20 do 30 dreves vsake sorte, na katerih naj bi v vsakem terminu nabrali približno 6 kg oljk. 100 plodov bomo stehali in jim določili indeks zrelosti. Vzorce bomo pridobivali z laboratorijsko oljarno v okviru Centra za oljkarstvo. Delo s pripravo vzorcev je vezano na predelavo in vzdrževanje oljarne in pripravo vzorcev za laboratorij in degustacijo. Olje pridobljeno v laboratorijski oljarni v lasti Centra bomo kemijsko analizirali in opravili degustacijo. Na podlagi rezultatov bomo lažje svetovali o primernem času obiranja z vidika kakovosti oljčnega olja.

1.7. Vpliv shranjevanja dveh sort oljk na kakovost oljčnega olja

- Cilj:
- ugotavljanje kakovosti oljčnega olja pri različnem času shranjevanja oljk
  - izboljšanje kakovosti (navodila preko svetovalne službe in oljarjev)

Ugotoviti želimo, kako vpliva čas shranjevanja dveh najbolj razširjenih sort Istrske belice in Leccina pred predelavo na kakovost oljčnega olja. Plodove bomo nabrali na dveh lokacijah (Beneša – Aleksander Jevnikar, Bertokova 16, Ankaran, O_MID 100382235 in Ronk – Danilo Markočič, Rožna pot 3, Izola, O_MID 100306601). Oljke bomo pred predelavo shranjevali 4 tedne, 3 tedne, 2 tedna, 1 teden ali pa jih bomo takoj predelali. V poskus bomo vključili 2 sorti in naredili celotno analizo olja (senzorično in kemijsko). Vzorce bomo pridobivali z laboratorijsko oljarno v okviru Centra za oljkarstvo. Delo s pripravo vzorcev je vezano na obiranje plodov, predelavo in vzdrževanje oljarne in pripravo vzorcev za laboratorij in degustacijo.

1.8. Spremljajoče dejavnosti

Naloge, ki so nujno potrebne za delovanje Centra in povezovanje z drugimi inštitucijami doma in v tujini:

- organizacijsko delo, programi, poročila
- soorganizacija posvetov in razstav
- preverjanje rezultatov dosežkov drugih raziskav (fakultet, KIS, Centri, svetovalci, raziskovalci,...)
- lastno izobraževanje, izpopolnjevanje, tečaji
- priprava demonstracij, predavanj, tečajev, člankov, referatov ...(Seznanjanje z izvajanjem strokovnih nalog in izsledki)
- sodelovanje pri projektih
- sodelovanje v odboru za oljkarstvo pri KGZS, nacionalnem odboru za oljkarstvo...

- sodelovanje pri vzpostavitvi registra pridelovalcev in predelovalcev oljk
- sodelovanje z društvi, občinami, mednarodnimi organizacijami...

INVESTICIJE

V 2003 smo nabavili opremo za izvajanje meritev (termohigrografe oziroma postaje za spremljanje temperature, vlage in padavin) za eden izmed nasadov, kjer se spremlja kakovost, predelava, oljevitost in shranjevanje.

SADJARSKI CENTER BILJE

Program dela v letu 2004 bo nadaljeval začrtane smernice dela ob ustanovitvi centra in sicer na naslednjih področjih dela:

preskrba slov. drevesničarjev z izhodiščnim matičnim materialom
 izvajanje introdukcije na področju sort in podlag
 izvajanje tehnoloških poskusov s ciljem uvajanja sodobne tehnologije pridelave
 skrb za izobraževanje oz. seznanjanje pridelovalcev in kmetijskih svetovalcev z rezultati raziskav ter sodelovanje z domačimi in tujimi strokovnimi inštitucijami.
 Navedene smernice delovanja so bile sprejete tudi v 5-letnem programu dela.

1. MATIČNI NASADI

1.1 Vogrsko

Matični nasad koščičarjev – 1,2 ha zasajene površine z 872 drevesi (po sadnih vrstah: breskve: 453 dreves, 32 sort; marelice: 154 dreves, 9 sort; češnje-126 dreves, 17 sort; višnje: 18 dreves, 5 sort; slive 112 dreves, 12 sort; mandlji: 9 dreves, 3 sorte) bomo redno agrotehnično oskrbovali (škropili, mulčili, obrezovali, upogibali poganjke za formiranje gojitvene oblike, po potrebi namakali, ščitili pred točo,...) ter ga redno zdravstveno pregledovali.

V letu 2004 bo večina dreves (sort) breskev, marelic in nekaterih sort sliv zarodila, zato bomo opravili pomološke kontrole v določenih fenofazah razvoja posameznih sort (kontrola v času cvetenja, nastavku plodov in zorenju). Podatke bomo beležili in ugotavljali sortno čistost izhodiščnega materiala. Po dogovoru s strokovnjaki za varstvo rastlin in metodologiji spremljanja brezvirusnih matičnih dreves bomo zasledovali zdravstveno stanje dreves, sodelovali pri vzorčenju na morebitne viroze in pojav drugih bolezni in škodljivcev.

V kolikor se bo potrdila tako sortna čistost matičnih dreves kot tudi neoporečno zdravstveno stanje, lahko v letu 2004 računamo na prvo generacijo rezi cepičev. Koliko cepičev bo na razpolago, bo znano po opravljeni pomološki kontroli (za marelice do konca julija, za breskve do konca avgusta, za slive do sredine septembra) in po opravljenih analizah na pomembne viroze.

1.2 Bilje

V letu 2004 (jesen-zima: 2003/04) bomo skrčili matični nasad breskev na površini 0,3 ha, zasajen 1990. leta. Zaradi prisotnosti okuženih dreves z virusom PPV v nasadu in njegovi bližnji okolici že od 1998 leta ni več služil namenu, za katerega je bil postavljen. Kljub rednim vsakoletnim pregledom in hitri odstranitvi okuženih dreves, so se posamezni primeri okuženih dreves vedno znova pojavljali in podaljševali obdobje prepovedi rezanja cepičev. Nasad smo vzdrževali in tudi upali na morebitno rez cepičev vse do začetka rezi v novem nasadu.

Še vedno nam ostaja kolekcijsko-matični nasad češenj na površini 0,32 ha (31 sort češenj in 3 sorte višenj), ki ga bomo redno oskrbovali, obirali in iz katerega bomo pridobivali cepiče. Na osnovi večletne ponudbe in prodaje cepičev ocenjujemo prodajo 20.000 oces raznih sort češenj in višenj tudi v letu 2004.

1.3. Stara gora

Po zaključeni introdukciji sort češenj, ki naj bi bila konec leta 2003, bodo odbrane posamezne sorte, ki so se pri večletnem natančnem spremljanju fenofaz razvoja in rodnosti ter pomološkega ocenjevanja pokazale kot dobre. Kot matična drevesa bomo zaenkrat prijavili le tiste sorte, ki niso zaščitene.

2. INTRODUKCIJA SORT IN PODLAG

2.1 Introdukcija I. faze

2.1.1 Breskve

2.1.1.1 Sorte

V letu 2003 zaključujemo s spremljanjem 14 sort breskev, sajenih 1994. leta, 15 sort, sajenih 1995. leta in 17 sort, sajenih na 0,25 ha leta 1996. Spremljali bomo 10 sort breskev in nektarin, sajenih leta 2000. Z nosilko introdukcije za breskev (dr. Metko Hudina) sva mnenja, da se v letu 2004 poskuša pridobiti nekaj novih - najperspektivnejših sort.

2.1.1.2 Podlage

Še leta 2004 bomo spremljali poskus s 4 različnimi podlagami breskev (P.pumila, GF 677, sejanec breskve in GF 655/2) ter ovrednotili vpliv na bujnost, rodnost ter zunanjo in notranjo kakovost plodov.

2.1.2 Češnje

Sorte

V Biljah bomo spremljali 20 sort češenj, posajenih spomladi 2000. Pozeba v začetku aprila 2003 (češnje je zajela v času cvetenja), je preprečila prvo rodnost, ki bi jo večina sort že imela, tako pa upamo, da se bo to zgodilo v letu 2004. Predvidena so fenološka opazovanja, tehtanje pridelka/drevo, pomološka ocenjevanja in fizikalno-kemijske analize plodov.

V Stari gori predvidevamo zaključek opazovanj 27 sort češenj ter pripravo zaključnih ocen oz. opisov. Poročilo o vrednotenju sort bo podano v poročilu KIS-a o introdukciji sadnih vrst v Sloveniji in objavljeno v različnih strokovnih prispevkih.

Z nosilko introdukcije za češnje, višnje, marelice in slive (dr. Valentino Usenik) sva mnenja, da se v letu 2004 poskuša pridobiti nekatere zanimive sorte višenj in marelic, če bodo zanimanje zanje pokazali tudi predelovalna industrija in drevosničarji.

2.1.3 Marelice

2.1.3.1 Sorte

Opazovanja 21 sort marelic, sajenih 1995 in 1996 v Stari gori v letu 2003 zaključujemo. Poslednji dve leti smo beležili le konstantnost rodnosti oz. pridelek/drevo ter beležili odmiranje-propadanje dreves. Pomološka ocenjevanja smo opravili že do leta 2001. Vrednotenje sort je bilo obdelano v diplomski nalogi, ugotovitve obnašanja sort v naših pedo-klimatskih razmerah pa so bile predstavljene na nacionalnem kongresu marelic v Metapontu (Italija); rezultati pa objavljeni v italijanski strokovni reviji *Italus Hortus* in slovenski strokovni reviji *SAD*.

V začetku leta 2004, na usklajevalnem sestanku nosilcev introdukcije za posamezno sadno vrsto, bomo predstavili možnosti introdukcije novih sort iz Madžarske, Češke, Italije in se dogovorili za introdukcijo najobetavnejših sort, do katerih bomo lahko prišli ali s prevzemom cepičev ali enoletnih sadik.

2.1.3.2 Podlage

Opazovanja 7 podlag za marelico, sajenih spomladi 1997 v Stari gori delno zaključujemo (pomološko vrednotenje sort), nadaljevali pa bomo s spremljanjem rodnosti (pridelka/drevo) in odmiranja dreves. Rezultati večletnega spremljanja vpliva podlag na bujnost, rodnost, fizikalno-kemijske lastnosti plodov ter odmiranja dreves bodo obdelani v diplomski nalogi ter objavljeni tudi v strokovnih prispevkih nekaterih revij in posvetih.

2.1.4 Slive

2.1.4.1 Sorte

Introdukcija 21 sort sliv, sajenih 1995 in 1996 na površini 0,2 ha v Biljah, se je v letu 2003 delno zaključila. V opazovanju bodo ostale le brkinske selekcije domače češplje (rezultati fenoloških opazovanj in pomoloških ocenjevanj omenjenih sort so bili obdelani v diplomski nalogi in objavljeni v reviji *SAD* koncem leta 2002. Dokončno poročilo o spremljanju sort bo objavljeno v poročilu KIS-a o introdukciji sort vseh sadnih vrst v Sloveniji.

V letu 2003 smo zasadili introdukcijo 12 sort (10 novih in 2 standardni sorti), povečini tolerantnih na virus šarke. Skrbeli bomo za vzgojo dreves in opravili vse agrotehnične ukrepe, da vzgojimo primeren habitus drevesa in pridemo čimprej do pridelka.

Introdukcija je zasajena v Biljah na 0,05 ha površine.

2.1.5 Hruške

2.5.1 Sorte

V letu 2003 smo zaključili z opazovanji 12 sort hrušk (9 novih in 3 standardne sorte) na površini 0,06 ha v

Biljah, zasajenih 1995. leta. Rezultati opazovanj bodo objavljeni v brošuri KIS-a o introdukciji sort.

2.1.6 Kaki

2.1.6.1 Sorte

Spremljali bomo 9 sort, posajenih leta 2000 na površini 0,15 ha v Biljah. V letu 2003 smo zabeležili prvo rodnost. V letu 2004 predvidevamo spremljanje fenofaz razvoja in rodnosti/drevo ter fizikalno-kemijske parametre plodov. Opravljali bomo degustacijo in beležili senzorično oceno plodov posameznih sort.

2.2 Introdukcija II.faze

2.2.1.Češnje (Podlage)

Od leta 1997 spremljamo 10 različnih podlag za češnjo v 0,1 ha poskusu, ki ga imajo tudi druge države Alpe-Jadran (Italija-na začetku 4 pokrajine, sedaj 3; Avstrija-na začetku 2 lokaciji, sedaj 1; Slovenija-2 lokaciji, Nemčija-1; Hrvaška-na začetku 1, sedaj 0). Rezultate poskusa vsako leto na skupnih srečanjih medseboj primerjamo, koordinator poskusa (Korber-Siegler iz Nemčije) pa poda obdelane rezultate. 4-letni rezultati so bili predstavljeni na posvetu držav Alpe-Jadran v vili Manin (Codroipo, Italija) leta 2000 ter objavljeni v zborniku posveta. Zadnji rezultati glede rodnosti posameznih podlag kažejo, da je Sadjarski center Bilje na 3. mestu (za Inštitutom za sadjarstvo v Veroni in poskusno postajo Veitshochheim v Nemčiji). Prav tako nam omenjeni poskus nazorno prikazuje značilne razlike v bujnosti in rodnosti posameznih podlag, pa tudi primernosti oz. neprimernosti za določeno rastišče. Poskus bomo spremljali še predvidoma dve leti oz. do takrat, ko se bomo v skupini dogovorili, da ga prenehamo spremljati. Obdobje spremljanja poskusa s podlagami je navadno daljše od obdobja spremljanja sort, saj nas pri podlagah zanimajo predvsem vpliv na bujnost dreves, redno rodnost, eventualno propadanje zaradi inkompatibilnosti podlage s sorto ali zaradi drugih problemov preobčutljivosti (odpornost na bolezni, sušo,...).

Na zadnjem skupnem sestanku v Sondriu (Italija) smo se dogovorili za zastavitev novega poskusa (gostote sajenja najbolj uveljavljenih podlag iz 1. poskusa). Sadilni material je naročen, enoletne sadike bodo na razpolago konec leta 2004 oz. spomladi 2005.

2.2.2. Jablane (Sorte)

Spomladi 2003 smo zasadili poskus z jablano (sorte: 'Galaxy', 'Zlati delišes', 'Braeburn Hidala', 'Fuji-Kiku 8') na površini 0,2 ha, v katerem bomo primerjali dve gojitveni obliki (vretenast grm in solax) ob izvajanju sodobne tehnologije pridelovanja. Zasedovati nameravamo ekonomičnost pridelave jabolka (s poudarkom na zgodnjih in poznih sortah) v optimalno opremljenem nasadu (mreža proti toči, namakanje) v primorskih razmerah pridelovanja ter ob količini pridelka ugotavljati tudi kakovost plodov.

Pozimi 2003/04 nameravamo dosaditi še sorto 'Cripps Pink' in podsaditi 'Zlati delišes', ker je bila kakovost uvoženih sadik slaba, izpad te sorte po sajenju pa velik. Ob prevzemu sadik ni bilo mogoče sklepati na slabši potencial rasti nekaterih sadik, kljub skromnejšemu koreninskemu sistemu, po vsej verjetnosti je bil vzrok za slab prijem tudi v slabšem skladiščenju sadik med zimo. Reklamacijo smo mesec dni po sajenju brez večjih težav uveljavili.

3. IZOBRAŽEVANJE IN SODELOVANJE MED INŠTITUCIJAMI

Sodelovanje med domačimi in tujimi inštitucijami je za delovanje centra zelo pomembno, zato se bodo razne aktivnosti tudi v letu 2004 na tem področju nadaljevale. Veliko medsebojnega sodelovanja bo zahteval 1.slovenski sadjarski kongres z mednarodno udeležbo. SC Bilje bo na njem sodeloval s tremi strokovnimi prispevki in pomočjo pri organizaciji.

Sodelovati nameravamo pri izvajanju programa izobraževanja za pridelovalce, ki ga v zimskem času organizira kmetijska svetovalna služba

V juniju predvidevamo organizacijo tridnevnega gostovanja držav članic Alpe-Jadran. Na njem bomo pregledali rezultate dosedanjega sodelovanja, se dogovorili za zastavitev novih poskusov (na češnji) ter si ogledali nekatere nasade.

V juniju, juliju in avgustu bomo pripravljali razstave sadja (sodelovali in organizirali).

Udeležiti se nameravamo posveta o slivah na Norveškem s skupnim prispevkom s predstavnikom iz BF Ljubljana. Prav tako bomo aktivno spremljali dogajanja v državah EU in se udeleževali raznih predstavitev (razstav sadja, sejmov in posvetov).

Podpreti želimo nadaljevanje izobraževanja Erike Komel, ki je vpisala 3. letnik visokega strokovnega študija ob delu – smer hortikultura v šolskem letu 2003/04 na Biotehniški fakulteti v Ljubljani, Oddelek za agronomijo.

4. OSTALE INVESTICIJE

4.1 Introdukcia češenj (II.faza)

Na sestanku skupine Alpe-Jadran v začetku aprila 2003 smo se dogovorili za preiskovanje gostot sajenja šibkih podlag za češnjo. Potrebo po takem poskusu podpira tako KGZS-Zavod GO, kot tudi Biotehniška fakulteta v Ljubljani. Prepričani smo, da bodo rezultati koristni za vse slovenske pridelovalce češenj in ne le za Primorsko, zato smo poskus uvrstili v delo sadjarskega centra Bilje. Tudi rezultati predhodnega poskusa so dali zelo značilne rezultate, dostopne za vse sadjarje in predstavljene na posvetih (v Goriških Brdih, Italiji) ter objavljene v zborniku posveta držav Alpe-Jadran. Sadike so naročene in bodo pripravljene za sajenje jeseni 2004.

4.2 Introdukcia marelic - I.faza

Kaže se potreba po postavitvi introdukcije sort in podlag za marelico, ker je dosedanja izvrednotena. Nosilka za introdukcijo sort dr. Valentina Usenik in vodja Sadjarskega centra Bilje ter specialist za sadjarstvo pri KGZS-zavod GO Ivan Kodrič bomo poskusili pridobiti nove sorte in podlage ter se na skupnem sestanku širše strokovne skupine opredelili, katere bomo, z ozirom na ponudbe, introducirali.

Za sajenje je potrebno pridobiti novo parcelo, čim bližje centru, da bo omogočena nemotena oskrba nasada (gričevnata lokacija, zaradi nevarnosti pozebe in zračna lega), jo ograditi zaradi morebitnih zaščitnih sort in podlag ter zavarovanja sadik pred divjadjo.

4.3 Obnova avtomatike (software) namakalnega sistema.

V letu 2003 se je avtomatski (računalniško voden) sistem namakanja pokvaril, zato predvidevamo večje popravilo oz. posodobitev sistema. Tehnologija se je od postavitve v letu 1994 že močno spremenila, zato se bomo na osnovi zbranih ponudb odločili za najprimernejšega.

SELEKCIJSKO TRSNIČARSKO SREDIŠČE VRHPOLJE

Delo v selekcijsko trsničarskem središču Vrhopolje poteka pod strokovnim vodstvom Kmetijskega inštituta Slovenije (kot koordinatorja in izvajalca strokovnih nalog v vinogradništvu) ter Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani – odd. agronomija (kot soizvajalca sorazmernega dela programa strokovnih nalog v vinogradništvu). STS Vrhopolje je vključeno v operativno izvajanje programa klonske selekcije (odбира elit) in uvajanje ter v kasnejše izvajanje programa certifikacije sadilnega materiala vinske trte (oskrba baznih matičnih rastlin in vzgoja trsnih cepljenk kategorije baza).

Skupni cilj obeh programov je pridelava certificiranih brezvirusnih trsnih cepljenk za potrebe slovenskih vinogradnikov in zagotavljanje kakovostnega sadilnega materiala za obnovo vinogradov.

Naloge STS Vrhopolje v letu 2004 so:

Oskrba kolekcije

V letu 2004 načrtujemo popolno oskrbo (ampelotehnična opravila, zaščito, obdelavo tal, škropljenje z herbicidi, popravilo armature) in opravljanje vzdrževalne selekcije v starem in novem delu kolekcije novih klonov vinskih sort, v starem kolekcijskem vinogradu na Jeruzalemu.

Testiranje baznih matičnih trsov novih klonov in podlag na virusne bolezni Serološki testi (ELISA)

Serološka testiranja opravljamo v sodelovanju s KIS Ljubljana in BF Ljubljana, v serološkem laboratoriju na Kmetijskem inštitutu Slovenije, ki je deloma opremljen tudi z aparaturami STS-ov (homogenizator vzorcev, čitalec ekstinkcij seroloških reakcij z računalnikom).

V letu 2004 načrtujemo izvedbo testiranja 500-1000 izvornih in baznih matičnih trsov novih klonov vinskih sort in podlag, kar ob testiranju na 7 virusov (GFLV, ArMV, GLRaV I, III in VI, GVA in GFKV) pomeni skupno 4.000-7.000 seroloških testov.

Indeksiranje na trsne indikatorje Novo zgrajeni in sodobno opremljeni rastlinjak nam omogoča izvedbo obveznega programa indeksiranja na nekatere virusne in virozam podobne bolezni vinske trte (corky bark, razbrzdanje lesa, predčasno rdečenje, trsne rumenice...) v obsegu in na način, ki je potreben za tekoče ugotavljanje zdravstvenega stanja izvornih in baznih matičnih trsov. V rastlinjaku STS Vrhopolje, načrtujemo v letu 2004 izvedbo 500 indeksiranj v treh ponovitvah, kar znaša skupno 1500 indeksiranj na trsne indikatorske rastline.

Delo v rastlinjaku

Za rastlinjak, v katerem čuvamo repozitorij izvornih matičnih rastlin, vzgajamo trsne indikatorje za

indeksiranja, opravljamo indikatorske teste ter vzgajamo zdrave matične rastline klonov po eliminaciji virusov s pomočjo tehnike tkivnih kultur, bo potrebno kot vsako leto nabaviti potrebni repromaterial (posode za rastline, substrat, gnojila, škropiva, etikete za označevanje rastlin, tekoče vzdrževanje, voda, energija za ogrevanje rastlinjaka, itn.). V rastlinjaku oskrbujemo cca. 1800 rastlin. Za izvedbo načrtovanega strokovnega programa indeksiranja je potrebno, da bo rastlinjak delno ogrevan ves zimski čas (na temp. 3-5 °C) in na rastočo temperaturo (22 °C) že od februarja naprej (na ta način s spodbuditvijo zgodnejše rasti pridobimo 1-2 termina za indeksiranje na leto ter rastlinjak gospodarneje izkoriščamo).

Spremljanje klonov v kolekciji

V kolekciji STS Vrhpolje je posajenih nad 40 novih klonov belih in rdečih vinskih sort. Pri vseh kolekcioniranih klonih bomo v letu 2004 spremljali rodnost in kakovost pridelka, nadaljevali bomo z izdelavo opisov klonov za potrebe ugotavljanja RIN (potrebno za postopek uradnega priznavanja klonov) in opravili načrtovane mikroviniifikacije grozdja ter donegovanje in polnitev vina v mikroviniifikacijski kleti na Kromberku.

Delo poteka po predpisani metodiki klonske selekcije, vzdrževalne selekcije in certifikacije cepilnega materiala pri vinski trti, ki je usklajena z normativi EU. V letu 2004 pričakujemo v kolekcijskem nasadu cca. 8.000 kg grozdja, od katerega bomo manjši del rabili za mikroviniifikacije del pa prodali in ustvarili del lastnih prihodkov.

Mikroviniifikacije

V letu 2004 načrtujemo 20 mikroviniifikacij (odvisno od zdravstvenega stanja grozdja), za kar moramo nabaviti potreben repromaterial (filter plošče, steklenice, zamaške, enološka sredstva, drobni laboratorijski pribor).

Odbira novih elit

Na podlagi rezultatov pozitivne množične selekcije bomo nadaljevali z odbiro elitnih trsov vinskih sort, pri katerih le ta še ni bila opravljena. Gre predvsem za delo pri starih (avtohtonih) sortah kot sta kraljevina in štajerska belina ter podlagah iz selekcij Stanka Matekoviča (V-M, VI-M in 8BČ), pri katerih načrtujemo vzgojo baznih matičnih rastlin za potrebe naših trsničarjev. V letu 2004 načrtujemo delo pri cca. 60 elitnih trsah ali klonskih linijah vinskih sort in podlag, na območju vinorodnih dežel Primorska in Posavje.

Cepljenje baznih trsnih cepljenk

Iz cepilnega materiala baznih matičnih trsov v kolekciji STS Vrhpolje načrtujemo v letu 2004 cepljenje okrog 25.000 siljenk, kar ob 60% izplenu pomeni pridelavo cca. 15.000 cepljenk. Nekaj cepljenk bomo rabili za dosajanje v kolekcijo (cca. 100 kom), del pa prodali in ustvarili del lastnih prihodkov.. V trsnico načrtujemo vložiti tudi 3000 korenjakov trsnih podlag (odvisno od naročil).

Izobraževanje

V letu 2004 planiramo nadaljevanje lastnega izobraževanja, ki bo obsegalo:

- Sodelovanje na dveh strokovnih sestankih oziroma simpozijih v tujini.
- Predstavitve dela STS in vina mikroviniifikacij novih klonov na vsakoletnem trsničarskem salonu Vite v Gorici.

Prav tako bomo s predstavitvami sodelovali na nekaterih domačih strokovnih sejmskih prireditvah (Kmetijski sejem v Gornji Radgoni), kjer bomo predstavili potek klonske selekcije vinske trte ter skupaj z ostalimi strokovnimi inštitucijami (KIS, BF) tudi selekcijske dosežke v STS Vrhpolje.

ODDELEK ZA ŽIVINOREJO

Živinoreja ima na območju Primorske pomembno mesto. Najpomembnejša je govedoreja, ostale živinorejske panoge pa imajo manjšo ekonomsko težo. Na Krasu in na Bovškem pa vedno večjo veljavo pridobiva drobnica.

GOVEDOREJA

Strokovno delo je še vedno osredotočeno na rejce, ki imajo organizirano rejo. Strukturne spremembe v govedoreji so v zadnjih letih opazne, število rejcev se je zmanjšalo, število krav na kmetijo pa se povečuje. Manjše kmetije se tako preusmerjajo v rejo krav dojlj, konjerejo, rejo drobnice ali pa prenehajo s kmetovanjem. Za ohranitev poseljenosti in obdelanosti krajine je še posebej potrebno naše strokovno delo. Število govedi po območjih pada razen na nekaterih območjih (Tolminska, Idrijsko), kjer je stalež skoraj nespremenjen. V mlečni reji je 6490 krav na 955 kmetijah, v reji krav dojlj pa 3960 krav na 1783 kmetijah. Število krav kjer izvajamo mlečno A4 kontrolo je 5290 na 505 kmetijah, število krav v

spremljanju prireje mesa pa je 520 na 44 kmetijah. Še vedno je pretežen delež rjavih krav, črno bele in lisaste so številčno izenačene, narašča zanimanje za rejo cik. Pri zreji dojilj se povečuje število rej z limuzinom, ostaja enako število rej z šarolejem in uvožena je bila reja nemškega angusa.

PRAŠIČEREJA

Povečanega zanimanja za rejo prašičev na našem območju ni, zato pa bo strokovno delo usmerjeno na utrjevanju tehnologije reje pri obstoječih vzrejnih središčih. S tem želimo pridobiti čimveč kakovostnih plemenskih živali ter tako izboljšati ponudbo plemenskih svinj na območju zavoda.

V organizirani reji imamo 1 vzorčno kmetijo s 70 plemenskimi svinjami.

DROBNICA

Zanimanje za rejo drobnice je v zadnjem času precejšnje. Temu sledi povečano zanimanje za plemenske ovce, koze in ovne, kozle. Z doslednim selekcijskim delom v matičnih tropih je mogoče opredeliti povečani trend povečanja reje solčavke v čisti krvi in povpraševanja po kozah mesne usmeritve. Pri drobnici so zastopane: bovška ovca, istrska pramenka, jezersko solčavska ovca, križanec med jezersko solčavsko in romanovsko ovco, drežniška koza, srnasta, sanska in burska koza ter križanci med temi pasmami koz. Na tolminskem je v zadnjem času močno zanimanje za rejo drežniške koze zaradi odlične kakovosti kozličev. V organizirani reji je trenutno: 21 matičnih tropov bovške ovce, 3 matični tropi bovške ovce x vzhodno frizijske ovce, 5 istrske pramenke, 16 matičnih tropov jezersko solčavske x romanovske, 4 jezersko solčavske pasme, 27 tropih drežniške koze, 12 burske, 1 tropu sanske in 7 tropih srnaste koze.

KONJEREJA

Veliko zanimanje rejcev za rejo hladnokrvnih konj usmerjenih v zrejo žrebet je prisotno predvsem na območju Ilirske Bistrice. Velika pasemska raznovrstnost pri konjih je dobrodošla. Lipicanci se vedno več pojavljajo tudi v zasebnih rejah, toplokrvne pasme konj so prisotne po raznih jahalnih klubih, islandski konji so še vedno samo v eni reji.

REJA OSLOV

Širi se reja oslov. Ocenjujemo, da je število osebkov blizu 300. Predvsem je nujno podpreti rejce s strokovnim delom. Ena od glavnih strokovnih nalog je identifikacija in registracija oslov. Organiziranje rejcev je nujno za obstoj reje oslov.

Zrejališče mladih plemenskih bikov z veterinarsko ambulanto

CILJ DEJAVNOSTI OBRatA

Zreja mladih plemenskih bikov pasem: rjava, črno bela, cika, šarole, limuzin. Vzdrževanje dobrega zdravstvenega stanja bikov. Oskrbovanje veterinarskih ambulat s semenom in zbiranje podatkov o osemenitvah in pripustih.

LETNA PRIREJA

- a. Stalež živali:
  - i. 50 mladih plemenskih bikov
- b. Vhlevljanje
  - i. 70 mladih plemenskih bikov
- c. Prodaja
  - i. 30 plemenskih bikov za pripust
  - ii. 20 plemenskih bikov za zakol
  - iii. 20 plemenskih bikov za OC
  - iv. 20000 doz semena

CENIK PROIZVODOV

Blago, storitev	Cena/enoto
Bik	200.000
Razlika po dozi	50

Laboratorij za analize mleka

CILJ DEJAVNOSTI OBRatA

Analiza vzorcev mleka, ovčjega mleka in kozjega mleka na maščobo, beljakovine, laktozo, suho snov in somatske celice za potrebe spremljanja prireje domačih živali in plačevanja mleka. Tudi pobiranje in dostava vzorcev za potrebe plačevanja mleka. V sklop sodi hitro in natančno obveščanje uporabnikov.

Stroji in oprema: somacaunt 150, milkoskan 133b, kopel, računalniška oprema (tudi programska!),

hladilnik, air condition

Objekti: pisarna 10m2, laboratorij 30m2

LETNA PROIZVODNJA

a. Vzorci ovčjega mleka	6000
b. Vzorci kozjega mleka	2000
c. Komercialni vzorci	7000

CENIK PROIZVODOV

Blago, storitev	Cena/enoto
Paket uslug	705
MS + SSC	150
MS	75
SSC	95

Rekapitulacija prihodkov

Naloga	viri prihodkov					skupaj
	p.p.2423	p.p.1456	p.p.1328	p.p. 2070	rejci, vet.ambulance, zavodi, zadruga	
govedoreja	96.950.777	15.791.780	4.248.815	27.125.000	57.050.698	201.167.070
drobnica	26.804.462	4.189.502				30.993.964
prašičereja		593.612				593.612
skupaj	123.755.239	20.574.894	4.248.815	27.125.000	57.050.698	232.754.646

Zaposleni na strokovnih nalogah v živinoreji

Delež dela na posamezni nalogi javne službe v živinoreji v %																	
Zaposleni ime in priimek	Zahtevana izobrazba	Delež delovnega časa na izvajanju javne službe v %	Strokovne naloge govedoreja		Zbiranje in prevoz telet p.p.2070	Označevanje živali, potrjevanje zahtevkov, konjereja (Celje) p.p.1328+rejci	Laboratorij rejci, zavodi, zadruge	OC biki vet. amb, rejci	Vzrejališče bikov p.p. 2070, OC, rejci,	Skupaj govedoreja vsi v govedoreji	Drobnica		Skupaj drobnica p.p. 2423 + p.p.1456	Prašičereja p.p.1328	OC merjasci vet. amb, rejci	Skupaj prašičereja p.p.1456 + vet.amb. + rejci	Skupaj vsi
			p.p.2423	p.p.1456							p.p.2423	p.p.1456					
Vir financiranja																	
ANDREJ POŽENEL	5	80	70			20			90	10		10			0	100	
ANTONIJA CRV	5	80	80			20			100						0	100	
BLAŽ KRAVANJA	5	80	10			20			30	70		70			0	100	
BRANKO GOLJEVŠČEK	5	50	50					50	100			0			0	100	
BRANKO STRGAR	5							100	100			0			0	100	
BRIGITA RUPNIK	5	80	70			20			90	10		10			0	100	
DAMJANA ČEFARIN	5	70	70			30			100			0			0	100	
DAVID GRMEK	5	80	50			20			70	30		30			0	100	
EGON ŠTRUKELJ	7	50						50	50			0			0	50	
FLORJAN PETERNELJ	5	70	40	10		20	10		80	20		20			0	100	
FRANKA KOBAL	5	100	80						80	20		20			0	100	
INES PEVC	5	80	10			20			30	70		70			0	100	
IRENA ZBOGAR	5	30	30			20			50			0			0	50	
IVAN ČESNIK	5	80	60			20			80	20		20			0	100	
IVAN ŠAVLE	5	100	100						100			0			0	100	
JANEZ FABRIZIO	7	100	90						90	10		10			0	100	
JERNEJ RUPNIK	5	30	20			10	60		90	10		10			0	100	
JURIJ ZORŽ	5	80	70			20			90	10		10			0	100	
KAMELIJA RUNTČIČ	5	80	50			20			70	30		30			0	100	
KARME ŠPACAPAN GOLČ	5					40			40			0			0	40	
KLAVDIJA KANCLER	5	90				10			10	30	55	85	5		5	100	
MAKS DOLENC	5							100	100			0			0	100	
MARJAN LIPUŠČEK	5	80	60			20			80	20		20			0	100	
MATEJA KORENJAK	7	90	60				10		70	30		30			0	100	
METOD PLESNIČAR	5	80	60			20			80	20		20			0	100	
MILAN GOLOB	5	20	20			20			40			0			0	40	
MILAN ŠESTAN	5	70	50			20	10		80	20		20			0	100	
PAVLA PLESNIČAR	7	100		100					100			0			0	100	
RADO ERZNOŽNIK	5	30	20			20			40	10		10			0	50	
SASA VOLARIČ	6	100	90						90	10		10			0	100	
SEBASTJAN ŠTOKELJ	5	80	80			20			100			0			0	100	
SLAVKO GNEZDA	5					20			20			0			0	20	
SREČKO KOREN	5	70	40			30			70	30		30			0	100	
UROŠ FABIJAN	5							50	50			0			0	50	
VITOMIR BRIC	8	100	50	40					90	10		10			0	100	
ZDENKO BENCIC	5	70	40			30			70	30		30			0	100	
ZDRAVKO UCIN	5	80	60			20			80	20		20			0	100	
ZVONKA SIMČIČ	5	100	100						100			0			0	100	
Skupaj zaposleni		2480	1680	140	10	530	90		350	2800	540	55	595	5	5	3400	
Skupaj količnikov																	

Uprava

DARINKA BLAŽICA	8	20	10	5					5	20	5		5			0	25
DARJA STANIČ	5	20	10	5					5	20	5		5			0	25
JERNEJA TROŠT	7	20	10	5			5			20	5		5			0	25
KARMEN GREBENC	5	20	10	5		5				20	5		5			0	25
KSENJA VONČINA	5	20	10	5		5				20	5		5			0	25
MARJA TOMIČ	5	20	15						5	20		5				0	25
NADA HVALIČ	5	20	15	5						20	5		5			0	25
NATAŠA HLADNIK	7	20	10	5		5				20	5		5			0	25
Skupaj količnikov uprava		160	90	35	0	15	5		15	160	35	5	40	0	0	200	

Zaposleni po izobrazbi skupaj

Vir financiranja	Strokovne naloge govedoreja		Zbiranje in prevoz telet p.p.2070	Označevanje živali, potrjevanje zahtevkov, konjereja (Celje) .. p.p.1328+rejci	Laboratorij rejci, zavodi, zadruge	OC biki vet. amb, rejci	Vzrejališče bikov p.p. 2070, OC, rejci,	Skupaj govedoreja vsi v govedoreji	Drobnica		Skupaj drobnica p.p. 2423 + p.p.1456	Prašičereja p.p.1328	OC merjasci vet. amb, rejci	Skupaj prašičereja p.p.1456 + vet.amb.	Skupaj vsi
	p.p.2423	p.p.1456							p.p.2423	p.p.1456					
Izobrazba															
VIII	0,50	0,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,90	0,10	0,00	0,10	0,00	0,00	0,00	1,00
VII	1,50	1,00	0,00	0,00	0,10	0,00	0,50	3,10	0,40	0,00	0,40	0,00	0,00	0,00	3,50
VI	0,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,90	0,10	0,00	0,10	0,00	0,00	0,00	1,00
V	13,90	0,00	0,10	5,30	0,80	0,00	3,00	23,10	4,80	0,55	5,35	0,05	0,00	0,05	28,50
IV								0,00			0,00			0,00	0,00
Skupaj zaposleni brez uprave	16,80	1,40	0,10	5,30	0,90	0,00	3,50	28,00	5,40	0,55	5,95	0,05	0,00	0,05	34,00
Skupaj količnikov brez uprave	74,58	14,20	0,37	18,28	4,02		13,76	125,19	24,29	4,16	28,46	0,38		0,38	154,03
Uprava zaposleni	0,90	0,35	0,00	0,15	0,05	0,00	0,15	1,60	0,35	0,05	0,40	0,00	0,00	0,00	2,00
Uprava količnikov	6,47	2,85	0,00	1,10	0,51		1,15	12,09	2,85	0,17	3,02	0,00		0,00	15,11
Skupaj zaposleni	17,70	1,75	0,10	5,45	0,95	0,00	3,65	29,60	5,75	0,60	6,35	0,05	0,00	0,05	36,00
Skupaj količnikov brez uprave	81,05	17,05	0,37	19,38	4,53	0,00	14,91	137,28	27,15	4,33	31,48	0,38	0,00	0,38	169,14

Struktura stroškov izvajanja strokovnih nalog v živinoreji

Zap. št.	Program	Vir financiranja	Struktura stroškov v ceni naloge			
			Vrednost naloge	Sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim	Sredstva za prispevke in davke delodajalca	Sredstva za izdatke in storitve
	Govedoreja					

1.	Kontrola proizvodnje mleka in mesa	p.p.2423	96.950.777	57.071.100	10.739.616	22.807.513	6.332.548
	Struktura stroškov v %	p.p.2423	100%	58,87%	11,08%	23,52%	6,53%
2.	Selekcija, rododvništvo in reprodukcija v govedoreji	p.p. 1456	15.791.780	12.396.432,00	2.332.764,00	1.062.584,00	
	Struktura stroškov v %	p.p. 1456	100%	78,50%	14,77%	6,73%	
3.	Testiranje na klavne lastnosti	p.p. 2070	630.000,00	272.784,00	51.336,00	305.880,00	
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070	100%	43,30%	8,15%	48,55%	
4.	Označevanje in registracija žival (govedo,drobnica, prašiči, kobile, konjereja CE)	p.p. 1328	4.248.815	1.379.057,00	259.510,00	2.610.248,00	
5.	Označevanje in registracija živali	rejci, VF	43.850.698	12.388.496,00	2.331.265,00	29.130.937,00	
	Struktura stroškov v %	p.p. 1328 + rejci	100%	28,62%	5,39%	65,99%	
6.	Prodaja plemenskih telic	rejci, kupci	200.000,00			200.000	
	Struktura stroškov v %	rejci	100%			100%	
7.	Laboratorij	rejci, zavodi, zadruga	4.000.000	2.985.156,00	561.744,00	453.100,00	
	Struktura stroškov v %	zavodi + rejci + zadruga	100%	74,63%	14,04%	11,33%	
	Vzrejališče bikov						
8.	Prodaja bikov in ostalo blago	OC, rejci	9.000.000	3.362.358,42	632.725,74	5004915,847	
9.	Razlika v ceni teleta	p.p. 2070	5.012.000	1.872.460,04	352.357,93	2787182,025	
10.	Veterinarske preiskave, prevozi, dodatno delo	p.p. 2070	21.483.000	8.025.949,54	1.510.316,33	11946734,13	
	Struktura stroškov v %	OC, rejci + p.p. 2070	100%	37%	7%	56%	
11.	Osemenjevalno središče za bike	vet.amb., rejci					
	Struktura stroškov v %	vet.amb., rejci					
	Skupaj govedoreja (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11)	vsi	201.167.070	99.753.793	18.771.635	76.309.094	6.332.548
	Struktura stroškov v %	vsi		50%	9%	38%	4,85%
			200.537.070				
	Drobnica						
12.	Kontrola mleka in mesa	p.p. 2423	26.804.462	18.201.588,00	3.425.172,00	5.177.702,00	
	Struktura stroškov v %	p.p. 2423	100%	67,91%	12,78%	19,32%	
13.	Selekcija	p.p.1456	4.189.502	3.094.800,00	582.372,00	512.330,00	
	Struktura stroškov v %	p.p.1456	100%	73,87%	13,90%	12,23%	

	Skupaj drobnica (12 +13)	vsi	30.993.964	21.296.388,00	4.007.544,00	5.690.032,00	
	Struktura stroškov v %	vsi	100%	68,71%	12,93%	18,36%	
14.	Praščereja	p.p.1456	593.612,00	281.340,00	52.944,00	259.328,00	
	Struktura stroškov v %	p.p.1456	100%	47,39%	8,92%	43,69%	
15.	Podpora reji in preiskovanju živali	p.p. 2070					
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070					
16.	Osemenjevalno središče za merjasce	Rejci, vet.amb.					
	Struktura stroškov v %	Rejci, vet.amb.					
17.	Prodaja plemenskih svinj	rejci, kupci					
	Struktura stroškov v %	rejci					
	Skupaj praščereja (14+15+16+17)	vsi	593.612,00	281.340,00	52.944,00	259.328,00	
	Struktura stroškov v %	vsi	100%	47,39%	8,92%	43,69%	
	Skupaj						
	Služba za kontrolo proizvodnje v živinoreji (1+12)	p.p.2423	123.755.239	75.272.688	14.164.788	27.985.215	6.332.548
	Struktura stroškov v %	p.p.2423	100%	60,82%	11,45%	22,61%	5,12%
	Strokovne naloge v živinorejski proizvodnji (2+13+16)	p.p. 1456	20.574.894	15.772.572	2.968.080	1.834.242	0
	Struktura stroškov v %	p.p. 1456	100%	76,66%	14,43%	8,91%	0
	Identifikacija in registracija živali (4)	p.p. 1328	4.248.815	1.379.057	259.510	2.610.248	0
	Struktura stroškov v %	p.p. 1328	100%	32,46%	6,11%	61,43%	0
	Podpora reji in preiskovanju živali (3+9+10+15)	p.p. 2070	27.125.000	10.171.193,58	1.914.010,26	15.039.796,15	0,00
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070	100%	37,50%	7,06%	55,45%	0
	Prodaja blaga in storitev (5+6+7+8+9 +12+16+17)	rejci,VF, vet.amb.,zavodi	57.050.698	18.736.010,42	3.525.734,74	34.788.952,85	0,00
	Struktura stroškov v %	rejci, vet.amb.,zavodi	100%	32,84%	6,18%	60,98%	0
	Skupaj	vsi	232.754.646	121.331.521	22.832.123	82.258.454	6.332.548
	Struktura stroškov v %	vsi	100%	52,13%	9,81%	35,34%	2,72%

ODDELEK ZA GOZDARSKO SVETOVANJE

1. Uvod

Oddelek za gozdarsko svetovanje pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Nova Gorica je začel z delom šele septembra letošnjega leta.

Ljudje so se že takoj začeli obračati na oddelek (pretežno preko kmetijske svetovalne službe) zaradi

problemov, ki jih imajo pri gospodarjenju s svojo posestjo. Največ zaradi škod po divjadi, zavarovani in lovni ter prometom z nepremičninami (nakup oz. zakup državnih gozdnih parcel).

Gozdarska svetovalna služba je tako zaorala v ledino. Slab ekonomski položaj kmetijskih gospodarstev, neugodna trenutna politika do podeželja odganja mladino v mesta in podeželje ostaja prazno - kmetijska zemljišča se zaraščajo, gozdni potencial ostaja neizkoriščen. Gozda je vsako leto več.

Skladno z zgoraj navedenim se v gozdu poseka le okrog 60% že tako nizko postavljenega načrtovanega poseka ter opravi le okrog 40% načrtovanih gojitvenih del. Takšno stanje je slabo tako za lastnike gozdov kot za celotno podeželje, saj gre za precejšen izpad dohodka in prepotrebne zaposlitve ljudi, seveda pa takšno stanje tudi ni ugodno za celotno gospodarstvo.

Gozdarska svetovalna služba pri Kmetijsko gozdarski zbornici (KGZS) je pred velikim izzivom. Stanje glede gospodarjenja z zasebnim gozdom bomo lahko izboljšali le z vztrajnim, dolgoročnim in sistematičnim delom.

2. Predstavitev območja

Območje Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica obsega naslednje upravne enote:

Tolmin, Idrija, Ajdovščina, Nova Gorica, Sežana, Postojna Ilirska Bistrica, Koper, Izola, Piran.

Površina privatnih gozdov: 157.402 ha.

Skupno število lastnikov: 90.144.

Za območje je značilna velika razdrobljenost gozdne posesti, kar otežuje gospodarjenje z gozdom. Posamezna področja se med seboj razlikujejo po rastiščnih razmerah, ki so zelo pestre – od termofilnih gozdov črnega gabra do jelovo bukovih gozdov, in s tem povezanim stanjem gozdov. Razmerje med gozdom in divjadjo je porušeno, zato se gozd na posameznih področjih brez velikih vlaganj praktično ne obnavlja.

3. Problemi gozdarstva na območju Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica

Največji problemi s katerimi se sooča gozdarska svetovalna služba so:

- neugodna posestna struktura;
  - Zaradi velike razdrobljenosti je težko organizirati proizvodnjo, lastniki si ne morejo nabaviti razmeroma drage opreme za delo v gozdu. Pri plasi-ranju majhne količine proizvodov na trg ne morejo dosegati dovolj dobrih pogojev.*
  - slab ekonomski položaj kmetij;
  - lastniki gozdov pretežno niso ekonomsko vezani na gozd
- neurejenost trga z gozdnimi proizvodi; (Neorganiziranost drobnih proizvajalcev spretno izkoriščajo številni trgovci.)
- slaba strokovna usposobljenost lastnikov za delo v gozdu; (Zaradi pomanjkanja znanja prihaja do pogostih nesreč pri delu.)
- velik obseg potrebne infrastrukture (ceste, vlake), katere vzdrževanje predstavlja veliko obremenitev za lastnika;
- velik javni pomen gozdov, kar močno omejuje pravice lastnika, ni pa ustreznega nadomestila za to omejevanje lastninske pravice;
- velika požarna ogroženost kraškega in istrskega področja,
- neustrezna opremljenost za delo v gozdu,
- pomanjkanje domače delovne sile, ki bi bila pripravljena delati v gozdu
- velike škode po zavarovanih vrstah divjadi, divjemu prašiču in jelenu na posameznih področjih.

4. Cilji dela gozdarske svetovalne službe v območju KGZ Nova Gorica za leto 2004

Temeljni cilji gozdarske svetovalne službe so:

- večanje dohodka na kmetijah z zmanjševanjem stroškov, z optimalno proizvodnjo in z možnostmi uvajanja dopolnilnih dejavnosti na področju gozdarstva
- povečanje usposobljenosti lastnikov gozdov in članov njihovih družin za gospodarjenje z gozdom
- povezovanje in združevanje lastnikov gozdov
- uvajanje načina proizvodnje, ki ohranja sonaravnost in zagotavlja dolgoročnost gozdarske proizvodnje
- usmerjanje razvoja podeželja
- usklajevanje gozdarske proizvodnje z naravnimi danostmi in trgom
- zagotavljanje ustreznega izobraževanja in usposabljanje gozdarskih svetovalcev
- ureditev odnosov med divjadjo, gozdom in kmetijskim zemljiščem, kot tudi med državo, lovsko

zvezo in lastnikom zemljišča.

5. Naloge gozdarske svetovalne službe Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica v letu 2004

5.1. Svetovanje in usposabljanje lastnikov gozdov

5.1.1. Osebno svetovanje

Ta oblika svetovanja bo potekala:

- v neposrednem osebnem razgovoru v pisarni ali na terenu,
- preko telefonskih razgovorov,
- preko pisnih obvestil oziroma elektronske pošte.

5.1.2. Svetovanje preko prispevkov v medijih

Za svetovanje preko medijev bomo izkoristili predvsem tiste medije, ki so lastnikom gozdov najbolj dostopni, saj s tem želimo zajeti čim večji delež populacije. Svetovali bomo preko medijev, tako na lokalni kot na nacionalni ravni. Največji delež lastnikov lahko obveščamo preko internega biltena KGZS, saj ga prejme kar 177.000 članov zbornice. Poleg tega je med lastniki gozdov precej bran tudi Kmečki glas.

Pregled načrtovanih prispevkov v različnih medijih je prikazan v preglednici 2.

Preglednica 2: Svetovanje preko prispevkov v medijih

	Bilten KGZS	Lokalni radio	TV lokalni nivo	Kmečki glas	Lokalni časopis	Strokovne revije	Skupaj
Število objav	1	2	3	1	4	1	12

5.1.1. Svetovanje v obliki predavanj

Predvidoma v januarju bomo skupaj z Zavodom za gozdove organizirali dve predavanji glede gospodarjenja z gozdom oziroma sanacije požarišča; prvega na področju Brkinov, drugega pa na področju letošnjega požara »Sela na Krasu«.

5.4. Naloge na področju strokovno pospeševalnih prireditev in razstav

Gozdarska svetovalna služba se bo vključila v že obstoječe aktivnosti Kmetijske svetovalne službe in na teh prireditvah vključila tudi gozdarske teme.

V letu 2004 bo gozdarska svetovalna služba izvedla naslednje aktivnosti:

	Število
- sodelovanje pri organizaciji tekmovanja »Mladi in kmetijstvo«, pri temi z gozdarsko vsebino	1
- sodelovanje in svetovanje pri organizaciji kmečkih iger in drugih prireditev s področja gozdarstva	1

5.5. Povezovanje in združevanje lastnikov gozdov

Na tem področju čaka službo pomembno in zahtevno delo, saj tu od leta 1992, ko so se ukinili TOK-i gozdarstva, razen nekaj gozdarskih in kmetijsko gozdarskih zadrug ni bilo organiziranega interesnega povezovanja lastnikov gozdov. Na tem področju bo potreben posebno strpen in načrtovan pristop, ki pa lahko poveča učinkovitost pri gospodarjenju v gozdovih in poveča realizacijo gozdnogospodarskih načrtov.

V letu 2004 bomo poskušali povezati in združiti predvsem agrarne skupnosti, te namreč predstavljajo največjega gozdnega posestnika na Primorskem.

5.6. Izobraževanje in usposabljanje gozdarskih svetovalcev

5.6.1. Oglede strokovnih prireditev

Predvidoma naj bi si ogledali dva sejma, kjer bo zastopano tudi gozdarstvo. (Kmetijsko živilski sejem v Gornji Radgoni in sejem z gozdarsko tematiko v Avstriji)

5.6.2. Udeležba na strokovnih ekskurzijah, posvetih, seminarjih ipd...

Udeleževali se bomo vseh tovrstnih aktivnosti, ki bodo organizirana pri KGZS, MKGP ali drugi organizaciji, samostojnih aktivnosti v tem kontekstu pa ne načrtujemo.

5.6.3. Kolegij sektorja za gozdarstvo

Planirani so 4 strokovni kolegiji sektorja za gozdarstvo na Kmetijsko gozdarski zbornici.

5.6.4. Izobraževanje iz literature in drugih virov.

Izpobraževanje gozdarskih svetovalcev bo temeljilo na samoizobraževanju iz strokovne in druge ustrezne literature, s pomočjo medmrežja, ipd...

5.7 Ostale aktivnosti

5.7.1. Izdelava poročil, planov, obračunov, ipd...

Vsak konec meseca je potrebno izdelati poročilo o delu in obračun materialnih stroškov in realiziranih ur, vsako leto je potrebno pripraviti seveda tudi plan aktivnosti oddelka, kakor tudi končno poročilo o delu v preteklem letu.

5.7.2. Kolegiji KGZ Nova Gorica in seje Sveta OE KGZS

Na vsakem kolegiju (planirani 4) moram podati poročilo o delu oddelka za gozdarsko svetovanje, kakor tudi na sejah OE KGZS (predvidoma 3), kjer se tudi izpostavi tekoča problematika glede gospodarjenja z gozdom.

5.7.3. Sodelovanje z raziskovalnimi, izobraževalnimi in drugimi institucijami

Za uspešno delo bo nujno potrebno sodelovanje z že obstoječimi institucijami, ki že delujejo na področju gozdarstva, seveda pa bo potrebno sodelovanje tudi z drugimi institucijami, ki so s svojim delom povezane z dejavnostmi KGZS.

V letu 2004 se načrtuje sodelovanje z:

- a) Zavodom za gozdove Slovenije;
To sodelovanje mora biti najboljše in najtesnejše, saj ocenjujemo, da je tudi od tega sodelovanja odvisen uspeh dela gozdarske svetovalne službe pri KGZS. ZGS namreč tudi razpolaga z vsemi podatki o gozdnih parcelah in njihovih lastnikih.
- b) Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov;
Kmetje lastniki gozdov so zainteresirani za eventualno pridobitev gozdov v lasti Republike Slovenije v zakup ali drugačno rabo, kakor tudi zadruga članice KGZS.
- c) Biotehniško fakulteto – Oddelkom za gozdarstvo;
- d) Gozdarskim inštitutom Slovenije;
- e) Kmetijsko gozdarskimi in gozdarskimi zadrugami ter Gozdarskimi izvajalskimi podjetji.
- f) Turistično zvezo Slovenije, predvsem na področju pospeševanja turizma in rekreacije v gozdu.
- g) Drugimi institucijami, ki so povezane z delom KGZS.

5.7.4. Sodelovanje pri delu državnih in drugih organov

Na območju KGZ Nova Gorica so zelo pereče škode po zavarovani vrsti divjadi, divjem prašiču in jelenu. Pri oceni škode po zavarovani vrsti divjadi je nujno sodelovanje predstavnika KGZ. Prav tako je nujno sodelovanje predstavnika KGZ pri nastajanju in sprejemanju gozdnogospodarskih (3 načrti) in lovskogojitvenih načrtov (6 načrtov). V okviru »Pilotnega projekta Kras« bo oddelek še vedno nadaljeval tesno sodelovanje z regionalno pisarno v Štanjelu in sicer glede tem, ki se tičejo lastnikov gozda in gozda samega.

5.7.3. Lastna organizacija dela

V tej rubriki so zajeta vsa dela glede urejevanja pisarne, vzdrževanja in nadgradnja računalniškega in telefonskega sistema, urejanje pošte, arhiva, koordinacija s kmetijsko svetovalno službo v Sežani, nabava potrebnega materiala za delo in druga dela potrebna za delovanje pisarne oddelka za gozdarsko svetovanje v Sežani.

ENTOMOLOŠKI LABORATORIJ

Program strokovnih nalog za leto 2004 s področij

I. zdravstveno varstvo rastlin

II. opazovalno-napovedovalna dejavnost

Naslov: Program strokovnih nalog s področja zdravstvenega varstva rastlin za leto 2004

Na podlagi 60. in 68. člena Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS št. 45/01), Programa za fitosanitarno področje za leto 2004, Zakona o ratifikaciji Mednarodne konvencije o varstvu rastlin (Uradni

list RS, št. 84/00 - Mednarodne pogodbe), Odločbe o pooblastitvi Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica za izvajanje določenih nalog javne službe za varstvo rastlin (Uradni list RS, 38/01), prijavljamo naslednje strokovne naloge:

I. Področje: Zdravstveno varstvo rastlin:

Diagnostika karantenskih in gospodarskih škodljivcev rastlin iz redov *Hemiptera*, *Thysanoptera*, *Diptera* in *Acarina*.

Strokovna podpora uradnemu organu.

II. Opazovalno-napovedovalna-dejavnost

I. ZDRAVSTVENO VARSTVO RASTLIN

Diagnostika karantenskih in gospodarskih škodljivcev rastlin iz redov *Hemiptera*, *Thysanoptera*, *Diptera* in *Acarina*.

(Financiranje iz proračunske postavke 4275: Kmetijstvo: Zdravstveno varstvo rastlin: Tekoči transferi v javne zavode in javne gospodarske zavode)

Namen in cilj naloge:

Na podlagi 60. člena (1., 2., 3., 5. in 7. alinea odstavka Strokovne naloge na področju zdravstvenega varstva rastlin) Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS št. 45/01), Programa RS za fitosanitarno področje za leto 2004 (3.2.1 Stalni nadzor škodljivih organizmov; 3.2.2.4. Diagnostika – Entomologija; 3.2.3 - Strokovna podpora; 3.2.4 Opazovalno-napovedovalna dejavnost), Zakona o ratifikaciji Mednarodne konvencije o varstvu rastlin (Uradni list RS, št. 84/00 - Mednarodne pogodbe), Odločbe o pooblastitvi Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica za izvajanje določenih nalog javne službe za varstvo rastlin (Uradni list RS, 38/01) prijavljamo strokovno nalogo s področja zdravstvenega varstva rastlin in opazovalno-napovedovalne dejavnosti škodljivih organizmov v kmetijstvu.

S to nalogo se zagotavlja:

Uradna diagnostika karantenskih in gospodarsko škodljivih žuželk iz redov *Hemiptera*, *Thysanoptera*, *Diptera* in *Acarina*.

Rutinska diagnostika škodljivih organizmov rastlin;

Strokovna podpora Fitosanitarni upravi RS pri MKGP pri izvajanju nadzora karantenskih in gospodarskih rastlinskih škodljivcev, ki izhaja iz 76. člena ZZVR.

- Spremljanje pojavov novih škodljivih žuželk in pregled nad gibanjem populacij škodljivih žuželk s seznama II.A.II. KŠO v Republiki Sloveniji.
- Izdelava ocen nevarnosti škodljivih organizmov.
- Druga strokovna podpora URSVRS.

Program in metode dela:

1.1 LABORATORIJSKE ANALIZE

Naloga ima podlago v naslednjih točkah Programa RS za fitosanitarno področje za leto 2004: 3.2.2.4 – Diagnostika – Entomologija; 3.2.1.b,c – stalni nadzor škodljivih organizmov v 2004; 4.2.3.1 (5. alinea) – Zagotavljanje osnovne terenske in laboratorijske diagnostike.

- Laboratorijska diagnostika vzorcev rastlin oziroma ulovljenih karantenskih in gospodarsko škodljivih žuželk in pršic iz naslednjih taksonomskih skupin *Hemiptera* (*Auchenorrhyncha*, *Psylloidea*, *Coccoidea*, *Aleyrodoidea*), *Thysanoptera*, *Diptera* in *Acarina*. Število vzorcev je odvisno od števila prestreženih oz. najdenih škodljivih žuželk v postopku nadzora rastlin v mednarodnem in notranjem prometu, oziroma od pojavov škodljivih organizmov iz omenjenih taksonomskih skupin.
- Diagnostika škodljivih žuželk v okviru inšpekcijskega spremljanja zdravstvenega stanja rastlin v zaprtih prostorih v letu 2004 s poudarkom na vrstah *Liriomyza spp.* (seznam II.A.II) in *Bemisia tabaci*. (3.2.1.c. Programa RS za fitosanitarno področje za leto 2004). Število vzorcev je odvisno od pojavov ŠO.
- Diagnostika znanih in potencialnih prenašalcev rumenic vinske trte v okviru sistematičnega nadzora (3. alinea 3.2.1.b točke) in metličavosti jablan v okviru spremljanja zdravstvenega stanja rastlin (3. alinea 3.2.1.c točke Programa RS FSP/04). Število vzorcev: predvidoma 30, skupaj okoli 250 določitev.
- Opravljanje osnovne terenske in laboratorijske diagnostike škodljivih organizmov (5. alinea 3.2.4.1. točke Programa RS FSP/04)

1.2. RAZVOJ IN VPSELJAVA DIAGNOSTIKE FITOFAGNIH PRŠIC (*Acarina*)

Na seznamih karantenskih in reguliranih škodljivih organizmov rastlin je tudi precej vrst fitofagnih

pršic iz družin Tetranychidae in Eriophyidae, za katere v Sloveniji nimamo določenega laboratorija za njihovo diagnosticiranje. Take vrste pršic so npr.: II.A.I. (*Aculops fuchsiae*, *Eotetranychus lewisi*, *Oligonychus perditus*), II.A.II (*Eutetranychus orientalis*), Pravilniki o zahtevah za trženje ... - Ur. l. 91/03 (*Aceria tulipae*, *Phytoptus avellanae*, *Aculops fockeui*, *Eriophyes similis*, *Aceria essigi*, *Cecidophyopsis ribis*, *Tetranychus* spp., *Panonychus* spp.). V okviru te naloge bomo v l. 2004 implementirali metode za diagnostiko pršic in skozi to razvili potrebno strokovno rutino ter nabavili potrebno akarološko literaturo za določanje navedenih vrst.

1.3. DOKUMENTIRANJE ŠKODLJIVIH ORGANIZMOV

z izdelavo dokazne dokumentacije in trajnih preparatov, hranjenje in vzdrževanje zbirke, polnjenje in vzdrževanje podatkovnih baz.

Ustrezno dokumentiranje pojavov škodljivih organizmov v obliki podatkovnih baz, trajnih preparatov ter izdelava in vzdrževanje zbirke le-teh je sestavni in nujni del dobre laboratorijske prakse. Pri izdelavi trajnih in poltrajnih preparatov se poslužujemo ustaljenih in priznanih entomoloških preparacijskih metod (izdelava mikroskopskih trajnih preparatov pri kaparjih, ščitkarjih, listnih ušeh, ličinkah bolšic, resarjih, ličinkah plodovih muh in listnih zavrtalk ter pršicah; suha preparacija odraslih žuželk na entomoloških kartončkih pri škržatkih, bolšicah, plodovih muhah in listnih zavrtalkah, idr. škodljivih žuželkah). Pojavi bolezni in škodljivci se vodijo v posebni relacijski podatkovni bazi, ki jo podpira komercialni programski paket »Paradox for Windows«. Posebna podatkovna baza se vodi tudi za inšpekcijsko odvzete vzorce in rezultate diagnoz.

2. Strokovna podpora

2.1 Strokovna podpora uradnemu organu (URSVRS)

- Preverjanja navzočnosti vrst *Liriomyza trifolii* in *L. huidobrensis* (seznam II.A.II) v Sloveniji;
- Ugotavljanje in spremljanje pojavov neevropskih vrst resarjev (Thysanoptera: Thripidae) s posebnim poudarkom na vrstah *Thrips palmi* (I.A.I), *Neohydatothrips samayunkur*, *Thrips imaginis* (»Alert list«) in *Echinothrips americanum* v Sloveniji;
- Analiza prisotnosti volnatih kaparjev (*Pseudococcidae*) na okrasnih rastlinah pri uvozu in v rastlinjakih, zlasti bonsai rastlin, posebnim poudarkom na vrsti *Rhizoecus hibisci* Kawai & Takagi (I.A.II);
- Inventarizacije škržatkov (Auchenorrhyncha) v Sloveniji s posebnim poudarkom na ugotavljanju morebitne navzočnosti vrst s seznama II.A.II. - *Circulifer haematoceps* in *C. tenellus* ter razširjenosti prenašalcev rumenic vinske trte (*Hyalestes obsoletus*, *Scaphoideus titanus* in druge potencialne vektorske vrste).
- Inventarizacija karantenskih organizmov (*Hemiptera*, *Thysanoptera*, *Diptera*, *Acarina*) v Sloveniji, ki so uvrščene na II.A.II. in IV.A.II. seznam;
- Sodelovanje pri spremljanju koruznega hrošča – *Diabrotica virgifera* (kontrola in menjava feromonskih vab, poročanje nosilcu nadzora);
- Strokovna podpora in izdelava mnenj s področij diagnostike;
- Sodelovanje v aktualnih strokovnih delavnicah s fitosanitarnega področja;
- Sodelovanje v strokovnih komisijah pri MKGP na področju zdravstvenega varstva rastlin;
- Druge naloge po nalogu URSVRS za zagotavljanje zdravstvenega varstva rastlin.

2.2 Posebni nadzor škodljivih organizmov

- **Sodelovanje pri posebnem nadzoru hruševega ožiga (*Erwinia amylovora*).**
- Sodelovanje pri izvedbi posebnega nadzora trsnih rumenic v Sloveniji (inventarizacija in identifikacija prenašalcev trsnih rumenic, predstavitev stanja in ukrepov na seminarjih iz varstva vinske trte, Maribor, Nova Gorica).
- Sodelovanje pri izvedbi fitosanitarnih ukrepov za omejevanje leptonekroze koščičarjev (European stone fruit yellows - ESFY).

2.3. Usposobitev in vodenje entomološkega laboratorija

- Dokončanje poslovnika za delo v diagnostičnem laboratoriju kot elementa kakovosti storitev skladen s Pravilnikom o pogojih glede strokovne, prostorske in tehnične usposobljenosti laboratorijev za izvajanje laboratorijskih preiskav zaradi diagnostike škodljivih organizmov.
- Vodenje entomološkega diagnostičnega laboratorija;
- Izobraževanje kadrov v entomološkem laboratoriju;
- Povezovanje strokovnjakov v mednarodne strokovne skupine in projekte na področju in udeleževanje na mednarodnih konferencah, seminarjih, delavnicah ter nakup literature.

- Sodelovanje s sorodnimi laboratoriji in institucijami v Evropi, zlasti v Sloveniji, Nizozemski, Italiji, Avstriji, Nemčiji in Hrvaški.
- Udeležba s posterjem na »Third European Hemiptera Congress, Saint Petersburg, Russia, June 8–11, 2004«
- Udeležba z referatom na »Seminaru iz zaščite bilja, Opatija, februar 2004«, ki ga organizira Društvo za zaščito bilja R Hrvatske.
- Strokovna literatura

II. Področje: OPAZOVALNO-NAPOVEDOVALNA DEJAVNOST

Podnaslov: Prognoza razvoja rastlinskih boleznih in škodljivcev na Primorskem - oprema

Na podlagi 1.- 7. alineje 60. člena Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS št. 45/01) ter programa RS za področje zdravstvenega varstva rastlin za leto 2004, poglavje 3.2.4; prijavljamo naslednje strokovne naloge:

Prognostične strokovne naloge:

- Za vzdrževanje centrov z lokalno mrežo merilnih vremenskih postaj in drugih naprav za Slovenijo v bazi podatkov in za vzdrževanje infrastrukture informacijske podpore za zajem, zbiranje in obdelavo agrometeoroloških podatkov ter njihov prikaz – Maryblyt.

Prognostična oprema:

- Oprema za prognozo rastlinskih škodljivih organizmov v kmetijstvu; Vzdrževanje agrometeoroloških merilnih postaj in drugih naprav; menjava in umerjanje senzorjev, vitalnih delov in fiksnih postaj; Vzdrževanje infrastrukture za zajem, zbiranje in obdelavo agrometeoroloških podatkov ter njihov prikaz; Nakup pripomočkov za ugotavljanje biotičnih dejavnikov za prognozo.

Vzdrževanje in obnavljanje obstoječe mreže agrometeoroloških postaj, je nujno potrebno za učinkovito delovanje opazovalno napovedovalne službe. Potrebno je dopolnjevanje z dodatnimi tehničnimi pripomočki, ki omogočajo zajemanje in obdelavo ključnih podatkov za učinkovito napovedovanje pojavov najpomembnejših boleznih in škodljivcev rastlin ter za posredovanje podatkov o potrebnih ukrepih uporabnikom. Pravočasno in utemeljeno priporočilo za škropljenja in druge fitosanitarne ukrepe so pomembni tako z gospodarskega vidika kot z vidika varstva okolja.

III Področje: FITOFARMACEVTSKA SREDSTVA

Na podlagi 1., 2., 5., 7., 8., 9., 11., in 12. alineje 43. člena Zakona o fitofarmacevtskih sredstvih (Uradni list RS št. 11/01), Odločbe o pooblastitvi Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica za izvajanje določenih nalog javne službe na področju fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list, št. 23/01) ter Programa za področje FFS za leto 2004. Prijavljamo strokovno nalogo s področja fitofarmacevtskih sredstev s podnaslovom »Ocenjevanje fitofarmacevtskih sredstev v postopku registracije s področja učinkovitosti«.

Namen strokovne naloge je organizirati in izvajati aktivnosti na področju fitofarmacevtskih sredstev s poudarkom na

- ocenah učinkovitosti fitofarmacevtskih sredstev v registracijskem postopku na nacionalni ravni in
- zagotavljanju strokovne podpore Upravi RS za varstvo rastlin in semenarstvo na področju fitofarmacevtskih sredstev.

Sestavni del postopka registracije fitofarmacevtskih sredstev je tudi ocena njihove učinkovitosti. Na podlagi ocene učinkovitosti in drugih ocen, ki jih predpisuje zakonodaja se sprejme odločitev o primernosti pripravka za registracijo. Za opravljanje tega dela je potrebno dobro poznavanje aktivnih snovi in pripravkov, njihovih lastnosti ter načinov delovanja, pri čemer so nujno potrebne tudi praktične izkušnje.

Podatki, ki opredeljujejo učinkovitost nekega pripravka morajo biti medsebojno primerljivi, zato bo v prihodnje potrebno uvesti enotno metodologijo za izvajanje bioloških poskusov oziroma smernice GEP (good experimental practice). Zahteve navedene v omenjenih smernicah bodo morale izpolnjevati organizacije, ki bodo izvajale preizkušanje učinkovitosti FFS za potrebe postopka registracije.

Strokovna naloga vključuje tudi redno in sistematično spremljanje aktivnosti in sprememb, ki v zvezi z navedenim potekajo na ravni EU, istočasno se bomo prilagajali in implementirali ukrepe in smernice EU na tem področju ob upoštevanju nacionalnih interesov.

AGROŽIVILSKI LABORATORIJ

Laboratorij za agroživilsko kemijo deluje 100% na osnovi tržnih principov s prodajo in izvajanjem storitev

---

po pooblastilih MKGP in naročilih direktnih uporabnikov.

V začetku leta 2004 bomo pristopili k učinkoviti sanaciji poslovanja predvsem z reorganizacijo dela in vpeljavo nove opreme in metod dela, ki bodo omogočale večjo realizacijo prihodkov na zaposlenega. V ta namen ne bomo večali števila zaposlenih in tudi ne nadomeščali naravne fluktuacije, pač pa prerazporejali delo v okviru zaposlenih. Trenutno je v oddelku 9 zaposlenih. Pri tem bomo skrbno upoštevali tudi zahteve standarda 17025.

Ena izmed prvenstvenih nalog bo delo skladno s sprejetim Poslovníkom kakovosti in sprotno ažuriranje tega na osnovi standarda 17025 in v letu 2003 podeljeno akreditacijsko listino s strani Slovenske akreditacije (SA). V aprilu 2004 bomo pristopili k ponovni presoji sistema kakovosti, ki jo izvedla SA, medtem ko bomo redne interne presoje izvajali sami po Poslovníku kakovosti.

Delo bo potekalo predvsem na področju fizikalno kemijskih in senzoričnih analiz vina in alkoholnih pijač tako za domači trg kot tudi za izvozne potrebe, na področju pedoloških analiz, analiz krme in močnih krmil, analiz živil živalskega porekla in inšpekcijskih vzorcev oljčnega olja ter oljčnih plodov za potrebe strokovne naloge Centra za oljkarstvo. Poleg tega bo bo nujno tudi sodelovanje z domačimi in tujimi institucijami zaradi medlaboratorijskih primerjav in s tem potrditve ustreznosti metodik dela. Sem sodi tudi stalna skrb in izvedba validacijskih postopkov.

Pričakujemo povečan obseg dela na področju analiz vina na področju izdaje odločb za promet odprtega in stekleničenega vina ter izdaje raznih izvidov po naročilu. Glede na vstop Slovenije v EU s 01.05.2004 pa na področju izvoza vina ocenjujemo padec izdanih certifikatov, odločb in za to potrebnih analiz.

Da bomo lahko dosegli tako zastavljene cilje s še posebnim poudarkom na finančni konsolidaciji si bomo poleg tega prizadevali pridobiti dodatne projektne naloge.

KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD NOVO MESTO****1. Kratka predstavitev območja**

Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto obsega območje Dolenjske, Posavja in Bele krajine oz. upravne enote Brežice, Črnomelj (občini Črnomelj in Semič), Krško, Metlika, Novo mesto (mestna občina Novo mesto, Šentjernej, Škocjan, Dolenjske toplice, Žužemberk in Mirna Peč), Sevnica in Trebnje.

Na osnovi statističnega popisa 2000 je na celotnem območju 75.168 ha kmetijskih površin. Od tega predstavljajo travniki in pašniki 56 % površine kmetijskih zemljišč. Okrog 80 % površin je kategoriziranih kot območja z omejenimi dejavniki za kmetijsko pridelavo. Med kmetijskimi panogami je prevladujoča živinoreja. Med občinami obstaja velika variabilnost glede rabe kmetijskih zemljišč.

Povprečna velikost kmetij na območju KGZ Novo mesto je 4,4 ha, kar je pod slovenskim povprečjem. Iz statističnega popisa kmečkih gospodarstev (leto 2000) vidimo, da je na območju zavoda skupno 17.264 kmetij. Najbolj številčne so dopolnilne kmetije s 37 % in mešane s 37 %. Kmetij s čistim kmečkim gospodinjstvom je le 12 % (2136). Veliko je tudi ostarelih in neaktivnih kmetij, ki predstavljajo delež 14,3 % (skupaj 2467).

Iz stanja tržne in siceršnje proizvodnje je razvidno, da je največ kmetij usmerjenih v živinorejsko prirejo. V zadnjem času pa se jih več preusmerja v druge dejavnosti, kot so vinogradništvo, zelenjadarstvo, dopolnilne dejavnosti ipd..

Struktura kmetijskih zemljišč kaže, da redijo govedo kar na 58 % kmetij (izvzete ostarele in neaktivne kmetije) in prašiče na 47 % kmetijah. V povprečju redijo 7,0 govedi in 5,8 prašičev na kmetijo (kar je za obe vrsti domačih živali pod slovenskim povprečjem). Dejstvo je da povprečne vrednosti o intenzivnosti živinoreje na območju ne podajo realnih podatkov, saj je na območju zavoda že lepo število kmetij, katerih intenzivnost in obseg prireje dosega optimalne vrednosti.

Mleko je osnovni in prevladujoč tržni višek na kmetijah, pri čemer po količini mleka bistveno izstopata občini Trebnje in Novo mesto. Variabilnost rabe kmetijskih zemljišč potrjujejo tudi zelo različne vrste kmetijskih pridelkov kot tržnih viškov: od sadja, zelenjave do poljščin in prašičev. Pomembne tržne viške na kmetijah (niso navedeni) predstavlja tudi meso drobnice.

Na problematiko razvoja območja, ki ga pokriva Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto v veliki meri vplivajo dejavniki v ožjem smislu kot so: razdrobljena posestna struktura, majhnost kmetij, velik delež kmetijskih površin, ki se uvrščajo v območja z omejenimi dejavniki, nizka stopnja izobrazbe, slaba organiziranost in povezanost kmetov in drugo. Ti dejavniki praviloma zavirajo razvoj v vseh panogah. Na razvoj pa vplivajo tudi širši dejavniki, ki so povezani kmetijsko politiko, razpisi, tržnimi razmerami in drugo. V posameznih panogah tako prihaja do spleta različnih dejavnikov, ki zavirajo hitrejši razvoj.

Zavod svoja dela in naloge izvaja skozi tri notranje organizacijske oblike: Oddelka za kmetijsko svetovanje, Oddelka za živinorejo, in Oddelka za druge dejavnosti, v okviru katerega delujejo predvsem tržne dejavnosti (laboratorij, projektiranje, pogodbeno delo za druge institucije ipd.), v prihodnje pa se bo vzpostavil tudi Oddelek za gozdarsko svetovanje.

Na Oddelku za kmetijsko svetovanje svetovalci specialisti delujejo na področju sadjarstva, varstva rastlin, vinarstva, vinogradništva, ekonomike, poljedelstva, živinoreje, kmetijske tehnike, kmečke družine in dopolnilnih dejavnosti ter razvoja podeželja. Skrbijo za izobraževanje kmetov in terenskih kmetijskih svetovalcev in strokovne dosežke in ugotovitve posredujejo v prakso. Razvoj kmetijstva odpira vedno nove možnosti tudi na drugih področjih specialistične svetovalne službe. V zadnjem času se je pojavila večja potreba po svetovanju v ekološki in vrtnarski pridelavi in razvoju podeželja. Kratkoročno zapolnjujemo vrzeli z prerazporeditvijo del in dodatnim angažiranjem, dolgoročno pa bomo morali na ta mesta postaviti nove ljudi.

Terenski kmetijski svetovalci delujejo na izpostavah, kjer neposredno na območju občin Brežice, Črnomelj, Dolenjske Toplice, Krško, Metlika, Mirna Peč, Novo mesto, Semič, Sevnica, Škocjan, Šentjernej, Trebnje in Žužemberk in izvajajo naloge kot so predvidene v programu dela. Vsako leto poskušamo posodobiti kakšno izpostavo in omogočiti boljše pogoje dela. Zaradi prostorske stiske na Oddelku NM so stekle aktivnosti za dograditev prizidka, kar bi zavodu omogočilo hitrejši razvoj.

Na oddelku za živinorejo se izvaja selekcijsko delo v govedoreji (kontrola proizvodnosti krav in rodovništvo), prašičereji, konjereji in reji drobnice. Izvajajo tudi številne naloge povezane z izvajanjem predpisov s področja živinoreje, predvsem evidence domačih živali, številčenja živali in drugo.

Na zavodu imamo od leta 2001 tudi Pooblaščen organizacijo za spremljanje dozorevanja grozdja in Pooblaščen organizacijo za oceno mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina. Število analiz potrjuje dejstvo, da je na našem območju velika potreba po tovrstni strokovni instituciji. Pojavljajo se

težave zaradi prostorske utesjenosti, ki onemogočajo še večji razvoj laboratorija. Z izgradnjo prizidka naj bi se te težave rešile.

Razvojne aktivnosti so stekle tudi z urejanjem laboratorija za varstvo rastlin.

Na Oddelku za druge dejavnosti se izvajajo predvsem projektna dela in naloge, spremljanje razpisov na ravni občin, države in Evropske Unije.

Na tržnem delu se že peto leto izvaja projekt »Oživitev travniških sadovnjakov«, kjer je zaposlena ena projektna svetovalka. Projekt se že dve leti financira izključno z sodelovanjem z občinami in projektnimi partnerji. Iščejo se možnosti vključitve na mednarodne razpise, da bi lahko našli zaposlitev večjemu številu ljudi.

Na Kmetijsko gozdarskem zavodu Novo mesto je trenutno 76 redno zaposlenih delavcev, in sicer 43 na Oddelku za kmetijsko svetovanje, 24 na Oddelku za živinorejo, 4 v skupnih službah in 4 na Oddelku za druge dejavnosti. Izobrazbena struktura (4 magistri znanosti, 1 specialist, 28 univerzitetnih diplomiranih inženirjev kmetijstva, agronomije, ekonomije in prava, 4 diplomirani inženirji agronomije, 18 inženirjev kmetijstva in 27 delavcev s srednjo poklicno izobrazbo) kaže na visoko strokovno raven svetovanja in izobraževanja javnega zavoda.

Razvojne možnosti so v veliki meri povezane z naravnimi danostmi, organiziranostjo kmetov, odkupom, predelovalno industrijo in razvojnimi programi. Razvoj bo povezan z procesom preoblikovanja kmetij v večje kmetijske obrate in manjše dopolnilne kmetije. Intenzivnejša pridelava je možna predvsem v sadjarstvu, zelenjadarstvu, vrtinarstvu in delno vinogradništvu ter živinoreji. Pri tem pa bo potrebno upoštevati smernice naravi prijazne in ekološke pridelave. Postavitev omenjenih pridelovalnih objektov pa zahtevajo zelo visoka začetna vlaganja, še posebno, če upoštevamo nujne ukrepe namakanja in protitočne zaščite. Tudi v ostalih panogah bo razvoj povezan z ukrepi PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA. Zaradi majhnosti kmetij bo potrebno iskati dodatne možnosti v dopolnilni pridelavi in predelavi izdelkov. Večji poudarek bo potrebno dati tudi racionalni izrabi strojev in opreme zaradi zmanjševanja pridelovalnih stroškov, ter vsem oblikam povezovanja.

Za uspešnost razvoja regije je pogoj usklajenost programov različnih institucij in skladnost v izvajanju. Delo KSS bo moralo postati še tesneje povezano z organizacijami pridelovalcev in tesnejšim medsebojnim sodelovanjem. Takšno delo pa zahteva tudi večjo specializacijo svetovalcev, ki bodo lahko razvijali nove programe in tehnološko svetovali. Za preoblikovanje KSS pa je potreben čas in jasne usmeritve države, EU in skupna vizija.

Razvojne možnosti so se kažejo predvsem v tesnem povezovanju, usklajenostjo programov, projektnem, timskem in visoko strokovnem delu in zdravi konkurenci.

ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE

1. Opis aktivnosti v okviru posameznih projektnih nalog

Projekti v okviru javne službe predstavljajo temeljni del programa in jih sestavljajo večinoma utečene programske aktivnosti. V največji meri jih sestavljajo izvajanje tehnoloških ukrepov in ukrepov kmetijske politike, ki predstavljajo preko 53 % predvidenega delovnega časa.

Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij

Svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti

Izobraževanje in usposabljanje kmetov predstavlja najobsežnejšo nalogo. V zimskih mesecih januar, februar in december bo poudarek na predavanjih, ki bodo zajela najširšo populacijo kmetov.

Predavanja bodo vsebinsko obsegala zelo raznolike teme in bodo obsegala vse kmetijske panoge od pridelave in predelave do ekonomike in zakonodaje. Poseben poudarek bo namenjen tehnološkim ukrepom za doseganje dobre kvalitete, ukrepom za zmanjševanje škod v primeru neugodnih vremenskih dejavnikov, ukrepom za zmanjšanje obremenitvam na okolje in tehnoloških ukrepov proti hruševemu ožig in drugim varstvenim ukrepom. Predvideva se izvedba 144 predavanj.

V sklopu izobraževanja bo največ časa porabljenega za osebno svetovanje, ki je tudi najpogostejša in razširjena oblika prenosa znanja. V bodoče bo potrebno še večji poudarek dajati izvajanju tečajev, krožkov in delavnic, kjer bodo zajete ciljne skupine z podobno usmeritvijo in predznanjem. Prehod na nove racionalnejše oblike svetovanja je proces, ki ga ni moč spremeniti na hitro, saj je potreba po osebni pristopu ukoreninjena v zavesti kmetov. Izvajanje tečajev in prikazov bo v največji meri prisotno v rastlinski pridelavi v sadjarstvu, vinogradništvu, ter varstvu rastlin, demonstracije pa v poljedelstvu in pašništvu.

Med pomembnejše naloge v okviru izobraževanja in usposabljanja lahko prištejemo pisanje člankov in prispevkov (353), izdelavo gnojilnih načrtov ter izvajanje nalog opazovalno napovedovalne službe.

Organizacija in izvedba strokovno pospeševalnih prireditelj je naloga, ki je tesno povezana s prenosom

tehnološkega znanja, promocijo kmetijstva in druženjem kmetov. Prav po zaslugi teh prireditev se je v zadnjih letih občutno dvignila kvaliteta pridelkov in izdelkov. Razstave in prireditve v veliki meri pripomorejo v zblíževanju pridelovalcev in potrošnikov, ter tudi kulturi uživanja zdrave hrane. Organizirani bodo kvizi, tekmovanja v oranju, kmečke igre, razstave krav, konj, drobnice, sadjarske razstave, kulinarčne razstave, sodelovali pa bomo tudi raznih krajevnih prireditvah, kjer bomo predstavljali kmetijsko dejavnost.

Izobraževanje in usposabljanje kmetijskih svetovalcev se v zadnjih letih vedno bolj zmanjšuje na račun preobsežnega programa in novih nalog. Izobraževanje kmetijskih svetovalcev je osnova in pogoj za uspešno delo službe kot celote. Še večji poudarek bomo v bodoče poleg tehnološkim in ekonomskim znanjem dali tudi timskega delu in odnosu do strank.

Sodelovanje z znanstvenimi, raziskovalnimi, strokovnimi in izobraževalnimi institucijami

V KGZ NM že vrsto let uspešno sodelujemo z večino znanstvenih in raziskovalnih institucij (BF – Oddelke za zootehniko, Oddelke za agronomijo, Oddelke za živilsko tehnologijo, Univerzo v Mariboru, Kmetijskim inštitutom...) strokovnimi in izobraževalnimi institucijami, ter lokalnimi skupnostmi. Na lokalnem nivoju bi poudarili dobro sodelovanje z večino občin na območju Zavaoda pri pripravi strategij in razvojnih programov.

Spodbujanje pridobivanje dopolnilnega in dodatnega dohodka

Projektna naloga je namenjena kmetijam, ki z svojo osnovno dejavnostjo ne morejo dosegati ustreznega dohodka na kmetiji in polni zaposlenosti družinskih članov na kmetiji. Večino dela na tem projektu opravlja svetovalka za dopolnilne dejavnosti in kmečko družino. Veliko kmetij išče informacije o možnih oblikah in registraciji dopolnilnega dela na kmetijah. Predvsem gre za turizem na kmetijah delo s kmetijsko mehanizacijo, predelavo sadja in mesa. Delo bo usmerjeno v informiranje, osebno svetovanje, organizacijo in izvedbo strokovno pospeševalnih prireditev. Tudi v tem sklopu bo največji poudarek namenjen izobraževanju in usposabljanju kmetov in njihovih družin.

Pri predavanjih in tečajih bodo prevladovale vsebine povezane z predelavo mesa, mleka, sadja, zelenjave, medu, lesa, peke kruha, nadalje izobraževanja za nosilce turistične dejavnosti na kmetijah, in poklicne kvalifikacije, predstavitev sistema HACCP, davkih...

Odobren je že projekt "Podeželsko razvojno jedro Posavje", pričakuje se tudi nacionalni projekt "Razvoj podeželja v Posavju". Izvedli bomo predavanja in delavnice.

Izvajanje ukrepov kmetijske politike

projektna naloga je med najobsežnejšimi saj predstavlja 46 % predvidenega delovnega časa. Velik poudarek bo namenjen predvsem dobremu informiranju kmetov o vseh ukrepih kmetijske politike. Delo bo usmerjeno v pomoč kmetom pri uveljavljanju neposrednih plačil, seznanjanju z novo zakonodajo – razlaga pravilnikov, uredb in nitratne direktive. Izvajali bomo izobraževanja za potrebe PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA, tečaje FFS in predstavitev evropskih strukturnih skladov. Izdelali bomo programe za obnovo trajnih nasadov, akcijske načrte za prilagoditev EU standardom, poslovne načrte za pridobitev sredstev iz strukturnih skladov, programe sanacije....

Združevanje in povezovanje na podeželju

Na območju Zavoda deluje preko 110 različnih društev, ki pokrivajo 14 različnih strokovnih področij. Ker je večina društev zelo aktivnih se tudi svetovalci temu prilagajajo.

Sodelovanje se izvaja na področju izobraževanj, organizaciji strokovnih ekskurzij, sodelovanju pri razstavah, informiranju in strokovni pomoči. Sodelovanje z društvi je pomembno saj zajame veliko število uporabnikov, ki imajo podobne interese.

Predvideva se tudi več strokovnega dela v sodelovanju z organiziranimi oblikami pridelovalcev. Takšno sodelovanje predstavlja racionalnejšo obliko svetovanja in zmanjševanje stroškov.

2. Ostali projekti in aktivnosti

Ostali projekti in aktivnosti, ki niso predmet javne službe se zaenkrat izvajajo v skromnem obsegu. Zelo malo je projektov, ki bi se lahko v tem obdobju financirale 100%. Večinoma prihaja do kombinacije, kjer tržne aktivnosti pokrivajo izpad materialnih stroškov.

V letu 2004 se predvidevajo izdelave strategije razvoja za Občine Šentjernej, Sevnica in Črnomelj, izobraževanje za pridobitev poklicnih kvalifikacij, naloge po uredbi o uravnavanju vinogradniških površin, spremljanje dozorevanje grozdja, Natura 2000, projekt interreg in še nekatere manjše aktivnosti. Pri vključevanju ostalih projektov se pojavljajo težave z planiranjem obsega in uskladitvijo z rednim delom. Ker so projekti dragocena izkušnja bomo s tovrstnimi aktivnostmi nadaljevali še v večjem obsegu. Projektno delo se lahko razvija le postopoma z timskim pristopom in na osnovi pridobljenih referenc.

3. Izvajalci programa

Vodja oddelka: 1

Svetovalci specialisti: 10

Svetovalke za delo s kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: 7

Terenski svetovalci: 25

ODDELEK ZA ŽIVINOREJO

Predstavitev oddelka

Živinoreja ima na področju Dolenjske in Posavja pomembno mesto. Najpomembnejša je govedoreja, ostale živinorejske panoge pa imajo manjšo ekonomsko težo. V Beli Krajini pa vedno večjo veljavo pridobiva drobnica.

GOVEDOREJA

Strokovno delo je še vedno osredotočeno na rejce, ki imajo organizirano rejo. Strukturne spremembe v govedoreji so v zadnjih letih opazne, število rejcev se je zmanjšalo, število krav na kmetijo pa se povečuje. Manjše kmetije se tako preusmerjajo v rejo krav dojilj, prašičerejo, rejo drobnice, ali pa prenehajo s kmetovanjem. Za ohranitev poseljenosti in obdelanosti krajine je še posebej potrebno naše strokovno delo.

Število govedi po območjih je stabilno razen na nekaterih območjih (Bela Krajina, Suha Krajina), kjer je opazen trend padanja.

A in AP kontrola	število rej	število krav po pasmah				skupaj
		rjava	Lisasta	črno bela	križane	
Mlečna proizvodnja	475	3220 42 %	478 6 %	3400 45 %	502 7 %	7600
		število krav				
mesni program	2	12				12
		skupaj krav				7612

Povprečno število krav v reji kjer izvajamo A ali AP kontrolo je 16 krav na kmetijo. Na teh kmetijah bo predvidoma v letu 2004 izvršen prehod na AT4 kontrolo. Na območju je v reji še 5000 krav v Z kontroli na 1410 kmetijah in cca. 7000 krav dojilj na 3820 kmetijah.

PRAŠIČEREJA

Povečanega zanimanja za rejo prašičev na našem območju ni, zato je pomembno gospodarno ravnanje na le teh. Strokovno delo bo usmerjeno na utrjevanju tehnologije reje pri obstoječih vzrejnih središčih ter nadomestitvi enega vzrejnega centra. S tem želimo pridobiti čimveč kakovostnih plemenskih živali ter tako izboljšati ponudbo plemenskih svinj na območju zavoda. Pri delu s krškopoljsko pasmo prašičev bomo v začetku leta 2004 uvedli označevanje vseh prašičev (tudi pitancev) na območju Zavoda s selekcijskimi številkami za spremljanje celotne reje krškopoljskega prašiča.

V organizirani reji imamo:

5 vzrejnih centrov s 190 plemenskimi svinjami, ter še dva v pripravi

3 reje prašičev krškopoljske pasme s 33 plemenskimi svinjami ter eno kmetijo v pripravi.

DROBNICA

Zanimanje za rejo drobnice je v zadnjem času precejšnje. Temu sledi povečano zanimanje za plemenske ovce in ovne. Z doslednim selekcijskim delom na matičnih tropih bo mogoče ustrezno zasledovati trend povpraševanja po plemenskih živalih.

Pri drobnici je delno zastopana jezersko solčavska pasma, v pretežni meri pa križanec med jezersko solčavsko in romanovsko pasmo. V Beli Krajini je v zadnjem času močno zanimanje za rejo belokranjske pramenke zaradi odlične kakovosti jagnet.

V organizirani reji je trenutno:

14 matičnih tropov belokranjske pramenke (genska banka),

12 matičnih tropov jezersko solčavske x romanovske in jezersko solčavske pasme,

2 mlečni reji koz.

Rekapitulacija prihodkov

vir prihodkov						
Naloga	p.p.2423	p.p.1456	p.p.1328	p.p. 2070	rejci, vet.ambulante, zavodi, zadruga	skupaj
govedoreja	94.487.431	16.124.180	7.615.611	1.380.000	13.094.317	132.701.539
drobnica	2.510.254					2.510.254
prašičereja		3.427.521				3.427.521
skupaj	96.997.685	19.551.701	7.615.611	1.380.000	13.094.317	138.639.314

Zaposleni na strokovnih nalogah v živinoreji

Zaposleni ime in priimek	Zahteva na izobrazbo	Delež delovnega časa na izvajanju javne službe v %	Delež dela na posamezni nalogi javne službe v živinoreji v %															
			Strokovne naloge govedoreja		Zbiranje in prevoz telet	Oznacena nje živali, potrjevanje zahtevkov konjereja (Celje) ..	Laboratorij	OC biki	Vzrejalnišče bikov	Skupaj govedoreja	Drobnica		Skupaj drobnica	Prašičereja	OC merjasci	Skupaj prašičereja	Skupaj	
			p.p.2423	p.p.1456							p.p.2070	p.p.2423 + rejci						vet. amb. rejci
Vir financiranja																		
Zupančič Alojz	VII	100	0,10	0,90														
Kastelic Andrej	VII	100	0,25			0,15									0,60			0,60
Seničar Polona	VI	100		1,00														
Mlakar Marko	VII	100	0,60	0,40														
Anderlič Ivanka	V	100	0,85			0,15												
Anderlič Mojca	V	75	0,85			0,15												
Bebar Anton	V	75	0,69			0,15					0,84	0,16		0,16				
Bučar Nada	V	0,5	0,85			0,15					1,00							
Butala Vida	V	87,5	0,63			0,15					0,78	0,22		0,22				
Gerdin Slavka	V	87,5	0,85			0,15					1,00							
Hočevar Jože	IV	50	0,85			0,15					1,00							
Kastelic Damjana	IV	87,5	0,85			0,15					1,00							
Kocjan Brigita*	V	100	0,85			0,15					1,00							
Kokove Stane	V	100	0,85			0,15					1,00							
Kosmač Marjan	V	100	0,85			0,15					1,00							
Krebs Damjan	IV	50	0,85			0,15					1,00							
Mandelj Branka	V	75	0,85			0,15					1,00							
Makše Roman	IV	75	0,85			0,15					1,00							
Papež Jože	V	87,5	0,85			0,15					1,00							
Peterlin Marija	V	75	0,69			0,15					0,84	0,16		0,16				
Pirnar Branko	IV	75	0,85			0,15					1,00							
Preskar Irena*	V	62,5	0,85			0,15					1,00							
Račič Peter	V	100	0,85			0,15					1,00							
Vidic Štefka	V	87,5	0,85			0,15					1,00							
Skupaj zaposleni	24	24	17,41	2,3	0	3,15	0	0	0	0	22,86	0,54	0	0,54	0,6	0	0,6	24
Skupaj količnikov	92,47	92,47	59,52	17,33	0,00	10,65	0,00	0,00	0,00	0,00	87,50	1,83	0,00	1,83	3,14	0,00	3,14	92,47

Uprava

Požek Nikolaj	VII																	
Derganc Barbara	VII																	
Jadrič Novak Andreja*	VII																	
Omrzel Katarina*	V																	
		1,00	0,76	0,13	0,00	0,06	0,00	0,00	0,00	0,95	0,02	0,00	0,02	0,03	0,00	0,03	1,00	
Skupaj zaposleni uprava		1,32	1,32	1,32	1,32	1,32	1,32	1,32	1,32	1,32	1,32	1,32	1,32	1,32	1,32	1,32	1,32	
Skupaj količnikov uprava		9,77	7,43	1,26	0,00	0,60	0,00	0,00	0,00	9,29	0,20	0,00	0,20	0,27	0,00	0,27	9,76	

Zaposleni po izobrazbi

Vir financiranja	Strokovne naloge govedoreja		Zbiranje in prevoz telet	Označevanje živali, potrjevanje zahtevkov, konjerej	Laboratorij	OC biki	Vzrejališče bikov	Skupaj govedoreja		Drobnica	Skupaj drobnica	Prašičereja	OC merjasci	Skupaj prašičereja	Skupaj
	p.p.2423	p.p.1456						p.p.2070	p.p.1328 + rejci						
Izobrazba															
VIII															
VII	0,95	1,30		0,15				2,40	0,00		0,00	0,60	0,00	0,60	3,00
VI	0,00	1,00		0,00				1,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	1,00
V	12,21	0,00		2,25				14,46	0,54		0,54	0,00	0,00	0,00	15,00
IV	4,25	0,00		0,75				5,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	5,00
Skupaj zaposleni brez uprave	17,41	2,30		3,15				22,86	0,54		0,54	0,60	0,00	0,60	24,00
Skupaj količnikov brez uprave	59,52	17,33		10,65				87,50	1,83		1,83	3,14	0,00	3,14	92,47
Uprava zaposleni	1,32	1,32		1,32				1,32	1,32		1,32	1,32	1,32	1,32	1,32
Uprava količnikov	7,43	1,26		0,60				9,29	0,20		0,20	0,27	0,00	0,27	9,76
Skupaj zaposleni	18,73	3,62		4,47				24,18	1,86		1,86	1,92	1,32	1,92	25,32
Skupaj količnikov z upravo	66,95	18,59		11,25				96,79	2,02		2,02	3,41	0,00	3,41	102,23

Struktura stroškov izvajanja strokovnih nalog v živinoreji

Zap. števil.	Program	Vir financiranja	Vrednost naloge	Struktura stroškov v ceni naloge			
				Sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim	Sredstva za prispevke in davke delodajalca	Sredstva za izdatke in druge storitve	Sredstva za investicijske transfere
	Govedoreja						
1.	Kontrola proizvodnje mleka in mesa	p.p.2423	94.487.431	50.217.087	8.705.589,00	32.095.714,00	3.469.041
	Struktura stroškov v %	p.p.2423	1,00	53,15%	9,21%	33,97%	3,67%
2.	Selekcija, rododvništvo in reprodukcija v govedoreji	p.p. 1456	16.124.180	12.758.795	2.640.917,00	724.468,00	
	Struktura stroškov v %	p.p. 1456	1,00	0,79	0,16	0,04	
3.	Testiranje na klavne lastnosti	p.p. 2070	1.380.000			1.380.000,00	
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070	1,00	0,00	0,00	1,00	
4.	Označevanje in registracija žival (govedo, drobnica, prašiči, kobile, konjereja CE)	p.p. 1328	7.615.611	2.974.244,70	505.451,80	4.135.914,50	
5.	Označevanje in registracija živali	rejci, VF	13.094.317	5.523.597,30	938.696,20	6.632.023,50	
	Struktura stroškov v %	p.p. 1328 + rejci	1,00	0,41	0,07	0,52	
6.	Prodaja plemenskih telic	rejci, kupci					
	Struktura stroškov v %	rejci					
7.	Laboratorij	rejci, zavodi, zadrug					
	Struktura stroškov v %	zavodi + rejci + zadrug					
8.	Vzrejališče bikov						
	Prodaja bikov in ostalo blago	OC, rejci					
9.	Razlika v ceni teleta	p.p. 2070					

10.	Veterinarske preiskave, prevozi, dodatno delo	p.p. 2070					
	Struktura stroškov v %	OC, rejci + p.p. 2070					
11.	Osemenjevalno središče za bike	vet.amb., rejci					
	Struktura stroškov v %	vet.amb., rejci					
	Skupaj govedoreja (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11)	vsi	132.701.539	71.473.724	12.790.654	44.968.120	3.469.041
	Struktura stroškov v %	vsi	1,00	0,54	0,10	0,34	0,03
	Drobnica						
12.	Kontrola mleka in mesa	p.p. 2423	2.510.254,00	1.511.168,00	259.525,10	739.560,90	
	Struktura stroškov v %	p.p. 2423	1,00	0,60	0,10	0,29	
13.	Selekcija	p.p.1456					
	Struktura stroškov v %	p.p.1456					
	Skupaj drobnica (12 +13)	vsi	2.510.254,00	1.511.168,00	259.525,10	739.560,90	
	Struktura stroškov v %	vsi	1,00	0,60	0,10	0,29	
14.	Praščereja	p.p.1456	3.427.521,00	2.397.558,00	436.388,70	593.574,30	
	Struktura stroškov v %	p.p.1456	1,00	0,70	0,13	0,17	
15.	Podpora rejci in preiskovanju živali	p.p. 2070					
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070					
16.	Osemenjevalno središče za merjasce	Rejci, vet.amb.					
	Struktura stroškov v %	Rejci, vet.amb.					
17.	Prodaja plemenskih svinj	rejci, kupci					
	Struktura stroškov v %	rejci					
	Skupaj praščereja (14+15+16+17)	vsi	3.427.521,00	2.397.558,00	436.388,70	593.574,30	
	Struktura stroškov v %	vsi	1,00	0,70	0,13	0,17	
	Skupaj						
	Služba za kontrolo proizvodnje v živinoreji (1+12)	p.p.2423	96.997.685	51.728.255	8.965.114,10	32.835.274,90	3.469.041
	Struktura stroškov v %	p.p.2423	1,00	0,53	0,09	0,34	0,04

Strokovne naloge v živalorejski proizvodnji (2+13+16)	p.p. 1456	19.551.701	15.156.353	3.077.305,70	1.318.042,30	
Struktura stroškov v %	p.p. 1456	1,00	0,78	0,16	0,07	
Identifikacija in registracija živali (4)	p.p. 1328	7.615.611	2.974.244,70	505.451,80	4.135.914,50	
Struktura stroškov v %	p.p. 1328	1,00	0,39	0,07	0,54	
Podpora reji in preiskovanju živali (3+9+10+15)	p.p. 2070	1.380.000	0,00	0,00	1.380.000,00	
Struktura stroškov v %	p.p. 2070	1,00	0,00	0,00	1,00	
Prodaja blaga in storitev (5+6+7+8+9 +12+16+17)	rejci,VF, vet.amb.,zavodi	13.094.317	5.523.597,30	938.696,20	6.632.023,50	
Struktura stroškov v %	rejci, vet.amb.,zavodi	1,00	0,42	0,07	0,51	
Skupaj	vsi	138.639.314	75.382.450	13.486.567,80	46.301.255,20	3.469.041
Struktura stroškov v %	vsi	1,00	0,54	0,10	0,33	0,03

ODDELEK ZA DRUGE – TRŽNE DEJAVNOSTI

ENOLOŠKI LABORATORIJ

Realizacija programa 2003 in Program dela za 2004

V programu dela za leto 2003 smo si zadali točke programa dela, od katerih smo dve izpeljali v celoti.

Z mesecem oktobrom 2003, smo postavili vodjo enološkega laboratorija in na svetovalnem delu zaposlili novega specialista za vinarstvo, s katerim smo želeli boljše pokriti delo na terenu in pridobiti večje število vinskih vzorcev. Glede na število vzorcev, ki v mesecu decembru in januarju presega lansko število, smo na pravi poti.

Tudi trženje enoloških sredstev, predvsem kvasovk in hrane za kvasovke, smo v mesecu septembru 2003 izpeljali. Pred tem smo opravili tudi doregistracijo zavoda za to vrstno trženje.

Planirano število vzorcev (za odločbo)	Realizirano število vzorcev	indeks
1000	1052	1,052
Planirano število vzorcev - svetovalnih	Realizirano število vzorcev	indeks
1500	2000	1,33

Kot tretjo točko programa za leto 2003, smo predvidevali nabavo HPLC –ja, kar pa smo z donacijo KRKE, tovarne zdravil iz Novega mesta pridobili v mesecu decembru. S to pridobitvijo bomo v času trgatve sami opravljali analizo organskih kislin, sladkorjev in polifenolov, kar bo dodatni zaslužek. Za te analize smo imeli pod izvajalca Zavod za zdravstveno varstvo iz Novega mesta, kar je bilo cenovno več kot polovica denarja od MKGP, iz projekta za spremljanje dozorevanja grozdja.

S tem, ko bomo analize izvajali v našem laboratoriju, bomo le te lahko ponudili tudi vinogradnikom v naši vinorodni deželi Posavje kot dodatno analizo in zelo pomemben podatek za čas trgatve in samo predelavo.

V trgatvi bomo nadaljevali s prodajo enoloških sredstev in svetovalnih analiz za vinogradnike.

Število vzorcev se je povečalo, s tem tudi obseg dela, saj smo v letu 2003 opravili in izdali 1052 odločb o sposobnosti vina za promet, kar je 300 več kot v predhodnem letu. Tudi za leto 2004 predvidevamo še večje število vzorcev. Ravno tako se povečuje število vzorcev za svetovalno analizo, katerih smo samo od septembra do decembra leta 2003 opravili 2000.

Za leto 2004 predvidevamo 3000 analiz svetovalnega značaja in 1500 analiz za odločbo.

Še vedno je po letu in pol delovanja laboratorija težko govoriti o realnem finančnem stanju, ki nima tradicije enološkega laboratorija na KIS-u v Ljubljani ali Mariboru, kjer imajo zelo dolgo tradicijo. Prepričani smo, da bo z razvojem, natančnostjo in prepoznavnostjo naraščala tudi tradicija enološkega laboratorija v Novem mestu s tem pa tudi ustrezno finančno stanje.

IZVAJANJE PROGRAMASTROKOVNIH NALOG S PODROČJA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

RASTLIN IN PROGNOSTIKE RASTLINSKIH ŠKODLJIVIH ORGANIZMOV V KMETIJSTVU

Za izvajanje in financiranje teh strokovnih nalog je sklenjena pogodba s fitosanitarno upravo Republike Slovenije. Pogodba predvideva izvajanje nalog na fitosanitarnem področju, za namene zdravstvenega varstva rastlin, prognoze rastlinskih škodljivih organizmov v kmetijstvu in opreme.

Naloge javne službe (JS) na področju zdravstvenega varstva rastlin:

- Izvajanje specializiranih laboratorijskih preiskav rastlin, rastlinskih proizvodov in nadzorovanih predmetov zaradi diagnostike škodljivih organizmov, še posebej žuželk in gliv;
- Opravljanje osnovne terenske in laboratorijske diagnostike škodljivih organizmov in jemanje uradnih vzorcev;
- Spremljanje in opazovanje razvoja škodljivih organizmov, ki so običajno navzoči na rastlinah in rastlinskih proizvodih, ter določanje optimalnih rokov za njihovo zatiranje;
- Evidentiranje izbruhov in povečane populacije škodljivih organizmov (epifitocije);
- Napovedovanje razvoja in povečanega pojava škodljivih organizmov, na podlagi ustreznih podatkov;
- Zagotavljanje meteoroloških, biotičnih in drugih podatkov za namene opazovanja in napovedovanja pojava škodljivih organizmov, še posebej fenoloških faz razvoja jablan in hrušk zaradi zatiranja hruševega ožiga;
- Vzdrževanje centrov z lokalno mrežo merilnih vremenskih postaj in drugih naprav; menjava in umerjanje senzorjev, vitalnih delov in fiksnih postaj;
- Vzdrževanje infrastrukture informacijske podpore za zajem, zbiranje in obdelavo agrometeoroloških podatkov ter njihov prikaz;
- Opozarjanje in preprečevanje širjenja škodljivih organizmov z oblikovanjem mnenj, navodil in presojo za uporabo fitofarmaceutskih sredstev
- Obveščanje javnosti in ustreznih služb o nevarnosti škodljivih organizmov rastlin s pomočjo tiskanih, elektronskih in drugih medijev
- Izobraževanje imetnikov v zvezi z izvajanjem dejavnosti zdravstvenega varstva rastlin;
- Strokovno usposabljanje odgovornih oseb za zdravstveno varstvo rastlin za izdajo rastlinskih potnih listov;
- Izdajanje rastlinskih potnih listov;
- Izvajanje raziskovalne in razvojne dejavnosti

PROJEKT OŽIVITEV TRAVNIŠKIH SADOVNJAKOV SLOVENIJI

Projekt »Oživitev travniških sadovnjakov Slovenije« (OTS) se v KGZ NM izvaja na tržnem delu. Na projektu bo v letu 2004 zaposlena ena oseba. Projektne aktivnosti se izvajajo v tistih občinah, ki pristopijo k projektu in aktivnosti financirajo. V letošnjem letu bomo izobraževalne aktivnosti izvajali v občinah Črnomelj, Novo mesto, MO Ljubljana, Litija, Krško, Dolenjskih Toplicah in še nekaterih. Projekt izvaja tudi aktivnosti v okviru certifikatnega izobraževanja in promocijske aktivnosti na razstavah in sejnih po Sloveniji.

KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD PTUJ****1. Kratek opis območja**

Območje delovanja zavoda zajema Haloze, Ptujsko in Dravsko polje, Slovenske gorice, Pohorja in Kozjak. Območje je izrazito kmetijsko območje z velikimi pridelovalnimi razlikami in geografsko in naravno pestrostjo.

Ptujsko in Dravsko polje prekriva silikatni prod reke Drave in ilovnate naplavine njenih pritokov. Zaradi tega je okrog tri četrtine površin podvrženih izrazitim posledicam suše v zadnjih letih.

Slovenske gorice so bolj lapornate peščene in v dolinah ilovnate prsti, kar omogoča dobro vinogradniško in sadjarsko ter v dolinah živinorejsko proizvodnjo.

Haloze imajo izrazito lapornate ter v dolinah glinene in meljne površine. Zaradi tega so na vzhodni strani Halož južne lege vinogradniške in na zahodnem delu bolj gozdnate. Severna pobočja strmih hribov v Halozah so gozdnata. Doline so ozke z manjšimi vodotoki.

Pohorski del je bogat na gozdnih in travnih površinah, kjer prevladujejo živinorejske kmetije z gozdarsko dejavnostjo.

Glavne značilnosti po proizvodnih usmeritvah.

Glavne panoge kmetijstva na območju zavoda so živinoreja, poljedelstvo, vinogradništvo in sadjarstvo. V zadnjih letih se povečuje zelenjadarstvo na ravninskem delu Ptujskega in Dravskega polja. Na Pohorskem območju prevladuje živinorejska proizvodnja z dopolnilnimi dejavnostmi. Na območju Slovenskih goric in Halož se vinogradništvo in sadjarstvo dopolnjuje z dopolnilnimi dejavnostmi in živinorejo.

V upravnih enotah Ptuj, Ormož je več kmetijskih površin od gozdnih površin. Znotraj kmetijskih površin prevladujejo njivske površine. V upravnih enotah Radlje in Slovenska Bistrica prevladujejo gozdne površine in znotraj kmetijskih površin travniki in pašniki.

Tabela 1: Razporeditev posameznih kategorij kmetijske zemlje po posameznih upravnih enotah

ENOTA	Njive (ha)	Travniki	Pašniki	Kmetijska zemlja	Gozd
Ptuj	17628	11783	6687	58802	19739
Ormož	6871	3882	985	13653	6117
Lenart	4813	5569	539	13808	5568
Sl. Bistrica	4830	7608	1963	16156	19192
Radlje	2279	2910	2290	7470	25362
SKUPAJ	36421	31252	11764	109889	75978

Iz tabele 2 je razvidno da prevladujejo mešane kmetije. Predvidevamo, da bodo strukturne spremembe v naslednjih letih intenzivnejše. Večje kmetije bodo nastajale na račun manjših kmetij, ki bodo postopoma prešle v roke specializiranih večjih kmetij. Na območju prevladujejo mešane kmetije in dopolnilne kmetije, ki so pomembne za socialno varnost ljudi na tem območju. Ustrezna zakonodaja bi morala rešiti neaktivne in ostarele kmetije.

Tabela 2: Socialno ekonomska struktura kmetij na območju KGZ Ptuj

Kmetije	Ptuj	Ormož	Lenart	Sl. Bistrica	Radlje	SKUPAJ
Čiste	1717	667	1528	410	329	4651
Mešane	4214	1438	2516	1162	476	9806
Dopolnilne	2324	1104	30	1989	367	5814
Ostarele	740	122	5	120	78	1065
Neaktivne	260	18	3	19	36	336
Skupaj	9255	3349	4082	3700	1286	21672
Delež v %	42,7	15,5	18,8	17,1	5,9	100

Na območju oddelka je najbolj razvita živinoreja, predvsem govedoreja in prašičereja, poljedelstvo je v glavnem podrejeno živinoreji za pridelavo krme. Predvidevamo, da se bo vedno več kmetij preusmerilo v vinogradništvo in sadjarstvo v kombinaciji s turizmom na kmetiji in dopolnilnimi dejavnostmi ob vinski turističnih cestah.

Tabela 3: Razdelitev kmečkih gospodarstev po vrsti proizvodnje

Upravna enota	Ptuj	Ormož	Lenart	SL. Bistrica	Radlje	Skupaj
Govedoreja	6057	942	3957	520	385	11897
Praščereja	2521	145	57	8	12	2743
Perutninarstvo	90	7	5	56	5	163
Vinogradništvo	363	26	3	50	0	424
Sadjarstvo	36	9	10	110	0	165
Vrtnarstvo	17	5	2	4	0	28
Poljedelstvo	153	102	15	82	0	352
Gozdarstvo	0	0	0	110	250	360
Kombinirane	2113	1520	320	0	0	1840
nerazvrščene	0	0	0	30	314	344

Razvoj govedoreje v Podravju je povezan z dobrim delovanje zadrug in strokovnim delom kmetijske svetovalne službe (gradnje večjih hlevov za rejo molznic). Na teh kmetijah je potreba po strokovnem delu na področju prehrane živali. Stalež prašičev je v zadnjem desetletju nekoliko naraščal vendar je še veliko možnosti za širitev. Število rejcev govedí pada zaradi strukturnih sprememb.

Tabela 4: Število posameznih kategorij domačih živali na območju KGZ Ptuj

Vrsta dom.živali	Govedo	prašiči	konji	ovce	koze	perutnina	Kunci
Št. živali (vse kategorije)	65877	106674	643	3045	1868	21255300	19712
Št. rejcev	7049	9796	274	202	535	8961	1777

Na manjših kmetijah se je zaradi zaostrenih kriterijev pri oddaji mleka in uvedenih ukrepov podpor kmetijske politike ohranila reja krav dojilj. Po podatkih je na 2589 kmetijah prisotna reja krav dojilj, kar je pomemben potencial za ohranjanje obdelanosti površin in proizvodnjo telet za nadaljnjo rejo.

Tabela 5: Število rejcev in število krav molznic in krav dojilj

	molznice	dojilje	Skupaj
Število rejcev	3832	2589	6421
Število krav	20857	7857	28714

Turizem na kmetijah je za območje Slovenskih goric in Haloz in obronke Pohorja pomembna priložnost bodočega razvoja podeželja. Interes za to dejavnost se povečuje. Poleg turizma je v regionalnem razvojnem programu poudarek na ostalih dopolnilnih dejavnostih.

Tabela 6: Turizem na kmetiji na območju KGZ Ptuj

	Stacionarni turizem	Izletniški turizem
Št. kmetij v obratovanju	10	49
Št. ležišč / sedežev	72	2759
Št. Kmetij v pripravi	18	53
Št. ležišč / sedežev	187	2445
SKUPAJ	287	5306

2. Organiziranost zavoda

Kmetijsko gozdarski zavod Ptuj ima: Oddelek za Kmetijsko svetovanje, Oddelek za živinorejo, Osemenjevalno središče za plemenske bike in plemenske merjasce, laboratorijski del in uprava. Za potrebe prehrane živali je v okviru zavoda tudi posestvo.

Kmetijsko gozdarski zavod Ptuj je regijski zavod, ustanovljen za izvajanje javnih služb kmetijskega svetovanja, strokovnih nalog razvoja podeželja, strokovnih nalog v proizvodnji kmetijskih rastlin, strokovnih nalog v živinoreji, nalog genske banke proizvodnje bikovega in merjaščevega semena, gozdarstva in ribištva in drugih nalog pridobljenih na trgu na območju upravnih enot Ptuj, Ormož, Lenart, Slovenska Bistrica, Radlje ob Dravi in Maribor. Sedež zavoda je na Ptuj z izpostavami na nivoju upravnih enot razen Maribora. Pri specialističnem svetovanju se dopolnjujemo s Kmetijsko gozdarskim zavodom Maribor na področju rastlinske proizvodnje. V oddelku za kmetijsko svetovanje Zavoda PT dela specialist za sladkorno peso, ki pokriva območje cele države Slovenije.

Prednosti območja

- visok delež kmetijskih zemljišč v nižinskem območju,
- naravna geografska pestrost regije,
- ekološko neobremenjene kmetijske površine, ki omogočajo zdravo pridelavo hrane,
- povečanje interesa za ekološko pridelavo,
- povečan interes kmetov za specifična strokovna znanja,
- dobra ponudba formalnega in neformalnega izobraževanja s področja kmetijstva v regiji,
- veliko število lokalno značilnih izdelkov in možnost skupnega nastopa na trgu,
- obstoj vinskih cest in možnosti razvoja turizma in dopolnilnih dejavnosti,
- ugodna geografska lega območja za razvoj podeželja,
- uveljavljena oblika sodelovanja v strojnih krožkih,
- zaloga vode za izvedbo namakalnih naprav v ravninskem območju,
- možnost koriščenja biomase,

ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE**1. Opis aktivnosti v okviru posameznih projektnih nalog**

Delovanja svetovalne službe bomo posodobili na področju izobraževanja kmetov. V ta namen bomo uvajali skupinsko izobraževanje v obliki krožkov, tečajev, delavnic, kjer bodo kmetje dobili več poglobljenega znanja. Potrebno bo več aktivnosti na področju povezovanja kmetov pri predelavi in trženju.

Več pozornosti bomo posvetili varovanju vodnih virov, saj imamo prav na Dravskem in Ptujskem polju velike rezerve pitne vode katere je potrebno obvarovati pred onesnaženjem. Zato bo potrebno posvetiti več pozornosti uvedbi PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA programa na vodovarstvenih območjih in ekološki pridelavi hrane, ker imamo za to vrsto proizvodnje ugodne pogoje v Halozah, Sl.Goricah in v hribovitih predelih Pohorja in Kozjaka. Zaradi posledic suše v zadnjih letih bo potrebno več aktivnosti za postavitve namakalnih sistemov.

Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij

V okviru tehnološkega svetovanja bomo kmetijam našega območja nudili strokovno pomoč v obliki predavanj na 140 lokacijah znotraj upravnih enot. Na 40 lokacijah bodo izvedeni tečaji za usposabljanje zahtev nove zakonodaje in usposabljanja za tehnološke izboljšave. Organizirali bomo posebej prikaze, razstave v obliki strokovnih pospeševalnih prireditev. Individualnemu svetovanju ob načrtovanju in izvajanju investicij bomo namenili posebno pozornost, takrat smo tudi zelo učinkoviti pri tehnoloških izboljšavah. Za dvig strokovnega dela se bomo usposabljali tudi svetovalci na permanentnih in informativnih izobraževanjih. Vključeni bomo v pripravo razvojnih programov na posameznih kmetijah in na širšem lokalnem nivoju. Vzpostavljali lokalna partnerstva za namene razvoja podeželja. Za potrebe agrarnih operacij bo služba pripravljala strokovna mnenja, programe in načrte. Z lokalnimi skupnostmi pripravljala programe malih agromelioracij in sodelovali pri zasnovah komasacij. Usposabljanje kmetov bo sledilo potrebam glede na uvajanje novosti v okviru ukrepov.

Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka

Glede na strukturo kmetij je na območju zavoda nujno potrebno iskati vrste dejavnosti na kmetijah, ki bodo omogočale pridobivanje dodatnega dohodka. V ta namen bomo organizirali izobraževanja, delavnice, obiske sejmov, vzpostavljali partnerstva na nivoju lokalnih skupnosti in vodili aktivnosti za razvoj dopolnilnih dejavnosti. Zelo pomembno področje je pridobivanje poklicnih kvalifikacij za opravljanje dopolnilnih dejavnosti. Promocijski del bo usmerjen v koriščenje obstoječih blagovnih znamk (Dobrote slovenskih kmetij, slo-liska, biodar). Uvajali pa bomo tudi nove blagovne znamke in iskali poti za trženje. Kmetije bodo potrebovale pomoč za pridobivanje sredstev za programe in investicije iz javnih razpisov. Za potrebe izobraževanja bodo izvedeni tečaji iz predelave mesa, tečaji iz predelave mleka. Izvajali bomo lokalna ocenjevanja mesnih izdelkov, mlečnih izdelkov, vina. Več aktivnosti načrtujemo skupaj za ponudnike ob vinsko turističnih cestah. V okviru razstave Dobrote slovenskih kmetij bomo uvedli novost ocenjevanja vložnih pridelkov in tudi izvedli posebni del razstave za namene spoznavanja značilnosti posameznih pokrajin.

Izvajanje ukrepov kmetijske politike

Kmetijska politika postaja vedno bolj zahtevna glede izpolnjevanja pogojev za opravljanje kmetijske dejavnosti in na drugi strani zahteva veliko aktivno vlogo nosilcev kmetijskih gospodarstev. Kmetijska svetovalna služba je pri izvajanju ukrepov kmetijske politike nepogrešljiva. Izvajali bomo sprotne informiranje za nosilce kmetijskih gospodarstev o ukrepih kmetijske politike, za kar se bomo tudi

svetovalci ustrezno usposobili. Za doseganje strukturnih sprememb bomo izvajali investicijske programe, poslovne načrte, programe agrarnih operacij, razvojne programe za dopolnilne dejavnosti in drugo. Večji del časa pa bo že po izkušnjah sodeč namenjen pomoči pri vlogah za subvencije, vloge za sredstva strukturnih skladov, izvajanje ukrepov v okviru PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA programa in razvoja podeželja. Uvajali bomo tudi novosti na tem področju, ki so v pripravi (indirekten vnos podatkov, grafične vloge). Svetovalci bodo nudili tudi pomoč pri odpravljanju napak pri posameznih vlogah. Določila novih uredb, pravilnikov in navodil bomo kmetijam prenašali v obliki predstavitev, preko medijev v obliki prispevkov in člankov, lastnih informativnih glasil, letakov, plakatov.

Združevanje in povezovanje na podeželju

Kmetijski svetovalci smo tesno povezani z delovanjem društev in drugih oblik povezav posameznih nosilcev kmetijskih gospodarstev. Pri tem nudimo veliko pomoči pri delovanju, ki se odraža pri organiziranju strokovno izobraževalnih prireditev znotraj društev, promocijskih aktivnosti znotraj društev, organizacij ogledov sejmov in prireditev. Vzpostavljajo se rejske organizacije, pri katerih sodelujemo. Na našem območju imamo vzpostavljeno tudi dobro sodelovanje z zadrugami (KZ Ptuj, Mlekarska zadruga, Trsničarska zadruga, KZ Lenart, KZ Ormož). Na zavodu organiziramo tudi sestanke, predavanja, okrogle mize za Gospodarsko interesno združenje Prašičereja. Nastajajo pobude za druge oblike organiziranosti, pri katerih bomo sodelovali. Kmetijska svetovalna služba je organizacijsko povezana z delovanjem Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in v okviru tega so na izpostavah in na nivoju zavoda aktivnosti pri delovanju zborničnih odborov, komisij in drugih. Preko društev bomo prenašali tudi strokovne nasvete z organizacijo prireditev (prašičereski dan, Antonovo srečanje, poljedelskih dnevov). Posebno aktivno je delovanje društev podeželjskih žena in podeželjske mladine, pri katerih so svetovalci s svojim delom nepogrešljivi. Za aktivnosti društva malih sirarjev Slovenije bo organizirano izobraževanje in potrošniško ocenjevanje izdelkov.

2. Ostale aktivnosti

Na zavodu se bomo usmerili v aktivnosti dela na projektih INTERREG s sosednjo Hrvaško in Avstrijo. Pri razpisih bomo poskušali doseči vodenje projektov ali sodelovati kot podizvajalci ali v sodelovanju z ostalimi zavodi. Na nivoju izpostav sodelujemo na skupnih projektih z Razvojnimi agencijami in Podeželskimi razvojnimi jedri, občinami, Ljudsko univerzo Ormož, Zavodom za zaposlovanje, skupnimi projekti ostalih zavodov v okviru Kmetijsko gozdarske Zbornice.

Razvoj podeželja bo usmerjen v projektno delo, kar je v skladu z Regionalnem razvojnim programom za Podravje. Pri tem bomo iskali možnosti, da se bodo v okviru projektov regionalnega razvojnega programa odvijali tudi projekti razvoja podeželja. Na nivoju oddelka smo oblikovali strokovne skupine za posamezna področja in projekte v katerih bodo vključeni tako specialisti kot terenski svetovalci.

Za potrebe kmetij bomo izvajali izobraževanja za varnost in zdravje pri delu, pripravljali izjave o oceni tveganja. Opravljali v primeru potreb razne cenitve škode ob naravnih nesrečah, sanacijske programe, poslovne načrte, vavčarsko svetovanje, pripravljali strokovna mnenja.

V okviru lokalnih skupnosti sodelovali pri načrtovanju dela odborov za kmetijstvo, gospodarstvo. S kmetijskim šolstvom izvajali skupne animacijske delavnice za promocijo kmetijskih poklicev.

3. Izvajalci programa

Vodja oddelka: 1 – hkrati specialist

Svetovalci specialisti: 6

Svetovalke za delo s kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: 4 + 1 koordinator

Terenski svetovalci: 5 vodij izpostav + 21 terenskih svetovalcev

V letu 2004 bodo naloge v oddelku opravljali tudi 3 pripravniki.

ODDELEK ZA ŽIVINOREJE

Oddelek pokriva območje dvainštiridesetih občin in osmih upravnih enot v Podravju. Na oddelku je zaposlenih 47 delavcev. Strokovne naloge opravljamo na področju govedoreje, prašičereje, konjereje in reje drobnice. V letu ki se izteka smo pripravili uspešno živinorejsko razstavo ob praznovanju 50-letnice živinorejske veterinarske službe v Podravju. Na razstavi so se s svojimi živalmi predstavili rejci vseh omenjenih speciesov živali. Razstava je potekala 5. septembra na razstavišču ob Ormoški cesti na Ptuj. Predstavljenih je bilo 94 krav in plemenskih telic lisaste in črno-bele pasme, ki so se tudi potegovale za nagrade. Predstavljene so bile tudi plemenske mladice iz vzrejnih središč, konji slovenske hladnokrvne pasme in pasme haflinger ter drobnica iz dveh društev rejcev drobnice. Vsi obiskovalci – ki jih ni bilo malo – so se lahko prepričali v odličnost lokacije, ki svojemu namenu, pripravi živinskih sejmov in razstav služi že več kot sto let. Žal je prostor, ki ga pokriva sejmišče v prihodnosti namenjen za druge, komercialne namene. Razstava je prikazala odlično sodelovanje rejcev in stroke pod okriljem Kmetijsko gozdarskega

zavoda Ptuj. O dobrem sodelovanju priča primerjava med proizvodnimi podatki krav lisaste pasme, ki so jih rejci predstavili na letošnji razstavi in na regijski razstavi leta 1993.

Tabela: Primerjava mlečnosti razstavljenih krav lisaste pasme na regionalni razstavi Ptuj 1993 in 2003 (ob 40- oz. 50-letnici strokovnega dela v Podravju).

Leto	Kg mleka	% ml. masti	% beljakovin	Višina vihra	Obseg prsi
1993	5.687	3,86	3,25	136	203
2003	6.502	4,06	3,43	137	212

V decembru smo na Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano poslali vlogo za priznanje druge priznane organizacije v govedoreji, prašičereji, konjereji in reji drobnice. Priznanje s strani ministrstva predstavlja temelj za nadaljnje opravljanje strokovnih nalog ter obstoj in napredek službe.

Govedoreja

V kontrolo je po zadnjih podatkih vključenih 16.121 krav na 881 kmetijah. Na kontroli in selekciji v govedoreji je na oddelku zaposlenih največ delavcev. V povprečju ima kontrolor na svojem območju 413 krav v kontroli mlečnosti v 22,6 čredah. Zaposlenih imamo 39 molzskih kontrolorjev. Povprečna velikost črede v kontroli proizvodnje znaša po zadnjih podatkih 18,3 krave. S prehodom na at4 metodo kontrole bo ta številka nekoliko padla, saj bomo poskušali vključiti še nekaj manjših rejcev, ki pa izražajo interes za vstop v kontrolo mlečnosti. Teh rejcev do sedaj zaradi omejevanja sredstev in zaposlovanja ni bilo mogoče vključiti. Bojimo pa se, da zaradi vključevanja manjših rej prihrank ob spremembi metode kontrole ne bo ravno velik in bomo le težka dosegli 30% zmanjšanje stroškov kontrole o kateri govorijo tuji viri. Na oddelku za selekcijo letno opravimo nad 32.000 označitev govedi. V letošnjem letu se je zaradi suše in posledično manjših zalog krme za zimo povečala ponudba plemenskih živali. Zaradi povečane ponudbe je cena plemenskim telicam padla. Rejcem je zato postala zanimiva prodaja živali firmam, ki se ukvarjajo z izvozom plemenskih telic. Moramo se zavedati, da v razmerah, ki so vladale v zadnjih nekaj letih ob velikem pomanjkanju plemenske živine cene izvoznikov še zdaleč niso bile zanimive našim rejcem. Verjetno bo povpraševanje po plemenskih živalih po uvedbi sistema mlečnih kvot upadlo, zato bo izvozna cena živali srednje in nižje kakovosti za rejce zanimiva. Takrat bo mogoče iz posredovanje pri prodaji plemenskih živali ustvarjati omembe vreden dohodek na oddelku.

V letu 2003 smo tudi začeli s kontrolo prireje mesa v čredah kombiniranih in mesnih pasem. V kontrolo sta vključena dva rejca s 36 kravami. Kljub intenzivnemu delu na vključevanju rejcev v kontrolo je zanimanja pri rejcih krav dojilj malo. Težava je tudi v tem, da je večino rej krav dojilj vključenih v ekološko kontrolo.

Laboratorij za analize mleka

V okviru oddelka deluje laboratorij za analize mleka, v katerem opravljamo analize za namene selekcije za celotna Kmetijsko gozdarska zavoda Ptuj in Celje ter delno za zavod Novo mesto. Opravljamo analize na vsebnost hranilnih snovi, na željo rejca pa tudi na vsebnost somatskih celic in sečnine v mleku. Uporabljamo aparaturo Combifoss serije 6000 s kapaciteto 300 vzorcev na uro. V letu 2003 je bilo opravljenih več kot 300.000 analiz na vsebnost hranilnih snovi, več kot 100.000 analiz na vsebnost somatskih celic in čez 20.000 analiz na vsebnost sečnine v mleku. Obseg analiz je večji kot v lanskem letu, največje povečanje smo opazili pri številu analiz na vsebnost sečnine. Rejci se te analize poslužujejo vedno več, saj jim služi kot odličen pokazatelj prehranskega statusa črede. Povečanje števila analiz na vsebnost somatskih celic in sečnine gre pripisati tudi dejstvu, da občine uvrščajo omenjene analize v svoje programe sofinanciranja rejskega dela. Cena analize mleka na vsebnost somatskih celic znaša 100,00 tolarjev za vzorec, enako za vsebnost sečnine. Vsak rejec, ki plača omenjeni analizi, dobi rezultate analiz po pošti na dom. S prehodom na at4 kontrolo pričakujemo še dodatno povečanje števila analiz, saj bo v kontrolo vključenih nekaj dodatnih rej, v katerih do sedaj zaradi objektivnih razlogov kontrola ni bila mogoča.

Prašičereja

Na oddelku za prašičerejo opravljamo strokovne naloge selekcije, spremljanje proizvodnje prašičev in vodenje rodovniških knjig. Priznanih imamo 15 vzrejnih središč, v postopku pridobitve statusa so še nadaljnje štiri rejce. V povprečju redijo na vzrejnih središčih in rejah v postopku pridobitve statusa 46 plemenskih svinj. Na vzrejnih središčih poteka spremljanje porekla živali, označevanje živali in odbira plemenskih mladic za prodajo in obnovo lastne črede. Leta 2003 je bilo označenih 11.127 pujskov na vzrejnih središčih. V letu 2004 nas čaka registracija enega od vzrejnih središč za vzrejo, testiranje in prodajo merjascev. Naslednje leto začnemo tudi z nacionalnim projektom identifikacije in registracije prašičev. Obveščanje rejcev o sistemu označevanja je potekalo v mesecu novembru in decembru in je že

zaključeno.

Reja drobnice

Reja drobnice je v zadnjih letih precej pridobila na pomenu predvsem v območjih s težjo obdelavo zemljišči zaradi neugodnega reliefa. Dodatno prispeva k širjenju reje drobnice neugodna struktura zemljišč in nizke investicije pri ureditvi objektov. Na območju KGZ Ptuj deluje več društev rejcev drobnice, s katerimi dobro sodelujemo. V registru je zavedenih 5.366 ovc pri 236 rejcih in 319 koz pri 15 rejcih. V kontrolo prireje mesa je vključenih 21 tropov ovac in 2 tropa koz. V kontrolo prireje mleka sta vključena en trop koz. V pripravi na vključitev v kontrolo prireje mesa imamo štiri trope ovac. Vključitev teh rejcev načrtujemo v začetku prihodnjega leta.

Konjereja

V konjereji opravljamo na našem oddelku vodenje registra kobil. To nalogo izvajamo v sodelovanju z Veterinarsko fakulteto. V sodelovanju z VF in konjerejskimi društvi tudi odbiramo živali za živinorejske razstave. V letu 2003 je bilo v register kobil pri KGZ Ptuj vpisanih 301 kobila pri 157 rejcih.

Osemenjevalno središče za bika

1. Opis osemenjevalnega središča za plemenske bika Ptuj

Delovno območje Osemenjevalnega centra Ptuj je reja plemenskih bikov, pridobivanje in konfekcioniranje semena, skladiščenje in distribucija v skladu z določili pravilnika o zdravstveni ustreznosti in sistematičnih preiskavah plemenskih živalih živalskega semena, jajčnih celic in zarodkov (Uradni list RS, št.49-2595/97) in rejским programom za lisasto pasmo. Seme bikov je namenjeno za osemenjevanje plemenic lisaste pasme v Sloveniji in za prodajo v tujino. Osemenjevalni center uvaža seme bikov za potrebe načrtnega osemenjevanja in za potrebe rejcev po bikih melioratorjih. Formira in vzdržuje zaloge semena za potrebe genetske rezerve in za delovanje v primeru izrednih razmer. Osemenjevalni center Ptuj vodi evidenco o osemenitvah govedi na področju Kmetijsko gozdarskih zavodov Ptuj in Maribor, ter evidenco zbirnih podatkov za vse zavode v Sloveniji. Osemenjevalni center sodeluje pri svetovanju in izobraževanju rejcev, dijakov srednjih šol in študentov na področju kmetijstva. Izdaja letna poročila o delu na področju osemenjevanja, razna obvestila izvajalcem osemenjevanja in rejcem ter letne kataloge bikov. Dodatna dejavnost je pridobivanje krme namenjene za rejo bikov in oskrba osemenjevalne službe ter rejcev z vsem potrebnim materialom za osemenjevanje.

2. Predvidena proizvodnja v letu 2004

Osemenjevalno središče za plemenske bika Ptuj je v letu 2003 proizvedlo približno 280.000 doz semena plemenskih bikov, ki ustrezajo določilom pravilnika o zdravstveni ustreznosti in sistematičnih preiskavah plemenskih živalih živalskega semena, jajčnih celic in zarodkov (Uradni list RS, št.49-2595/97). Plan osemenjevalnega središča je, da proizvodnje bistveno ne povečujemo, saj se lahko ob povečani proizvodnji in stabilni prodaji pojavijo resni problemi s skladiščenjem semena. V letu 2004 predvidevamo, da bomo izločili približno 20 plemenjakov. Vzrok izločitev je največkrat zadostna zaloga semena in slabši libido, posamezne živali pa se izločijo tudi na priporočilo selekcijske službe.

2. Poimenski seznam bikov, ki bodo v uporabi v letu 2004

Testirani biki z zalogo semena:

Ime bika	Številka bika	Št. doz v uporabi	Cena doze semena
HAKER	120731	10000	600
PROFIL	120841	8000	800
POD	120906	3500	800
HASKO	120910	4000	800
HORIDO	120959	5000	800
HORAC	121000	5000	900
HALOK	121004	15000	800
HANGER	121007	2000	1000
HOLAST	121017	15000	800
HORMON	121020	3000	800
HORS	121040	4500	800
HAJNAL	121042	15000	800
HOLKO	121045	8000	900

Mladi biki:

Ime bika	Številka bika	Št. doz v uporabi	Cena doze semena
PLANKO	121198	300	800
GARES	121199	300	800
TUBI	121229	300	800
STAS	121230	300	800
HUMOR	121235	3000	800
HORNIST	121236	3000	800
EIGER	121241	3000	800
ZALET	121242	3000	800
HORJAN	121246	3000	800
HAPIS	121248	3000	800
RABIN	121249	3000	800
STEF	121261	3000	800
RONER	121262	3000	800
HORPAL	121266	3000	800
ROSTI	121267	3000	800
HORLAK	121269	3000	800
GEPAL	121274	3000	800
ZIMBO	121275	3000	800
HORUK	121276	3000	800
HUPID	121278	3000	800
FIGO	121279	3000	800
MANGART	121288	3000	800
MANGO	121289	3000	800
FRINER	121290	3000	800
RADIN	121292	3000	800
JUHER*	181243	3000	800
TUFER*	181247	3000	800

UVOŽENO SEME – BIKI MELIORATORJI

ŠTEVILKA BIKA	IME BIKA	CENA DOZE
720521	HORWART	2500 SIT
720522	GELAS	2500 SIT
720523	HOND	2500 SIT
720524	ROLO	2500 SIT
720525	ZAHN	2500 SIT
720526	RALL	2500 SIT
720527	ZASTER	2500 SIT
720486	URBAN	2500 SIT
720487	HUSALDO	2500 SIT
720489	LORINT-ET	2500 SIT
720562	HODSON	3630 SIT
720561	BONSAI	3330 SIT
720563	ZENTURIO	3025 SIT
720582	POLDI	3630 SIT
720583	HOSTRESS	3320 SIT
720584	BRASIL	3025 SIT
720585	MALOX	2580 SIT
	DIONIS*	
	LOWEIN*	
	ENRICO*	
	RUMBA*	
	ITURI**	800
	BRAKY**	800
	SAPO**	800

	STROMA**	800
--	----------	-----

*: Seme za osemenje bikovskih mater po programu. Številka in cena bo objavljena naknadno

** : Seme za skupni evropski test bo na voljo predvidoma skupaj s spomladansko skupino mladih bikov. Številke bikov bodo objavljene naknadno.

Osemenjevalno središče Ptuj je v letu 2003 pridobilo registracijo Evropske skupnosti, kar nam omogoča neomejeno poslovanje s osemenjevalnimi centri v Evropski skupnosti. V letu 2004 predvidevamo nastop na teh trgih v smislu medregijskega sodelovanja. Tako tečejo intenzivni razgovori o bilateralni izmenjavi semena mladih bikov z osemenjevalnim centrom na Avstrijskem Štajerskem, prav tako pa so bili vzpostavljeni stiki s predstavniki Furlanije Julijske krajine.

Osemenjevalno središče za merjasce

1. Opis osemenjevalnega središča za plemenske bike Ptuj

Osemenjevalno središče za plemenske merjasce se ukvarja z rejo, pridobivanjem, razredčevanjem, konzerviranjem in distribucijo semena plemenskih merjascev za območje Slovenije v skladu s slovenskim selekcijskim programom. S semenom oskrbujemo veterinarske organizacije in rejce živali, ki imajo koncesijo, ki jim jo je podelilo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano – Veterinarska uprava Republike Slovenije in pogodbo z osemenjevalnim središčem Ptuj.

2. Predvidena proizvodnja v letu 2004

Osemenjevalno središče za plemenske merjasce Ptuj je v letu 2003 proizvedlo in prodalo približno 17.800 doz semena plemenskih merjascev, ki ustrezajo določilom pravilnika o zdravstveni ustreznosti in sistematičnih preiskavah plemenskih živalih živalskega semena, jajčnih celic in zarodkov (Uradni list RS, št.49-2595/97). Plan osemenjevalnega središča je, da pridobimo nove porabnike merjaščevega semena, s tem pa ohranimo blago rast proizvodnje in prodaje, ki jo ugotavljamo v zadnjih letih. Za izpolnitev tega cilja, se bomo morali delavci centra, skupaj z drugimi strokovnimi službami v živinoreji še intenzivneje lotiti izobraževanja in osveščanja rejcev prašičev z prednostmi ki jih nudi umetno osemenje svinj. V letu 2004 predvidevamo, da bomo izločili približno 15 plemenjakov. Vzrok izločitev je največkrat starostni problemi, predolga doba izkoriščanja in slabši libido, posamezne živali pa se izločijo tudi na priporočilo selekcijske službe.

Poimenski seznam plemenskih merjascev, ki bodo v uporabi v letu 2004

	Številka	Pasma	Rojstvo
1	04-44316-63	11	30.03.98
2	09-265-200	11	23.01.00
3	09-195-200	11	04.02.00
4	04-55738-62	11	21.06.02
5	04-57140-3	11	04.02.03
6	04-56027-6	11	16.06.01
7	04-47313-30	22	27.10.01
8	09-200-200	22	25.02.00
9	04-43316-78	22	17.07.02
10	09-4548-12	22	27.12.98
11	04-48037-38	22	23.04.02
12	09-1085-200	33	09.05.00
13	05-35930-21	44	27.05.02
14	04-46977-34	44	26.10.01
15	04-47145-13	44	26.04.01
16	04-45133-66	44	22.06.01
17	04-51479-3	44	01.06.02
18	04-45133-48	44	25.01.01

19	04-49466-21	54	27.07.02
20	04-47199-54	54	07.10.02
21	04-51713-14	54	13.12.02
22	04-49114-28	54	13.10.02
23	04-42274-76	54	01.07.01
24	04-45218-37	55	07.11.00
25	04-45218-33	55	27.11.00
26	04-46132-80	55	31.10.02
27	04-45955-67	55	30.08.02
28	04-49232-2	55	26.08.01

Cena doze semena znaša 850 SIT za veterinarske organizacije in 1300 SIT za individualne rejce, ki imajo pogodbo z našim centrom.

Rekapitulacija prihodkov

Naloga	viri prihodkov					skupaj
	p.p.2423	p.p.1456	p.p.1328	p.p. 2070	rejci, vet.ambulante, zavodi, zadruga	
govedoreja	188.463.281	27.305.710	15.898.498	2.910.000	230.051.694	464.629.183
drobnica	2.931.152					2.931.152
prašičereja		12.611.260		5.400.000	20.038.400	38.049.660
skupaj	191.394.433	39.916.970	15.898.498	8.310.000	250.090.094	505.609.995

Zaposleni na strokovnih nalogah v živinoreji

Zaposleni ime in priimek	Zahtevana izobrazba	Delež delovnega časa na izvajanju javne službe v %	Strokovne naloge govedoreja		Zbiranje in prevoz telet	Označevanje živali, potrjevanje zahtevko v, konjereja (Celje) ..	Laboratorij	OC biki	Vzrejališče bikov	Skupaj govedoreja	Drobnica		Skupaj drobnica	Prašičereja	OC merjasci	Skupaj prašičereja	Skupaj	
			p.p. 2423	p.p. 1456							p.p. 2423 + p.p.1456	p.p.2423						p.p.1456
Vir financiranja																		
Bezjak Dragica	V	100	0,00	25,00						100,00			0,00			0,00	100,00	
Bezjak Franc	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Bračko Anita	V	100								0,00			0,00	100,00		100,00	100,00	
Cebek Jakob	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Čeh Edi	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Čep Branko	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Čibron Mateja	VII	100	75,00	25,00		0,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Dacinger Slavko	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Gašparič Stanislava	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Golčer Zinka	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Golob Franček	V	100	75,00		15,00	10,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Golob Jožica	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Goričan Irena	VI	100	0,00			100,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Halič Jožef	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Hergula Milan	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Jeršič Damjan	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Kmetec Janica	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Kolarič Elica	VII	100	45,00	45,00		10,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Korošec Slavko	VII	100	70,00	25,00	5,00	0,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Kramberger Stanislav	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Kreitner Kirbiš Stanka	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Lenart Anton	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Lenart Franc	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Lužnic Anemarija	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Marčič Milko	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Marhl Betka	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Mazgan Irena	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Mlakar Marija	V	100	50,00			0,00	50,00			100,00			0,00			0,00	100,00	
Mulec Vladimir	V	100	75,00		15,00	10,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Prevalnik Darja	VII	100								0,00			0,00	90,00	10,00	100,00	100,00	
Rajšp Miroslav	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Rausl Franc	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Rihtar Marjan	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Rola Vesna	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Simonič Darja	V	100	0,00				100			100,00			0,00			0,00	100,00	
Skaza Daniel	VII	100	45,00	45,00		0,00		10,00		100,00			0,00			0,00	100,00	
Smolinger Jože	VII	100	50,00	45,00	5,00	0,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Strelec Marija	V	100	60,00			0,00				60,00	40,00		40,00			0,00	100,00	
Šek Stanko	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Šlaus Andreja	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Šnajder Branko	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Špes Katarina	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Tement Darinka	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Trol Irena	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Unuk Nataša	VII	100	20,00	65,00		10,00				95,00	5,00		5,00			0,00	100,00	
Votolen Irena	V	100	85,00			15,00				100,00			0,00			0,00	100,00	
Čafuta Jožef	IV	100						100,00		100,00			0,00		0,00	0,00	100,00	
Kuhar Damjan	IV	100						100,00		100,00			0,00		0,00	0,00	100,00	
Lenart Ines	V	100						80,00		80,00			0,00	20,00		20,00	100,00	
Marinič Janez	IV	100						90,00		90,00			0,00	10,00		10,00	100,00	
Mikl Drago	V	100						90,00		90,00			0,00	10,00		10,00	100,00	
Pihler Andrej	V	100						0,00		0,00			0,00	100,00		100,00	100,00	
Plevnik Gregor	VII	100						80,00		80,00			0,00	20,00		20,00	100,00	
Podrenek Roman	IV	100						100,00		100,00			0,00	0,00		0,00	100,00	
Šamperl Anton	V	100						80,00		80,00			0,00	20,00		20,00	100,00	
Zajšek Martin	IV	100						0,00		0,00			0,00	100,00		100,00	100,00	
Zamuda Miran	IV	100						100,00		100,00			0,00	0,00		0,00	100,00	
Skupaj zaposleni			57,00	32,00	2,75	0,40	6,05	1,50	9,05	0,00	51,75	0,45	0,00	0,45	1,90	2,90	4,80	57,00
Skupaj količnikov			292,91	158,78	22,268	2,284	29,828	5,69	44,991	0	263,84	2,1745	0	2,1745	12,365	14,531	26,896	292,91

Uprava

Bunderla Ivanka	V	59,00	33,00	2,85	0,41	6,26	1,55	9,37	0,00	53,44	0,47	0,00	0,47	1,97	3,00	4,97	59
Bunderla Rudi	VII	59,00	33,00	2,85	0,41	6,26	1,55	9,37	0,00	53,44	0,47	0,00	0,47	1,97	3,00	4,97	59
Hauzer Olga	IV	59,00	33,00	2,85	0,41	6,26	1,55	9,37	0,00	53,44	0,47	0,00	0,47	1,97	3,00	4,97	59
Hvala Marta	VII	59,00	33,00	2,85	0,41	6,26	1,55	9,37	0,00	53,44	0,47	0,00	0,47	1,97	3,00	4,97	59
Janžekovič Slavko	VII	59,00	33,00	2,85	0,41	6,26	1,55	9,37	0,00	53,44	0,47	0,00	0,47	1,97	3,00	4,97	59
Kolarič Teja	V	59,00	33,00	2,85	0,41	6,26	1,55	9,37	0,00	53,44	0,47	0,00	0,47	1,97	3,00	4,97	59
Kuhar Slavica	V	59,00	33,00	2,85	0,41	6,26	1,55	9,37	0,00	53,44	0,47	0,00	0,47	1,97	3,00	4,97	59
Pihler Janja	V	59,00	33,00	2,85	0,41	6,26	1,55	9,37	0,00	53,44	0,47	0,00	0,47	1,97	3,00	4,97	59
Skupaj zaposleni uprava		4,72	2,64	0,23	0,03	0,50	0,12	0,75	0,00	4,28	0,04	0,00	0,04	0,16	0,24	0,40	4,72
Skupaj količnikov uprava		28,66	2,18	0,22	2,92	0,56	4,40	0,00	0,00	25,81	0,00	0,21	0,21	1,21	1,42	2,63132	28,66

Skupaj zaposleni po izobrazbi

Vir financiranja	Strokovne naloge govedoreja		Zbiranje in prevoz telet	Označevanje živali, potrjevanje zahtevko v, konjereja (Celje) ..	Laboratorij	OC biki	Vzrejališče bikov	Skupaj govedoreja	Drobnica		Skupaj drobnica	Prašičereja	OC merjasci	Skupaj prašičereja	Skupaj
	p.p.2423	p.p.1456							p.p.2070	p.p.1328 +rejci					
Izobrazba															
VIII															
VII	2,50	3,10	0,20	0,20	0,00	0,50	0,00	6,50	0,00	0,00	0,00	1,00	0,50	1,50	8,00
VI	1,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00
V	27,85	1,00	1,00	4,65	1,50	2,40	0,00	38,40	1,00	0,00	1,00	1,00	1,60	2,60	42,00
IV	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,80	0,00	4,80	0,00	0,00	0,00	0,00	1,20	1,20	6,00
Skupaj zaposleni brez uprave	31,35	4,10	1,20	5,85	1,50	7,70	0,00	50,70	1,00	0,00	1,00	2,00	3,30	5,30	57,00
Skupaj količnikov brez uprave	158,78	22,27	2,28	29,83	5,69	44,99	0,00	263,84	2,17	0,00	2,17	12,37	14,53	26,9	292,91
Uprava zaposleni	2,64	0,23	0,03	0,50	0,12	0,75	0,00	4,27	0,04	0,00	0,04	0,16	0,24	0,4	4,71
Uprava količnikov	15,53	2,18	0,22	2,92	0,56	4,40	0,00	25,81	0,21	0,00	0,21	1,21	1,42	2,63	28,65
Skupaj zaposleni	33,99	4,33	1,23	6,35	1,62	8,45	0,00	54,97	1,04	0,00	1,04	2,16	3,54	5,70	61,71
Skupaj količnikov brez uprave	158,78	22,27	2,28	29,83	5,69	44,99	0,00	263,84	2,17	0,00	2,17	12,37	14,53	26,9	292,91

Struktura stroškov izvajanja strokovnih nalog v živinoreji

Zap. št.	Program	Vir financiranja	Vrednost naloge	Struktura stroškov v ceni naloge			
				Sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim	Sredstva za prispevke in davke delodajalca	Sredstva za izdatke in druge storitve	Sredstva za investicijske transfere
	Govedoreja						
1.	Kontrola proizvodnje mleka in mesa	p.p.2423	188.463.281	133.243.065	25.150.537	23.369.679	6.700.000
	Struktura stroškov v %	p.p.2423	100%	70,70	13,35	12,40	5,03
2.	Selekcija, rododništvo in reprodukcija v govedoreji	p.p. 1456	27.305.710	18.688.622	3.527.618	5.089.470	
	Struktura stroškov v %	p.p. 1456	100%	68,44	12,92	18,64	
3.	Testiranje na klavne lastnosti	p.p. 2070	2.910.000	1.910.558	360.525	638.917	
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070	100%	65,65	12,39	21,96	
4.	Označevanje in registracija žival (govedo,drobnica, prašiči, kobile, konjereja CE)	p.p. 1328	15.898.498	8.643.855	1.631.592	5.623.051	
5.	Označevanje in registracija živali	rejci, VF	29.141.194	16.388.957	3.093.539	9.658.698	
	Struktura stroškov v %	p.p. 1328 + rejci	100%	56%	10%	34%	
6.	Prodaja plemenskih telic	rejci, kupci	0				
	Struktura stroškov v %	rejci					
7.	Laboratorij	rejci, zavodi, zadruga	21.200.000	4.777.579	901.906	15.520.515	
	Struktura stroškov v %	zavodi + rejci + zadruga	100%	22,54%	4,25%	73,21%	
	Vzrejališče bikov						

8.	Prodaja bikov in ostalo blago	OC, rejci					
9.	Razlika v ceni teleta	p.p. 2070					
10.	Veterinarske preiskave, prevozi, dodatno delo	p.p. 2070					
	Struktura stroškov v %	OC, rejci + p.p. 2070					
11.	Osemenjevalno središče za bike	vet.amb., rejci	179.710.500	40.470.149	7.125.715	132.114.636	
	Struktura stroškov v %	vet.amb., rejci	100%	23%	4%	74%	
	Skupaj govedoreja (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11)	vsj	464.629.183	224.122.785	41.791.432	192.014.966	6.700.000
	Struktura stroškov v %	vsj	100%	48,24%	8,99%	41,33%	1,44%
	Drobnica						
12.	Kontrola mleka in mesa	p.p. 2423	2.931.152	1.818.918	343.253	768.981	
	Struktura stroškov v %	p.p. 2423	100%	62,05	11,71	26,23	
13.	Selekcija	p.p.1456					
	Struktura stroškov v %	p.p.1456					
	Skupaj drobnica (12 +13)	vsj	2.931.152	1.818.918	343.253	768.981	
	Struktura stroškov v %	vsj	100%	62,05	11,71	26,23	
14.	Praščereja	p.p.1456	12.611.260	10.379.923	1.959.258	272.079	
	Struktura stroškov v %	p.p.1456	100%	82,31	15,54	2,16	
15.	Podpora reji in preiskovanju živali	p.p. 2070	5.400.000			5.400.000,00	
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070	100%			100%	
16.	Osemenjevalno središče za merjasce	Rejci, vet.amb.	20.038.400	13.255.801	2.301.122	4.481.477	
	Struktura stroškov v %	Rejci, vet.amb.	100%	66,15	11,48	22,36	
17.	Prodaja plemenskih svinj	rejci, kupci					
	Struktura stroškov v %	rejci	100%				
	Skupaj praščereja (14+15+16+17)	vsj	38.049.660	23.635.724	4.260.380	10.153.556	
	Struktura stroškov v %	vsj	100%	62,12%	11,20%	26,69%	
	Skupaj						
	Služba za kontrolo proizvodnje v živinoreji (1+12)	p.p.2423	191.394.433	135.061.983	25.493.790	24.138.660	6.700.000

	Struktura stroškov v %	p.p.2423	100	70,57	13,32	12,61	3,50
	Strokovne naloge v živinorejski proizvodnji (2+13+16)	p.p. 1456	39.916.970	29.068.545	5.486.876	5.361.549	0
	Struktura stroškov v %	p.p. 1456	100	72,82	13,75	13,43	
	Identifikacija in registracija živali (4)	p.p. 1328	15.898.498	8.643.855	1.631.592	5.623.051	
	Struktura stroškov v %	p.p. 1328	100	54,37	10,26	35,37	
	Podpora reji in preiskovanju živali (3+9+10+15)	p.p. 2070	8.310.000,00	1.910.558,00	360.525,00	6.038.917,00	
	Struktura stroškov v %	p.p. 2070	100	22,99	4,34	72,67	
	Prodaja blaga in storitev (5+6+7+8+9 +12+16+17)	rejci,VF, vet.amb.,zavodi	250.090.094	74.892.486	13.422.282	161.775.326	
	Struktura stroškov v %	rejci, vet.amb.,zavodi	100	29,95	5,37	64,69	0,00%
	Skupaj	vsj	505.609.995	249.577.427	46.395.065	202.937.503	6.700.000
	Struktura stroškov v %	vsj	100 %	49,36%	9,18%	40,14%	1,33%